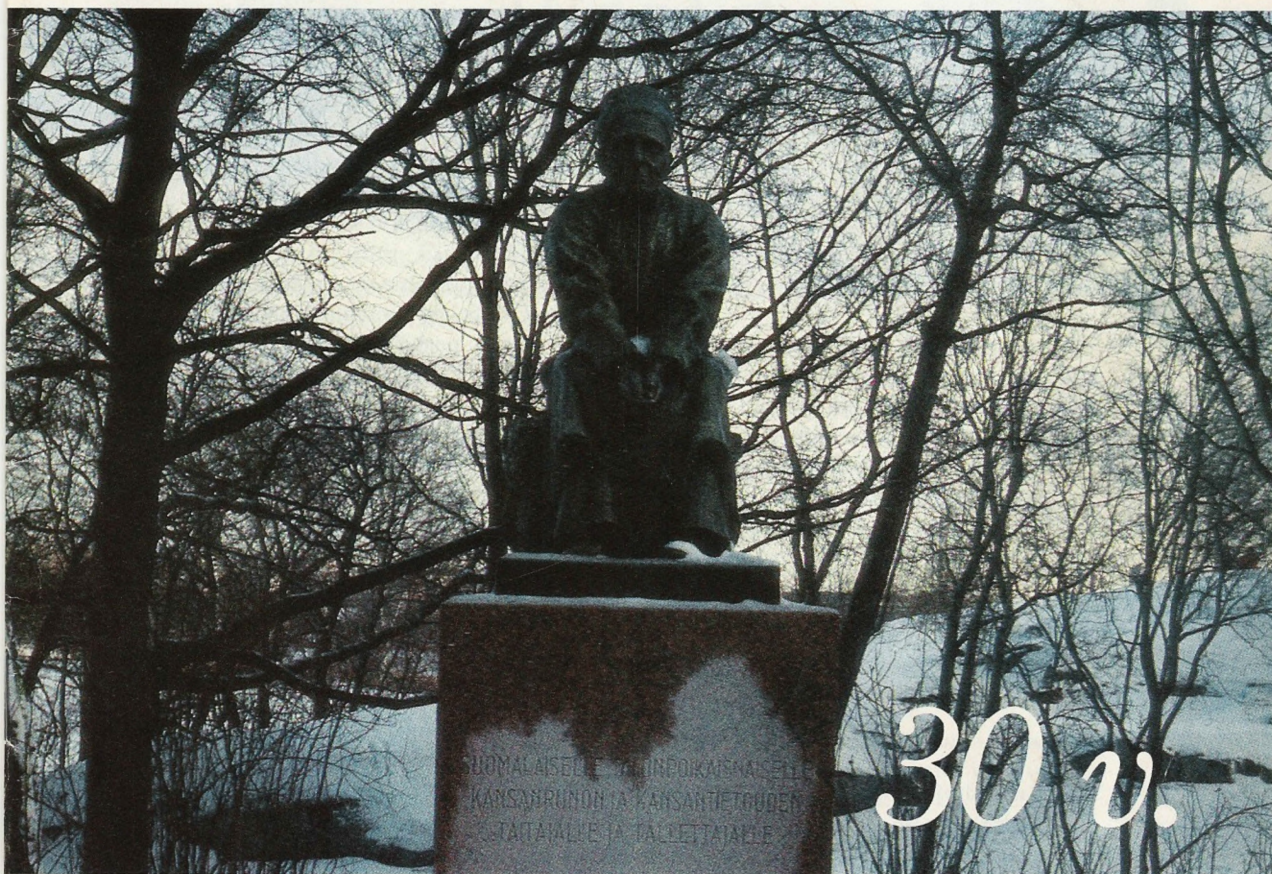
inkeriläisten viesti

numero 1—2

Tammi—helmikuu 1989

Inkeriläistä Viestiä edelsi aikoinaan Inkerilehti.

lehtemme asioista, yritämme parhaamme mukaan tehdä työmme hyvin. Helppoa se ei aina ole, sillä yhdistyksellämme ja lehdellämme ei ole yhtään päätoimista työntekijää. Lehteä tehdään ja yhdistyksen asioita hoidetaan usein iltaisin, oman kodin jonkun pöydän kulman äärellä.

Yhden perheen jäsenen työstä tulee hyvin pian hanke, johon pakostakin joutuvat osallistumaan niin aviopuoliso kuin lapset, monilla myös lapsenlapset.

Tiedän, että viimeisen vuoden aikana eräät yhdistyksen vastuuhenkilöt — mm. toimistonhoitaja — ovat olleet lujilla. Inkeriläisten historia ja nykypäivä ovat hämmästyttävällä tavalla nousseet julkisen kiinnostuksen kohteeksi. Ihmiset — tutut ja tuntemattomat — ottavat yhteyttä, kyselevät ja miettivät, mitä voisi tehdä. Ideoita, ajatuksia ja hyviä ehdotuksia on paljon. Nyt me kuitenkin tarvitsemme ennen muuta lisää tekijöitä, niitä, joilla on aikaa, halua ja sydäntä olla tässä yhteisessä työssä mukana.

Tulkaa yhteisiin kokouksiimme! Kysykää rohkeasti, mitä minä voisin tehdä! Kirjoittakaa lehteemme! Liikkeelle lähtemisestä kertyy varmasti monenlaista lisävaivaa ja huolta. Mutta on luvassa myös hyvin paljon iloa ja tyydytystä tuottavia asioita. Tärkeintä on ehkä tunne siitä, että minä kuulun johonkin. En ole yksin tässä maailmassa. On olemassa ihmisjoukko ja heimo, joka on minulle tärkeä ja jolle minä olen tärkeä.

Markku Pyysiäinen

Kansikuva: Larin Paraske — tunnetuin inkeriläinen

Inkeriläisten Viesti

Kustantaja ja julkaisija: Inkeriläisten yhdistys ry

Päätoimittaja: Matti Vironmäki puh 90-631 285

Toimitus: Toimitussihteeri Helena Miettinen Lumikonkuja 1, 04230 Kerava (90-240 984)

Tilaukset: Inkerikoti Karjalatalo, Käpylänkuja 1 00610 Helsinki puh (90-793 726) tai (90-873 2095)

MINKUIN LASTU LAINEHILLA inkeriläisten Viesti

N:o 1 Päätoimittaja AAPPO METIÄINEN 20. 1. 1959

Viestin juhlavuosi

Tämä alkanut vuosi on Inkeriläisten Viestille juhlavuosi. Lehtemme on saavuttanut 30 vuoden iän. Kesällä 1958 Helsingissä pidetyillä inkeriläisten juhlilla puhuttiin oman lehden tärkeydestä. Jo saman vuoden syksyllä oli päästy niin pitkälle, että lehdestä saatiin aikaan nelisivuinen näytenumero. Ja seuraavana vuonna Inkeriläisten Viesti alkoi ilmestyä 16-sivuisena heimomme rippeiden yhdyssiteenä.

Lehden ensimmäinen päätoimittaja oli opettaja Aappo Metiäinen. Hänen kuolemansa jälkeen vuoden 1963 alusta tässä tehtävässä on uskollisesti toiminut rovasti Matti Vironmäki. Vuonna 1967 lehden kokoa suurennettiin, ja silloin saatiin myös oma toimitussihteeri, hum. kand. Pirkko Huurto. Hänen jälkeensä tätä tehtävää ovat vuorollaan hoitaneet toimittaja Anja Luoma, teol. maist. Ilkka Pyysiäinen ja lyhyen aikaa toimittaja Mika Nyman. Viime kesästä lähtien Viestimme tarmokkaana, uutena toimitussihteerinä on työskennellyt toimittaja Helena Miettinen.

Inkeriläisten Viesti ilmestyy 12 vuosittaisena numerona, joista tammi- ja helmikuun sekä heinä- ja elokuun lehdet ovat kaksoisnumeroita. Lehdellämme on tällä hetkellä noin 1 000 tilausta. Heistä Suomessa asuvia tilaajia on n. 560. Ruotsiin menee n. 420 numeroa ja muutama kymmen muihin maihin.

Viesti on ennen muuta inkerinsuomalaisten ja heidän jälkeläistensä lehti. Tiedän, että tätäkin lehteä luetaan hyvin tarkkaan ja antaumuksella monessa inkeriläisessä kodissa. Se on monelle Inkeristä evakkotielle lähteneelle tärkeä muistutus omasta taustasta ja oman sukunsa ja heimonsa menneisyydestä. Mutta yhä enemmän on myös niitä tilaajia, jotka itse eivät ole inkeriläisiä mutta joita inkeriläisten asia ja kohtalot kiinnostavat. Heidän määränsä varmasti vielä tulevaisuudessa kasvaa. Tervetuloa mukaan, inkeriläisten ystävät!

Me, jotka tällä hetkellä kannamme vastuuta yhteisen yhdistyksemme ja oman

jatkuu sivulle 2

Päätoimittaja Matti Vironmäki

Nuoret mukaan toimintaan

Matti Vironmäki, kaikkien hyvin tuntema »heimopäällikkö», Inkeriläisten Viestin pitkäaikainen päätoimittaja ja yhdistyksen puheenjohtaja iloitsee inkeriläisiä kohtaan heränneestä mielenkiinnosta. Sitähän me olemme koko ajan odottaneetkin, Matti Vironmäki kiteyttää.

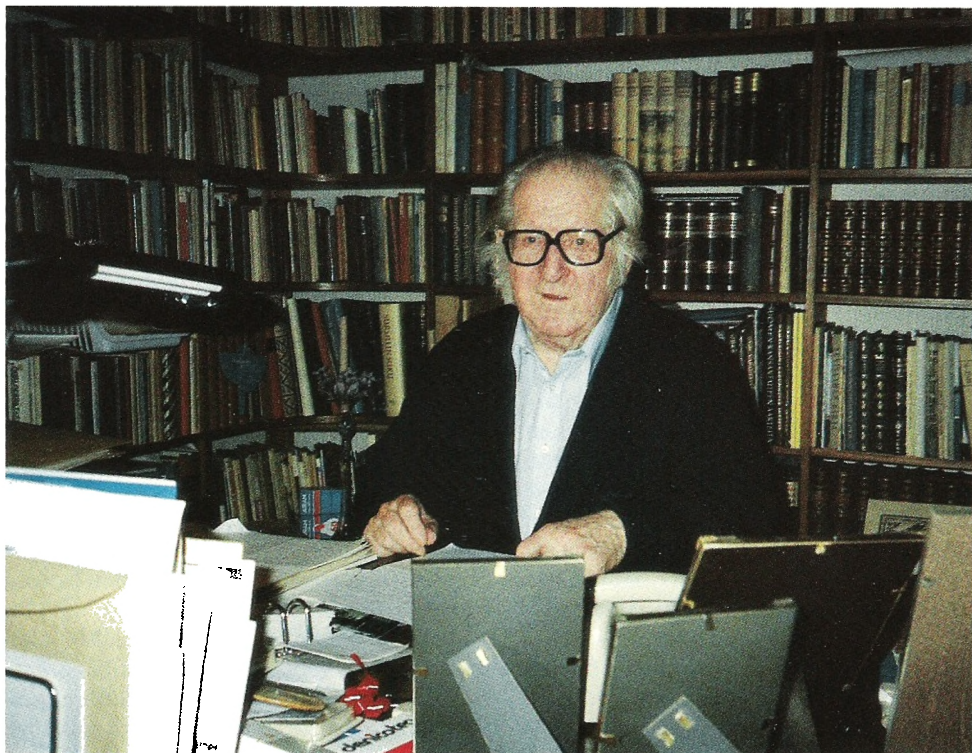
Alkuvaiheessa inkeriläisten kokouksissa ja kesäjuhlilla oli paljon väkeä ja ohjelma oli hyvinkin arvovaltaista. Erityisesti ovat jääneet mieleeni Valkjärven ja Viipurin kesäjuhlat. Inkeriläisten yhdistys on toiminut jo vuodesta 1934 lähtien. Sota-aikana toiminta laantui — kuten kaikki muukin toiminta. Sodan jälkeen monet yhdistykset lakkautettiin, niiden mukana mm. Inkerin Liitto ja Turun inkeriläisten yhdistys. Mutta Inkeriläisten yhdistystä ei lakkautettu, sillä sitä pidettiin lähinnä kotiseutuyhdistyksenä.

— 50-luvulla toiminta piristyi. Me inkeriläiset kokoonnuimme Wiipurilaisessa ja Karjalaisessa osakunnassa sekä Suomalaisuuden Liiton tiloissa. Myöhemmin myös Agricolan seurakunnan tiloissa, jonka kirkkoherrana olin.

Sivistyssäätiö — yhdistyksen työrukkanen

— Vuodesta 1963 olen ollut mukana yhdistyksen johtokunnassa ja Viestin päätoimittajana. Olin ehkä huono delegoimaan, sillä työt tahtoivat kasautua. Monen into tahtoi sammua matkan varrella. Niin on aika kulunut ja tässä on vanhennuttu.

— Vuonna 1968 perustettiin yhdistykseen aktiivinen työrukkanen Inkeriläisten sivistyssäätiö. Meitä oli neljä miestä sitä perustamassa, lisäkseni Antti ja Väinö Pietari Kekki ja laamanni Harry Brotherus. Hän oli sodan aikana auttanut inkeriläisiä Saksassa ja Baltian maissa. Sivistyssäätiö sai alkuvaransa kansalaiskeräyksestä ja valtakunnallisista arpajaisista. Inkeriläistenviestiäkin varten saimme opetusministeriöltä avustusta, Matti luettelee.

Matti Vironmäki — Inkeriläisten heimopäällikkö

— Säätiöllä oli ennen kaikkea kaksi tavoitetta: saada kokoontumispaikka, Inkerikoti ja toiseksi halusimme saada kootuksi inkerinsuomalaisten historian. Aikaisempi huoneisto oli Inkerin Liiton lakkautuksen yhteydessä otettu valtiolle. Myöhemmin sivistyssäätiö on saanut varoja mm. kirjallisuutta myymällä.

Nuoret mukaan toimimaan

— Eräänä kesänä Erkki Tuulen ehdotuksesta minulle annettiin epävirallinen heimopäällikön titteli. Kun luovuin yhdistyksen puheenjohtajuudesta, niin totesin, että heimopäällikkönä jaksan vielä olla.

— Tietysti meikäläinen, joka on toivonut, että inkeriläisten asia menisi eteenpäin, iloitsee, kun ihmiset ovat aktiivisesti kiinnostuneita meistä. Luulen, että myös yhdistyksen parissa toimivat aktivoituvat. Olen ollut huomaavinani, että myös nuoria henkilöitä on tulossa mukaan toimintaan. Viimeksi tänään soitti eräs ja kysyi tietoja. Teki mieli vain sanoa, että pitäisi lähteä toimintaan mukaan jo ennen kuin tulee vanhaksi ja alkaa muistella nuoruuttaan.

— Toivoisinkin, että toimintaan saataisiin sellaisia piirteitä, että toisen ja kolmannenkin polven inkeriläiset tulisivat mukaan.

Mustat laivat ja lämmin maantie muistoina

Olen syntynyt vuonna 1914 Valkeasaaressa maailmansodan kynnyksellä. Sukuni on kotoisin Miikkulaisista. Toserovan

kylässä isoisälläni oli suuri maakartano. Vanhempani ja muut ovat kertoneet minulle, että siellä oli aikoinaan paljonkin väkeä ja maata. Vironmäellä oli 1800-luvun puolivälin paikkeilla jopa neljäkymmentä hevosta, joilla ajettiin Laatokan kalaa ja muuta rahtia Pietariin.

Sitten Miikkulaisissa alkoivat levottomuudet. Muistan hyvin, kun olin viisi ja puolivuotias, kun mustat laivat ajoivat Laatokalla ja tulittivat kylää. Äiti sieppasi minut ja nuoremman veljeni ja lähdimme karkuun Suomeen. Ukki antoi talon parhaan lehmän, Lillukan, äidin mukaan. Siinä me sitten taaperrettiin kymmenen kilometrin matkan vanhalle rajalle. Äiti kantoi pikkuveljeä ja itse kuljin perässä vitsa kourassa ja ohjasin Lillukkaa. Silloin syyskesällä 1919 raja oli vielä auki ja sotilaat sanoivat vain Posalusta. Muutaman päivän kuluttua raja suljettiin. Ensimmäinen yö vietettiin rajavartijan talossa. Kun monet tuolloin paenneista lähtivät Tarton rauhan jälkeen takaisin, isä ei lähtenyt, vaikka ukki ja mummi lähtivätkin.

Äiti osasi venyttää penniä

Isä pääsi valtion palvelukseen ja muutimme Viipuriin. Äiti Susanna osasi venyttää pennin soikeaksi. Myös hyvät ihmiset ovat auttaneet meitä koulutiellä eteenpäin. Olin vapaaoppilaana ja Inkerin Liitto avusti opiskelussa myöhemminkin.

— Ostimme Viipurista oman pienen talon. Mutta kohtalon ivaa oli, juuri saatuamme viimeisen velkalyhennyksen maksettua marraskuun 1 päivänä 1939, jouduimme kipin kapin lähtemään evakkoon sodan alkaessa. Koti pommitettiin maan tasalle, vain muutamia vanhan biblian lehtiä löysin kodin raunioista, kun jatkosodan alkaessa kävin Viipurissa kodin raunioita katsomassa.

Maltti on valttia

— Toivon, että inkeriläisyyden asiassa pysyttäisiin kohtuuden rajoissa, eikä liikoja kansannousuja tapahtuisi. Me inkeriläiset, jos ketkään, olemme kärsineet sodasta, joten täytyy toivoa, että rauha säilyisi. Ja on iloittava siitä, että naapurimaassakin kehitys kulkee eteenpäin, kuten nyt näyttää, Matti Vironmäki toteaa lopuksi.

Helena Miettinen

Sukututkijat vetoavat

Niukkasten suvun eräs haara on asunut ainakin 1700-luvun alkupuolelta Hietamäen seurakunnassa, Karhulan kylässä. Perhe evakuoitiin sodanaikana Suomeen. Hannu Törmä Jyväskylästä pyytää kaikkia niitä henkilöitä, jotka ovat tunteneet ministeri Jussi Niukkasen tai tietävät jotakin Niukkasten karjalaisesta tai inkeriläisestä suvusta ottamaan yhteyttä osoitteeseen: KTT Hannu Törmä Nurmilaukka 14, 40250 JYVÄSKYLÄ, puhelin 941-641 550 tai 29 2168/työ.

Pentikäisten sukuseura puolestaan etsii Inkerissä syntyneitä tai asuneita Pentikäisiä. Tarkoitus on tavata ihmisiä ja kerätä materiaalia suvun vaiheista Inkerinmaalla. Sukuseura on perustettu ja sukututkimus alkamassa. Inkerin Pentikäisistä jotain tietävät, ottakaa yhteys professori Juha Pentikäiseen, os. Käpyläntie 29, 00600 Helsinki, puh. 90-798 202.

Obin rannalla

Istun yksin, kuin kulkuri erämaan,
Ob alhaalla Jäämeren vesiä vie.
Ilta-aurinko säteilee viel taivanalta,
tuuli vihreitä mäntyjä keinuttelee.

Kun katselen vettä, laajan tään joen,
joka auringon säteistä kimaltelee,
siirryn kauaksi täältä, vaikka täällä
vain olen,
kotiseutujen vesille muistot mun vie.
Laukaan kirkkaita virtoja katse mun
halajaa,
kerran nähdä myös rantamat rakkahat
saan.
Siellä mietteissä liitelen sortajast salaa,
poimin muistot mä sydämeen kaik
rakkahat.
Mutta todella kuitenkin täällä vaan
olen,
hetken perästä poistun, kun saapuu
jo yö.
Jää tyhjäksi paikka tää, jossa mä olin,
ja tuli suoritetuks kynän pienoinen
työ.

Vain tallattu ruoho voi osoittaa jäljen,
ett' joku siin oli, ja muuta ei voi,
minun muistojen kulkuja mietteiden
jälki siitä salattu on. . .
Loppukello jo soi.

Verner Ahosen viimeinen runo kirjoitettu Obin rannalla 4. 7. 48 sunnuntai-iltapäivällä joen virtaa katsellen.

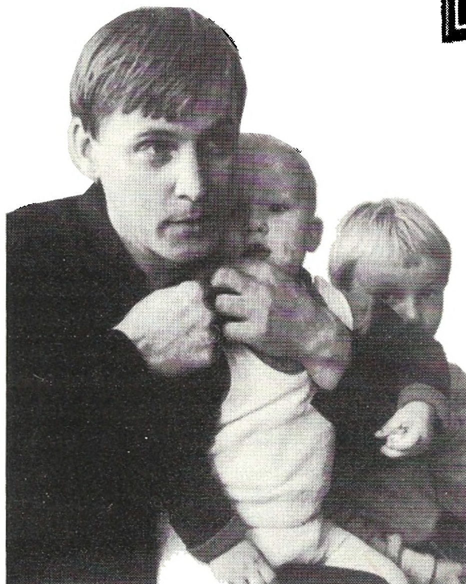
Inkeriläisille riittäisi kolmannes virolaisten oikeuksista

Inkeriläisten ruususen uni on ohi. Vuosikymmenien hiljaiselo on kääntynyt toiminnaksi. Myös nuorempi polvi on alkanut kiinnostua omista juuristaan. Syksyllä perustettiin Leningradiin Inkerin Liitto edistämään sikäläisten inkeriläisten asemaa. Yksi aktivisteista on Puskinin pastori Arvo Survo.

Vuosi 1988 oli inkeriläisille historiallinen. Yhdessä vuodessa tapahtui ehkä enemmän merkittävää kuin neljän vuosikymmenen aikana yhteensä: Inkerin Liiton perustamisen lisäksi Kupanitsan kirkko vihittiin uudelleen käyttöön. Vuotta aikaisemmin nuoren älymystön keskuudessa herännyt kansallisuushenki siivittyi vauhtiin lokakuun 15 päivänä Leningradin lähellä Taitsan kylässä pidetyssä kokouksessa.

Enää emme pelkää

Vuotta aikaisemmin oli herätetty ajatus perustaa Inkerin kulttuuriseura lähinnä keräämään ja tallentamaan vanhaa perinnettä, mutta mielialat olivat vuodessa rohkaistuneet huomattavasti. — Enää emme pelkää ketään emmekä mitään, totesi Leningradin yliopiston opettaja Kokko, yksi liiton aktivisteista. Toinen kokouksen osanottaja Punalipun toimittaja Pakkanen, kuvailee tunnelmia osuvasti. — Kokouksen aluksi väki lauloi seisten oman kansallislaulunsa »Nouse Inkeri». Illan mittaan Taitsassa viattomasta kulttuurihankkeesta leivottiin Inkerin Liitto — inkeriläisten oma etujärjestö. Johtokunnassa on edustettuina mm. yliopistomiehiä, taiteilijoita ja lääkäreitä tunnetuimman jäsenen pastori Arvo Survon lisäksi.

Inkeriläistä jälkikasvua Arto ja Risto Survo.

Emme halua oppositioon

Puskinin seurakunnan pappi Arvo Survo on karismaattinen hahmo. Vaikka Arvo Survo eittämättä suhtautuu työhönsä ja inkerinsuomalaisten tulevaisuuden kehittämiseen kaikella vakavuudella, ei hän kuitenkaan ole mikään ryppyotsa, vaan kujeellinen pilke syttyy silmiin tuon tuostakin.

Hän taistelee heimonsa tulevaisuuden puolesta muiden Inkerin Liiton aktivistien rinnalla. Rooli istuu hyvin, sillä Inkerin papit ovat kautta historian huolehtineet myös kansansa sivistysolojen kehittämisestä.

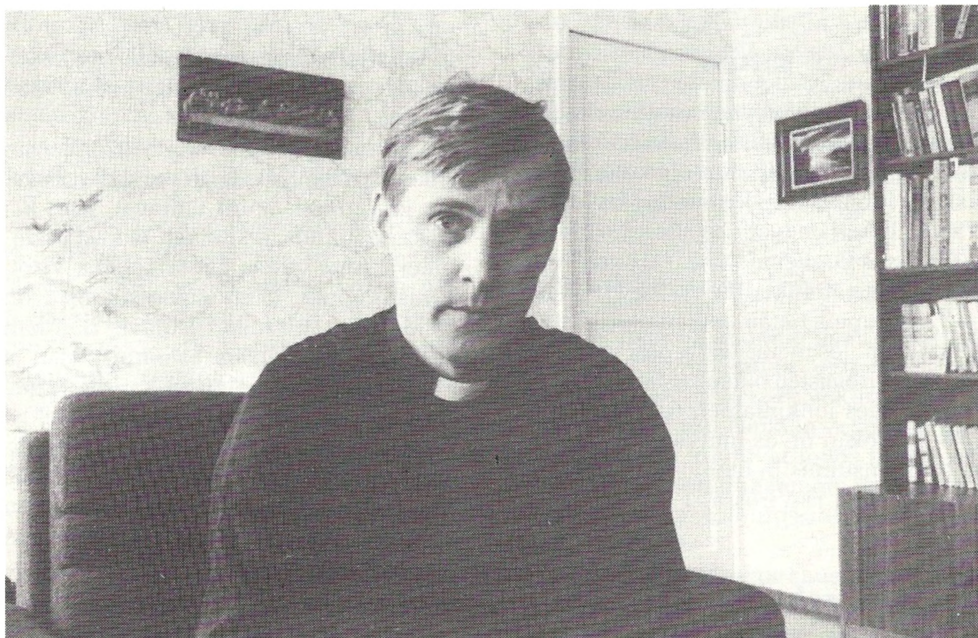
— Mistään oppositiotoiminnasta ei kuitenkaan ole kyse, vain menetettyjen oikeuksien palauttamisesta, Arvo Survo painottaa. — Stalinin vainot olivat käännetty ensisijassa Inkerin älymystön nujertamiseksi, sillä siinä samalla häviäisi koko suomalaisuus. Nyt voimme vapaammin puhua myös asioista, jotka ennen olivat tabuja.

Suomenkielistä lehteä kaivataan

— Kulttuurista on aloitettava. Jos poliittisia tavoitteita on, niin taistelemme vain virkavaltaa vastaan saadaksemme takaisin ne oikeudet, jotka meiltä on viety. Seuran tulee olla riippumaton, mutta emme kuitenkaan halua oppositioon puolueen kanssa. Se olisi toivoton peli. Toiminnassa mukana on jopa joitakin puolueen jäseniä, Survo muistuttaa.

Uunituoreen liiton toiveisiin kuuluu mm. äidinkielen opetuksen, oman lehden ja museon perustaminen.

— Täällä tarvitaan muutakin suomenkielistä lehdistöä kuin Petroskoissa ilmestyvä Punalippu, joka on kylläkin tehnyt suuren työn inkeriläisten puolesta tähän mennessä. Lehden nimi kuitenkin tuntuu ainakin vanhemman polven inkeriläisistä töykeältä, eivätkä useat tästä syystä lehteä lue. Nimi muistuttaa liikaa vaikeista ajoista. Meillä pitäisi olla oma aikakauslehti.

Arvo Survo uskoo ihmeisiin.

Pappilan remontti Puskinissa on kesken. Laudoitusta tarkkailee Survon lisäksi Olga Vehviläinen ja Ronald Randefelt.

Ihmeitä voi sattua

— Kuolleet luut voivat muuttua eläväksi kansaksi, sen osoittaa Israelin kansan kohtalo. Ihmeitä tapahtuu ja kuka sitten uskoisi ihmeisiin, ellemme me uskovat? Vaikka Inkeri on lyöty hajalle ympäri laajaa laaksoa kuolleina luina, siitä voisi tulla uudenlainen Inkeri, Arvo Survo uskoo. — Vain Jumala tietää, mikä inkeriläisten kohtalo on. Jos meillä täällä olisi vain kolmannes virolaisten oikeuksista, niin meillä olisi edes jonkinlainen tulevaisuus.

— Toivoisin myös mutkatonta yhteyttä suomensukuisiin heimoihin, Suomessa, Ruotsissa ja Virossa.

Laaja seurakunta

Survon arvion mukaan suomalaisia asuu Leningradin läheisyydessä 10 000—15 000. Jumalanpalveluksissa käy kesäisin 250—300 henkeä ja talvisin 200—250 henkeä.

— Jumalanpalvelukset pidetään kerran viikossa. Viikolla kierrän ympäri maaseutua ja toimitan muut tehtävät, jaan kodeissa ehtoollisia, siunaan ja kastankin. Inkerin alue vastaa kahta kolmea Viron rovastikuntaa, joten matkustamista on paljon. Kun ihminen riisutaan, niin hän keskittyy hengellisiin asioihin. Surut ja menetykset ovat vetäneet kansaa Jumalan puoleen, Arvo Survo toteaa. Vaikka valtaosa on vanhempaa väkeä, myös aktiivinuorisoa on mukana kasvavassa määrin. Survo kertoo, että laulukuorossa on noin 20 nuorta muiden seurakuntanuorten lisäksi.

Teksti ja kuvat:
Helena Miettinen

Arvo Survo suomalaisille:

Tervetuloa Puskinoon

Arvo Survo saapui elämänsä ensimmäiselle Suomen vierailulleen tammikuun toisella viikolla. Virallisesti hän on vaimonsa Kristan kanssa yksityisellä lomamatkalla. — Eihän renki pellolta tullessaan käy pöytään ja anna isännän palvella. Sama se on vähän minunkin kanssani, Arvo veistelee.

Arvo Survo on neuvotellut Suomessa ollessaan Kirkon Ulkomaanavun kanssa avustusmahdollisuuksien lisäämisestä. Kirkon Ulkomaanapu onkin parhaillaan toimittamassa inkeriläisseurakunnille 3 500 virsi- ja lastenkirjaa. Joulukuussa Ulkomaanapu oli mukana toimittamassa autoa Leningradin suomalaisseurakunnan käyttöön.

Molemminpuolista apua

Arvo Survo totesi iloiseen tapaansa, että henkinen tuki suomalaisten ja inkeriläisten kesken on molemminpuolista. Mitä useampi suomalainen vierailee Puskinin kirkossa, sitä hartaammaksi Suomi muuttuu. Tervetuloa siis kaikki Puskiniin.

Työvoimaa liian vähän

Seurakunta on laaja ja pappeja on liian vähän. Survo esittää hätäratkaisuna parin teologin lähettämistä Puskiniin opettamaan nuoria halukkaita papiksi, jotka samalla työskentelisivät seurakunnassa. Perinteinen tapa opiskella muualla ei kovin nopeaa ratkaisua tuo.

Uusi superjulkkis

Vaikka Arvo Survo tuli Suomeen kaikessa hiljaisuudessa ilman maksettuja mainoksia, hänet on huomattu. Lahtelaisen isäntäperheen puhelin kilisi heti ensimmäisinä päivinä kolmisensataa kertaa. Valkealassa pidettyyn tilaisuuteen odotettiin paria sataa henkilöä, mutta toisin kävi: yleisöä oli paikalla kahdeksisensataa. — Suositumpi kuin Billy Graham konsanaan, vierailun isäntä totesi.

Suomi-Seuraan Inkeri projekti

Apua Inkeriin suunnitellaan myös laajemmin. Suomi-Seuran yhteydessä on käynnistynyt »Inkeri-Projekti». Toiminnanjohtaja Martti Häikiön vetämään projektiryhmään kuuluvat myös Inkeriläisten yhdistyksen puheenjohtaja Markku Pyysiäinen ja toimitussihteeri Helena Miettinen.

Tarkoitus on lähikuukausien kuluessa miettiä eri tapoja tukea inkeriläisten kulttuuritoimintaa, mm. kerätä suomalaista kirjallisuutta ja yhteyksiä eri inkeriläisjärjestöjen kesken. HM

Lilja Vuohelainen kehottaa

Suu auki, inkeriläiset!

Lilja Vuohelainen oli 19-vuotias tullessaan Suomeen sotaa pakoon. Kesti 44 vuotta ennen kuin hän tuli uudelleen. Tähän neljäänkymmeneen vuoteen mahtuu harvinaisen paljon. Joskus Liljasta itsestäänkin tuntuu, että kaikki onkin vain unta.

Tuutarista syntyisin oleva Lilja Vuohelainen on iloinen naurusuu. Sota-ajan kauhut, karkotukset ja vankila-aika Siperiassa ei ole hänen elämäniloaan lannistanut. — Meillä inkeriläisillä on nyt hyvin, saamme puhua suomea ja pääsemme matkustamaankin, Lilja ylistää perestroikkaa.

— Sota-aikana emme uskoneet, että jäisimme eloon. Odotimme vain, koska kuolema tulee. Jos saksalainen ei olisi meitä siirtänyt Suomeen, olisimme kaikki kuolleet siellä nälkään. Kun ruokaa oli vähän, söimme kaiken mahdollisen nokkosista saviheiniin.

Liljan tytär syntyi rintamalla. — Kun tyttö syntyi, ei ollut edes käsipyyhkeen kokoista lappua, mihin lapsi olisi kääritty. Mieheni oli rintamalla ja tapasimme toisemme vasta vuonna 1963. Hänellä oli tuolloin jo toinen perhe. Eihän se ole ihme, me kun kierrettiin Suomet ja Venäjät, Lilja muistelee.

Itkettiin kun tavattiin

Muutaman kuukauden kuluttua tytön syntymästä tuli lähtö Suomeen. Salon karanteenileiriltä koko perhe pääsi Lokalahdelle maalaistaloon töihin. — Isäntäväki oli kovin mukavaa. Kun nyt kävin heitä tapaamassa, me itkettiin ja muisteltiin. Ja naapuritkin eivät olleet uskoa, että pääsin heitäkin katsomaan.

Muutenkin Liljan muistot Suomesta ovat yksinomaan hyviä. — Meitä kohdeltiin hyvin, annettiin ruokaa riittävästi ja vaatteita päälle. Meitä ei kukaan ryssäksi nimitellyt.

— Poislähtiessä isäntä pakkasi meille mukaan 22 suurta laatikkoa jauhoja, lihaa ja leipää. Volgan rannalla sitten kaikki syötiin eikä riittänytkään.

Jäänyt olisin

Puolitoista vuotta Lilja ehti viettää Lokalahdella ennen kuin käsky takaisin kävi joulukuun 19 päivänä 1944. — Meille sanottiin vain, että oli pakko lähteä. Jos isäntä olisi älynnyt meidät johonkin piilottaa, niin tottakai olisimme jääneet. Isäntä neuvoi sanomaan, että kohtelu oli ollut Suomessa huonoa, jottei isäntäväkeä vietäisi Siperiaan. Mutta päin vastoin kävi, meidät vietiin Siperiaan.

— Kukaan ei kertonut junassa, minne meitä vietiin. Ovet olivat lujasti kiinni, kuin härkävaunussa ainakin. Kun raja oli ylitetty, niin tarkastettiin, oliko meillä kirjallisuutta tai valokuvia ja kaikki »luvaton» otettiin pois. Pienestä luukusta yritimme tunnistaa maisemia. Leningradissa juna pysähtyi, mutta jatkoi matkaansa Suomen rautatieaseman ohi.

Lilja itsekään ei aina usko todeksi, mitä elämä on tielle tuonut.

Kolhoosin hevosetkin potkivat tulokkaita

Jouluaamuna tulipalopakkasessa juna seisahtui Volgan rannalle. Samaan paikkaan jätettiin pari muutakin inkeriläisperhettä. Tulokkaat majoitettiin vanhaan, sisäänlämpiävään pajaan. — Talo oli kuin savusauna. Nurkassa oli iso uuni. Kun saunaa ei ollut, niin uunissa kylvettiin ja pestiinkin.

Lilja joutui töihin kolhoosiin. — Toisena aamuna minulle tuotiin hevonen, vaikka en osannut edes valjastaa hevosta. Kun kevät tuli ja aurinko alkoi paistaa, menimme pelloille kyntämään. Niin laiska hevonen oli, että se istui ja astui päälle eikä lähtenyt liikkeelle, vaikka kuinka olisin komentanut. Mutta kun se kerran potkasi, niin luulin, että tulee julkikuolema, Lilja muistelee kolhosnikan päiviään silmät hymyssä.

Volgalta Viroon

Olo Volgan rantamilla tuntui vieraalta, paikalliset asukkaat vieroksuivat suomalaisia. — Siellä meitä haukuttiin kaikenmoiseksi, keitä me olimme ja mistä me tulimme. Ajattelin, että pois täältä pitää päästä.

Elokuussa Lilja lähti etsimään uutta kotipaikkaa. Mutta kun vaadittavia lupia ei ollut, minnekään ei voinut jäädä. — Tapasin aivan sattumalta Leningradissa Balttian asemalla täysin tuntemattoman naisen, mutta tunsimme, että samaa heimoa ollaan. Nainen asui Tallinnassa ja vakuutti, että jollakin tavalla minäkin sinne pääsisin.

Ja merimiesten takin alla piileskellen Lilja pääsi Tallinnaan ja töihin lentoupseerien ruokalaan ja luvatkin järjestyivät. Muu perhe tuli vähitellen perässä. Kun sotilaat joutuivat lähtemään Volgogradiin, Lilja pääsi töihin ravintolaan.

Syyttömänä vankilaan

— Yks kaks tulikin häätö, että inkeriläiset pois Virosta. He lähtivät ensin Pihkovaan ja sieltä edelleen Petroskoihin.

Lilja joutui juonittelun uhriksi ja tuomittiin kymmeneksi vuodeksi Siperiaan. — Oli heinäkuun 25 päivä 1950, kun tilitin kaikki paperit kassalle, mutta niin vain yhtä paperia ei mistään löytynyt ja niin autokuormallinen olutta oli kateissa.

— Kamalaa, Lilja toteaa ykskantaan Siperian vankilaoloista. — Ihmisiä kuoli paljon ja tappoivat toisiaan. Metsätöitä tehtiin ja uutta rautatietä räjäytettiin. Ruuaksi sai päivittäin puolikkaan leipää ja lisäksi läpinäkyvää soppaa. Vankila oli täysin eristyksissä, ei edes kirjeitä saanut kirjoittaa.

Stalinin kuoleman jälkeen Lilja vapautettiin kolmen vuoden jälkeen. — Sain puhtaat paperit, niinkuin ei koskaan mitään rangaistusta olisi ollutkaan.

Aluksi Lilja asui Petroskoissa, mutta muutti Leningradiin vuonna 1968. Monelle suomalaiselle Lilja on tullut tutuksi Leningradin oppaana.

Suu auki vain!

— Nyt meillä on jo hyvin. Aikaisemmin inkeriläiset eivät saaneet puhua Suomea, mutta onneksi nykyisin voi käyttää äidinkieltään niin paljon kuin haluttaa. Suu auki vain! Nyt rupeavat koulujakin järjestämään. Täytyisi vain saada suomalaisia oppikirjoja.

Inkeriläiset ovat hävenneet omaa heimoaan. Nyt täytyy jotain tehdä. Kotona sitten lähdenkin sitä hommaa hoitamaan. Jo aikaisemminkin olemme järjestäneet heinäkuun alussa Kavilahdessa kesäjuhlat, joihin osallistuu inkeriläisiä ympäri Venäjää ja Ruotsistakin. Juhlat käynnistyivät minun aloitteestani. Kirjoitin kaikille tutuille kortteja ja sain ihmiset yhteen, Lilja uhkuu.

Löytäkää ensin sulhanen

Jotkut inkeriläiset ovat herättäneet ajatuksen, että inkerinsuomalaisten pitäisi voida halutessaan muuttaa Suomeen. Lilja ohittaa kysymyksen sujuvasti. — Muista en tiedä, mutta itse olisin aikoja sitten tullut Suomeen, jos se olisi ollut mahdollista. Mie olen nauranut, että löytäkää minulle sulhanen, niin sitten mie lähden.

Teksti ja kuvat:
Helena Miettinen

Neuvostoliitossa on 70 000 ulkosuomalaista

Neuvostoliiton suomalaiset muodostavat kolmanneksi suurimman ulkosuomalaisryhmän. Heitä on vuoden 1979 väestölaskennan mukaan 77 079 henkeä, joista 41 % käyttää suomea kotikielenään. Kaksi kolmasosaa heistä on inkerinsuomalaisia.

80 % suomalaisista asuu seuraavilla alueilla Suomen vieressä: Inkerissä (alue vuoden 1939 Kannaksen rajalta Viroon asti), kuuluu nykyisin Leningradin oblastiin (hallinnollinen alue) 16 239 henkeä, Leningradin kaupungissa 7 000—8 000, Neuvosto-Karjalassa eli Karjalan autonomisessa sosialistisessa neuvostotasavallassa 20 099 sekä Eestin sosialistisessa neuvostotasavallassa 17 753 henkeä.

Neuvosto-Karjalan asukkaista heitä on 2,75 %, Leningradin alueen (ilman kaupunkia) n. 2 %, Leningradin kaupungin 0,002 % ja Viron 1,21 %.

Loput noin 15 500 suomalaista ovat 1930-luvun karkotusten ja sodan seurauksena joutuneet siirtymään Muurmanskin ja Arkangelin alueelle, Komin autonomiseen sosialistiseen neuvostota-

savaltaan, Moskovan, Novosibirskin ja Krasnojarskin aluepiirin pohjoisosiin.

Suomalaisten määrä on vähentymässä. Vuonna 1897 todettiin Sankt-Peterburgin (Pietari) kuvernementin suomenkielistä väestöä olevan 145 000 (joista 120 000 inkerinsuomalaisia). Vuonna 1926 väestölaskennan mukaan Neuvostoliitossa oli suomalaisia 135 000 (joista inkerinsuomalaisia 119 000), mutta koska osa inkeroisia ja jopa Inkerinmaan venäläisiä piti suomea kotikielenään ilmoitti 153 000 henkeä suomen kielekseen.

Suomalaiset sulautuvat karjalaisiin, virolaisiin ja venäläisiin. Vuonna 1959 suomalaisia laskettiin olevan 92 000, vuonna 1970 määrä oli 85 500, joista 51 % ilmoitti suomen kielekseen ja 1979 suomalaisten määräksi saatiin 77 079. Tammikuussa 1989 pidettävän väestölaskennan viralliset tulokset julkaistaan kahden vuoden päästä. Itsensä suomalaisiksi väestölaskennassa ilmoittaneiden määrä pudonnee noin 70 000 henkeen, ja näistä kotikielenä suomea käyttänee enää alle 40 %.

Suomea käyttävät Neuvostoliitossa kirjakielenään Neuvosto-Karjalan 81 300 karjalaista (kansallisuusnimitys NL:ssa) sekä osa 6 000 vepsäläisestäkin. Suomen kielen opetukseen ja kielen aseman parantamiseen ollaan kiinnittämässä huomiota. Vahvimmalla kannalla suomen kieli on Neuvosto-Karjalassa, jossa ilmestyy sanomalehti Neuvosto-Karjala, kirjallisuuslehti Punalippu ja lastenlehti Kipinä ja on jossakin määrin kielen opetusta kouluissa sekä radio- ja tv-ohjelmia.

Pertti Kaarna

Terveisiä Lännestä

Nauriit paljastivat naapurin pojan

Vie sille toiselle Lempaalan tytölle sinne Mannerheimintien varteen kukka, kehotti Vancouverissa asuva Helmi Kivilahti.

— Tuhotun Inkerin sirpaleita on ajautunut jopa Tyynen valtameren yli. Kun ajelimme eräänä syksynä Okanagan laaksossa, pysähdyimme eräälle hedelmäfarmille ostamaan omenia. Huomasin, että eräässä nurkassa oli keltaisia nauriita, aivan kuin kotona. Kysäisin isännältä ja hän kertoi tuoneensa siemenet Inkeristä, kun kävi isäänsä tervehtimässä. Selvisi, että tämä Ilkka olikin naapurin poika. Hänellä oli kasvamassa myös Inkerin mansikoita. Kyllä puhetta riitti, Helmi kirjoittaa.

Minullakin on nyt juuret

Kanadassa on tapana, että siirtolaiset kertovat omista seurakunnistaan. — Oli ikävää, etten voinut kertoa mitään Lempaalasta. Sitten tapahtui ihme, Aatami Kuortti oli täällä vierailulla ja kertoi entisistä ajoista, kun hän nuorena pappina oli ollut Lempaalassa. Yhtäkkiä hän mainitsi, että täällä on myös omia seurakuntalaisia. Nousin seisomaan ja ajattelin, että tuossa on meidän Lempaalan pappimme. Olin iloinen, että sain kertoa omasta syntymämaastani. Tuntui, että minullakin oli juuret, Helmi ylistää.

Helmi kertoo, että Vancouverissa esitetään kerran viikossa suomalaista TV-ohjelmaa. Toimittaja Leevi Rikkinen on hänkin Inkerin poikia.

Helmi Kivilahti

Inkeriläisten osuutta väestönsiirrossa ei pidä unohtaa

Aappo Björn Ruotsista — itse mukana olleena — haluaa valottaa erästä, julkisuudessa vähemmälle jäänyttä avustusryhmää sodanaikaisessa Inkerissä, nimittäin niiden inkeriläisten työtä, jotka osallistuivat saksalaisten rekisteröintikomiteaan.

Aappo Björn toteaa, että Erkki Tuuli tuo kirjassaan »Inkeriläisten vaellus» hyvin asiallisesti ja mielenkiintoisesti päivänvaloon asioita ja olosuhteita, joissa inkeriläiset joutuivat elämään ja taistelemaan lasten ja perheiden pelastamiseksi vuosina 1941—1945.

— Mutta lukiessani Erkki Tuulen kirjaa mielessäni heräsi kysymys, miksi kirjailija sivuuttaa kokonaan inkeriläisten rintamalla suorittaman rekisteröintityön ja muun avustustyön. Tästähän pitäisi olla tietoja? »Rekisteerauskomitean» työ vietiin lähes loppuun vuonna 1942. Lisäksi ystävämme, professori Leo Yllö, joka toimi rekisteröintikomitean johtajaksi, kirjoitti asiasta artikkelin Inkeriläisten viestiin jo 22 vuotta sitten ja selvittää tarkasti rekisteröinnin kokoonpanoa ja sen kokoamaa materiaalia.

Rekisteröinti alkoi talven kynnyksellä 1941

Leo Yllö kirjoitti artikkelissaan, että Inkerissä suoritettiin sotavuosina 1941—1943 saksalaisten miehittämillä alueilla väestönlaskenta, joka tosin koski vain osaa maasta. Pohjois-Inkeri, Ora-

Avustuksen jako Inkerin suomalaisille Hietamäellä.

Rekisteröinnin johtaja Yliluutnantti Leo Yllö 1942.

nienbaumin motti ja Itä-Inkeri jäivät laskematta.

Mukana olleena inkeriläisenä vaeltajana jouduin tahtomattani mukaan sotilasviranomaisten perustamaan joukkoon keräämään ja rekisteröimään inkerinsuomalaiset, eestiläiset, inkerikot ym. kansanheimot, jotka asuivat hajallaan ympäri Inkerin maita ja metsiä. Tarkoituksena oli auttaa väkeä siirtymään ensin Eestiin ja edelleen Suomeen. Voisiko olla inhimillisempää toimintaa, kuin metsiin ja maakuoppiin jääneiden ihmistenparkojen, vanhusten ja lasten auttaminen oli talven kynnyksellä 1941, Björn jatkaa.

Saksalaiset päättivät rekisteröinnin alkamisesta 30. 10. 1941. Esivalmistelujen jälkeen seurasi myöhemmin päiväkäsky, jossa määriteltiin organisaatio, aluejako ja annettiin yksityiskohtaiset ohjeet laskennasta ja tulosten kokoamisesta. Laskenta alkoi joulukuussa 1941.

Työtä ei tehty pelkästä mielenkiinnosta

Krasnoje Selo oli ensimmäisten joukossa. Laskenta alkoi siellä 14. 12. 1941 ja työn tekivät työryhmät, joiden johtajana toimi eestiläinen upseeri ja muina virkailijoina 1—5 paikalliseen väestöön kuuluvaa inkerinsuomalaista, paikallisen kansakoulun opettajista teollisuustyöntekijöihin.

Laskennassa yritettiin saada selville eri kansallisuuksiin kuuluvien ihmisten määrä ja tila. Saksalaisia kiinnostivat erityisesti Inkerin saksalaiset, eestiläisiä eestiläiset ja suomalaisia luonnollisesti oman heimonsa jäsenet.

Työtä ei tehty pelkästä mielenkiinnosta. Alue oli kärsinyt sodassa suuria vaurioita ja siviiliväestöä uhkasi nälänhätä ja rintama. Tiedot tarvittiin vastaisia toimia varten.

Sicherheitspolizei und SD
Einsatzgruppe A

Der / Die Susi, Anna / Volkova /.
geb. / sünd. / synt. 6·III·1925 in / paikka Sowli
wohnhaft in / elukoht / asuinpaikka Sokuli
ist in der Liste / on nimekirjas / nimikirjoissa B unter Nr. / Nr. all / N-ro-lla 3-II/3/20/7/1[illegible]
als ~~Este~~ / Finne registriert worden.
kui ~~eestlane~~ / soomlane registreeritud.
registroidu ~~eestiläisenä~~ / suomalaisena.

Diese Bestätigung gilt nicht als Personalausweis.
See tõendus pole mitte isikuttõendav dokument.
Tämä todistus ei ole voimassa henkilöllisyystodistuksena.

Aufbewahren! Nicht verlieren!
Alal hoida! Mitte kaotada!
Säilytettävä! Ei saa kadotta!

Kaikki yli kuusivuotiaat haastateltiin

Laskennassa kaikki yli kuusivuotiaat henkilöt haastateltiin ja mm. seuraavat tiedot kirjattiin kaavakkeeseen: suku- ja etunimi, syntymäaika ja -paikka, perhesuhteet, ammatti, koulutus, kansallisuus, äidinkieli ja taloudellinen tilanne. Jokaiselle 15 vuotta täyttäneelle annettiin kansallisuustodistus, keltainen kortti, johon tiedot oli merkitty. Korttia tarvittiin avustusten saamiseksi ja evakuointiin.

Talvella 1941—42 rekisteröitiin Inkerin saksalaiset, suomalaiset, eestiläiset, inkerikot, vatjalaiset, latvialaiset ja liettualaiset. Vuonna 1943 rekisteröitiin lisäksi myös venäläiset ja muut kansallisuudet.

Tutkitulla alueella asui sydäntalvella 1941—42 eri kansallisuuksia seuraavasti:

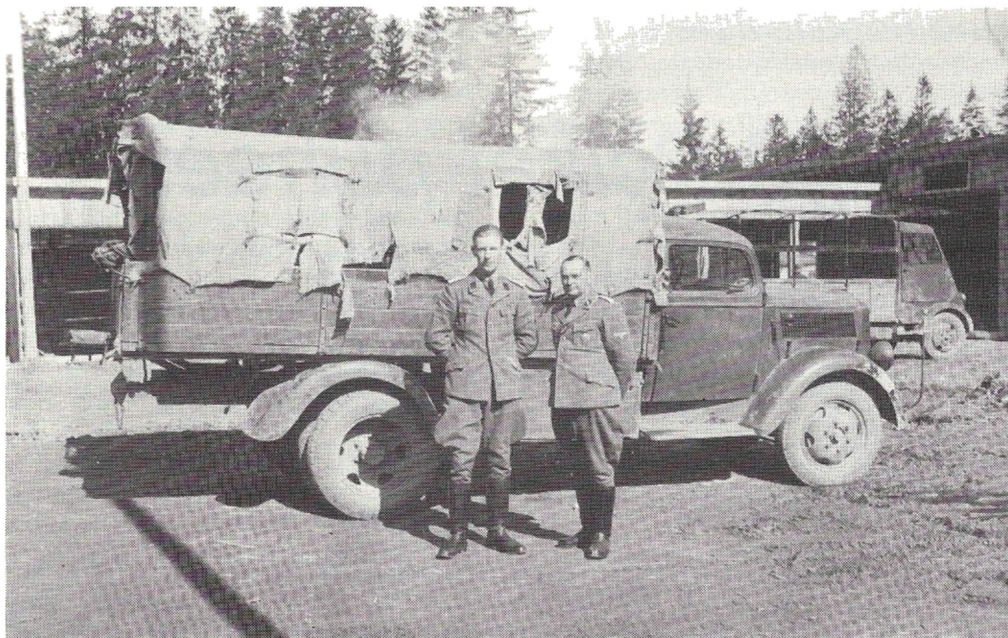
suomalaisia	68 821	saksalaisia	3 024
eestiläisiä	14 463	vatjalaisia	667
inkerikkoja	8 729	latvialaisia	1 424

Lukuihin sisältyivät myös seka-avioliitot. Venäläisiä oli kesäkuun alussa 1943 126 000 henkilöä, joista maaseudulla 63 %. Kaikkiaan 1 173 kylää ja yhdyskuntaa rekisteröitiin. Vuoden 1943 jälkilaskenta osoitti, että suomalaisten ja eestiläisten määrä oli evakuoinnin ansiosta vähentynyt lähes puoleen. Noin 10 000 henkilöä oli siirtynyt sekavissa oloissa länteen jo ennen väestönlaskun alkua. Osa oli joutunut Leningradiin tai muualle Neuvostoliittoon.

Inkeriläisten oma panos arvoonsa

Arvosteltaessa laskentatulosten luotettavuutta on otettava huomioon vaikeat työskentelyolot, henkilökunnan vähyys ja huonot liikenneyhteydet. Kun väestön liikuntavapautta oli rajoitettu, ei laskennan pitkittymisestä ollut erityisempää haittaa.

Numeroaineiston lisäksi talletettiin runsaasti muutakin tietoa Inkeristä ja

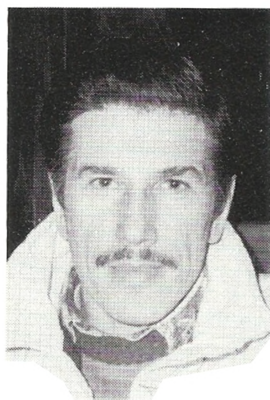
Johtajamme Leo Yllö saksalaisupseerin kanssa auto on lähdössä viemään orpolapsia Eestiin keväällä 1942.

kansan elämästä Neuvostovallan aikana 1920—39. Tekee mieli kysyä, miksi historiankirjoittajat jättävät mainitsematta mukana olleiden inkerinsuomalaisten oman panoksen. Nykyisin muiden kansojen kohdalla tuntuu olevan kunniaksi korostaa oman kansan vastarinnan tehokkuutta.

Toivottavasti nuorempi polvi muistaisi kunnialla heimoveljiämme ja sisariamme ja heidän uhrauksiaan. Ehkäpä moni heistä uhrasi oman elämänsäkin.

Aappo Björn

Eino Repo ravistelee heimotunnetta

Pelkät puheet eivät auta inkeriläisiä

Eino Repo on ollut Suomessa nyt puoli vuotta. Hänet toi tänne taistelu· inkeriläisten kansallisten oikeuksien puolesta. Revon mukaan inkeriläisillä pitäisi olla mahdollisuus muuttaa Suomeen. — Me emme tulisi tänne pakolaisina, vaan siirtolaisina. Julkisuudessa on inkeriläisistä kerrottu viime aikoina paljon, mutta pitäisi tehdäkin jotakin sillä me olemme osa Suomen kansaa, Repo muistuttaa.

Virossa syntynyt Eino Repo rantautui Turkuun viime keväänä ruotsinlaivalla. Eino Revon vaiheista saimme lukea tuolloin monestakin lehdestä. Vuosi on vierähtänyt. Mitä nyt kuuluu Einolle? — Hain Suomesta turvapaikkaa, mutta sain vain oleskeluluvan vuodeksi. Repo tilittää ja murtaa suomea vähemmän kuin kymmenen vuotta Helsingissä asunut savolainen.

Haluamme Suomeen

— Mielestäni niillä inkeriläisillä, jotka haluavat ylläpitää kansallista identiteettiään pitäisi olla mahdollisuus muuttaa halutessaan Suomeen. Neuvostoliitossa ei meillä ole minkäänlaisia kansallisia oikeuksia. Meitä pyritään Virossa virolaistamaan ja Neuvostoliitossa venäläistämään. Me olemme suomalaisia ja haluamme muuttaa Suomeen, emmekä Ruotsiin. Tosin Suomi ei ole mitenkään näyttänyt olevansa inkeriläisistä kiinnostunut.

— Suurta ryntäystä Suomeen tuskin tulisi. Ne jotka haluavat, saavat venäläistyä rauhassa, Repo siunaa.

Kuulumme Suomen kansaan

— Kansallinen identiteettimme on katoamassa. Vasta viime aikoina olemme havainneet, että mehän olemme suomalaisia. Mutta meidät on peloteltu hiljaisiksi. Nyt yritetään kaikin tavoin elvyttää identiteettiä. En usko, että siinä onnistutaan siinä määrin, että säilyisimme kansakuntana. Paljon ei auta, jos muutamia kouluja toimii Tallinnassa ja Leningradissa. Kohta ei ole enää lapsia, jotka puhuvat suomea.

— Olemme puhuneet paljon Suomeen muuttamisesta, mutta tiedämme kyllä, millainen Suomen asema on. Suomessa mikään virallinen taho ei ole tunnustanut, että inkeriläiset kuuluisivat Suomen kansaan. En ymmärrä, mitä täällä pelätään. Ei Suomen asema millään tavoin olisi uhattuna, jos se tunnustaisi inkeriläiset.

— Juutalaiset ja saksalaiset pääsevät lähtemään Neuvostoliitosta, koska Israel ja Saksa sitä vaativat. Yhtä hyvin Suomi voisi ehdottaa, että inkeriläiset voisivat päästä siirtymään.

Keskustelin asiasta Neuvostoliiton konsulin kanssa viime kesänä, eikä hän katsonut ajatuksiani neuvostovastaiseksi toiminnaksi. Hän vain kysyi, paljonko olisi halukkaita.

Revon varaslähtö

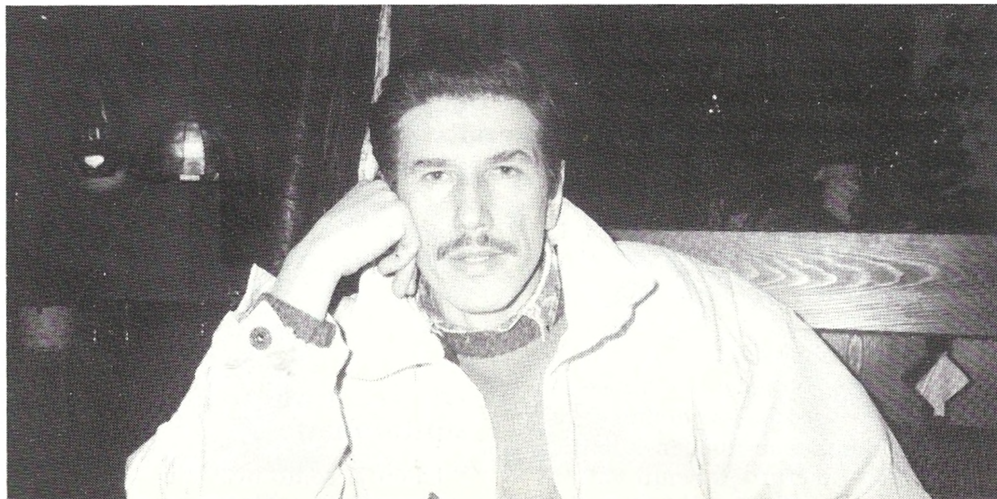
— Puolessa vuodessa on Virossa tapahtunut paljon, enkä usko, että minullekaan enää kävisi samalla tavoin. Tiedän, että inkeriläiset kokoontuvat näinä päivinä Tallinnaan. Perästä sitten kuuluu, millaisen julkilausuman kokous antaa, Repo kertoo.

Inkeriläisten identiteetin herättämiseksi on Virossakin perustettu kulttuuriseuroja Tarttoon, Tallinnaan ja myös Revon kotikaupunkiin Rakvereen. Mutta väki asuu hajallaan. Leningradissa toimii omat aktivistinsa, joista kuuluisin lienee Puskinin pappi Arvo Survo. — Vaikka Survolla on karismaa, niin pelkään pahasti, että hän vaikuttaa vain vanhemman polven keskuudessa. Neuvostovalta on vainonnut kirkkoa, eikä nuorempi polvi halua ikävyyksiä, Repo arvelee.

Missä heimolaiset ovat?

Inkeriläiset ovat hiljaa Suomessakin. Repo on Suomessa tavannut vain yhden vanhemman jo eläkkeellä olevan inkeriläisen. — Toisen polven inkeriläiset tuntevat itsensä niin suomalaisiksi, etteivät edes tiedä, millaisista oloista heidän vanhempansa ovat, Repo toteaa.

— Ihmettelen inkeriläisten toimintaa täällä Suomessa. He eivät mitenkään ole edistäneet Neuvostoliitossa asuvien inkeriläisten asiaa. En ole nähnyt enkä kuullut Suomen inkeriläisten esiintyvän julkisuudessa, Repo kyselee.

— Me olemme suomalaisia, Eino Repo muistuttaa.

Olisi hyvä, jos inkeriläisillä olisi sellainenkin seura, joka yrittäisi ajaa meikäläisten asioita ja pitäisi yhteyttä myös Karjalan ja Leningradin alueella asuviin inkeriläisiin.

Töitä ja sympatiaa

Eino Repo on syntynyt Virossa, Rakveressa. Hänen vanhempansa ovat Lempaalasta, Pohjois-Inkeristä läheltä Suomen vanhaa rajaa. Einon vanhemmat ja isovanhemmat asuivat sodan aikana Salon seudulla, josta heidät palautettiin takaisin Neuvostoliittoon, Sisä-Venäjälle. Kun Stalin kuoli, he muuttivat Viroon.

Eino on ammatiltaan valokuvaaja ja sai töitä helsinkiläisestä studiosta. — Sanoisin, ettei ole sellaista ammattia, missä Neuvostoliitosta tullut onnistuisi suoraan. Valokuvauksessakin käytetään paljon vanhanaikaisempaa tekniikkaa. Ihmiset sen sijaan ovat olleet mukavia ja mielipide on inkeriläisten puolella.

Mutta omaa pesää Revolle ei ole järjestynyt. Onneksi on olemassa Pelastusarmeijan yömaja.

Teksti ja kuvat:
Helena Miettinen

Eino Vironseppä 80 vuotta:

Jokainen ihminen on laulun arvoinen

Eino Vironseppä, monelle tuttu jo vuosien takaa Helsingin paikallisosaston vanhana puheenjohtajana ja Inkerikuoron johtajana, vietti 80-vuotispäiviään joulun aatonaattona kotonaan Salossa. Isänmaallinen toiminta ja hinaajan huudosta syttynyt musiikkiharrastus ovat olleet osa Eino Vironsepän elämää Laatokan rannalta eläkepäiviin asti.

Eino Vironseppä syntyi Pohjois-Inkerissä Rääpyvän pitäjässä joulukuun 23 päivänä 1908. Isä oli kanttori ja äiti kiertokoulun opettaja. Perhe muutti vuonna 1915 Miikkulaisten Alakylän Vironmäelle isän kotitilalle. Olo Miikkulaisissa jäi lyhyeksi, sillä levottomuudet alkoivat jo muutaman vuoden kuluttua. Kun Pohjois-Inkerin rykmentti valloitti kylän toisensa perään, koko Alakylän väki joutui pakenemaan Suomeen elokuun 5 päivänä 1919. — Kello oli viisi iltapäivällä, kun lähdimme ja oli ukkosmyrsky, kun tulimme rajan yli, Eino Vironseppä tarkentaa.

Hinaajan huuto herkisti soittamaan

Laulu ja soitto ovat Eino Vironsepän rakkaita harrastuksia. Laulunlahjat on peritty kotoa. Soittohalut syttyivät haus-

kalla tavalla eräänä kesäisenä päivänä. — Olin kasvimaata kitkemässä, kun kuulin Laatokalta hinaajan huudon. Se kuullosti niin kauniilta, että lähdin heti sisään. Yritin tapailla pianosta samoja sointuja, jotka hinaaja oli päästänyt. Ja siitä alkoi soittoharrastukseni, Eino Vironseppä muistelee.

Elämänsä aikana Eino Vironseppä on jopa säveltänyt ja sovittanutkin lauluja. Ja etenkin kuoromusiikki on ollut Vironsepän sydäntä lähellä. 32 vuoden ajan hän on johtanut nais- ja sekakuoroja eri puolilla maata toimiessaan opettajana.

Sotakaveri piiskasi yhdistys-toimintaan

Inkeriläisten toimintaan Vironseppä tuli mukaan vuonna 1965. — Se oli Väinö Kekin ansiota. Väinön opin tuntemaan, kun jatkosodassa taistelimme samassa yksikössä inkeriläisten komppaniassa. Hän oli sellainen piiskuri, joka pani toimimaan. Pidin Inkerikuoroa, muistaakseni neljä vuotta ja toimin myös neljä vuotta paikallisosaston puheenjohtajana.

Isänmaallinen toiminta on ollut keskeisellä sijalla Vironsepän sydämessä. Hän liittyi vuonna 1926 suojeluskuntaan ja oli sen toiminnassa mukana loppuun saakka.

Eläkepäiviään Vironsepät viettävät Salossa, jonne he muuttivat vuonna 1972. — Etenkin viime aikoina on tullut mieleeni Veikko Lavin laulu: Jokainen ihminen on laulun arvoinen, kiteyttää Eino Vironseppä 80-vuotistunnelmiaan.

Mari Kajavan 80-vuotispäivät

Juhliva sankaritar Mari Kajava Petroskoissa 1988. (Syntymäpäivistä kerrottiin marraskuun Viestissä)

Siivellä siirretyt

Kun sota Neuvostoliiton ja Saksan välillä oli alkanut, miehiä ja naisia kutsuttiin puna-armeijan palvelukseen ja tehtaitten mukana työpalvelutehtäviin. Tehtaita ja työpaikkoja siirrettiin tarpeen mukaan Leningradiin tai itään aina Siperiaan saakka: kaikki venäläiset eivät kuitenkaan joutuneet Neuvostoliiton puolelle, vaan heitä jäi myös inkeriläisten joukkoon saksalaisten alueelle. Tällä alueella oli eniten eli 126.000 henkeä venäläisiä ja muita ei-balttilaisia ja ei-suomalaisia.

Inkeriläisten imussa tuli Suomeen muitakin väestöryhmiä, venäläisiä, virolaisia, tataareita ja Suomesta kultaa vuolemaan loikanneita suomalaisia. Siivellä siirrettyjen kirjoittaja, yliopettaja Eero Rautajoki Tampereelta ei itse ole inkeriläinen, vaikkakin aidosti asiaan vihkiytynyt.

Venäläiset perheenjäsenet jonottamalla Suomeen

Puheet siitä, ettei seka-avioliittoja inkeriläisten ja venäläisten välillä ollut, johtuvat tietämättömyydestä, vaikka inkeriläiset olivatkin aikain kuluessa pitäneet hyvin puoliaan seka-avioliittoja vastaan venäläisten keskuudessa.

Inkeriläisten siirron aikana haluttiin kokonaisten perheiden pääsy saksalaisten alueelta Suomeen estää monestakin eri syystä. Tällaisia olivat mm. kansallis-, poliittiset, luotettavuus ja työvoimapoliittiset syyt. Suomessa on jo yli 400 000 Karjalan siirtolaista, suuri määrä Inkerin ja Itä-Karjalan pakolaisia, sodan tuomia leskiä ja orpoja sekä noin 64 000 sotavankia. Viranomaiset eivät ilmeisesti näissä oloissa halunneet em. venäläisiä maahamme.

Joidenkin perheitten venäläisjäsenet tiedettiin suuriksi kommunisteiksi, eikä heitä haluttu maahamme. Kuitenkin hekin yleensä pääsivät pitkien jonotusaikojen jälkeen perheittensä mukana Suomeen.

Linnanlapset, inkeriläisten kasvatit

Niin sanotut linnanpojat ja -tytöt olivat ylimystön avioliittojen ulkopuolella syntyneitä venäläisiä lapsia. Heitä oli tsaarivallan aikana sijoitettu Pietariin lastenkotiin. Heitä annettiin inkeriläiskoteihin kasvateiksi. Perheet saivat korvauksen työstä ja mm. Larin Paraske otti ehkä juuri näitä hylättyjä lapsia useita kymmeniä elämänsä aikana hoitaakseen.

Inkerin kylissä heitä kasvoi suomalaistuneita lapsia. He puhuivat yleensä suomea ja monet eivät venäjää osanneetkaan. Ajan myötä linnanlapset avioituivatkin suomalaisten kanssa. Linnanlasten joukko oli sota-aikana vaikeasti erotettavissa inkeriläisistä, jos he eivät halunneet juuriaan esiin tuoda. Maassamme ei ollut »arjalaiskontrollia» ja linnanlapsiakin tuli siirron mukana maahamme jonkin verran. Miehillä oli usein venäläinen sukunimi, joka voi olla ortodoksisen kirkon aikanaan antama, joten se ei ollut mikään rotumerkintä.

Loikkarit palasivat takaisin

1930-luvun loikkareista on kirjoitettu useitakin selvityksiä. Suomalaisia siirtyi yleismaailmallisen laman aikana Neuvostoliittoon noin 15 000 henkeä sekä luvallisesti että salaa. Siirtyjinä olivat niin miehet kuin perheetkin. Yhtenä syynä oli työnhaku, toisena propagandan vaikutus ja kolmantena kommunismi. Syyksi on sanottu myös se, että Suomessa päätään nostanut oikeistolaisuus oli kuitenkin kunta- ja työpaikkakohtaista, ainakin 1936—1938 rakennusalalla punasilmäisyys oli valttia.

Inkeriläisten siirron yhteydessä pääsi palaamaan myöskin sellaisia henkilöitä, jotka toistakymmentä vuotta aikaisemmin olivat hyvässä uskossa menneet »työläisten paratiisiin». Paljonko heitä palasi takaisin ei ole tilastoitu, mutta heitäkin oli joukossa.

Aatteellisuus oli heikentynyt Stalinin valtakaudella ja palanneista loikkareista tuli maahamme parasta mahdollista kansalaisainesta, vaikka eräät »auringon alla kasvaneet» alussa heidän luotettavuuttaan epäilivätkin.

Virolaiset Suomeen Saksan armeijaa pakoon

Eräs inkeriläinen kertoi, että Kloogalta pääsi Suomeen siirtymään myös virolaisia, joilla oli kova halu päästä Virosta pois. Monet liittyivät merivoimiimme (n. 250) ja JR 43 taistellakseen venäläisiä vastaan. Helmikuussa 1944 muodostettiin JR 200, jossa palveli 2 600 miestä. (Luvut Otavan isosta tietosanakirjasta.)

Suomeen tuli virolaisia kaikkiaan noin 7 000 henkeä, jotka kuitenkin olosuhteitten pakosta jatkoivat matkaansa Ruotsiin. Virolaiset eivät halunneet Saksan armeijaan saksalaisten toimeenpaneman liikekannallepanon johdosta. Siksi he pakenivat mieluummin Suomeen.

Viro jäi miehitetyksi Latvian ja Liettuan kanssa. Venäjän ikuinen halu laajentua toteutui Balttiassa.

Tataarit muiden mukana

Myös tataareja pääsi siirtymään siirron yhteydessä maahamme. Siirtyneet itse kertoivat Suomessa asuvien tataarien auttaneen heitä. Heidän lukumääränsä ei voinut olla suuri, eikä heistäkään ole selvityksiä tehty. Turkin ja Saksan suhteet saattoivat olla myös syynä siirtoon, sillä maiden välillä oli monia sopimuksia.

* * *

Suurin osa siirretyistä palasi takaisin Neuvostoliittoon. Syitä oli monia. Suomi oli sodan hävinnyt ja valvontakomissioni tulkkasi paluusopimusta kuin »piru Raamattua». Uskottiin myös että palaajat tapaisivat omaisiaan, — sikäli kun palailivat — sodasta.

Suomessa saatu kohtelukaan ei ollut kaikkialla kiitettävää. Valvontakomissionin miehet olivat luvanneet jokaiselle paluun kotiin ja tähän valheeseen langettiin. Kuitenkin syyttömiä ihmisiä riepoteltiin aina Siperian perukoille saakka.

Vasta Stalinin kuoleman jälkeen tilanne korjautui, jaettiin maineen palautusta ja annettiin entisiä asuntoja takaisin kotiinsa palanneille . . . Mutta mitä hyötyä on maineesta sen jälkeen, kun tapettujen ja keskitysleireillä menehtyneiden suomalaisten elo on päättynyt?

Eero Rautajoki

In memoriam

Aino Iho

Rakkaudesta
perheeseensä
Sodan puutteen
ja nälän
Arojen helteen
sekä raskaat
evakkomatkat
kaiken hän kesti
kaikki hän toivoi
Kunnes valkeni
helpompi huomen.

Joukostamme poistuneita

Rakkaamme **Aino Johanneksen tytär Iho** os. Meijer
syntyi 19. 10. 1913 Hietamäen Annamoisiossa
siirtyi tuonpuoleisiin 22. 8. 1988 kotonaan Rakveressa

Maria Rekonen, os. Karjalainen
synt. 12. 8. 1899 Lempaalassa
kuoli 17. 11. 1988 Joroisissa

Juho (Jussi) Kapanen
synt. 27. 10. 1924
kuoli 17. 10. 1988 Karlstadissa

Arnold Savolainen
synt. 28. 11. 1922 Järvisaaressa
kuoli 26. 11. 1988 Tallinnassa

Teol.toht. Juhani Jääskeläinen 6. 8. 1907—9. 12. 1988

Juhani Jääskeläinen siirtyi ajasta ikuisuuteen 9. 12. 1988 Lahdessa, pitkäaikaisen sairauden heikentämänä. Hänet haudattiin Hämeen läänin Koskelle rovasti Pentti Erkamon ja Kosken kirkkoherra Pertti Hentisen siunaamana.

Juhani Jääskeläinen oli synt. 6. 8. 1907 Inkerissä Kelton seurakunnan Taurunkylässä maanviljelijän poikana. Kun hänet sylilapsena kastettiin muutaman viikon ikäisenä, hänen isänsä rukoili hartaana lapsensa puolesta ja lupasi: Jos sinulle Jumala, kelpaa, niin minä tahtoisin antaa tämän kolmannen poikani sinun erikoiseen palvelukseesi. Poika varttui huolettomassa kotipiirissä kouluikään ja aloitti koulunkäyntinsä naapurinkylän Virkkilän koulussa, josta sitten jatkoi opintoja Pietarin suomalaisessa koulussa. v. 1924 hän sai luvan lähteä jatkamaan opintoja Suomeen.

V. 1928 Juhani pääsi ylioppilaaksi Käsisalmen yhteiskoulusta ja suoritti teologisen tutkinnon v. 1933 ja vihittiin papiksi Viipurin tuomiokirkossa. Siperiaan karkotettu kotiväki kiitti ja rukoili, kun Jumala oli ihmeellisesti täyttänyt pojan kohdalla sen rukouksen ja lupauksen jonka isä oli esittänyt pojan kastehetkenä. V. 1936 hän suoritti pastoraalitutkinnon. Seuraavana vuonna vihittiin avioliittoon Isossakyrössä Martta, Linnea, Salome o.s. Kalken kanssa. Avioliitosta syntyi kolme poikaa ja kaksi tytärtä. Yksi pojista kuitenkin hukkui 1945. Juhani toimi seurakuntapappina Tohmajärvellä, Värtsilässä, Savonrannalla ja Karstulassa ja osallistui sekä talvi- että jatkosotaan.

V. 1942 tammikuussa hän oli Suomen seurakuntatyön keskusliiton palveluksessa ja joutui ensimmäiseen nelimiehiseen retkikuntaan, joka lähetettiin Inkeriin tutustumaan siviliväestön oloihin. Juhani jätti tästä matkasta hyvän selonteon Seurakuntatyön keskusliitolle. V. 1943 lähetettiin Inkeriin saksalaisten valtaamalle alueelle kolme suomalaista sotilaspastoria, yksi heistä oli Juhani Jääskeläinen. Kun Inkeriläiset siirrettiin sotatoimialueelta Suomeen 1943—44, Juhani teki suurta työtä. Hän haki heimostaan erilleen joutuneita eri keskitysleireistä ja Eestin maaseudulta ja hoiti heidät heimonsa pariin ja edelleen Suomeen. 1945 sodan loputtua Juhani Jääskeläinen täydensi opintojaan ja suoritti mm. kasvatusopin tutkinnon. Keväällä 1952 hän siirtyi Luumäen kirkkoherraksi, jota tehtävää hoiti eläkkeelle siirtymiseen asti. Juhani Jääskeläinen jaksoi vielä 73 vuotiaana väitellä tohtoriksi 18. 10. 1980. Väitöskirjan aiheena oli »Inkerin suomalainen evankelisluterilainen kirkko neuvostojärjestelmän ensimmäisenä vuosikymmenenä

1917—1927. Tälle väitöskirjalle seurasi jatkoa Juhanin kirjoittamana kirja 1982 »Inkerin kirkon tuho Stalinin pakkokollektivisoinnissa». Näistä molemmista teoksista heijastuu samaa avoimuutta, jota nyt tänä päivänä esiintyy Neuvostoliitossakin. Molemmat teokset ovat herättäneet suurta myönteistä huomiota. Juhanilla oli koko Suomessa elämänsä yli kuudenkymmenen vuoden aikana huoli omaisista ja koko Inkerin kansan kohtalosta sekä Suomenkielen säilymisestä heimonsa keskuudessa. Nyt Juhani Jääskeläinen on poissa, mutta kannustakoon hänen esimerkkinsä meitä jäljelle jääneitä jatkamaan samoissa merkeissä. Kotipuolessa oli tapana sanoa: Olkoot köykäiset mullat hänen haudallaan.

T. J. Borås

Inkerin liiton hallituksen kokous vuonna 1942. Ensimmäinen päätoimittaja Aappo Metiäinen toinen vasemmalta.

Muistilista

Helsingin paikallisosaston kokous:
22. 2. 1989

Seukko Seuran kokous 16. 2. entiseen aikaan.

Laulukuoro harjoittelee tiistaisin klo 17.00 Uudet laulajat mukaan.

Lahden inkerikerho:

13. 2. Vuosikokous joutjärven kirkolla
13. 3. kokoonnutaan Lehtisillä Uudessakylässä.

Turun inkeriläiset vuonna 1989

26. 2. vuosikokous klo. 14.00 Karjalaisten talossa
27. 3. klo 14.00 Pääsiäisjuhla
14. 5. klo 14.00 Helluntaijuhla
1. 10. Mikkelinpäiväjuhla
4. 11. Pyhäinpäiväjuhla
26. 12. Joulujuhla

Lukijan kynästä

Inkeriläisten paluusta

Viime aikoina on monessa yhteydessä puhuttu ja kirjoitettu inkeriläisten paluusta. Asiantuntevalta taholta on alleviivattu että lähtö Suomesta oli vapaaehtoista. Miten sen nyt ottaa. Vuosikymmenien elämän kovat otteet opettivat inkeriläiset tottelemaan ja vaikenemaan. Kun lähtökäsky tuli oli toteltava kyselemättä. *Punalippu* kertoi että inkeriläiset eivät viihtyneet Suomessa, ja tilaisuuden tullen lähtivät kotimaahansa. Toki näitäkin joukossa oli. He osuivat Suomessa ymmärtämättömien ihmisten pariin ja heitä pidettiin ryssinä. Eräs opettajakin nimitteli inkeriläisiä resupekkoja juuri tuolla nimellä. — Tämä joukko oli vain pieni osa kokonaisuudesta.

Suuri joukko oli niitä joilta jäi omaisia sinne. Miehet, veljet, isät taistelivat venäläisillä rintamilla, eikä kukaan ollut varma heidän kohtaloistaan. Entä jos säilyivätkin hengissä ja etsivät nyt perheitään? Toivo jälleennäkemisestä siivittivät näitä lähtijöitä.

Vielä jäi suuri joukko inkeriläisiä. Osa heistä kärsi mielestään jo riittävästi vainoista ja pakkovallasta. He halusivat aloittaa elämänsä uudelleen uusissa oloissa. — Sitten olivat vielä ne, joilla ei ollut enää mitään menetettävää. Yli vyörynyt rintama vei mukanaan kaiken. Tilalle tulivat miehitysjoukot, ja hyvin pian nälkä, puute ja kurjuus.

Inkeriläisten mieliä hallitsi pelko. Oli eletty vallankumous, sisällis- ja hyökkäyssodat. Hetken rauhaa toi NEP, minkä jälkeen romahtikin kaikki pakkokollektivisoinnin yhteydessä. Alkoivat myös vangitsemiset, kyyditykset kaukaisille raskaille pakkotyöleireille. Kukaan ei ollut enää varma itsestään eikä perheestään. Tuskin löytyi Inkeristä kylää, josta ei olisi vangittu työikäisiä. Jokaisella oli tiedossa omainen, ystävä, tuttava, joka ei koskaan enää palannut karkotuksesta. Rajakyliä alettiin tyhjentää.

Tällaisen elämän edessä ihmiseen iskostunut pelko on syvällä ja opettaa tottelemaan.

Hyvin monelle inkeriläiselle yllätykseksi ilmoitettiin, että on lähdettävä Suomesta. Harvoille lähtijöistä oli täyttä varmuutta lähdettiinkö vapaaehtoisesti vaiko pakosta. Yleinen käsitys oli että pakosta.

Inkeriläiset ehtivät asua Suomessa vain vähän aikaa, eivätkä ehtineet oppia tuntemaan perusteellisesti maan yhteiskunnallisia oloja. Eivät hädän tullen osanneet hakea neuvoja tai apua oikeista paikoista ja oikeilta henkilöiltä. Paikalliset viranomaiset vaikenivat kuin muuri neuvoja kysyttäessä ja monille tuli se käsitys, että nämä eivät uskalla auttaa. Suomen olot olivat tällöin myös lopullisesti järjestämättä.

Pahin mitä Suomesta muuton yhteydessä inkeriläisiä kohtaan tehtiin oli petos. Heille valehdeltiin suoraan komission puolelta, että kaikki lähtijät pääsevät takaisin omiin koteihinsa. Monille omat olot merkitsivät enemmän kuin vieraan palveluksessa oleminen. Jos olisi avoimesti sanottu että kotiseudulle ei päästä, lähtijöiden määrä olisi jäänyt huomattavasti pienemmäksi. Liian moni antoi itsensä hämätä.

Kaikki suomalaiset eivät edes huomanneet inkeriläisiä, niin väitetään. Hyvin harvat tiesivät siitäkään, että vielä vuonna 1952, olympiakesänä, kävivät värvärit kaikessa hiljaisuudessa kehottamassa inkeriläisiä lähtemään takaisin, houkutellen ja uhkaillen...

Inkeriläisten Suomesta pois siirto synnyttää paljon ristiriitaisia tunteita ja muistoja yhäkin. Jos olisi tiedetty koko totuus, tunnelmat olisivat toiset. Jälleet kerran jäivät inkeriläiset yksin oman onnensa nojaan, kamppailemaan ja selviytymään.

Helvi Othman

Ellan kirja

Ella Ojala, **Pitkä kotimatka.** Tammi 1988. 291 s.

Viimeisen vuoden aikana inkeriläisten historia ja nykypäivä ovat hämmästyttävällä tavalla nousseet julkisuuteen. Lehdet kirjoittelevat, ja ihmiset kyselevät. Ella Ojalan kirjalle voi jo tästä syystä ennustaa menekkiä. Sitä voi myös suositella, sillä teos antaa hyvän kuvan elämästä Inkerissä viime sotien alla ja niitten aikana. Ja vaikka sillä ei pysyvää kirjallista arvoa olisikaan, se on kirjoitettu elävästi ja taidolla.

Ella-tyttönen Inkerin ajoilta.

»Pitkä kotimatka» perustuu Ella Ojalan — teoksen Elisa-tytön — omiin muistoihin Inkeristä. Näitä muistikuviaan hän on täydentänyt muilla tiedoillaan ja elävöittänyt omalla mielikuvituksellaan. Lukija pääsee mukaan Katin ja Antin — Ellan vanhempien — sekä heidän lastensa lähtötunnelmiin. Edessä on pitkä karkotusmatka kotikylästä, Lempaalasta Sisä-Venäjälle Vologodskajan lääniin. Hyvän onnen ja oman sitkeän yrityksen avulla he säilyvät hengissä. Yhdessä vaiheessa vain yskähdys tammikaapissa olisi merkinnyt matkalippua pakkotyöleirille. Mutta perhe pelastuu. Ja he pääsevät jopa palaamaan takaisin Inkeriin, Leningradin lähistölle.

Onnellisen paluun Inkerin maalle lopettaa kuitenkin lyhyeen sota. Kati ja Antti huomaavat olevansa lapsineen keskellä rintamaa. Taistelun äänet tulevat yhä lähemmäksi. On pakko paeta. Antti lastaa sairaan vaimonsa ja lapset hevosen rattaille. Lopulta tilanne on niin epätoivoinen, että hevonen itse saa päättää, mihin paetaan. Mutta hengissä selvitään, jopa suuresta nälkätalvesta.

Saksalaisten miehityksestä kirjassa annetaan melko myönteinen kuva. Suomea puhuvina inkeriläiset olivat venäläisiä paremmassa asemassa. Elisalle miehitys tarjosi mahdollisuuden myös uuden kielen opettelemiseen.

Teos päättyy siihen, kun Antti saa kutsun Hatsinaan. Sinne ovat saapuneet mm. kapteeni Jukka Tirranen ja Pentti Kaitera. Inkeriläisille tarjotaan mahdollisuutta siirtyä Suomeen. »Haluatteko allekirjoittaa vai uskallatteko jäädä sodan jalkoihin?» Antti vastaa: »Sitä helvettiä ei ennää kukkaan kestäisi, johan siinä lapsetkin tulloot hulluksi». Ja niin hän kirjoittaa nimensä paperiin. Alkaa matka Suomeen. Myös tästä matkasta olisin halunnut jotain lukea. Se olisi ollut arvokas täydennys Erkki Tuulen kertomalle. Mutta kirjoittajalla on tietysti oikeus omiin ratkaisuihinsa.

Ella Ojalan kirjassa ihmiset puhuvat Inkerin murretta. Kuinka puhdasta tuo murre on, sitä en pysty arvioimaan. Mutta joka tapauksessa se antaa henkilöille lisää elävyyttä. Ella kertoo vanhemmistaan myös hyvin avoimesti. Äidistään hän piirtää varsin kauniin, jopa ihanteellisen kuvan. Isä on huomattavasti ristiriitaisempi, mutta samalla toisaalta hyvin todentuntuinen hahmo.

Ella Ojalalla on syytä hymyyn.

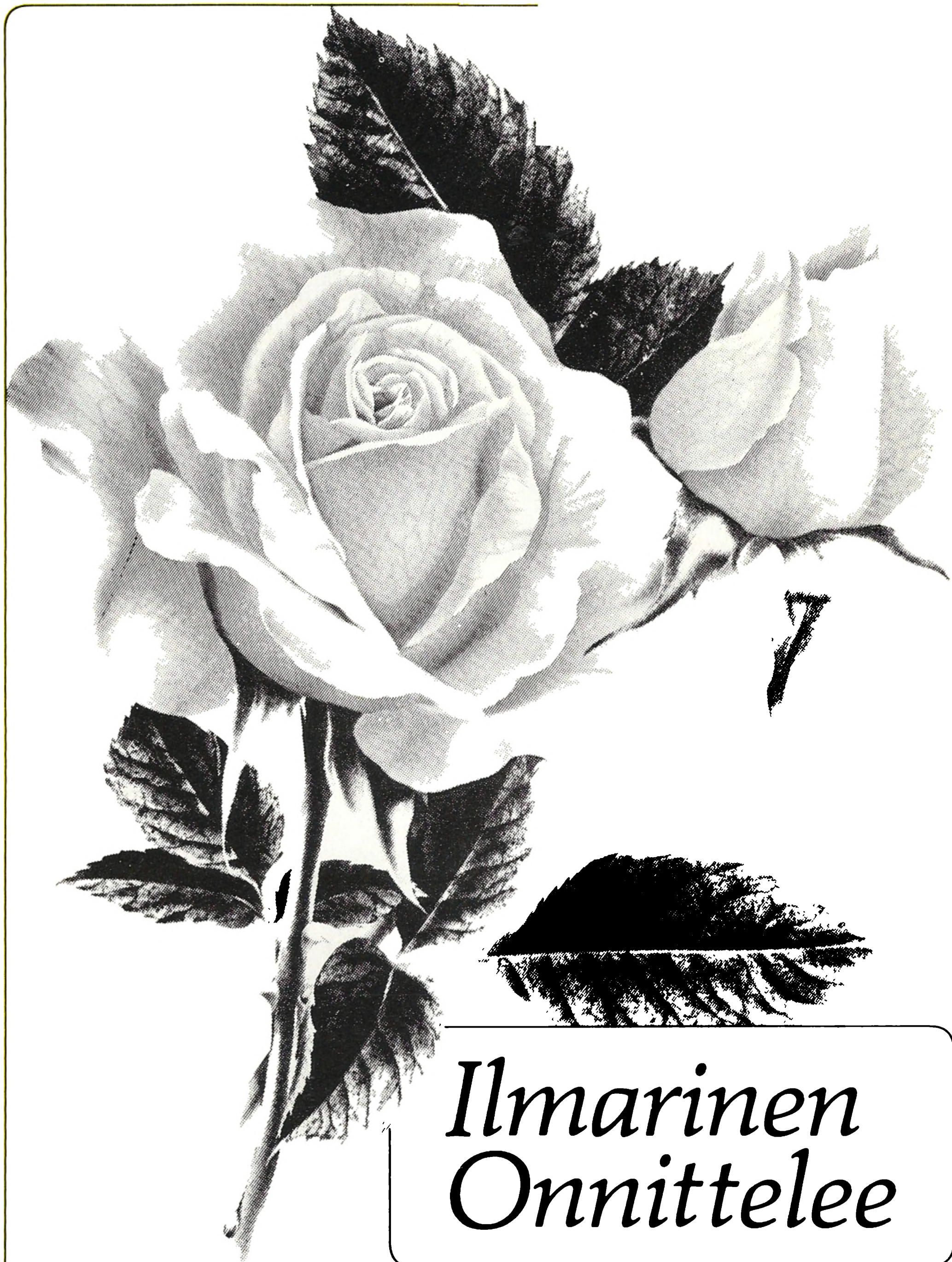
Ella Ojalan kirja kuuluu ilman muuta meidän inkeriläisten kirjastoihin. Sitä voi ostaa yhdistyksestä 85 markan hintaan.

Markku Pyysiäinen

(kuvat Helena Miettinen)

ПОХВАЛЬНАЯ
ГРАМОТА

Ellan todistus, jossa kuvat puhuvat monelle enemmän kuin sanat.

Vammalan Kirjapaino Oy 1989

inkeriläisten viesti

numero 3 maaliskuu 1989

Joukostamme poistuneita

Matti Ryöti, synt. 21. 8. 1897 Lempaala, kuollut 16. 10. 1988 Helsinki.
Katri Antiainen, synt. 5. 5. 1893, kuollut 7. 12. 1988 Boråsissa.
Paavo Juvonen synt. 24. 12. 1915, kuollut 6. 1. 1989 Dalsjörovissa.

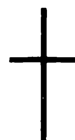
Inkerin Liiton osoite

188340 Ленинградская Обл.
Гатчинский Район
Пос. Тайцы
Ул. Пушкина 9
Союз Ингерманландия

Kansikuva: Kelton kylää talvella 1989 (h).

Lahjoituksia Viestille

Valma Nyberg, Valbo, Ruotsi 100 kr.
Liisa Montonen, Mölnlycke, Ruotsi 30 kr.

Rakas äitimme
KATRI AHTIAINEN
os. Repo

s. 5. 5. 1893 Spankkoan Parnitsassa
k. 7. 12. 1988 Boråsissa (Ruotsi)

Kaipaamaan jäivät:
Liisa ja Vilho
Aapo ja Lea
Lastenlapset ja lasten lapsenlapset.

Paljon kärsit, paljon kestit,
viimein rauhan saavutit.
Nuku rauhassa rakas äiti
povessa vieraan maan.

Lapset

inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja:
Matti Vironmäki, puh. (90) 631 285
Toimitussihteeri
Helena Miettinen
Lumikonkuja 1
04230 Kerava
(Toimituksen osoite)
puh. (90) 240 984

Toimituskunta
Markku Pyysiäinen,
Anja Luoma,
Anne Tuohimäki

Konttori
Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 tai (90) 8732 095
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Tilaushinta
80 mk/vsk kotimaassa, Ruotsissa 120 kr
v. 1988

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 500 mk
1/2 » » 300 mk
1/4 » » 200 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö
Hallituksen puheenjohtaja: Matti Vironmäki
Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki
Puh. (90) 631 285
Säätiön postisiirtotili 146660-1

Into päällä

Arvo Survon vierailua en enää tässä yhteydessä kommentoi sen enempää, muualla lehdessä juttua hänestä riittää. Selvää on kolehtihaaveihin kilahtaneelle miljoonalle on käyttöä Inkerin kirkkojen uudelleen rakentamisessa.

Mutta myös muunlaista kulttuuriapua tarvitaan. Suomi-Seura onkin aloittanut Inkeri-keräyksen, jonka varat käytetään inkerinsuomalaisten äidinkielen opetuksen järjestämiseen ja kirjallisuuden toimittamiseen sekä Inkerinmaan että Viron Inkeri-seurojen käyttöön.

Suomen kielen opetusta tarvitsevat niin aikuiset kuin lapsetkin. Toivottavasti mahdollisimman monella olisi tulevaisuudessa tilaisuus tulla kielikursseille Suomeen. Oppilasvaihdon järjestäminen on sitä ennen ratkaistava.

Tammikuun lopulla Leningradissa perustetun Inkerin Liiton yhtenä tavoitteena on saada aikaan inkerinsuomalaisen vanhustentalo. Itse nostaisin tämän kiireellisyysjärjestyksessä aivan eturiviin. Eivätkö inkerinsuomalaiset ole elämänsä aikana kärsineet ihan tarpeeksi? Voisiko ajatella, että kurjissa oloissa elämänsä ehtoota viettäville inkerinsuomalaisille saataisiin yhteisvoimin kunnon koti?

Voin vakuuttaa, että vanhustentaloa todella tarvitaan. Terveiset vain Anna Husulle sinne Maanseljän sovhoosiin! Elämäsi ei hatarassa, syrjäisessä mökinrähjässä 30 ruplan eläkettä venyttäen ole todellakaan helppoa. Mutta iloitsit, kun sait vielä kerran elämässäsi haastaa suomea kanssamme. Toivon todella hartaasti, että voisimme kohentaa kaltaistesi vanhusten elämää edes vähän.

Toivoa paremmasta on, sillä kilpaa suomalaisten kanssa ovat myös itänaapurin inkeriläiset innostuneet oman kulttuurinsa puolesta. Jo nyt toimii inkerinsuomalaisia kulttuuriseuroja jo kymmenellä paikkakunnalla, kahdeksan Virossa ja yksi Leningradin ja Petroskoin alueilla. Puuhamiehet ovat nuorta hyvin koulutettua ja korkeissa asemissa olevaa väkeä. He uskovat asiaansa ja siihen, että suomalaisuus säilyy Inkerinmaalla.

Meidän on tuettava heidän uskoaan. Konkreettinen tapa on lahjoittaa rahaa Suomi-Seuran Inkeri-keräykseen, jonka pääsihteerinä itse toimin ja mukana on ollut myös Markku Pyysiäinen. Apu menee varmasti perille. Kirjoja ei kannata lähettää, sillä kustantamoilta on jo tähän mennessä saatu yli 120 000 kirjaa.

Toivoa sopii, että ruotsalaiset seuraisivat perässä!

Helena Miettinen

Inkeri-keräys alkaa

Suomi-Seura r.y. järjestää inkerinsuomalaisten kulttuurin tukemiseksi rahakeräyksen. Sen varat annetaan lyhentämättöminä Neuvostoliitossa olevien inkerinsuomalaisten seurojen käyttöön. Varoilla tuetaan seurojen toimintaa, suomen kielen opetusta, opettajien ja nuorten äidinkielenkoulutusta sekä inkerinsuomalaisen kulttuuriperinteen tallentamista.

Keräyksen tuotto Inkerin kulttuuriseuroille

Suomi-Seura on Neuvostoliitossa toimivien inkeriläisseurojen kanssa yhteistyössä päättänyt aloittaa helmikuun alussa avustuskampanjan, Inkeri-keräyksen. Yksityiset kansalaiset voivat tukea Inkerissä asuvia suomalaisia lahjoittamalla rahaa. Keräys kestää kalenterivuoden 1989.

Inkeriin on viime kuukausien aikana perustettu useita kulttuuriseuroja, joista Virossa toimii kahdeksan ja Leningradin alueella yksi. Viron seurat ovat Tartossa, Tallinnassa, Rakeveressa, Kohtlajärvellä, Haapsalussa, Pärnussa, Viljadissa ja Korussa. Viimeisin on Petroskoihin perustettu seura.

Keräyksen tuotto annetaan näiden kulttuuriseurojen ja niiden perusteilla olevan yhteisjärjestön käyttöön.

Suomalaiset kustantajat antavat oppikirjat

Äidinkielen eli suomen opetuksen ja suomenkielisten kirjojen puute ovat heikentäneet monet inkeriläisen suomen kielen taitoa. Nyt kielitaitoa haluavat kohentaa sekä varttuneemmat inkeriläiset että nuoret. Äidinkielen opetusta annetaan jo muutamissa kouluissa ja kulttuuriseurojen yhteyteen on perustettu kielipiirejä.

Inkeriläisistä on 1/3 kouluikäisiä lapsia ja nuoria. Heille on perusteilla kouluja. Suomalaiset oppikirjankustantajat ovat yhdessä lupautuneet varustamaan inkeriläiset koulut oppilaiden ja opettajien oppimateriaalein.

On suuri tarve lähettää opettajia ja nuoria kursseille Suomeen. Myös tähän on tarkoitus käyttää Inkeri-keräyksen tuottoa.

Inkeriläiset kirjastot

Inkeriläisistä 2/3 on keski-ikäisiä tai vanhempia henkilöitä, jotka ylläpitävät suomen kielen taitojaan kirjastojen avulla. Kirjastokirjoja kerätään kirjastojen ja kustantajien kauno- ja tietokirjallisuuden lahjoitusten turvin.

Lisätietoja Inkeri-keräyksestä

Suomi-Seurassa lisätietoja avun käytännön järjestelyistä saa toiminnanjohtaja Martti Häikiöltä ja toiminnanjohtajan sihteeriltä Anneli Kuhlefeltiltä puh. 174 255/ 219.

Suomi-Seura r.y.
Inkeri-työryhmä

Suomi-Seura ry — toiminnanjohtaja Martti Häikiö
Inkeri-keräyksen pääsihteeri, toimittaja Helena Miettinen
Inkeriläisten yhdistys ry — puheenjohtaja Markku Pyysiäinen
Lehtori Raija Karonen

Suomi-Seuran Inkeri-keräyksen tili on KOP-Hki-Mariankatu 120510-32333.

Arvo Survo pikavisiitillä

Lisää tuoleja käytäville, väkeä virtanaan sisälle jo hyvissä ajoin ennen Helsingin kuukausikokouksen alkamista, kun kuulijat halusivat varmistaa itselleen istumapaikan. Huhu oli kiertänyt. Arvo Survo, aikaisemmin vain nimi ja TV:stä tuttu Inkerin sanansaattaja, oli tulossa kylään.

Inkerin epävirallinen lähettiläs Arvo Survo, Inkerin lahja Suomelle, saapui Suomeen vaivihkaa, viestimiltä salaa. Jostain ihmiset kuitenkin onkivat tietoonsa milloin ja missä hän puhuu. Sillä Puskinin magneetti lumoaa talvilaiskoja ihmisiä kirkkoihin, entiset ennätykset rapisevat ja kolehtihaaveissa kahisee satasta suuremmat setelit. — Mikä tämän yhdistyksen nimi oikein olikaan, kysyi viereinen naisihminen Karjalatalon penkillä, jonne Survo sattumalta oli saatu kylään Helsingin paikallisosaston kuukausikokoukseen. — Malmin kirkko oli aamulla äriään myöten täynnä ja ihmiset joutuivat jopa seisomaan.

Ilmiö, nimeltä Survo

Väki liikkui ja vilkuili hermostuneena vain Inkerin keltasinipunaisen lipun jököttäessä tyynenä. Tulossa on, vaan myöhässä, vakuuteltiin. Vihdoinkin saattue saapui. Hoikka vaalea mies, harmaassa pikkutakissa taputettiin estradille. Vilkutukset ja tervehdykset. Pakkopullaa jatkui hermostuttavan kauan. Kuka jaksoi keskittyä kesäiseen kuorolauluun odottaessaan tähtivieraan vuoroa.

Sitten vihdoinkin. Mies ponkaisee penkistä, heittää jonkin herjan samalla, kun lipereitten ylle ilmestyy poikamaisen ilkikurinen hymy. Kansa nauraa sukkeluudelle. Arvosta säteilee paitsi arvokkuus, myös iloinen ja aito luonnollisuus, joka valloittaa. Hänenlaisiaan on harvassa hallitun rakennemuutoksen hillityssä konsensusilmapiirissä.

Arvo ja Krista Survo heimopäällikkö Matti Vironmäki vieressään. Kaksi vahvaa Inkerin miestä (h).

Ei laulanut vierestä

— Olen puhunut itseni jo puhki, mutta laulanut en vielä ole. Kitara ilmestyy jostakin. Kaihoisat kansanlaulut väreilevät iholla, tuovat joillekin kyyneleen silmään ja takana istuvan saavat kertosäkeeseen mukaan. Laulu seuraa toistaan. — Eikö rouva Survo voisi laulaa mukana, ehdottaa eräs. — Mitä, lauloinko nuotin vierestä, heittää Arvo takaisin ja lavalle astelee vaimo Krista hymyillen Suomessa vieraana olevia Inkerin Liiton aktiivien saattamana. — Pärjäisi vaikka tangokuninkaana Suomessa, totesi joku, kun Nouse kadonnut Inkeri laulun loppuakordit haihtuivat ilmaan.

Kiire, kiire

Vierailun isäntä Pertti Suontama vahti käytävässä, kun ihmiset vielä tungeksivat illan tähden ympärillä. Väitetään, että papit ennen pilasivat vatsansa seurakuntalaistensa kahvituksissa, mutta Survo varjeltui ainakin moiselta vaaralta. Takki niskaan ja sitten seuraavaan paikkaan. Ihmettelemään jääneiden lohdutukseksi vieraan kerrotaan lähtiessään pahoitelleen, että olisihan hän pitempäänkin viipynyt. Muut survoivat Arvoa eteenpäin.

Samalla viikolla samaisissa tammikuun loskissa ajeli mustassa autokolonnassa toinen maattoman kansan lähettiläs Jasser Arafat. Kukaan ei tiennyt, milloin hän tuli ja minne meni. Tiesivätköhän senkummemmin Arvo kuin Jasserkaan, minne heitä vietiin.

Helena Miettinen

Arvoa vietiin. Vasemmalla Juhani Jääskeläisen haudalla rovasti Laurikkalan Luther-talossa ja alla Lahden inkeriläisen vieraana.

Arvo Survolle

Arvo Survo, kun astuit tullen myöhästyneenä yleisön eteen, jossa Sinua suurella innolla odotettiin. Sinä sanoit: »Suomessa on kuulemma työttömyyttä, mutta minä olen ollut täystyöllistetty.» Sitten jatkoit: »Arvo Survoa on nyt niin survottu, että onkohan Survossa enää yhtään arvoa?» Arvosi nousi arvoon arvaamattomaan. Sinun huumorisi kukki kuin lootuskukat. Sinun vaatimattomuutesi lämmitti kuin lämmin kesäpäivä. Sinun karismasi säteili kuin kirkas aurinko. Sinun laulusi helmeili kuin kallisarvoiset helmet.

Sinä Inkerin laulava pappi jollaista ei ole ennen nähty ja kuultu, että pappi panee kitaran olkapäälleen ja alkaa laulaa lumoavalla äänellään itse sepittämiään ja säveltämiään lauluja. Niin, että miesten silmätkin kostuu. Naiset vallan mykistyy.

Yksi vanha nainen sentään uskalsi avata suunsa ja pyysi lisää laulua, kun olit aikeissa lopettaa. Sinä sanoit: »Lauloinko minä nuotin vierestä?» Yleisö innostui siitä kuin olisi heitetty saunan kiukaalle vettä. Se halusi lisää — lisää.

Kiitos, että lauloit lisää. Kiitos, että pyysit puolisosikin laulamaan. Ja lisäksi kaksi muuta Inkerin nuorta matkaseurueesi jäsentä. Te neljä lauloitte niin upeasti kuin estraadille olisi noussut mahtava kuoro. Kiitos Teille.

Kaikki halusivat puristaa Arvo Survon kättä ja ojentaa jonkun muistolahjan käynnistäsi Suomessa.

Minullekin tuli tilaisuus ohjentaa Sinulle oma muistolahjani — kirjani etusivulle olin kirjoittanut: ARVO SURVOLLE — INKERIN SUURELLE POJALLE.

Sinä puristit minua — ja sanoit: »En minä nyt niin suuri ole — 174 cm vain». Sitten Sinä hymyilit tuota valloittavaa hymyäsi ja valloitit sydämeni — kuten olet valloittanut koko Suomen kansan sydämet sykkimään Inkerille.

Inkeri on saanut Sinussa suuren lähettilään, jonka on lähettänyt Korkein Taivaan Jumala kertomaan kadotetusta Inkeristä, joka kerää kansansa rippeitä kirkkonsa ääreen — kuin emo poikasiaan, jotka ovat joutuneet maailman ääreen.

Sinä puhallat kuolleisiin luihin hengen. Sinä ravistat sammuneen uskon roihuavaksi tuleksi koko Suomen maassa.

Yksin Sinun laulusi riittäisi tekemään sen. Mutta Sinä olet vielä pappi. Herran Paimen. Kuka vielä uskaltaa epäillä — ettei Jumalaa ole. Kuka uskaltaa epäillä etteikö kadonnut Inkeri heräisi henkiin kuin »Jaeruksen tytär».

Ja sitten Sinä otat kitaran ja laulat: »Nouse oi kadonnut Inkeri kirkkosi raunioista...»

»Nouse, Inkeri, sun laulus soi! Nouse, päiväks jo vaihtui koi!» Kiitos Arvo Survo, että käväisit Suomessa survaisemassa meidän hyvinvointi yltäkylläisyyteen turtuneita sielujamme oikeaan arvoon.

Ella Ojala

Kuukauden vihje

Inkerinmaalla asuvia heimolaisia vaivaa todellinen puute suomalaisesta lukemisesta. He haluaisivat lukea myös Inkeriläisten Viestiä, mutta valuuttamääräysten takia sen tilaaminen on mahdotonta.

Sinä voit olla tällä kertaa avuksi. Tilaa Viestin vuosikerta lahjaksi sikäläiselle sukulaisellesi, tuttavallesi tai vaikkapa tuntemattomallekin inkerinsuomalaiselle. Posti kyllä kulkee. Ystävyyssiteen solmiminen antaa varmaan enemmän henkisesti kuin siihen uhratut 80 markkaa.

Nyt Viesti kiertämään!

Ps. Tuntemattomien osoitteet saa vaikkapa toimituksesta.

Ottakaamme toisiamme kädestä

Vladimir Kokko Leningradin yliopiston lehtori. Inkerin Liitto (n).

Vuodet vierivät ja inkeriläisiksi itsensä tuntevat ihmiset vähenevät Inkerinmaalla. Kun 10 vuotta sitten puolet synnyinmaalla asuvista inkeriläisistä piti suomea äidinkielenään, nykyisin arviolta vain joka kolmas osaa suomea, nuorista enää muutama prosentti. Tuleeko Inkeristä vain historiallinen käsite?

Perestroikka antaa meille uuden mahdollisuuden uskoa, että inkerinsuomalaisten kulttuuri säilyy. Perestroikka vapauttaa Neuvostoliiton kansojen tarmon ja voiman. Tulee muutosten aika. Avoimuus pakottaa miettimään, keitä olemme ja mistä tulemme. Kiinnostus omia juuria kohtaan on kasvamassa. Siitä on monet merkit.

Paljon sarkaa kynnettävänä

Mielestäni kaikkein tärkeintä on Inkerin Liiton perustaminen ja rekisteröiminen tammikuun 30. päivänä 1989 Leningradissa. Se voi täyttää inkeriläisten kulttuurin kannattajien ponnistukset.

Vastasyntynyt Inkerin Liitto aikoo taistella suomen kielen pelastamiseksi. Aiomme tutkia Inkerin historiaa ja auttaa niitä inkeriläisiä, jotka haluavat palata takaisin synnyinseuduilleen. Haaveilemme omasta äänenkannattajasta, omasta kulttuuritalosta ja museosta. Haluamme solmia yhteydet niin Neuvostoliitossa kuin ulkomaillakin asuviin inkerinsuomalaisiin ja järjestämme inkeriläisten kesäjuhlan.

Kaikkia tarvitaan

Tämä toteutuu, jos meillä riittää tarmoa, rahaa ja innokkaita ihmisiä. Inkerin Liiton johtokunnassa on nyt 11 jäsentä, eri ikäisiä, katsantokannoiltaan erilaisia ja jopa eri kansallisuutta. Mutta yhteinen päämäärämme on halu yhdistää inkeriläiset sekä edistää inkerinsuomalaista kulttuuria ja sen säilyttämistä juurillaan.

Vaikka tilanteemme on vaikea, »toivo herää lastens sydämissä», toivo Inkerin kansan elpymiseen. Kun otamme toisiamme kädestä, olemme rohkeita ja ahkeria, Inkerin kansalla on tulevaisuus.

Kaikkea hyvää Suomen ja Ruotsin heimolaisille. Verisiteet yhdistävät meitä. Jossakin Boråsissa minullakin on täti Vera Hynninen. Lähetän hänelle ja kaikille lukijoille veljesterveiset.

Virossa asuva Maria Kunttu:

Inkerissä ovat juuremme

Maria Kunttu, yksi Tallinnalaisista aktivisteista touhuaa Suomenlahden etelärannalla inkeriläisten puolesta. Keltosta kotoisin oleva Maria lomaili tammikuussa Suomessa täällä asuvan poikansa luona.

Tallinnassa alkoi viime vuonna varhaissyksyllä kokoontua inkerinsuomalaisten kulttuuriseura. Aluksi meillä oli muutamien 15—20 aktiivin kokous. 29. 10. oli ensimmäinen kokous, jossa oli ainakin 600 ihmistä koolla. Kaikki oli oikein juhlallista. Tallinnan filharmonikoiden kuoro lauloi Nouse Inkeri ja kansa kuunteli omaa hymniään seisaallaan ensi kerran moneen kymmeneen vuoteen. Kokous venyi pitkäksi, sillä ihmiset halusivat kokouksessa puhua julki kaikki murheensa ja tuskansa, mitä kukin on saanut kärsiä, Maria Kunttu kertoo.

Haluamme oppia suomea

— Joulukuussa Eestin inkerinsuomalaisten kulttuuriseura rekisteröitiin. Tosin nimestä tuli kiistaa. Vanhempi polvi halusi säilyttää Inkerin nimen seuran nimessä. Nuorempi polvi olisi halunnut puhua vain Eestin suomalaisesta seurasta. Vaikea sanoa häpeävätkö he, vai pelkäävät. Seuran nimeen jäi kuitenkin sana Inkeri, sillä siellä ovat juuremme ja sinne on kaipuu.

Haluamme opettaa ja tehdä tutuksi nuoremmille Inkerin historiaa ja kulttuuria, lauluja ja runoja. Me haluamme myös opetella suomea. Jo nyt on perustettu kaksi suomen kielen ryhmää. Opettajana on Tallinnassa 20 vuotta asunut suomalainen.

Toinen kokous jouluna keräsi väkeä vielä enemmän. Salissa kaikuivat joululaulut. — Nyt ihmiset osasivat jo itse laulaa Nouse Inkerin ja lopuksi lauloimme yhdessä Joulupuu on rakennettu.

Kylään puolin ja toisin

— Meillä on suuri luottamus ja kaipuu Suomeen, että voisimme tehdä yhdessä työtä Suomessa asuvien inkeriläisten kanssa ja pitää yhteyttä. Mukavaa olisi, jos kuoro ja tanssiryhmät voisivat tulla Suomeen, vaikkapa kesäjuhlille esiintymään. Maria Kunttu kertoo, että monella Virossa asuvalla inkeriläisellä on hyvä passiivinen suomen kielen taito, mutta se vaatisi käytännön harjoittelua.

— Tahtoisimme haastatella vanhoja ihmisiä, jotka muistavat hyvin vielä Inkerinmaata. Äitinikin, joka asuu Petroskoissa, muistaa paljon tapahtumia. Tähän tarvitsisimme nauhureita, Maria vetoaa.

— Olisi kauhean mukavaa, jos meitäkin pääsisi tulemaan edes yksi bussillinen, vaikkapa kuoro Turun kesäjuhliin.

Teksti ja kuva: **Helena Miettinen**

Meikäläisten kohtalot

Inkerinsuomalaisten kohtaloista on todella paljon kirjoitettavaa. Paljon on jo kirjoitettukin kohtaloista kansana, kansanryhminä ja yksilöinä ja paljon on vielä kirjoittamatta. Jokaisesta Inkeristä kotoisin olevasta yksilöstä voisi varmasti kirjoittaa jopa kokonaisen kirjan. Kohtaloiden kovuus vaihtelee jokseenkin lievästä kohtalosta aina käsittämättömän koviin kohtaloihin.

Marraskuun Viestissä (1988/11) julkaistut Verner Ahosen kaksi runoa on todella kirpaisevia kuten otsikostakin käy ilmi. Runossa Pieni kansa Verner käsittelee kansanryhmien kohtaloita eri puolilla Neuvostoliittoa. Siihen voisi vielä lisätä Suomen, Ruotsin ja vielä parinkymmenen toisen maan inkeriläisten kohtalot. Samassa Viestin numerossa vertailee toimitussihteerimme Helena Miettinen Inkerissä asuvien todellisuutta Suomen oloihin ja Ruotsissa asuvien kantasuomalaisten ja inkeriläisten ehtoja.

Verner Ahosen mielestä parhaimman kohtalon osan ovat saaneet ne, jotka ovat päässeet takaisin esi-isien seuduille Inkeriin. Hän ei varmaankaan ajatellut liioin aineellista puolta ja ei hän ehkä ollut tietoinenkaan oloista Ruotsissa, Suomessa ja valtamerien takaisissa maissa (hän kuoli Siperiassa 1948). Toiset arvot olivat varmasti etualalla. Sen sijaan hän oli kokenut, mitä on joutua vieraihin oloihin kauas kotiseudulta. Ehkä hän aavisti myös, että jos joutuu vieraille maille, niin on silläkin hintansa, vaikka siellä onkin vapaus ja hyvät taloudelliset olosuhteet.

Helena Miettinen kirjoittaa, että Ruotsissa selviää hänen kuulemansa mukaan helpommalla inkerinsuomalaisena kuin kantasuomalaisena. Näin voi kyllä ollakin. Me inkeriläiset tulimme Ruotsiin pakolaisina yli 40 vuotta, kun Suomi ei silloisissa olosuhteissa voinut antaa meille turvapaikkaa.

Meillä ei myös moneen vuoteen ollut tilaisuutta palata takaisin Suomeen. Seurauksena oli, että juurruimme tänne. Lapsemme joutuivat ruotsinkielisiin kouluihin (suomenkielen opetusta ei silloin vielä ollut saatavissa kouluissa). Ruotsissa syntyneitten uusien sukupolvien juuret olivat useimmiten vain puoleksi ja neljännesosaksi Inkerissä. Kantasuomalaiset sensijaan tulivat tänne paljon myöhemmin ja syynä oli parempi toimeentulo täällä. Ruotsalaiset ovat tietoisia näistä asioista ja siitä johtuu varmasti se mahdollinen ero kohtelussa, jonka kantasuomalaiset ja inkerinsuomalaiset saavat osakseen täällä. Tulee myös muistaa, että inkeriläisten sulautumisella tänne Ruotsiin on, kuten jo aikaisemmin on mainittu, oma hintansa.

Entistä enemmän meidän pitäisikin heimoveljinä ja -sisarina oppia ymmärtämään toisiamme ja ennenkaikkea antamaan tukea toisillemme kaikissa niissä muodoissa, jotka eri olosuhteissa ovat

Minne vie lopullinen määränpää. Sitä ei tässä vaiheessa kukaan tiennyt.

mahdolliset. Rohkaiskaamme ja tukekaamme toisiamme ja ponnistakaamme kaikki voimamme tehdäksemme kaiken mitä voimme, että Inkerin suomalaisilla olisi tulevaisuus!

Verner Ahosen toinen runo, Ikuiseen peittoon, muistuttaa meitä kouraantuntuvasti siitä, miten monet ihmiskohtalot ovat menneet ikuiseen peittoon ja on jo myöhäistä saada tietoa niistä. Ponnistakaamme voimamme myös tässä suhteessa ja ottakaamme talteen kaikki ne yksityisten ihmisten, kansanryhmien ja koko kansamme kohtalot, jotka vielä on otettavissa talteen. Tehkäämme se siinä muodossa, mihin meillä jokaisella on mahdollisuutta. Kaikilla ei ole mahdollisuutta kirjoittaa kirjoja tai tehdä kuvanauhoituksia. Useimmat meistä voimme sensijaan tehdä ääninauhoituksia ja kirjoittaa esimerkiksi Viestiin. Ja kaikki me voimme ottaa talteen valokuvia ja tehdä muistiinpanoja. Pelastakaamme siis mahdollisimman paljon tietoa kansamme ja yksilöiden historiasta ja kohtaloista!

Toivo Folkesten

Kuka tietää?

Luvialaiset haluaisivat yhteyden sodan aikana paikkakunnalla asuneisiin inkeriläisiin tai heidän sukulaisiinsa. Luvialaiset muistelevat ja kaipaavat vieläkin inkeriläisiä. Seuraavassa luettelo henkilöistä ja taloista, joissa he asuivat. Yhteydenotot vaikkapa Inkeriläisten Viestin toimitukseen, tieto kulkee sitä kautta eteenpäin.

Nimi	Talon nimi	Kylä
Mikko Tokko ja Sohvi	Vanha-Esko	Peränkylä
Kaisa ja Emilia Pelman	Vanha-Esko	Peränkylä
Elsa Rokka	Heinilä	Luodonkylä
Olga Nikitina	Eino Lanki	Luodonkylä
Poikolaisen perhe	Ranta-Joopi	Niemenkylä
Mustonen Anni	Sahari	Peränkylä
Toivo Virkki	Sahari	Peränkylä
Juonolainen Lyyli	Peränkylässä	
Hyyrönen Antti	Peränkylässä	

Tallinnassa 20 tammikuuta 1989

Terveisiä Suomeen!

Parhaat terveiset Inkerin suomalaisten seuroilta Eestistä.

Viime vuosi on ollut täällä »laulavan vallankumouksen» vuosi. Sen tuloksena on syntynyt kansalaisten aloitteliaisuuden aalto. On tullut lisää monien kansallisuuksien seuroja. Samassa on myös suomalaiset heränneet pitkien vuosien paineesta. Perestroikka on saamassa vauhtia kaikille aloille ja kaikki ihmiset eivät ehdi sulattaa näin nopeita muutoksia. Vuosi sitten kukaan ei olisi voinut ajatella, että Eestissä viimeisen neljän kuukauden aikana perustetaan kahdeksassa kaupungissa — koko Eestiä kattava Inkerin suomalaisten seurojen verkko: Tallinnassa, Tartossa, Kohtla-Järvellä, Rakveressa, Haapsalussa, Pärnussa, Vörussa ja 28. 1. 89 perustuskokous Viljandissa. Yhteisjäsenmäärä ylittää kaksi tuhatta ja joka päivä tulee jäseniä lisää. Kunhan järjestyvät tilat paikkakunnilla, sen mukaan myös harrastusryhmien määrä kasvaa. Laulukuorot jo toimivat monessa seurassa, samoin kuin suomen kielen opetus iltaryhmissä sekä kouluissa. Suuntaus on, että tulevaisuudessa voitaisiin järjestää yleis-Inkerin suomalaisten kesäjuhla rajoista riippumatta.

Tällä lyhyellä viestillä halusin tervehtiä Inkeriläisten viestin lukijoita ja toivottaa yhteistyöhalukkuutta, koska siihen on avautunut mahdollisuus.

Inkerin suomalaisten Tallinnan seuran puheenjohtaja.

Rudolf Pakki

Seukkoseurasta terveisiä

Tämän tästä vilahtaa Viestin palstoilla maininta: »Seukkoseura kokoontuu...»

Seukkoseura (seukko = Inkerin murretta, suom. serkku) on osa Helsingin Inkeriläisten yhdistyksen toimintaa. Se toimii hengellisellä ja kansallisella pohjalla ja on avoin kaikille ja kaikenikäisille. Ohjelma tapahtuu lähinnä itsepalveluperiaatteella. Jotkut osallistujista tuovat ohjelmaa tullessaan. Kenellä Raamatun lukua, kenellä puhe, lehtileike luettavaksi, runo, laulu tms. Yhteislaululla on vahva sijansa. Harvemmin ohjelmaa on etukäteen suunniteltu, paitsi kun on kyseessä juhla, retki, tutustumiskäynti tms. Tarkoitus on, että tavataan toisiamme, jutellaan ja juodaan kahvia. Toiminta on alkanut marraskuussa 1975. Koolla on ollut n. 12—20 henkeä. Kokoontumiset tapahtuvat aina päivisin klo 13 ja Karjalatalon II krr:ssa, Inkerisalissa.

— Seuraava tapaaminen on torstaina, maaliskuun 16 pnä. Seuraa jatkossa lehden ilmoituksia!

— Tervetuloa mukaan!

H.H.

Arkuus vaivaa ulkoeurooppalaisia inkeriläisiä

Ronald Randefelt kiersi kymmenen kuukautta maailmaa ja tapasi matkallaan synnyinseuduiltaan kaukana asuvia inkeriläisiä. Matkareitti kulki Ruotsista Helsingin kautta junalla Moskovaan ja edelleen Kiinaan, Taimaaseen, Uuteen Seelantiin, Australiaan, Kanadaan, Usaan, Islantiin ja takaisin Ruotsiin. Poimimme Ronaldin matkakertomuksesta muutaman katkelman: tapaamiset inkerinsuomalaisten kanssa.

Matka alkoi elokuussa 1987 ja joulukuun alussa Ronald saapui Sydney'iin. Hän tiesi etukäteen, että Australiassa asuu inkeriläisiä, kysymys oli vain kuinka heidät suuresta maasta löytää. — Tein samoin kuin Elias Lönnroth aikoinaan, kysyin paikkakunnan papilta neuvoa. Soitin Sidneyn suomalaisen seurakunnan papille, ja tiedustelin inkeriläistä. Pastori ei pystynyt suoralta kädeltä vastaamaan. Nyt jälkikäteen ymmärrän hyvin syyn siihen. Australiaan muuttaneilla inkeriläisillä on, kuten useimmilla muillakin, hirvittäviä kokemuksia takanaan, useat ovat menettäneet koko perheensä, toiset karanneet Siperian vankileireiltä jne. Useimmat heistä ovat päättäneet vaieta ja unohtaa menneisyytensä.

Vihdoinkin tärppää

Sidneystä matka jatkui Melbourneen. — Suomalaisen paikallisradion kautta sain kontaktin useampaankin inkeriläiseen. Useimmat heistä olivat valtavan epäluuloisia kuullessaan, että olin tullut aina Ruotsista saakka haastattelemaan. Vain kaksi henkilöä halusi ylipäätään tavata minut ja sain jutella muutaman minuutin heidän kanssaan, Ronald tilittää.

Vasta Wollongongin partioleirillä, 80 kilometriä Sidneystä etelään Ronaldia onnisti. Hän tapasi leirillä Toivo ja Impi

Punalippu kului Australiassakin.

Lehtorinteen, joiden luona hän vietti muutaman päivän. — Tutustuimme toisiimme melko pian ja selitin heille vierailuni tarkoituksen. Löysin matkatavaroistani kuluneen Punalipun inkeriläisnumeron, jonka äitini oli lähettänyt minulle Thaimaahan. Toivo ihmetteli lehteä ja nukkumaan mennessäni hän jäi sitä lukemaan. Kun aamulla heräsin, istui hän taas tuolissaan ja luki Punalippua edelleenkin. Epäilen, mahtoiko hän lainkaan nukkua.

— Impin tarina on tyypillinen inkeriläistarina. Onnellinen lapsuus päättyi kollektivisointeihin ja eräänä pimeänä yönä perhe karkotettiin Siperiaan. Monet matkakumppaneista kuolivat jo menomatkalla. Toiset taas kuolivat Siperiassa nälkään ja kylmään. Impin onnistui veljensä kanssa paeta Siperiasta takaisin Inkerinmaalle, josta hän sota-aikana kulkeutui Suomeen. Haastattelun jälkeen Impi oli väsynyt, mutta tyytyväinen, että oli saanut kertoa kokemuksistaan.

Uudessa Seelannissa Ronald alkoi jo kyllästyä inkeriläisten etsimiseen. Vaikka saarilla asuukin arvion mukaan 20—50 inkeriläistä, Ronald ei heitä tavoittanut.

Mikko Pitkänen ja Ronald Randefelt Niagaran putouksilla.

Ronald Randefelt on 27-vuotias Örebrolainen insinööri, pakkasi reppunsa, tyhjensi säästöpossunsa ja lähti kiertämään maailmaa. Matkailunähtävyyksien ohella Ronald tapasi muutamia inkeriläisiä matkansa varrella. Ronald tunnetaan myös Ruotsissa ilmestyvän Ingria -lehden toimittajana.

Parempi onni Kanadassa

Helmikuun viimeisenä päivänä Ronald lensi Kanadaan Torontoon, jossa häntä oli vastassa inkeriläissyntyinen Mikko Pitkänen. Kanadan inkeriläiset tapailevat toisiaan säännöllisesti, vaikkei heillä olekaan varsinaisesti järjestäytynyttä toimintaa. Ronald tapasi Torontossa kymmenkunta inkeriläistä perhettä ja jututti kuutta inkeriläistä.

Thunder Bayssä hän tapasi Viron Inkeristä olevan Dagmar Kähärän, jolla oli muistikuvia jopa tsaarin ajoilta. — Dagmar toimi aktiivisesti suomalaisessa helluntaiseurakunnassa Narvassa ja kun Neuvostoliitto »vapautti» Viron, monet miehet pidätettiin heidänkin kylässään. Neuvostoliittolaisten tulo merkitsi terroriaaltoa siviiliväestöä kohtaan. Kysyin Dagmarilta, mitä hän piti venäläisistä. Dagmarin mielestä venäläiset olivat hyviä ihmisiä ja saivat kärsiä siinä missä muutkin neuvostojoukkojen tullessa.

Dagmar oli asunut Ruotsissa, Örebrossa, jonkin aikaa sodan jälkeen. Kun virolaisten massamuutto Ruotsista alkoi, lähtivät Kähärät virran mukana. Kun kysyin Dagmarilta, tunsiko hän itsensä suomalaiseksi, virolaiseksi vai kanadalaiseksi, hän vastasi olevansa inkeriläinen kuolemaansa asti.

Thunder Bayssa Ronald tapasi monia muitakin inkeriläissyntyisiä henkilöitä.

Ronald tiivistää kokemuksensa päätelmään, että inkerinsuomalaisuus Suomen, Ruotsin ja Neuvostoliiton ulkopuolella kuolee sukupolven aikana. Ensiksikin inkeriläiset ovat Kanadassa sulautuneet etenkin virolaisiin ja toiseksi inkeriläisillä ei ole paluuta menneeseen. Vaikka Kanadan ja Australian inkeriläiset elävät taloudellisesti hyvissä oloissa, ovat oman kulttuurin juuret katkenneet. — Lopuksi vielä lausun suurkiitokset kaikille inkeriläisille, jotka ovat matkani aikana auttaneet minua suurenmoisella tavalla.

Ronald Randefeltin
matkakertomuksesta
Suomentanut ja lyhentänyt
Helena Miettinen

19. 2. perustettiin Helsingissä Suomi-Inkeri-seura tulevaan inkerinsuomalaisten ystävyystoimintaan. Lisää seuraavassa numerossa.

Muistilista

Inkeriläisten yhdistys ry:n sääntömääräinen vuosikokous pidetään 19. 3. 1989 klo 14.00 Karjalatalolla.

Esillä ovat yhdistyksen sääntöjen 8:§:n mukaiset asiat.

Kokous on samalla Helsingin paikallisosaston kuukausikokous.

Lahden inkeriläiset kokoontuvat 13. 3. Joutjärven seurakuntasalissa Inkeri-iltaan. Kaikki ystävät tervetuloa!

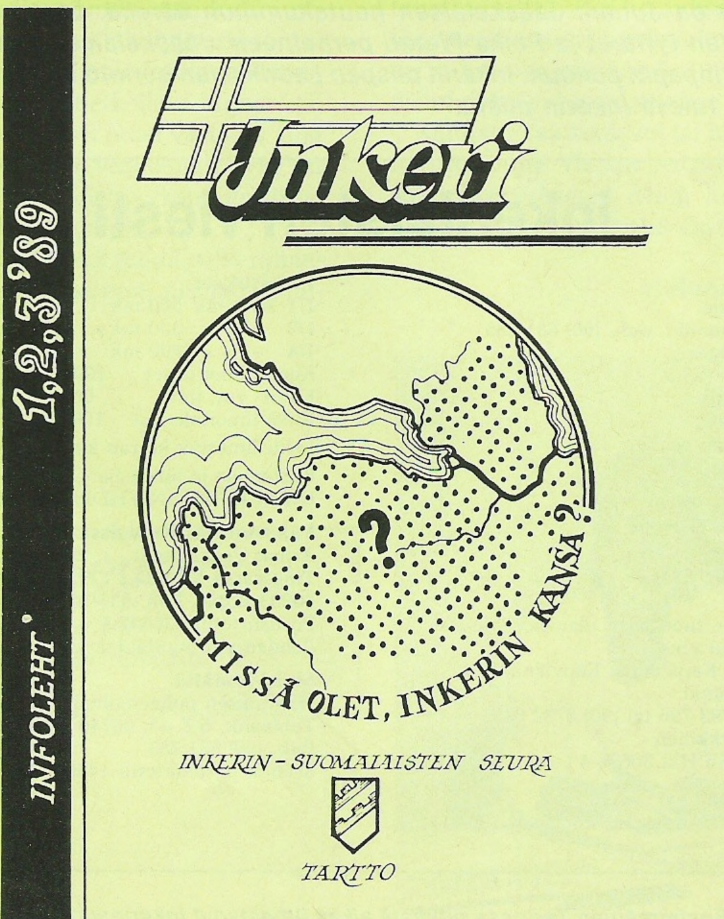
Seukkoseuran kokous 16. 3. ja 13. 4. klo 13.00.

Turun inkeriläiset 27. 3. klo 14.00 pääsiäisjuhla.

Vammalan Kirjapaino Oy 1989

inkeriläisten viesti

numero 4 huhtikuu 1989

Arvo Survo on Juhani Jääskeläisen hautakummun äärellä. Läsnä olivat myös Jääskeläisten tyttäret ja Poika Pietari perheineen. Jääskeläisen tyttäret pukivat Arvon inkerinpapin pukuun. Inkerin piispan Laurikkalan perintö siirtyy omall maall, Onko Arvo tuleva Inkerin piispa?

inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja:
Matti Vironmäki, puh. (90) 631 285
Toimitussihteeri
Helena Miettinen
Lumikonkuja 1
04230 Kerava
(Toimituksen osoite)
puh. (90) 247 858

Toimituskunta
Markku Pyysiäinen,
Anja Luoma,
Anne Tuohimäki

Konttori
Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 tai (90) 8732 095
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Tilaushinta
80 mk/vsk kotimaassa, Ruotsissa 120 kr
v. 1988

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 500 mk
1/2 » » 300 mk
1/4 » » 200 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa
Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö
Hallituksen puheenjohtaja: Matti Vironmäki
Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki
Puh. (90) 631 285
Säätiön postisiirtotili 146660-1

Kansikuva: Ensimmäinen Tartossa pitkästä aikaa ilmestynyt Inkerinsuomalaisten oma lehti.

Tämä on haaste!

Inkerinsumalaiset ovat saaneet paikan suomalaisten sydämessä ja moni on mielessään miettinytkin, miten voisi kantaa oman kortensa kekoon ja auttaa ystäväänsä.

Nyt siihen tarjoutuu konkreettinen mahdollisuus. Suomi-Seura ry. ponnistelee koko tämän vuoden ajan inkerinsuomalaisten auttamiseksi. Kunniatehtänäni on vetää pääsihteerinä varojenkeräyskampanjaa. Vt. ylitarkastaja Raija Karonen hoiti maaliskuun lopussa päättyneen kirjakeräyksen, joka tuottikin kasoittain kirjoja. Kirjat toimitetaan huhtikuun alussa Tallinnaan, josta ne jaetaan edelleen kaikkien inkerinsuomalaisten kulttuuriseurojen kesken. Osa lähetyksestä toimitetaan siis edelleen Leningradin ja Petroskoin alueelle. Tällä hetkellä ei kirjoja voida enää valitettavasti ottaa vastaan, sillä paikallisten seurojen vastaanottokyky on ylitetty, heillä kun ei ole yksinkertaisesti riittävästi kirjastotiloja.

Mutta muutakin voi tehdä, sillä rahaakin tarvitaan kirjapainon, perinteen tallentamiseen tarvittaviin välineisiin ja suomenkielen opetuksen järjestämiseen, unohtamatta tietenkään jo aikaisemmin mainitsemaani inkerinsuomalaisten vanhustetaloa.

Lukijoiden joukossa on monia aktiivisia ihmisiä, jotka puuhailevat eri yhdistyksissä. Ehdottaisinkin, että tempaisitte yhdistyksissänne ainakin kerran tämän vuoden aikana Inkeri-keräyksen hyväksi. Järjestäkää arpajaiset tai kahvitarjoilu, jonka tuotto lahjoitetaan Suomi-Seuran Inkeri-keräykseen. Ja viekää viestiä eteenpäin naapurillennekin.

Jatkossa järjestyy myös Inkeri-aiheista tavaraa myytäväksi keräyksen hyväksi ja järjestetään suuri hyväntekeväisyyskonsertti Inkerin-päivänä 5. 10. 1989, johon esiintyjäksi on pyydetty itse Arvo Survo.

Kannattakaa keräystä tai haastakaa toinen toisenne Viestin palstoilla mukaan Inkeri-keräykseen! Minä heitin ensimmäisen haasteen, kuka vastaa?

Helena Miettinen

Suomi-Seuran

Inkeri-keräyksen tili
KOP-Helsinki-Mariankatu
120150-32333.

Mekin opimme Suomea!

Kelton pienessä suomalaiskylässä, parikymmentä kilometriä Leningradista itään, eletään voimakkaasti Inkerin ikiomaa perestroikkaa. Yli kolmekymmentä oppilasta opiskelee kahdesti viikossa Irja Ivanovnan johdolla isiensä ja äitiensä hylkäämää kotikieltä ja kylän puuhamiehet suunnittelevat oman kirkon rakentamista.

Joillekin Kelton nimi tuo mieleen perunat, samaan tapaan kuin Loppi helsinkiläisille, sillä Kelton tasaisten ja kivettömien peltojen sato ruokki aikoinaan pietarilaiset ja työllisti Suomesta tulleet sadonkorjaajat. Joillekin Kelton mainitseminen muistuttaa Pavlovin koirakokeista, sillä Nobel-palkinnon saajan tutkimuskeskus sijaitsee juuri Keltossa.

Mutta nyt, vuonna 1989, Keltossa taistellaan omalla hiljaisella tavallaan inkerinsuomalaisen kulttuurin säilyttämiseksi.

Mummo on suomalainen

— Leluni on pöydällä. Minunkin leluni on löydällä. Antti leikkii kotona. Hän leikkii koulussakin, luettelee opettaja Irja Ivanovna selkeästi, ilman pienintäkään vierasta korostusta. Kelton koulun suomenkielen tunnilla tammikuun viimeisenä maanantaina opeteltiin -kin liitepartikkelin käyttöä ja kerrattiin järjestyslukuja.

Oppia olivat tällä kertaa hakemassa viisi oppilasta — kolme poikaa ja kaksi tyttöä. — Jos lapsilta kysyy, miksi he opiskelevat suomea, niin suurin osa vastaa, että mummo on inkeriläinen. Vanhemmat haluavat, että lapset oppivat suomea, vaikkeivät sitä itse aina enää osaakaan. Jos koulutus on venäjänkielistä, se määrää kaikki käsitteet ja kaiken tiedon saannin, Irja Ivanovna selittää.

Oppilasmäärä kasvussa

— Nyt Kelton koulussa opiskelee suomea kaikkiaan 34 lasta. Ryhmät ovat pieni vain viisi kuusi lasta yhdessä ryhmäs-

Irja Ivanovnan luokat ovat pieniä ja tehokkaita. »Ensimmäisenä on punainen auto» Sasha selittää selvällä suomenkielellä.

sä. Tunteja pidetään kahdesti viikossa. Syksyllä aloitti 54 oppilasta, mutta jotkut ovat jääneet pois, sillä kielen opiskelu on ankaraa työtä, pelkkä tunneilla käynti ei riitä.

Oppilasmäärä kasvaa kuitenkin taas ensi vuonna, sillä koulutulokkaiden joukossa on monta pientä inkerinsuomalaista.

Säännöllistä ja vapaaehtoista oppimista

— Avatkaa kirjanne! Ljuda, ole hyvä ja lue esimerkit sivulta 176. Näytä Sasha, papukaijan kuva. Minullakin on papukaija. Muista, Kati. Minullakin, kaksi ällää, Irjan opetus soljuu tasaisesti eteenpäin.

— Tämän ryhmän oppilaat ovat aloittaneet viime syksynä, jolloin tytöt eivät osanneet sanaakaan suomea, Irja nyökkää Katin ja Ljudan puoleen. — Olemme päässeet vasta vauhtiin. Suomen kielen opetus alkoi tosin jo toista vuotta sitten, mutta olin silloin vielä toisessa työssä. Kun lisäksi äitini sairasteli, jäivät tunnit usein pitämättä. Vasta tänä vuonna olemme aloittaneet säännöllisen opiskelun. Saimme jopa oman luokan, missä lapset voivat katsella kirjoja ja vietää aikaansa ennen tunnin alkua.

Oman koulun kasvatteja

Irja Ivanovna, os. Mylleri on itsekin entisiä Kelton koulu oppilaita. — Kiitos van-

hemmilleni, meidän perheessä aina puhuttiin inkeriä, silloinkin, kun emme olisi sitä halunneet. Isä oli ankara näissä asioissa. Löi nyrkkiä pöytään ja jyrisi, että meillä ei ryssää haasteta, sillä siisti. Myöhemmin opiskelin Petroskoin yliopistossa, Irja perustelee kielitaitoaan.

Kirjarivi pitenee

Puute aapisista ja muusta oppimateriaalista on vähitellen poistumassa, kun suomalaisten auttamisinto on päässyt vauhtiin. Suomesta lahjoitettuja lastenkirjoja on nyt lasten ulottuvilla. Apu onkin tarpeen, sillä Leningradista ei suomenkielistä luettavaa ole saatavilla.

— Olen aikaisemminkin nähnyt tämän ja kopioinut runoja vihkoon. — Runot ja lauluat jäävät hyvin lasten mieleen. Jos toivoa saa, niin työvihkot ja kirjat ovat erittäin tervetulleita, Irja huokaisee selatessaan Suomi-Seuran lähettämää Pikku Pegasos kirjaa.

Paavo Parkkinen, Kelton Cygnaeus

Ajatus äidinkielen opetuksesta inkeriläislapsille syntyi Paavo Parkkisen päässä jo vuosia sitten. Paavo itse puhuu suomea kankeasti, mutta mielellään, sillä tuntuma äidinkieleen pääsi pahasti aikoinaan ruostumaan. Paavon perhe siirrettiin sodan aikana Volgan rantamille täysin venäläiselle paikkakunnalle. Takaisin kotiseudulleen perhe pääsi pojan ollessa jo toisella kymmenellä ikävuodellaan.

Mutta lapsilleen Paavo päätti opettaa suomen kielen keinolla millä hyvänsä. Kun sitten Esteri, Paavon ja Lilja Parkkisen 9-vuotias pikkutyttö aloitti koulutiensä, Paavon onnistui saada Kelton koulun rehtorilta lupa suomen kielen opettamiseen. Nyt Parkkisten perheessä on neljä suomea puhuvaa lasta. Jopa nuorinkin, juuri ja juuri kaksivuotias Maria, luettelee ala-asteen laskukirjasta sujuvasti eri ötököiden nimet. — Suuressa perheessä on helpompi harjoitella, Paavo kommentoi.

Lilja, hiljainen voimayksikkö

Parkkisten elämä Leningradin laitamilla on moderni sekoitus uutta ja vanhaa. Paavo soittaa bassoa orkesterissa ja osallistuu vapaa-aikanaan aktiivisesti kirkon elämään. Vaimo Lilja puolestaan hoitaa kodin, neljä lasta, lehmän ja puutarhatyöt ja vaikenee seurakunnassa, ainakin toistaiseksi. — Kyllähän minäkin teidän seuraksenne juttelisin, mutta kotiasiatkin on hoidettava, Lilja nauraa.

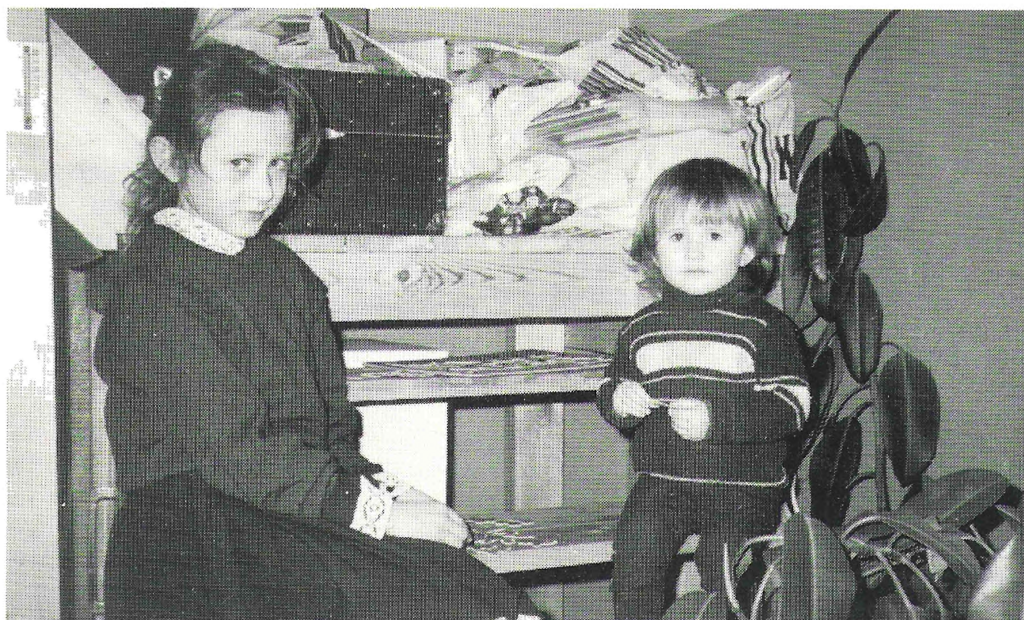
— Paavo sanoo, että voisin ottaa muutaman lapsen omien lisäksi hoitoon, sillä emme välitä lapsia tarhoihin laskea venäjää oppimaan. Kotona he saavat sentään puhua suomea.

Helena Miettinen

Paavon päätä ei palellut. Suomen kielen opetus on laajenemassa muillekin paikkakunnille.

Inkerin koululaisia ennen ja nyt

Tämän tytön takia muutkin Kelton lapset lukevat äidinkieltään. Esteri ja Maria Parkkinen.

Klaasovan viimeinen suomenkielinen luokka vuodelta 1939. Kuvan lähetti Toivo Uski Ruotsista. (Toinen oikealta eturivissä.)

Eero Rautajoki

Inkerin »miljoonikot»

Suomeen vapaaehtoisesti siirtyneet inkeriläiset saivat vaihtaa vähäisen omaisuutensa ja rahansa Suomen markoiksi. Inkeristä ei ollut paljon muuta mukana tuotavaa.

Vallankumouksen jälkeen nähtiin nälkää erityisesti kaupungeissa. Stalinin hirmukauden aikana ei kaupoista saanut juuri mitään, kaikki tavara oli loppunut, eikä uusi systeemi pelannut. Kun jokaiselta entiseltä omillaan toimeentulevalta ei voitu takavarikoida arvoesineitä, keksittiin vaihtokauppa kullan yms. keräämiseksi pois kansalta. Arvoesineet voi silloin vaihtaa kultaesineiden vaihtokaupoissa, (torksiineissa) ruokaan. Valtion kassaholvit ilmeisesti pullistelivat tavaran paljoudesta, ja kansalaisista tuli tasa-arvoisia köyhyydessä. Vaihtokaupoista oli saatavissa kaikkea: sokeria, suolaa, jauhoja, ulkolaista ruokaa jne. Näin tyhjennettiin Inkeristä suurin osa arvoesineistä.

Sota-aikana vaihtokauppa pelasi edelleen siten, että Inkerin kylistä suuntautuivat matkat länteen ja rannikon kalastajakyliin. Vaihdettavana oli milloin mitäkin: vaatteita, kankaita, köysiä, perunaa jne. mitkä vaihdettiin ruokatavaroihin.

Toinen maailmansota oli vaatinut tuhansia kuolleita Inkerin siviiliväestöstä. Ihmiset tuskin olisivat nälkään kuolleet ja kulkeneet puolipukeissa, jos he olisivat omistaneet jotain rahaksi tai tavaraksi vaihdettavaa.

Kauppiaat astuvat kuvaan

Siirron vuoksi oli Viroon ja Inkeriin komennettu Suomesta sotilaita erilaisiin tehtäviin. Koska Saksassa ja Virossa vallitsi puute monista sellaisista hyödykkeistä, joita Suomessa vielä oli saatavissa, eräät sotilaat kävivät tehtäviensä ohessa kauppaa varsinkin saksalaisten kanssa. Nämä puolestaan lähettelivät ostoksensa Saksaan heiloilleen ja omaisilleen. Tällaisia tavaroita olivat mm. naisten hepenet, hajuvedet, saippuat, korut yms.

Eräs suomalainen leuhki kännipäissään, että hänellä oli ollut niin paljon saksalaista ja venäläistä rahaa, että olisi voinut ta-

petoida kämppänsä paperirahalla. Pienistä kaupoista muodostui vuosien aikana suuria summia. Kun toiset tekivät kauppaa, inkeriläisiä kuoli aliravitsemukseen.

Sotilaat eivät voineet vaihtaa itse rahojaan Suomessa, sillä sitä oli liian paljon vaihdettavaksi. Siksi »rahapohatat» keksivät käyttää inkeriläisiä rahanvaihtajina, mistä kuitenkin aiheutui vaihtajille pulmia.

Inkeriläiset »rikkaat»

Ulkomailla asuva siirtotehtävissä mukana ollut rouva kertoi yhden Inkerin mummon vaihtaneen erään upseerin rahoja saaden niistä Suomessa 100 000 mk. Ainut ohje mummolle oli se, ettei vaihdosta seuraisi mitään pahaa, jos vaihtaja pitäisi suunsa kiinni.

Mummo joutui ensin asumaan tyttärensä perheen kanssa pieneen mökkiin, mutta tyttö lähti perheineen takaisin Neuvostoliittoon. Vanha ja työkyvytön mummo tunsi mökin kuitenkin kodikseen, jossa hänen oli hyvä asua. Upseeri kävi aikanaan hakemassa rahansa pois mummolta, joten hänelle ei niistä ollut mitään hyötyä.

Kunnanviranomaiset tiesivät rahanvaihdosta, ja se esti mummolta kaikki avustukset. Myöhemmin naapurit kertoivat mummon kuolleen köyhyyteensä mökissään.

Jotkut pakolaiset pääsivät opiskelemaan. Yksi heistä olisi jäänyt mielellään Suomeen, mutta opiskelu kävi rahan puutteen vuoksi vaikeaksi, minkä vuoksi nainen anoi avustusta.

Se evättiin kuitenkin siitä yksinkertaisesta syystä, että papereitten mukaan hän oli rikas. Nainen oli kertomansa mukaan Suomeen tullessaan vaihtanut jonkin keplottelijan rahoja 250 000 mk. Opiskelijalla ei ollut muuta mahdollisuutta kuin keskeyttää opiskelunsa ja palata takaisin.

Eräässä kylässä Inkerinmaalla oli entistä kolhoosin peltoa jäänyt vuonna 1943 kylvämättä. Niinpä 15 kylän miestä hankki itselleen siemenviljaa ja kylvi ruispellon. Tulos oli mahtava, sillä pelto sattui olemaan parasta maata. Sadon valmistumisen aikaan kylään jääneet ottivat osuutensa viljana. Suomeen lähtijät tahtoivat myydä viljan ja ottaa osuutensa rahana.

Joku venäläinen kauppias lupasi hoitaa viljan myymisen kaupungin torilla. Tietäen torihinnat miehet arvioivat saavansa viljasta 100 000 Suomen markkaa. Pian kauppias alkoi kuitenkin valitella viljan hinnan laskemista ja aikanaan miekkonen tilittikin vain 50 000 mk:n edestä rahaa. Hänen oma myyntipalkkionsa oli 10 000 mk. Kahdeksan perhettä sai siis rahaa täällä vaihdettuna 5 000 mk perhettä kohti. Tuo 40 000 mk summa tuotiin Suomeen ja jaettiin perheille. Myös tämä oli esteenä avustuksen saannille.

Avustukset ja ystävät

Inkeriläiset saivat sota-aikana moninaista avustusta. Apu ei ollut merkittävää, eikä koskenut jokaista. Niinpä eräskin naiseläjä totesi kerran, että hänkin sai lankarullan, muttei enää muistanut, oliko siinä mukana neula vai ei.

Joillakin opiskelijoilla oli suuria vaikeuksia varsinkin ruokalaskujensa maksamisessa. Näistä he selvisivät kuitenkin Eero ja Sirkka Hietakarin avulla. Kun rahaa ei ollut, kertoivat mainitut — nyt jo kuolleet — henkilöt käyneensä sitä kerjäämässä tutuilta liikemiehiltä.

Ehkä oli niin, että heimojärjestöjen rahat eivät piisanneet jokaiseen tarpeeseen. Kun järjestöt aikanaan lopetettiin jäivät heimopuuhat vuoden 1944 jälkeen pois ohjelmasta. Muuttuneissa olosuhteissa yritti jokainen »valanvannoja» pelastaa nahkansa ja irtautua menneisyydestään. Näin inkeriläisten avustaminen jäi vain harvojen ystävien tehtäväksi. He eivät koskaan luopuneet myötätunnosta inkeriläisiä kohtaan.

Viimeisiä virpomisia

Lapsuuden muistoina pääsiäisestä on mieleeni jäänyt virpominen ja keinu. Virpomassa käytiin viikkoa ennen pääsiäistä, niin sanottuna virpolauantaina. Ja viikon kuluttua käytiin ajamassa kuostia.

Vaikka nousevan polven lapsille ei enää kuulunut virpominen, sen sanottiin olevan vanhan aikaista, äitini oli tässä asiassa eri mieltä. Hän piti kiinni hänelle jätetyistä tavoista.

Kaikkiin kysymyksiin ja selvityksiin hän vastasi: Niin kauan kuin minun pääni on pystyssä, meillä käydään virpomassa omat kummit. Minun ei auttanut muuta kuin hakea pajun urposia ja laittaa komeat virpovitsat ja oli osattava laulaa virpolaulu.

Virpoi varpoi vitsat siul'
kanaseltais munat miul'
viikoks velkaa, enempää ei kelpaa.

Virpovitsa oli muistettava jättää kummille ja viikon kuluttua pääsin kuostin ajoon. Sain kummeilta hyvät kuostit, sipulin kuorilla värjätyn munan, prääniköitä ja karamellia.

Minä tiesin että isommat lapset nauroivat minulle, mutta mitäpä minä sille mahdoin, äidin sana oli laki. Harmin kyyneleet oli salattava.

Äitini kunnioitti vanhempia ihmisiä. Niinpä hän kerran katsoi hyväksi, että minun oli mentävä virpomaan kylän vanhinta asukasta. Vaari istui entiseen tapaansa isolla penkillä vilja-aittansa seinustalla. Ensin hän ihmetteli, miksi aloin häntä kurittaa. Minä en ihmettelystä välittänyt, sillä sehän kuului asiaan. Laulelin virpoi, varpoi ja röpsyttelin vaaria niin paljon kuin ehdin. Ja siitäpä se sitten laukesi. Vaari riemastui laulustani ja viikon kuluttua sain hakea kanaselta munat, niin kuin laulussa sanotaan.

Tuo viimeinen vaarin virpomiseni jäi minulle erikoisesti mieleen. Hän laittoi minun jättämäni virpovitsan vilja-aittansa päätyyn räystään alle. Siellä se säilyy, on suojassa ja piilossa, hän sanoi. Ja sinne se jäi muistuttamaan menneestä ajasta.

Käydessäni syksyllä v. 1943 vaarin talossa osui silmäni vanhaan aittaan. Siellä päädyssä räystään alla oli minun jättämäni virpovitsa. Siinä ei ollut enää valkoisia pajun urposia, se muistutti vanhaa varpuluutaa. Ja sinne se jäi koruttomana kertomaan, poistuneen polven ja katonneen kansan elämästä. Sillä vuorokauden kuluttua tyhjeni kylä ja kansa katosi tuntemattomille tuville.

A. Arpela

Poika kuuden kansallislaulun

1. laulu

Kun kansainvälistä ennen laulettiin
Oli liikkeellä suuri voima ja mahti.
Vaan meillä nuorilla pojilla oli
sydämessä toisenlainen tahti.
Ei halumme ollutkaan lyödä
alas koko vanha maailma,
että valta meidän silloin ois'.
Vaan oma pieni laulummekin
joskus kunnioitettuna sois'!

2. laulu

Saimme kätkeä sisimpäämme
moiset haaveilut hyvin pian.
Syyt siihen kaikki me tiedämme
ja siihen johtavan isovihan.
Kun ei mennyttä muuttaa voi miksikään
Olen oppinut onneeni tyytymään:
suuremman ehdoilla elämään.
Nouse Inkeri sydämessäni laulaen
sekä kaikille onnea toivoen.

3. laulu

Kun tiemme johti meitä kulkemaan.
Ja soivat jo laulut esi-isiemme maan
Oli niissä paljon yhteistä:
»Sun toivoss riemus loistossaan»
»Ja kerran laulus es-
isiemme synnyinmaa»
»Korkeimman kaiun saa!»
Vaan: »Ja toivo herää lastess sydämissä»
Mun sydämeni laulu kaikui siinä:
»Nouse, nouse, sun hetkesi lyö!»

4. laulu

Kun sitten Ruotsin kisoissa
oli lippumme myös salossa
ja sydämeni laulu laulettiin,
niin mulle liitotaito annettiin.
Mä kyyneltipan salaa pyyhin pois
kuin asiaan se kuulunut ei ois.
Soi myöskin laulu »Sinä vanha ja vapaa»
Kuin kaukaa se kuulunut ois mulle,
maailmankieräjäksi tuomitulle.

5. laulu

Sitten vannoa sain uskollisuutta
kun omakseni omin maata uutta
Se laulu sydämeeni tarttui, Herra suojele
kuningatarta
ja melkeinpä kypsyyteensä varttui.
Kansallislaulu Kanadalle tuli uusi
»Hehkuvin sydämin Sinut näämme
nousevan»
»Todellinen pohjola, voimakas ja vapaa»
»Herra pidä maamme kunniakkaana ja
vapaana»
»Oi Kanada, sua haluamme vartioita . . .

6. laulu

Tään laulun omanani pitää saan,
Sen nostaa myöskin kunniaan,
Ja lapsilleni riemuiten sen antaa voi
vaik sydämessäni viel kaiku soi.
Miss olet nuoruuteni laulu oi,
Ja josko vapaana se vielä soi,
jos heijastaisi sille aamunkoi
Jos kaikuaapi kaunis soitto
sekä valon vapauden olis soitto.

Arvo M. Kanada

Inkeriläisten yhdistys r.y. Turun paikallisosasto

Inkeriläisten Torstaikerho on jälleen herännyt unenhorroksesta ja kokoontunut jo kaksi kertaa. Kerhossa muistellaan lapsuusaikaista Inkeriä ja keskustellaan tulevasta toimintatapahtumista mm. ensikesän inkeriläisten Turun kesäjuhlista.

Tervehtien **Paavo Pesonen**

Kotia katsomassa

Elokuun 27. päivänä 1988 seisoin Lauran kanssa lapsuuskotini edessä Kupanitsan Korkassa.

Sinä tulit nyt kotia katsomaan sanoin Lauralle, joka hymyili herttaisesti ja nyökkäsi taloa kohti, jota parhaillaan valokuvasin. Ai, tuoko on sinun kotisi! hän virkahti. Niinpä niin, siinä on lapsuuskotini, josta olen lähtenyt yli kuusikymmentä vuotta sitten, mutta sanoessani, että olet kotia katsomassa, niin siihen sisältyy sellaista, josta minun täytyy kertoa.

Länsi-Inkerissä oli sellainen tapa, että kun sulhanen kävi puhemiehensä kanssa tyttöä kosimassa, — kuten sanottiin rahomassa — niin seuraavana päivänä morsian ystävänsä kanssa tuli sulhasensa kotia katsomaan. Hänellä oli mukanaan sulhasen edellisenä iltana antama raha. Siitä johtui nimitys rahominen. Rahana käytettiin kultaa ja annettiin yksi tai useampia viiden ruplan kultakolikoita. Tyttökulta oli lunastettava kullalla.

Kullan arvoinen tyttö

Kotia katsomaan tullut tarjosi rahan takaisin, jos hän torjui rahomisen. Siinä sitten puhemies sai käyttää kaiken taitonsa kehuessaan sulhasta, hänen vanhempiaan ja kotiaan suostutellessaan, että tytön sopisi tulla tähän kotiin miniäksi. Samalla morsian tutustui sulhasen vanhempiin ja muihin tähän kotiin kuuluviin.

Kun tyttö suostui pitämään rahomisrahat, niin sovittiin, milloin mentäisiin pappilaan kuulutukselle merkitsemään ja pidettäisiin kihlajaiset.

Puolivuosisataa myöhässä

Huomautin Lauralle, että nyt emme päässeet kotiin sisälle, koska Haasin talossa olivat vieraat asukkaat. Emme voineet tavata vanhempianikaan, sillä menimmehän kihloihin jo vuonna 1934, jo-

Aatamin lapsuuskoti »Haasin talo» Kupanitsan Korkassa pystyssä vielä niinkuin Aatami itsekin.

ten olimme myöhässä 54 vuotta ja vanhempani, herttainen äitini ja toimelias isäni olivat siirtyneet ajanrajan toiselle puolelle. Mutta saimmehan mennä katsomaan heidän viimeistä lepopaikkaansa. Matkustimme Kupanitsan hautausmaalle, jossa siunaavin ajatuksin muistelin vanhempiani ja me lauloimme: »Myrskyt maailman kerran unhotan Jeesustani katsellessa...»

Niin, Jeesuksen Kristuksen evankeliumin valossa tähyilemme silmin hämärin sinne kotiin, josta Vapahtajamme sanoo: »Älköön teidän sydämenne olko murheellinen. Uskokaa Jumalaan ja uskokaa minuun. Minun Isäni kodissa on monta asuinsijaa. Jos ei niin olisi, sanoisinko minä teille, että minä menen valmistamaan teille sijaa? Ja vaikka minä menen valmistamaan teille sijaa, minä tulen takaisin ja otan teidät tyköni, että tekin olisitte siellä, missä minä olen.» (Joh. 14: 1—3).

Aatami Kuortti

Neuvosto-Karjalaan inkeriläisten liitto

Petroskoin suomalaisessa teatterissa pidettiin Neuvosto-Karjalan inkeriläisten liiton perustamiskokous. Sen avasi liiton perustamista valmistelleeseen aloiteryhmään kuulunut Punalipun osastonjohtaja Santeri Pakkanen. Hän kertoi inkeriläisten liiton tarkoituksesta ja tulevista toimintasuunnitelmista, jotka eivät rajoitu inkeriläiskulttuurin kehityskysymyksiin, vaan myös tukevat tietyssä määrin inkeriläisiä, etenkin vanhuksia, heidän sosiaalisten ongelmiensa ratkaisemisessa. Selostaja tutustutti kokouksen osanottajat liiton sääntöjen luonnokseen, jota kokous ei toistaiseksi hyväksynyt, sillä siinä näkyi olevan vielä pohtimisen varaa.

— Olemme kiitollisuudenvelassa sadoille inkeriläisille opettajille, jotka aikoinaan, 20-luvulla, saapuivat tänne opettamaan karjalaisia lapsia. Ja minä toivoisin, että nyt, kun Karjalan inkeriläisten liitto tuli perustetuksi, te ette vieroksuisi myöskään tasavallan muita asukkaita.

Mielestäni huomautus oli paikallaan. Olen henkilökohtaisesti sitä mieltä, että liitto saisi olla kaikkien Karjalassa asuvien suomalaisten ja inkeriläisten (ovathan inkeriläiset myös suomalaisia) liitto, sillä suomalaisilla, joita tasavallassamme on vähemmän kuin kolme prosenttia koko väestöstä, on ollut sama kohtalo, kuin inkeriläisillä: kaikkia käsiteltiin sanoisinpa kovakouraisesti, ja kaikilla on nykyään sama tärkeä tehtävä — suomenkielisen kulttuurin elvyttäminen ja kehittäminen. Tuskinpa karjalaiset, jos he aikovat perustaa oman liittonsa, perustavat sen erikseen etelä-, keski- ja pohjoiskarjalaisia varten.

Tasavallassamme on tavallaan hyvä pohja liiton toiminnalle. Meillä Karjalassa kansallisuuskysymys inkerinsuomalaisiin nähden on asetettava kokonaan toisella tavalla kuin esimerkiksi Eestissä tai Leningradin alueella. Meillähän on toisenlaiset mahdollisuudet suomenkielisen (siis kaikkien suomalaisten) kulttuurin kehittämiseksi.

Kiitos myös Leningradista tulleelle Ingermanlandia-yhtyeelle, jonka esiintymiset saivat yleisön taholta lämpimän vastaanoton.

Walter STYF

Veljen muistolle

Veljeni toisin ajatteli
mutta hän oli mun ainoa veli
vanhempi, viisaampi, aprikoiva,
eikä ollut hanuri soiva
niinkuin minulla aina soi
ilman sitä elää en voi!
Minä maistelen viinaakin aina,
eikä murhe minua paina.
Jokainen olkoon omalla tavalla
eikä veli veljeä kavalla
Siskosta en voi sitä sanoa
Hän tahtois itsensä Suomeen anoa
mutta yrittää varmaan aivan turhaan
vertailen sitä itsemurhaan.
Arnold meidän puolesta taisteli
vaikka haavojakin maisteli
Adolf Hitlerin ajoi pois
eihän muuten rauhaakaan ois
Ajoi saksmannit Pietarista,
siitä tulikin iso lista.
Nürnbergissä se sitten nähtiin
mitä työläisille tehtiin.
Kunnioittaen muistellen

— **Einari Savolainen.**

Itsenäisyyden puolesta ry
järjestää Turussa
16. 4. klo 14.00

INKERI-JUHLAN

Kristillisessä raittiusseurassa

Puhujina mm.
kansanedustaja Tapio Holvitie,
rovasti Aatu Kuortti ja
valokuvaaja Eino Repo.

Tervetuloa

Lahden inkeriläiset

10. 5. tavataan Ojaloilla
Mustakalliontiellä

Turun paikallisosasto

Lahjoituksia Viestille

Olga Korpelainen, Borås 100 kr,
Antti Juvonen, Ruotsi 100 mk,
Maria Golawski, Ruotsi 100 kr.

Seukkojen kevätretki

4. 5. Kauniaisiin. Lähtö linja-autoasemalta klo 10.40, laituri 53 (bussi 109).

Ruotsin kesäjuhlat Karlstadtissa 1.—2. heinäkuuta

Inkeriläisten kesäjuhlat pidetään tänä vuonna Värmlannissa Ruotsissa. Aikaisemmista vuosista poiketen juhlat ovat nyt kaksipäiväiset ja osuvat viikonvaihteeseen 1.—2. heinäkuuta, siis viikko juhannuksen jälkeen.

Lapsille ja nuorille järjestetään omaa ohjelmaa, esimerkiksi diskoikäiset pääsevät nauttimaan jytämusasta.

Entiseen tapaan Suomesta lähtee bussi Ruotsin kesäjuhlille. Matkan hinta 540 mk hytteineen. Tarkempia tietoja antaa Ida Riipinen puhelin 90-445 701.

LIISA ELISABETH VENNA

synt. 23. 12. 1895
Kosemkinan Kurkulan kylässä
kuoli 25. 2. 1989 Kotkassa

Omaiset

TOIMITUKSEN puhelinnumero muuttuu 1. 5. lähtien.

Uusi numero

247 858

Päivystys ma ja ke
klo 18—20

Joukostamme poistuneita:

Eeva Äijö o.s. Kiisseli
synt. 18. 10. 1905 Miikkulaisten Yläkylässä
kuol. 16. 1. 1989 Vammalassa

Tapahtumia

Inkeriläisten yhdistyksen ylimääräinen vuosikokous

sunnuntaina 21. 5. 1989 klo 12.00 alkaen Karjalatalolla.

Johtokunta

Inkeri kuoron Juhlamatinea

21. 5. 1989 klo 14.00 alkaen yläsalissa Karjalatalolla.

Tervetuloa!

Vammalan Kirjapaino Oy 1989

inkeriläisten viesti

numero 5 **toukokuu 1989**

Sanoista teoksi

Kun marraskuun Viestissä heitin ilmaan ajatuksen Suomi-Inkeri yhdistyksen tarpeesta, on hauska huomata, että sellainen seura nyt todellakin on perustettu. Nyt en pyri mitenkään omimaan äidin roolia itselleni, sillä kuten monet hyvät asiat, Suomi-Inkeri seurallekin oli olemassa ns. sosiaalinen tilaus ja asia leijui ilmassa. Tarvittiin vain innokkaita ihmisiä pistämään yhdistystä pystyyn.

Silloin lokakuussa juttua kirjoittaessani, kuvittelin mielessäni, että intoa löytyisi ehkä niiden inkeriläisten jälkeläisten joukosta, joita omat juuret ovat alkaneet kiinnostaa, mutta jotka eivät ole löytäneet paikkaansa Inkeriläisten yhdistyksessä. Siksi olikin yllättävää, että puuhaan ryhtyikin joukko nuoria opiskelijoita, joilla ei itsellään ole verisiteitä Inkeriin.

Kapaloikäinen Suomi-Inkeri seura on saanut lyhyen historiansa aikana runsaasti huomiota osakseen. Seuran ponnekkaat puuhaihmiset ovat nuoruuden innolla julistaneet haluavansa edistää inkeriläisten asiaa monin tavoin ja testata (?) siinä sivussa perestroikkaakin. — Vaikenemisen on loputtava heti, jyrisee seuran varapuheenjohtaja Jouko Siirilä menneille vuosikymmenille. — Uskon, että vaikka olot olisivat köyhät ja ankeatkin, on Inkeriin muuttaneilla suomen heimon jäsenillä kuitenkin henkisesti helpompaa, kun he tietävät tällaisen yhdistyksen olevan olemassa. Materiaalisen auttamisen määrän suhteen voimme edetä rauhallisesti resurssien mukaan, kunhan vain ilmaisemme ettemme ole unohtaneet, Siirilä uskoo ja luottaa.

Pojat, pojat! Ettei vain puheissanne olisi liiaksi 30-luvun uhoa. Mitään Akateemista Inkeriläisseuraa ei tähän maahan tarvita. Miettikääpä hieman, muutamaa asiaa. Inkeriläisten hiljaiseloon ovat vaikuttaneet monet eri syyt, eikä vaikenemista noin vain mahtikäskyllä lopeteta. Monelle ihmiselle omat henkilökohtaiset menetykset ovat olleet siksi kipeitä, ettei niistä ole voinut ääneen kertoa. Kun vielä muistetaan, millaisessa epävarmuudessa inkeriläiset Suomessakin pitkään elivät, voi helposti päätellä, miksei Inkerin lippua ole liehutettu. Onneksi ajat ovat muuttuneet ja kielen kannat kirvonneet, mutta älkäämme osoittako sormella ketään emmekä mitään.

Toiseksi, eivät inkeriläiset mitään säälittäviä raukkoja ole, joita tarvitsisi oikein yhdistyksen voimin ruveta surkuttelemaan. Vanhuksia ja autettavia on joka maassa. Sanomalehdissä vetositte siihen, että 60-luvun opiskelijat ottivat solidaarisuuden kohteensa mahdollisimman kaukaisista maista, kun nykynuoret vaalivat omia heimoveljiään. Voisipa todeta, ettei maantieteellinen etäisyys näköjään ihmeempiä merkitse, sillä yhtä hyvin tai

huonosti tunnetaan lähellä asuvien olot. Suomi-Inkeri seuran johtokunnalle toivoisi pikaista matkaa Inkeriin!

Tämän tätimäisen nalkutuksen perään uskallan vielä toivoa, että Suomi-Inkeri seura ryhtyisi sanoista tekoihin yhtä ponnekkaasti, kun on nyt paistatellut julkisuudessa ja ratsastaneet muiden tekemisillä. Pelkän sympatian varassa ei Suomi-Seuran keräämä laivalastillinen kirjoja Inkeriinkään kellu. Työtä siihen tarvitaan. Viestin lukijoita kiinnostaa varmaan, missä ja milloin lupaamamme yleisötilaisuudet ja taiteilijavierailut järjestetään. Toivottavasti pian, sillä moni jäseneksi liittynyt puhkuu intoa tulla toimintaan mukaan. Se käsitys minulla on, että tehtävää riittää jokaiselle halukkaalle Inkerin ystävälle.

Hyvää kevättä kaikille Suomi-Inkeri seuran jäsenille ja jäitä hattuun hallitukselle. Hymyillään, kun tavataan!

Helena Miettinen

inkeriläisten viesti

Toimitus
Vt päätoimittaja
ja toimitussihteeri
Helena Miettinen
Lumikonkuja 1
04230 Kerava
(Toimituksen osoite)
puh. (90) 247 858

Toimituskunta
Markku Pyysiäinen,
Anja Luoma,
Anne Tuohimäki

Konttori
Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 tai (90) 8732 095
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Tilaushinta
80 mk/vsk kotimaassa, Ruotsissa 120 kr
v. 1988

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 500 mk
1/2 » » 300 mk
1/4 » » 200 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö
Hallituksen puheenjohtaja: Matti Vironmäki
Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki
Puh. (90) 631 285
Säätiön postisiirtotili 146660-1

Kansikuva: Suomi-Seurassa on talven ja kevään mittaan tehty työtä inkerinsuomalaisten auttamiseksi. Yhteisen pöydän äärellä vas. Rudolf Pakki, Tallinnasta, Suomi-Seuran toiminnanjohtaja Martti Häikiö, käsityöperinnettä keräävä Marja Karhula ja oikealla Paavo Parkkinen Leningradista.

Lauri Honko:

Ulkoinkeriläiset tarvitsevat yhteyttä juurilleen

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran saliin keräytyi 30. 3. 89 kymmeniä johtavia Inkerin tutkijoita, joukossa myös asiaan vihkiytyneitä harrastajia valottamaan Inkerin tutkimuksen tämänhetkisiä piirteitä. Puheiden aiheet vaihtelivat kansanrunoudesta arkeologiaan. Ohessa lyhennelmä professori Lauri Hongon mielenkiintoisesta alustuksesta.

Puhuin inkeriläisten valtakunnallisilla kesäjuhlilla vuonna 1986 ja huomaan aloittavani samasta asiasta, kun olemme tavallaan uudessa historiallisessa tilanteessa.

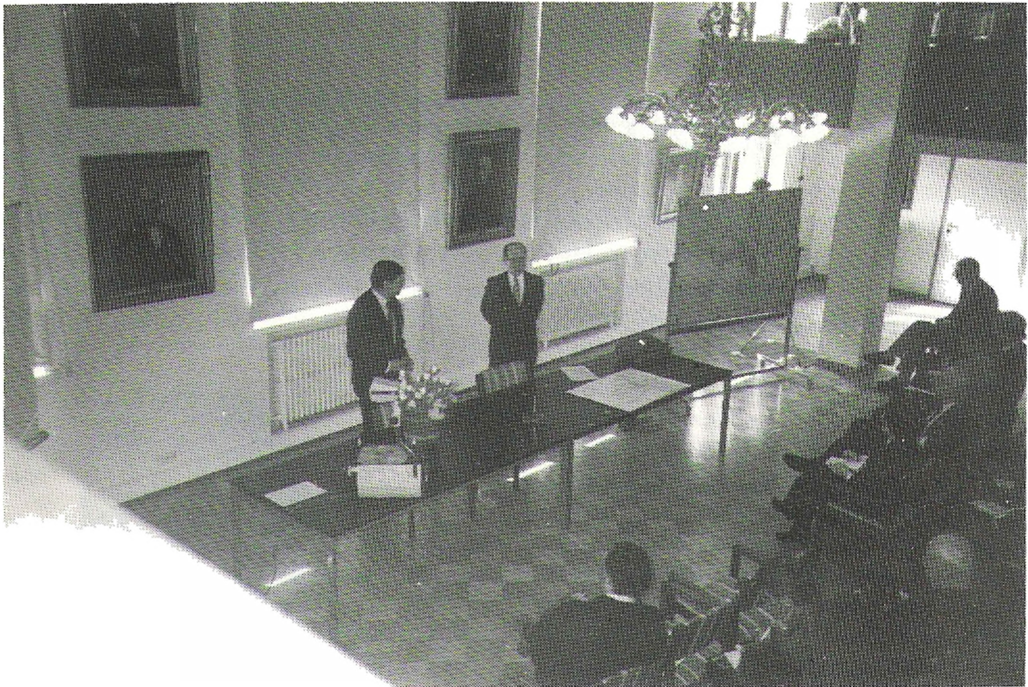
Maa, jota ei ole

— Kun lähdin etsimään Inkeriä, maata, jonka perinnettä olen tutkinut, mutta jossa en ole koskaan käynyt, sillä istuminen ohikiitävässä junassa ei ole käynti, tiedän tekeväni sen ulkopuolisena. Inkeri kiehtoo mieltäni maana, joka on, mutta jota ei kuitenkaan ole. Voin ottaa hyllystä Mustosen »Inkerin suomalaiset seurakunnat» ja levittää eteeni inkeriläisten kylien kartan. Voin selata toista tuhatta Samuli Paulaharjun ottamaa valokuvaa ja saada käsityksen Inkerin rakennuksista, luonnonmaisemista.

— Rajan itäpuolella on toisin. Väestönsiirrot alkavat murtaa Inkerin demokratiaa. Ensin puhdistukset tekivät monesta kulttuuriaktiivista epäilyksen uhrina parhaassakin tapauksessa siirtolaisen. Luterilainen seurakunta- ja kouluverkko alkoivat repeillä ideologisessa paineessa, kunnes toinen maailmansota repäisi Inkerin portit jälleen auki, eikä niitä enää suljeta saman Inkerin ympärille. Sodan vankkurit ruhjoivat kulttuurimaiseman moneen kertaan ja kaksisataatuhatta inkeriläistä on muuttunut siirtojen kansaksi.

Inkeriläisten historia pidettävä erillään Inkerin historiasta

— On erehdys samaistaa inkeriläisten historia maantieteellisen Inkerin historiaan. Inkerinmaan historiasta vain jotkut tapahtumat antavat sisältöä sille, mitä nimitämme inkeriläisyydeksi tai inkeriläiseksi kulttuuriksi. Luontoa ja maisemaa tärkeämpi tekijä on kulttuuria luova ja ylläpitävä ihminen. Vain hänen tajuntansa kautta maisema saa muodon ja merkityksen ja vain hän voi säilyttää sen. Kulttuuri on yhteisöllinen ilmiö, ei maantieteellinen. Yllättyisimme varmaan, jos eteemme tulisi Inkeriä koskeva teos, jossa puhuttaisiin pelkästään venäläisistä tai saksalaisista ja suomalaiset mainittaisiin vain hakuliitteessä. Kuitenkin tällaiset teokset olisivat täysin mahdollisia. Inkeri ei ole ollut ainoa maa, jonka maantieteellinen kehys särkyi. Maailmansodan melskeissä monet kulttuurit joutuivat kulkeutumaan pois hävityksen melskeiden alta ja siirtyivät uusiin ympäristöihin vieden mukanaan sen perinteen, minkä voivat.

Inkeriläisyyttä tulee vahvistaa

Maantieteellisessä Inkerissä asuu vielä inkeriläisiä, jotka ovat huolissaan kielensä ja kulttuurinsa säilymisestä ja ovat valmiita ponnistuksiin niiden elvyttämiseksi. Kysymys on siitä, kuinka realistisia tällaiset toiveet voivat nykyoloissa olla, mitkä olisivat tavoitteet ja millä keinoin niihin voitaisiin pyrkiä. On paikallaan ottaa huomioon inkeriläisyyden vahvistaminen sekä Inkerissä että siirtoinkeriläisten keskuudessa.

Osallistuminen lähdettävä inkeriläisten itsensä tarpeista

— Tutkimuksen kannalta on kieltämättä kiintoisaa nähdä inkeriläisten nykytilanteen säilymismahdollisuudet. Nykymaailmassa ei perinneliikkeitä enää synnytellä yliopistoissa ja arkistoissa. Osallistumisen ja auttamisen edellytyksenä tulee aina olla tieto nykyään inkeriläisiksi itsensä tuntevien ihmisten omista tarpeista ja toiveista. Tutkimuksen yhtenä tavoitteena olisikin vähitellen siirtää tutkimuksen painopiste inkeriläisille itselleen.

Etsikää juurenne

Toisen ja kolmannen polven inkeriläisiä Honko rohkaisee juurilleen.

— Omien juurten tunteminen vaikuttaa minätietoisuuteen ja maailmankuvaan. Jos tähän liittyy fyysisen ympäristön löytyminen, vaikka vain historiallisesta näkökulmasta, ja sen lisäksi tieto kulttuurin jatkumisesta lähellä noita tärkeitä paikkoja, ovat edellytykset olemassa avaramman identiteettitunteen syntymiselle. Ulkoinkeriläiset tarvitsevat kontaktia maantieteelliseen Inkeriin ja heistä voi tulla arvokas resurssi uuden inkeriläisyyden rakentamisessa myös ja nimenomaan Inkerissä.

Eero Rautajoki:

Inkeriläisten »pyyheliinat»

Inkeriläisille annetun väliaikaisen henkilötodistuksen antajina olivat esimerkiksi vuonna 1943 valtiollinen poliisi ja 1951 sisäasiainministeriön ulkomaalaistoimisto. Kumpikin todistus oli tehty samalle kaavakkeelle.

Ensimmäisellä sivulla olivat henkilötiedot sekä oikean käden etu- ja keskisormen sormenjäljet. Toisella sivulla oli todistuksen nimi ja numero, valokuva, leima ja haltijan nimikirjoitus. Kolmannella sivulla mainittiin oleskelu- ja työlupa-alue, myöhemmin se jätettiin mainitsematta, päiväys, toimeksisaaneen allekirjoitus ja leima.

Jos todistuksen saanut henkilö halusi muuttaa tai poistua paikkakunnalta, tuli hänen saada paikallisen poliisiviranomaisen kautta valtiolliselta poliisilta lupa. Se merkittiin takasivulle leimalla varustettuna. Näin ankarasti valvottiin Inkerin suomalaisten muuttoja ja kulkemista Suomessa. Myöhemmin asiat helpottuivat.

Kun henkilö sai myöhemmin tavallisen henkilötodistuksen, piti väliaikainen henkilötodistus valokuvineen luovuttaa paikalliselle poliisiviranomaiselle valtiolliselle poliisille Helsinkiin palautettavaksi. Näin oli painettu ohjeisiin.

Henkilötodistus leimasi inkeriläiset

Inkeriläiset eivät pitäneet heille annetuista väliaikaisista henkilötodistuksista. Niitä nimitettiin mm. »pyyheliinoiksi», koska todistus olikolmiosainen ja kokoon taivutettava. Ne eivät antaneet minkäänlaista tasa-arvoa Suomen kansalaisiin nähden.

Mutta miksi inkeriläisille annettiin väliaikaiset henkilötodistukset? Kas siinäpä kysymys! Inkeriläiset leimautuivat väliaikaisella henkilötodistuksella muukalaisiksi, eri ryhmään kuuluviksi. Ihmisiä olisi voitu valvoa tavallisillakin henkilötodistuksilla, jolloin sivulliset eivät olisi päässeet selville kansalaisuudesta tai sen puuttumisesta. Taustalla täytyi olla hallitsemisen halu ja tämän asian kehittymättömyys.

Inkeristä ei paljon tiedetty. Se oli unohtunut ja inkeriläisten alkuperä hämärtynyt yleisestä tietoisuudesta. Suomessa he leimaantuivat jonkinlaisiksi sukulaiskansojen edustajiksi.

Inkeriläiset eivät ole suomensukuisia kansoja. He ovat samoja suomalaisia kuin Suomessakin syntyneet. Inkeri oli yhteydessä Suomeen vallankumoukseen saakka ja kielikin oli yhteinen. Jotkut suvut olivat asuneet Inkerissä useiden sukupolvien ajan, toiset vain joitakin vuosikymmeniä.

Luvata ja täyttää, vaikialta näyttää

Suomesta oli tehty propagandaa sodan aikana. Jo Inkerissä olivat jotkut kertoneet talojen odottavan sotapakolaisia. Mutta niinkuin jäivät talot saamatta, jäivät taistelujen päätyttyä kansalaisoikeudetkin vain lupauksiksi. Inkerissä oli sanonta: »Luvata ja täyttää, vaikialta näyttää.» Se piti Suomessakin paikkansa.

Heimopataljoonalaisille kävi höperösti. Heidät piti luovuttaa »sotarikollisina» Neuvostoliittoon. Osa vangeista vietiin junaan käsiraudoissa. Suomen valtion suojeluksesta tai kansalaisoikeuksista ei ollut puhettakaan. He olivat yksi hinta Suomen itsenäisyydestä.

Väliaikaiset henkilötodistukset olivat »vapaaehtoisessa» palautusvaiheessa sama kuin ilmiantotodistus. Varmasti moni inkeriläinen joutui ilmaiselle paluumatkalleen »sosialismin rakennustyömaille» juuri henkilötodistuksensa vuoksi.

Suomi-Inkeri-seura näkyvästi lehdistössä otsikoin:

Inkeriläisten asia esille Gorbatshovin vierailulla

Lähes kaikki päivälehdet kertoivat hiljakkoin, että Suomi-Inkeri-seura aikoo vedota syksyllä Suomessa vierailevaan pääsihteeri Mihail Gorbatshoviin Neuvostoliitossa asuvien inkeriläisten puolesta. Seura haluaa suoraan kosketukseen Gorbatshovin kanssa vierailun yhteydessä. (Uutinen julkaistiin lukuisissa päivälehdissä maaliskuun puolivälissä.)

Gorbatshovilta toivotaan Neuvostoliiton suomalaisille oikeutta päästä lyhyille vierailuille Suomeen ilman viisumia. Esimerkiksi Neuvostoliiton unkarilaisilla on oikeus matkustaa kolmeksi päiväksi Unkariin ilman viisumia.

Helmikuussa perustettu ystävyysseura aikoo muutenkin vedota Suomen päättäjiin inkeriläisten avustamiseksi.

Parhaillaan seura on rakentamassa yhteyksiä Neuvostoliitossa syntyviin inkeriläisten yhdistyksiin. Pisimmällä on järjestäytyminen Virossa, jossa Eestin inkerinsuomalaisten liittoon kuuluu kahdeksan osastoa ja 2 000 jäsentä.

Neuvostoliitossa lasketaan asuvan lähes 70 000 henkilöä, joiden passiin on kansallisuudeksi merkitty suomalainen.

Neuvostoliiton suomalaisista noin kahden kolmesta arvellaan olevan inkeriläisiä.

Helmikuussa perustetussa Suomi-Inkeri-seurassa on runsas sata jäsentä. Viime viikolla perustettiin alaosasto Tampereelle. Lähiaikoina toimintaa laajennetaan muille yliopistopaikkakunnille.

Suuri osa seuran jäsenistöstä on opiskelijoita ja keski-ikä on alle 30 vuotta. Mukana on muutamia Suomessa asuvia iäkkäitä inkeriläisiä, mutta pari sukupolvea siitä välistä vierastaa seuraa.

Nouse, oi kadonnut Inkeri

Nouse, oi kadonnut Inkeri
Kirkkosi raunioista!
Herra jo sinua armahti,
aamun koi jo sulle sarastaa.
Hänen omansa oot,
lempilapsensa oot,
luona Luojasi uuden elon saat.
Kipu sydämesi
hänen kipunsa on,
Isän käsi ei koskaan hellitä.

Käsi Herran tuli mun päälleni,
se vei pois minut Herran hengessä,
laski alas mun keskelle laaksoa,
oi, se oli täynnä luita kuolleita.
Kysyi minulta hän:
Sano ihminen nyt,
voiko eläviks tulla nämä luut?
Sitä tiennyt en.
Hän on voimallinen,
sanoin hälle: Herra, sinä tiedät sen.

Siis nyt ennusta luista ja sano näin:
Kuivat luut, kuulkaa Herran sanaa!
Minä annan teihin hengen
ja te tulette eläviksi.
Saatte ruumiinne taas,
saatte henkenne taas,
elämään jälleen virkoatte.
Silloin muistatte taas,
silloin uskotte taas,
että minä oon Herranne.

Ja mä ennustin niinkuin hän käski mua.
Kävi kumahdus, ruumiit sai luut,
niissä henkeä ei ollut kuitenkaan.
Silloin Herra sanoi, henkes ennustaa:
Tule henki taivaan,
tule herättämään,
neljäst' tuulesta puhaltamaan,
näihin surmattuihin,
näihin vainottuihin,
että eläviks tulisivat.

Runoja rajojen takaa

Jo viime numerossa oli julkaistu Kanadasta tullut runo »Poika kuuden kansanlaulun». Nyt seuraa jatkoa: Arvo Survon laulama »Nouse oi kadonnut Inkeri». Ruotsista Aino Arpelan »Muistoissa» ja Petroskoista tullut »Mummon lahja»! Runo kiertää maailmaa.

Minä ennustin sanoja Jumalan.
Henki palasi surmattuihin
ja he tulivat hengessä eläviks',
suuri joukko heitä nousi jaloilleen,
noita surmattuja,
noita vainottuja,
tämä pieni, silvottu heimomme.
Meidän Jumalamme
avaa hautamme,
nostaa lapsemme povesta maan.

Älä pelkää, sinä pikkuinen lauma,
sillä Isänne on nähnyt hyväksi
antaa teille valtakunnan.
Siellä unohdat sä tuskas', murheesi.
Jospa uskoisit tään,
jospa muistaisit tään,
rauhan löytäisit sydämehen.
On nyt yllämme
käsi Jumalan,
ja se uutta luo, huomaatko sen!

Arvo Survo

Muistoissa

Minä lauluni teille laulan
virteni viritän.
Muistoissa kauvas kuljen
yli maiden merien taa.

Olen lapsonen laulun maalta
runon laajoilta rannoilta
Tuuli toi minut tullessaan
tänne kylmään pohjolaan.

Keinui kehtoni kerran siellä
illan ihanaan hämärään.
Äiti kauneimmat laulunsa lauloi
muistoksi synnyinmaan.

Sain perinnön kauniin ja kalliin
runon, laulun sain sydämeen.
Niiden mukana muistoissa kuljen
sinne ihanaan Inkeriin.

Kun keväisen soiton kuulen
tuuli tuoksun tuo tuomien.
Silloin kuljen unelmissain
rannoille laulumaan.

Siellä kuusikko kummasti kuiskii
kertoo muistojen tarinaa.
Kotikoivussa kottarainen
tumman laulunsa virittää.

Siellä purot solisten virtaa
kukat kuiskien kertoilee.
Muistatkos lapsuus aikaa
kun yhdessä leikittiin.

Käyn hiljaa muistojen maalle
kotiveräjän aukaista saan.
Polun pienen tutuksi tunnen
se kotiovelle johdattaa.

Paljon kertoo harmaa mökki
paljon lahonnut porraspuu.
On unelmain aika on lyhyt
kauan luonasi olla en saa.

Olen lapsonen laulun maalta
runon laajoilta rannoilta.
Tuuli terveiset minulta viepi
kunnaille synnyinmaan.

A. Arpela

Mummon lahja

En Savon savvoo huasta,
en karjaluakaa pakaja.
On kuitenkin muun muassa
tuo kodin kyökkikieleni
myös runosana-apaja.
Se antaa avaruutta
ja ulottuvuutta uutta
myös ajatuksilleni odottamattomille,
vaan minkä mahdankaan sille,
kun rauhaton ollut on mieleni.

Entä lähtöisin on mistä
moinen kurittomuuteni?
Perintötekijöistä väkevistä
vaiko siitä, että meni
esikoululapsuuteni
mummojen seurassa kotosalla,
missä olin silmän alla?
Heille kun aina kelpasi,
vaikka teinkin mitä kehtasin.

Olin lempilapsi, silmäterä.
Ja nyt vasta vähitellen herään —
mummojeni opetukset oivallan.
Mutta millä ihmeen taikavoimalla
maksaa hyvällä heille voisin,
minkä tempun taikuroisin,
että saattaisin heille sanan
leposijalle ikuisen manan,
että poika on tullut järkiin,
sukuympyröihin palannut omiin
sekä suree turhaan mennyttä kovin.

Siksi nyt muistijälki
sydämeeni kipeästi pistää,
sillä käsitän kyökkikieleni
olleen kapulalahja mummojeni.
Heiltä suomi päähäni meni.
Vihdoinkin taidan tietää, mistä
on ainekset saatu ja vieläkin
työntyvät väkisin esiin.
Minkä pienenä kuulin, se syvälle pesi.
Juuri sieltä lähtöisin ovat
savolais-karjalaiset perin tavattomat,
silti kotoisat kielikukkaset
säilötyn suomen 'mukkaiset'.

PV.

Rakkaalla lapsella on monta nimeä

Puskinin maisemia viime syksynä, oppaana puistossa Arvo Survo.

Kaupunki nimeltä Tsarskoje Selo, saari Detskoje Selo, ja nykyinen Puskin on monelle tuttu kohde sijaitseehan siellä inkeriläisten tuttu suomalainen kirkko.

Puskin entinen Tsarskoje Selo sijaitsee 25 km:n päässä Pietarista. Vuonna 1837 Pietarista Tsarskoje Selon kautta Pauloskiin rakennettiin ensimmäinen rautatie.

Puskin on kuuluisa muistomerkeistään ja puistostaan, joka on taiteellinen erikoisuus koko maailmassa. Katariina II rakennutti palatsin ja puiston pojalleen v. 1777—78. Se toimi Paavalin kesähallintokeskuksena v. 1796—1801. Samanaikaisesti Pietarin rakennustöiden kanssa, Tsarskoje Seloon Pietari I rakensi ensimmäisen kivisen palatsin »Keskeisen talon» vuosina 1718—24. Palatsi uusittiin vuosina 1734—44 ja laajennettiin ja 1745—48, jolloin siihen rakennettiin lisää kaksi julkisivua ja kirkko. Palatsin julkisivua kaunistavat veistokset, koristellut seinät ja kuvanveistäjien työt. Kaikkiaan palatsilla on pituutta 306 metriä.

Katariinan puiston keskellä on »Suuri järvi» (Lintujärvi) järvessä ovat paviljongit »Grot» ja muistomerkki »Tsesmennaja kolonna». Pietarin ylhäisö, rikkaat kauppiaat ja kaikki hovia lähellä olevat piirit, rakennuttivat Tsarskoje Seloon omat talonsa ja liikkeensä.

A.S. Puskin opiskeli vuosina 1811—17 »Litsei» nimisessä koulussa, jonka eteen pystytettiin Puskinin muistomerkki

1899—1900. Sata vuotta Puskinin kuolemasta kaupunki ristittiin hänen mukaansa v. 1937.

Mannerheim mainitsee muistelmissaan, että Pietarin ympäristössä oli mukavan matkan päässä houkuttelevia retkeilykohteita. Tsarskoje Selossa Pietarin eteläpuolella oli ihailtavissa Katariina II:n aikana rakennettu keisarillinen linna, sekä Rastrellin luomuksia.

Katariina II sai myötäjäisinä 700 saksalaista perhettä mukaansa Saksasta Venäjälle, jotka asettuivat asumaan lähelle Pietaria ja Tsarskoje Seloa, ettei Katariina olisi tuntenut itseään yksinäiseksi vieraassa ympäristössä.

Puskinin Suomalainen kirkko on samoilta ajoilta.

Juho Jämsä

J.K. Syntymäpaikkakuntani Suuri Viittala Tuutarin seurakunta sijaitsi 7 kilometrin päässä Puskinista.

Löytyykö yösijaa?

Suomi-Seura r.y. on kutsunut 11 Neuvostoliiton inkerinsuomalaisten seurojen puheenjohtajat tutustumaan Suomeen ja Suomessa asuviin inkeriläisiin. Ruotsin Inkerin-Suomalaisten Keskusliitto (ISK) on kutsunut ryhmän Ruotsiin.

MATKAOHJELMA

29. 6. Lähtö Tukholmaan
30. 6.—3. 7. Vierailu Karlstadiin inkeriläisten kesäjuhlille
4. 7. Ryhmä saapuu Helsinkiin
5. 7. Helsingissä
6. 7. Tutustuminen Hämeenlinnan ulkosuomalaisten kesäseminaariin. Illalla jatketaan matkaa Tampereelle
7. 7. Tampereella
8. 7. Matka jatkuu Turun inkeriläisten kesäjuhlille
9. 7. Illalla paluu Helsinkiin
10. 7. Lähtö takaisin Neuvostoliittoon

Suomi-Seura etsii majoitusperheitä ryhmänjäsenille,

Helsingissä: 28. 6., 4.—5. 7. ja 9. 7., yhteensä neljäksi yöksi, Tampereella: 6.—7. 7., kaksi yötä ja Turussa: 8. 7., yksi yö.

Jos voit majoittaa vieraan/vieraita, ota ystävällisesti yhteyttä.

Helsingissä:
Marja-Riitta Ylikangas
Iso Roobertinkatu 46 C 48
00120 Hki
90-179 473 tai 90-641 269

Suomi-Seura r.y., pitää yllä yhteyksiä Suomen ja eri puolilla maailmaa asuvien ulkosuomalaisten välillä. Suomi-Seuralla on toimintaa yli 70 eri maassa, seura julkaisee mm. »Suomen silta»-lehteä ja järjestää suomen kielen ja kulttuurin kursseja Suomessa ulkosuomalaisille. Tänä vuonna Suomi-Seura on päättänyt kerätä rahaa, kirjoja, kirjoituskoneita jne. Neuvostoliiton inkerinsuomalaisille.

Roland Randefelt
Marja-Riitta Ylikangas

Inkeri-kuoron juhlamatinea

Kuoron kevätmatinea pidetään 21. 5. -89 klo 14 Karjalatalon Yläsalissa ja samalla juhlistetaan 25-vuotista yhdessäoloa.

Vuoden 1963 kevätpuolella syntyi ajatus oman kuoron perustamisesta. Halukkaita laulajia ilmoittautui heti 15 henkeä, jopa muutamia miehiäkin, jotka vähitellen kuitenkin jäivät pois. Silloin inkeriläisillä ei ollut vielä omaa huonetta, ja kokoonnuimme kerran kuukaudessa vaatimattomissa Stadionin tiloissa. Avuksemme tuli hammaslääkäri Kaisa Räikkönen, joka otti meidät ystävällisesti kotiinsa ja harjoitti meitä. Teimme ahkerasti töitä ja niinpä kuoro lauloikin jo samana kesänä kesäjuhlilla kirkossa ja päiväjuhlassa, Munkkiniemen Yhteiskoululla.

Vuosien varrella laulajat ovat vaihtuneet. Perustavia jäseniä kuorossa on enää kaksi. Iloksemme kuoroon on liittynyt uusia hyviä laulajia, Inkerin ystäviä. Myös kuoron johtajat ovat vaihtuneet. Ensimmäinen johtaja Kaisa Räikkönen, täytti 85 vuotta ja kuorolla oli ilo käydä laulutervehdyksellä onnittelemassa perustavaa johtajaansa. Myöhemmin kuoroa ovat johtaneet op. Maija Vironmäki, Kaija Vironmäki, Sulo Hakanen, pitkäaikainen ja innostava op. Eino Vironseppä. Hänen aikanaan on julkaistu levykin. Nyt kuoroa johtaa erinomainen johtaja Kerttu Hiltunen. Kuoro on esiintynyt inkeriläisten tilaisuuksissa ja kesäjuhlissa eri paikkakunnilla. Viime aikoina kuoroa on pyydetty esiintymään myös muissakin Inkerin ystävien järjestämissä tilaisuuksissa. Jokakesäinen matka Ruotsiin on kuulunut kuoron ohjelmaan.

Tässä lyhyesti kuoron historia. Tervetuloa kuuntelemaan! Kuoro harjoittelee säännöllisesti joka tiistai Inkeri-kodissa klo 17—18.30. Uusia hyviä laulajia toivomme riveihimme.

Kerttu Susi

Opettaja Anna Parkkisen muistolle

Anna Parkkinen, o.s. Telkkinen, syntyi 22. 8. 1902 Inkerissä Venjoen seurakunnassa Kaskisaaren kylässä ja kuoli Ruotsissa Halmstadissa 2. 3. 1989. Hän oli kuollessaan 86 vuoden ikäinen.

Anna valmistui opettajaksi Kolppanan seminaarista vallankumouksen jälkeisenä aikana. Hän oli puolisonsa Aleksanteri Parkkisen kanssa opettajana Inkerissä Venjoen Luukkasiin koululla, josta siirtyivät Kelton Aution vajaakeskikoulun opettajiksi mistä saivat 1930-luvun alkupuolella määräyksen siirtyä pois. Väliaikaiset opettajapaikat he saivat Hietamäen Käivärän koululla, josta sitten hakeutuivat Itä-Karjalaan Kolatselän keskikoulun opettajiksi ja hoitivat tehtäviään, kunnes suomalaiset sotilasjoukot valtasivat tämän alueen 1941. Kesällä 1944 he siirtyivät perheineen Suomeen. Vielä samana syksynä joutuivat jatkamaan matkaa Ruotsiin ja hakemaan turvapaikkaa täältä. Myöhemmin työmaa järjestyi Boråsista, tekstiilialan tehtaalta.

Opettaja Anna Parkkinen ja hänen poismennyt puoliso Aleksanteri olivat meille Inkerin suomalaisille täällä Ruotsissa erittäin tunnettuja ja pidettyjä. Vaikka he eivät täällä olleetkaan varsinaisessa opettajan virassa, he olivat meille opettajia. Juuri he olivat useammissa yhteisissä asioissa aloitteen tekijöinä ja neuvonantajina. Annan sydäntä lähellä oli suomenkielinen seurakuntatyö, johon hän osallistui kaikesta sydämestään ja uhrasi sille työlle aikaa ja voimia. Etenkin lasten pyhäkoulun opettajana ja ohjaajana hän toimi useita vuosia. Seurakunnan laulukuoro, Afrikan lähetyspiiri ja vanhusten leirit olivat Annalle rakkaita työmuotoja.

Useimmissa seurakunnan yhteisissä tilaisuuksissa Anna julisti puheillaan ja olemuksellaan meille Jumalan sanaa. Hän oli myös ahkera kynänkäyttäjänä. Latailllessani Isien Uskon ja Inkeriläisten Viestin numeroita vuosilta 1948—1968 löysin sieltä 42 runoa ja 23 muuta kirjoitusta Annan kynästä lähtenyttä, siis yhteensä 65 huolella tehtyä työtä.

Kauniina maaliskuun 17:nä päivänä oli Snöstorpin kirkossa Halmstadin läheisyydessä kokoontunut joukko lähiomaisia, ystäviä ja tuttuja saattamaan äitiä, mummoa ja isomummoa sekä meille toisille opettajaa hänen viimeiselle matkalleen. Ruumissiunauksen suoritti pastori Jussi Jänis.

Hautausmaalta siirryttiin viereiseen seurakuntakotiin, jossa saimme nauttia pöydän antimia ja muistella poismennyttä vainajaa. Täällä myös luettiin tilaisuuteen lähetetyt surunvalitusaddressit, ja kerättiin rahalahja Inkeriin rakennettavien kirkkojen avustamiseen.

Anna sai nyt rauhaisen leposijan Snöstorpin kirkon viereisestä hautausmaasta puolisonsa Aleksanterin vierestä. Yhdessä he nyt odottavat ylösnousemuksen ihanata hetkeä.

T.J., Borås

Joukostamme poistuneita

Rakas äitimme

ANNA PARKKINEN

os. Telkkinen

synt. 22. 8. 1902 Venjoella,
Inkerissä
kuoli 2. 3. 1989 Halmstadissa,
Ruotsissa

Kaivaten
TOINI
NELLY
INKERI
perheineen

Sillä mitä Sinä, Herra, siunaat,
se on oleva siunattu iäti.

Maria Tarkiainen, synt. 16. 10. 1906, kuoli 9. 11. 1988 Boråsissa.

Juho Rähmönen, synt. 8. 9. 1924 Skuoritsan Pellilässä, kuollut 4. 3. 1989 Hämeenlinnassa.

Katri Ahtiainen, synt. 5. 5. 1893, kuoli 7. 12. 1988 Boråsissa.

Paavo Joronen, synt. 24. 12. 1915, kuoli 6. 1. 1989 Dalsjöforsissa.

Liisa Porali, synt. 2. 7. 1915 Miikkulaisissa, kuoli 3. 12. 1988 Helsingissä.

Juho (Jussi) Kapanen, synt. 27. 10. 1924, kuoli 17. 10. 1988 Karlstadissa.

Kiitos

Sydämellinen kiitos kaikille sukulaisille ja ystäville, jotka kunnioittivat rakkaan äitimme,

Anna Parkkisen

muistoa kauniilla kukkalaitteilla, adresseilla ja muulla osanotolla.

Toini Jönsson
Nelly Wallenborg
Inkeri Peterson
perheineen

Onnittelut!

Ent. tilanhoitaja Matti Vaske 90 v. 6. 5. 89 Joutsenossa.
Matti on syntynyt Vuoleella Suursuojalassa.

Lähde Ruotsiin

KESÄJUHLILLE

Värmlantiin!

ks. ilmoitus sivulta 11

Ostetaan kirja nimeltä: Antti Kivekäs

painos v:lta 1923 tai 1943

Paavo Pentikäinen
Lintukallionrinne 7 C 20
01620 Vantaa
puh. 90-8785 256 koti
90-3938 460 työ

Etsitään

Tiedustelen sukulaiseni osoitetta.
Paavo Paavon p. Steenari, joka on syntynyt Leningradin oblastissa Heinolan kylässä v. 1922.
Luultavasti hän on ollut koulun opettajana jossain Kuopion seudulla noin v. 1970. Saattaa olla että hän on muuttanut sukunimensä. Jos joku tietää hänestä pyydän kirjoittamaan osoitteella:

Eesti NSV Viljandi rajoon
202 886 Uusna sidejaoskond
Hilma Kirpu
Etukäteen Teitä kiittäen.

Eestissä asuva Maria Petäjä etsii serkkuansa Saimi Petäjää (Petäjä on tyttönimi molemmilla serkuksilla).
Henkilöt jotka tietävät Saimi Petäjästä, (ammatiltaan parturi), voivat soittaa puh. 019/117 012, tahi kirjoittaa osoitteella: A. Juvonen, Körsbärsstigen 4, 703 60 Örebro.

Tervehdys Valkeasaaresta Venäjältä

Pyydän etsiä Suomesta tai Ruotsista yhtä miestä. Kiuru Juho (Junu) syntynyt Toksovan seurakunnassa Koivukylässä Lassinmäellä 1919, 1920 tai 1921.
Näimme hänet viimeiseksi v. 1944 Karkkilassa. Hän kävi meidän luona, ja sanoi että hän jääpi Suomeen asumaan. Minä itse synnyin Toksovassa Koivukylässä Lassimäellä.
Hakkinen Taneli.

Minun osoite on:

г. Ленинград 189642
ст. Белоостров
ул. Рощинская д.35
Хяккинен Даниил.

Yhteydenotto kirjeitse Inkeriläisten Viestiin.

Lahjoitus Viestin tukemiseksi

Olga Korpelainen, Borås 100:— kr

Muistilista

Inkerinsuomalaisten kesäjuhlat 8.—9. 7. 1989 TURUSSA

Majoituksesta tietävät
Jouko Ticnako p. 921-402 034
Eino Väärä p. 921-431 535

Tervetuloa Turkuun!

Helsingin paikallisosasto:

Inkeriläisten yhdistyksen vuosikokous 21. 5. 1989 klo 12.00 Karjalatalolla. Erillistä paikallisosaston kuukausikokousta ei toukokuussa pidetä.

Lahden Inkerikerho saunoo Rämöillä 12. 6. 89

Inkeri-Kuoron juhlamatinea 21. 5. 1989 klo 14.00 Karjalatalolla, Yläsalissa. Tervetuloa!

Suomi-Inkeri seuran vuosikokous ja jäsenilta 30. 5. 1989 klo 18.00.

Tervetuloa valitsemaan johtokuntaa ja keskustelemaan seuran toimintalinjoista niin entiset kuin uudet jäsenet.

ISK:n vuosikokous

pidetään la 1/7 1989 klo 10.00 Sundsta gymnasium, Karlstad kesäjuhlien yhteydessä. Kerhojen edustajilla on äänioikeus. Kaikki muut inkeriläisestä toiminnasta kiinnostuneet ovat tervetulleita kuuntelemaan.
Puh.joht.

Levitä Inkeri-tietoa, tila
Inkeri-aiheista kirjallisu

Saatavana Suomesta sekä Ruotsista

Aapo Iho
Hietajyvä, valitut runot 20 mk (30 kr)

Helli Suominen
Mooses Putron elämäkerta 15 mk (25 kr)

Inkerin kirkon tuho 70 mk (100 kr)

Toivo Folkesten, Aleksanteri Halttunen, Toivo Jääskeläinen
50-vuotismuisto kirkon kohtalosta Inkerissä/ 50-årsminne av kyrkans öde i Ingermanland (kaksikielinen/tvåspråkig) 75 mk (100 kr)

Aatami Kuortti
Tapahtui Inkerissä 20 mk (25 kr)
Inkerin kirkon vaikeita vuosia 20 mk (25 kr)
Juhana Inkerinsuomalainen 20 mk (25 kr)
Aloitettava alusta 20 mk (25 kr)

Ella Ojala
Pitkä kotimatka 85 mk

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus 110 mk (150 kr)

Äänilevyjä
Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. 15 mk (25 kr)
Lauri Santtu
Murrejuttuja 15 mk (25 kr)
Gävlen kuoro 30 mk (35 kr)

Inkerin pöytälippuja 35 mk (55 kr)

Inkerin postimerkkejä sarja 50 mk (75 kr)

Adresseja 20 mk (30 kr)

Rintaneula Inkerin vaakuna 10 mk (10 kr)

Tarra Inkerin lippu 5 mk (5 kr)

Inkerin kartta 70 mk (100 kr)

Inkerin kartta 1849, saksankiel. 50 mk (50 kr)

Saatavana Suomesta

Postikortti Karjalatalo 3 mk

Pertti Virtaranta
Sananlaskuja ja arvoituksia 40 mk

Inkeriläisten Viestin irtonumeroita.

Saatavana Ruotsista

Oskar Himiläinen
Främmande fosterland — en ingermanländares öden 100 kr

Inkerin bibliografia 60 kr

Isien Usko muistojulkaisu 10 kr

Kemppi
Fenno-Ingria lauluja 5 kr

Uno Hammaström
Ingermanländarna som flydde till Sverige 30 kr

Viktor Pajunen
Ingermanland — en kort historik 5 kr

Birger Thuresson
Lilja — flyktingflickan från Ingermanland 60 kr

Postikortti
Haaparannan muistolaatta 1 kr

Postikortti Örebron muistokivi 1 kr

Det svunna Ingermanland 50 kr

Saini Laurikkala
Rovasti S. J. Laurikkalan elämäkerta 45 kr

ARVO SURVON
LAULUKASETTI
55 mk

Vammalan Kirjapaino Oy 1989

inkeriläisten viesti

numero 6—7

kesä-heinäkuu 1989

Levitä Inkeri-tietoa, tila
Inkeri-aiheista kirjallisu

Saatavana Suomesta sekä Ruotsista

Aapo Iho
Hietajyvä, valitut runot — **20 mk (30 kr)**

Helli Suominen
Mooses Putron elämäkerta — **15 mk (25 kr)**

Inkerin kirkon tuho — **70 mk (100 kr)**

Toivo Folkesten, Aleksanteri Halttunen, Toivo Jääskeläinen
50-vuotismuisto kirkon kohtalosta Inkerissä/ 50-årsminne av kyrkans öde i Ingermanland (kaksikielinen/tvåspråkig) — **75 mk (100 kr)**

Aatami Kuortti
Tapahtui Inkerissä — **20 mk (25 kr)**
Inkerin kirkon vaikeita vuosia — **20 mk (25 kr)**
Juhana Inkerin-suomalainen — **20 mk (25 kr)**
Aloitettava alusta — **20 mk (25 kr)**

Ella Ojala
Pitkä kotimatka — **85 mk**

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus — **110 mk (150 kr)**

Pe
S

Inkeriläisten viestin irtonumeroita.

»Omall' maall»

ARVO SURVON
LAULUKASETTI
55 mk

Tilaukset puh. (90)-174 255

inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Anja Luoma
puh. (90)-566 2928
Toimitussihteeri
Helena Miettinen
Lumikonkuja 1
04230 Kerava
Toimituksen osoite)
puh. (90) 247 858
(ma ja ke klo 18.00—20.00)

Konttori
Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30—20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Tilaushinta
80 mk/vsk kotimaassa, Ruotsissa 120 kr, muualle 130 mk/vsk.

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 » » 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö
Matti Vironmäki
Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki
Puh. (90) 631 285
Säätiön postisiirtotili 146660-1

Inkerin kulttuurin puolesta vetoo

Tallinnassa vietettiin vappuna inkerinsuomalaisittain mitaten historiallisia hetkiä, kun valtuuskunnat eri puolilta Neuvostoliittoa, Ruotsista ja Suomesta kokoontuivat yhteisen neuvottelupöydän ääreen miettimään omaa tulevaisuuttaan. Kolmen tiiviin työskentelypäivän tuloksena syntyi tulevan toiminnan pohjaksi julkilausuma, josta tiedotettiin Moskovaan ja Helsinkiin.

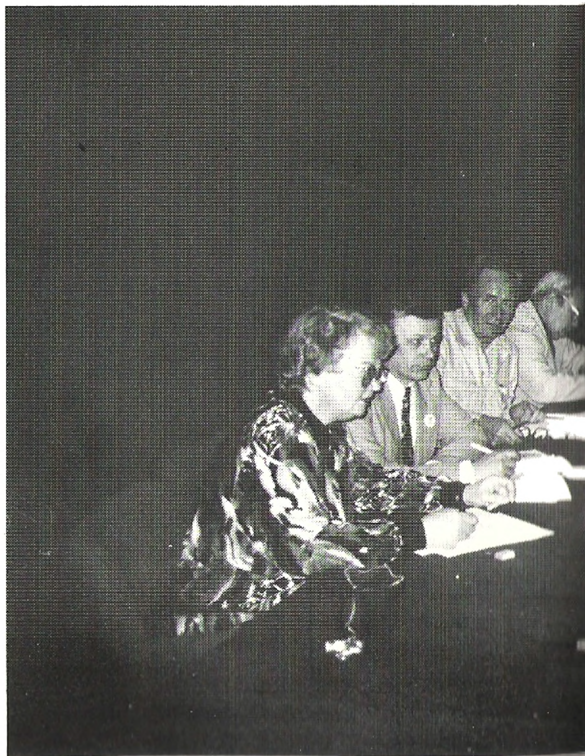
Neuvostoliiton inkeriläiset ovat alkaneet järjestäytyä vasta viime vuoden kuluessa, ja suorastaan ihme on, että jo puolen vuoden kuluttua toiminnan alkamisesta Tallinnassa avattiin historian ensimmäinen maailmankonferenssi. Edustettuina olivat Ruotsin inkerinsuomalaisten keskusliitto, Inkerin Liitot sekä Inkerinmaalta että Karjalasta sekä Eestin inkerinsuomalaisten keskusliitto sekä Inkeriläisten yhdistys Suomesta.

– On sanottu, missä olet Inkeri ja missä olet Inkerin kansa. Kansa on, mutta kotimaa on kaukana. Sota on hajottanut pienen kansan merien ja maitten taakse, niin kotimaahan kuin ulkomaillekin. Meitä on riittänyt ympäri maailmaa Sahalinista Australiaan asti, totesi avajaispuheenvuorossaan kokouksen puheenjohtaja Rudolf Pakki Eestin inkerinsuomalaisten Liitosta.

Isänmaa on Inkerissä

Inkerin Liiton puheenvuoron käytti pastori Arvo Survo, joka toimii itse aktiivisti liiton johtokunnassa. Hän korosti, että on suuri ero siinä, ettei vanhalla Inkerinmaalla perustettu yhdistys ottanut nimekseen Leningradin Kulttuuriseuraa, vaan muutti sen Inkerin Liitoksi.

Toimintamme sai voimakkaan sysäyksen Tehvinän kylässä, jonne kokoonnuimme muistelemaan Stalinin aikaisia uhreja. Ajatus Inkerin kulttuuriseurasta sai lisää pontta ja tämän vuoden alussa paikallinen hallinto siunasi toiminnan.

Julkilausuman laatimisessa oli jokaisen osanottaj

nus Koivistolle ja Gorbatshoville

Olemme liiaksi tottuneet Leningradiin, vaikka toimimme Inkerinmaalla. Muualla maailmassa, missä meitä inkerinsuomalaisia asuu, toiminta on kaksiulotteista ja keskittyy lähinnä kulttuurin tutkimiseen. Meillä Inkerissä on mukana myös kolmas ulottuvuus: me rakennamme isänmaata Inkerinmaalle, Survo valottaa.

— Tärkeä tehtävämme olisi tehdä mahdolliseksi ainakin Keski-Aasiassa ja Uralilla asuvien inkerinsuomalaisten palaaminen takaisin Inkeriin. Ymmärrän hyvin, ettei Virosta, Suomesta tai Ruotsista

…nan edustajat yhteistuumin.

väkeä lähdekään, mutta Keski-Aasias
Venäjältä moni haluaisi palata, Surv
toaa, sillä sisäänkirjoittautuminen
ningradin alueelle maksaa yhdeltä l
geltä 12 000 ruplaa eli tavallisen ihm
monen vuoden ansion.

Inkerin Liitto kantaa huol vanhuksistaan

— Myös sosiaalinen toiminta on n
le tärkeää. Haluamme perustaa inke
suomalaisten vanhustentalon, sillä n
vanhus kärsii nykyisin vanhainkod
enemmän kuin konsanaan aikaisemm
Eräskin Reino, jolla oli kolminkertai
selkärangan murtuma, joutui viettäm
kuusitoista vuotta vanhainkodissa
täin huonoissa oloissa. Jo 15 vuotta
ten hän esitti minulle, että meidän i
rinsuomalaisten pitäisi saada oma
hainkoti. Arvo, täällä meidän on mal
tonta olla, Reino kertoi. Täällä ei
edes saa kuunnella Suomen radioita,
jos avaan radion toinen sairas keho
sen heti sulkemaan.

— Ja tällaisissa oloissa vanhuksen
saavat kitua viimeiset päivänsä. To
kymmentä vuotta sitten Reinon pu
olivat aivan toisista maailmoista, n
eivät enää. Tässä vaiheessa haluamme
keskittyä ennen kaikkea sosiaalisiin
symyksiin, emmekä niinkään pelkäs
kulttuuriin. Olisi väärin, jos haastat
simme surkeissa oloissa elävää van
ta ja jättäisimme hänet sen jälkeen
hassa kuolemaan yksin, sairaana ja
lättynä. Siksi on tärkeää kohentaa en
si sosiaalisia olosuhteita, Survo painot

Kesäjuhlat Turussa

Lauantaina heinäkuun 8. päivänä

9.00 Juhlahuoneiston avaus Eerikinkatu 3 A

10.00 Kyykkäkilpailut Parkinmäen urheilukentällä

14.00 Ruokailu Eerikinkatu 3 A

16.00 Kansallinen juhla Eerikinkatu 3 A
- Varsinaissuomalaisten laulu
- Tervehdyspuhe pastori Vilho Mustonen
- Tervehdykset (noin 5 min.)
- Kuorolaulua Helsingin Inkerikuoro joht. Kerttu Hiltunen
- Juhlapuhe professori Pertti Virtaranta
- Pianomusiikkia
- Lausuntaa
- Nouse Inkeri

18.00 Iltahartaus Toivo Romana

19.00 Iltatee

Majoitus retkeilymajassa Linnankatu 39

Sunnuntaina heinäkuun 9. päivänä

7.30 Aamukahvi Eerikinkatu 3 A

8.30 Kunnianosoitus muistomerkillä uudella hautausmaalla
- Virsi
- Puhe teol.tohtori Markku Pyysiäinen
- Virsi

10.00 Juhlajumalanpalvelus Turun Tuomiokirkossa
- Seurakunnan tervehdys
- Saarna teol. ja fil.tohtori tuomiorovasti Lauri Huovinen
- Liturgia teol.lis. Eero Bäckman
- Urkuri dir.cant. Jukka Pietilä
- Kanttori dipl.laulaja Jouko Hytönen
- Inkerikuoro

12.00 Ruokailu Eerikinkatu 3 A

14.00 Päiväjuhla
- Suvivirsi
- Juhlapuhe teol.tohtori Markku Pyysiäinen
- Inkerikuoro
- Sivistyssäätiön terveiset
- Kanteleensoittoa lääket.yo. Leena Laihia
- Nouse Inkeri
- Maamme

Lähde Ruotsiin juhlille 30.6.—3. 7. 89

Matkan hinta hyttcineen 540 mk.
Soita Ida Riipiselle
puh. 445 701 tai Anneli Korkkiselle
puh. 835 857.

Seuraava Viesti Ilmestyy elokuussa Hyvää kesää!

Inkeriläisten 42. kesäjuhlat Karlstadissa 1—2. heinäkuuta 1989

JUHLAHUONEISTOT

Kaikki juhlahuoneistot (Sundstagymnasiet, Idrottshus ja Norrstrandin kirkko) sijaitsevat SUNDSTAN kaupunginosassa vain muutaman sadan metrin päässä E18-tiestä. Neuvo autoilijoille: poikkea E18-tieltä jälkeen tienviitan NORRSTRAND FÄRJESTAD RUD ja seuraa tienviittaa NORRSTRAND.

JUHLAKANSLIA

Juhlakanslia sijaitsee Sundstan lukiolla (Sundstagymnasiet), puhelin 054-15 29 04. Kanslia on avoinna:

Perjantaina	30. kesäkuuta	16.00—20.00
Lauantaina	1. heinäkuuta	09.00—20.00
Sunnuntaina	2. heinäkuuta	09.00—15.00

Kanslian vieressä on pieni kahvila.

OHJELMA

Lauantaina 1. heinäkuuta

10.00 ISKn vuosikokous
11.30 Avajaistilaisuus
12.30 Urheilukilpailut
14.00 Hengellinen ohjelma
17.00 Inkeri-ilta
20.30 Huutokauppa. Disko ja tanssit.

Sunnuntaina 2. heinäkuuta

08.30 Kaksikielinen jumalanpalvelus
11.00 Historiaseminaari
14.00 Päättäjäistilaisuus

TOIMINTAA LAPSILLE JA NUORILLE

Lapsille ja nuorille järjestetään toimintaa samanaikaisesti kuin aikuisille. Uinti läheisessä järvessä, jos vain »Kaarlstaan aurinko» ei petä.

TARJOILU

Tarjoilu lauantaina ja sunnuntaina.

MAJOITUS

Huoneen voi tilata esim. Viktor Revon kautta, puhelin 054-16 25 82, tai suoraan, mieluummin kaksi viikkoa ennen juhlia.

Hotell Ritz	Puh. 054-115140	Kahden hengen huone, 200 kruunua hengeltä
Hotell Bilan	054-100300	Kahden hengen huone, 210 kruunua hengeltä
Scandic Hotel	054-187120	Kahden hengen huone, 150 kruunua hengeltä
Motell Nordby	054-830010	Kahden hengen huone, 150 kruunua hengeltä
STF Vandrarhem (retkeilymaja)	054-166840	80 kruunua hengeltä neljän- tai kuudenhengen huoneessa, lakanat voi vuokrata tai omat lakanat.
Camping Skutberget	054-35139	200 kruunua neljän hengen mökissä, omat lakanat.

Sano, että olet inkeriläisten kesäjuhlien vieras.

* * *

Odotamme juhliin inkeriläisten seurojen edustajia Eestistä, Leningradista ja Karjalasta.

KUNNIAVIERAS

Arvo Survo osallistuu kesäjuhlille yksityishenkilönä.

Vermlannin Inkeri-kerho

Mitä viemisiä Inkeriin?

Enemmän kuin kerran on soiteltu ja kyselty, mitä kannattaa ottaa viemisiksi Inkeriin. Tässä muutama Inkerin Liiton listalta poimittu vinkki niille, jotka haluavat edesauttaa Inkerinmaan rakentajia.

Seuroilla on kova pula eritasoisista kasettinauhureista, joita tarvitaan haastatteluihin ja perinteen tallentamiseen. Yhteismatkan hintaan voisi helposti sisällyttää lisäkympin tai kaksi, se ei ketään konkurssiin vie, ja käyttää rahat lahjanauhuriin.

Tervetullutta tavaraa ovat kaikki kirjat, kaunokirjallisuudesta satukirjoihin. Koska lasten kielitaitoa yritetään aktivoida, satukasetit, lastenlaulut ja -elokuvat ovat erittäin tarpeen. Satuja on helppo nauhoittaa radion lastenohjelmista, ne eivät Inkerinmaalle kuulu.

Jos kassissa on vielä tilaa, sen voi täyttää lehtiöillä tai A 4-arkeilla, hiilipaperilla, sillä monistusvälineet ovat harvassa.

Kansalliset käsityöt kiinnostavat. Muutamia Tuuterin puvun kaavoja ja mallitilkkuja on jo toimitettu Inkeriin, mutta lisää kaivataan. Kansallispukukirjat ja muutkin käsityölehdet ovat toivottuja tuomisia. Inkerin Liitolle tarkoitetut lahjat voi jättää vaikka Puskiniin. Mieluummin kuitenkin kannattaa ottaa yhteys jo etukäteen Inkerin Liiton osoitteeseen ja sopia tapaamisesta.

Rintamalisän maksu alkaa pian

Veteraanit ovat voittaneet pitkällisen periaatteellisen väittelynsä siitä, että jokainen Suomen sodissa palvellut rintamamies on oikeutettu rintamalisäeläkkeeseen, huolimatta veteraanin nykyisestä kansalaisuudesta tai asuinpaikasta.

Laki ulkomaille maksettavasta rintamalisästä tulee voimaan huhtikuun 1. päivänä 1989.

Rintamalisää saavat ulkomailla asuvat sekä Suomen että ulkomaan kansalaiset, myös ne, jotka eivät saa Suomesta kansaneläkettä. Viimeksi mainittu ryhmä kattaa esimerkiksi 1939—45 sodissa Suomen armeijassa palvelleet eestiläiset, inkeriläiset ja ruotsalaiset vapaaehtoiset, jotka voivat esittää rintamasotilas-, rintamapalvelus-, rintama- tai veteraanitunnuksen.

Rintamalisää haetaan hakemuslomakkeella, joita viimeistään huhtikuun alkuun mennessä tulee Suomen lähetystöihin ja konsulaatteihin. Rintamatunnusta voi hakea samalla, mutta se on tehtävä eri lomakkeella.

Syyskuun loppuun mennessä saapuneiden hakemusten perusteella rintamalisää maksetaan takautuvasti lain voimaantulosta eli 1. huhtikuuta -89 alkaen.

Rintamalisän määrä on 2 112 [illegible]

Jälkilöylyt

Nyt, kun olen tullut kotiin Suomeen Tallinnasta, jossa olin Tampereen epävirallisena edustajana ensimmäisessä Yleis-Inkerin-suomalaisessa konferenssissa — tuntuu siltä, ettei se ollut tottakaan! Kukapa olisi uskonut vielä jokin aika sitten, että tällainen mahdollisuus tulee olemaan. Vaan tosi on! Me eripuolelta Eurooppaa olevat Inkerinsuomalaiset olemme tavanneet toisemme! Se oli alkajaisiksi mahtava tilaisuus. Kiitos siitä konferenssin järjestäjille!

Oli upeaa osallistua sunnuntaina iltajuhlaan, jossa oli niin paljon Inkerin suomalaisia nuoria. Sai kuulla ja nähdä heidän ohjelmaansa. Kyllä siinä sydän sykähti ja mielikin mykähti, kun Inkerin suomalaiset lauloivat kauniita suomalaisia kansanlauluja omalla äidinkielellään. Ja tanssivat kuin primaballerinat. Unohtamatta sydäntä kouraisevia runoja. Ja muuta ohjelmaa. Ja ennenkaikkea konferenssin arvokasta antia: lähetettiinhän konferenssista Valtion Päämiehille sähkeet!

Näin jälkeenpäin ajattelen omalta kohdaltani mitä olisi pitänyt sanoa, kun sain suunvuoron avajaispäivänä. Kuten jo alussa sanoin olin epävirallisena extempore Tampere -edustajana. Ja extemporena sanoin sanottavanikin. Eräs viisas on lausunut: »Ah, kaikki maailmassa toisin oisi, jos kaiken kahdesti tehdä voisi.» Niinpä minäkin näin jälkilöylyinä haluaisin mainita, että esimerkiksi me tamperelaiset ja lähiseudun asukkaat olemme lähettäneet 160 m kirjallisuutta inkeriläisten luettavaksi. Ja valtavat määrät aikakausilehtiä ym. hyvää ja arvokasta luettavaa eripuolella Neuvostoliittoa asuville inkerinsuomalaisille.

Mutta niin kuin Mari Kunttu sanoi: toiminta jatkuu. Ehkä silloin voi kertoa uusia asioita. Uusia saavutuksia. Siihen auttakoon meitä Korkein. Kiitos vielä kerran juhlien järjestäjille.

Ella Ojala

Ystävä Inkeristä

Moni inkerinsuomalainen, nekin joilla ei ole sukulaisia Suomessa, tulisi kylään Suomeen tai Ruotsiin, kun vain olisi joku joka hänet kutsuisi, sillä Neuvostoliiton kansalaiset pääsevät ulkomaille vain kutsusta.
Inkeriläisten Viestin toimitukseen on ilmoittautunut neljä Inkerin Liiton aktivistia, jotka haluaisivat päästä Suomeen.
Tässä sinulle tarjoutuu oiva tilaisuus solmia arkipäivän ystävyyssiteet Inkerinmaalle. Kutsu joku heistä luoksesi, saat palkkioksi rautaisannoksen tietoa Inkerin nykypäivästä.
Auta Inkeriä! Kutsu kylään!
Kutsuttavien osoitteen saa Inkerin Viestistä. Jos et lomien takia tapaa puhelimessa, kirjoita tai jätä viestisi puhelinvastaajaan.

tiä Raamatusta ja käsikirjasta, jota me käytimme jumalanpalveluksessa. Sormikkaat piti olla käsissä, kun oli niin kylmä kirkossa, että kädet jähmettyivät. Tuuli puhalsi ikkunoista, joista ovat kaikki lasit rikottu, toisissa akkunoissa ei ole raamejakaan ja katon läpi tuli lunta niskaan.

Mutta ihme tosiaan, että kaikki seurakuntalaisemme olivat halukkaita tulemaan kuulemaan Jumalan sanaa ja palvelemaan Jumalaa mielihyvällä, vaikka siinä raunioituneessa Herran huoneessa. Toiset tulivat ja tulevat pitkien matkojenkin päästä. Myöhemmin rakensimme kirkkohuoneen kirkon sisään, jossa vielä nytkin toimitamme palvelustehtäviä.

Olen puhellut seurakuntalaisten kanssa Viestistä, niin monet haluaisivat saada tilata Inkerin viestin. Olisi hyvä, jos me voisimme toimittaa tilausmaksun. Tämän Viestin kautta monet ihmiset ovat saaneet tietää tuttavistaan ja ne muistot ovat elpyneet, joita sota aikana olemme eläneet.

Eino Kurki
Kupanitsa

Mehiläishoitoa Inkerissä

Olen vapaa-aikoinani harrastanut mehiläishoitoa pikkupojasta lähtien: Inkerissä vuosina 1938—41, Suomessa vuosina 1945—47, Ruotsissa vuodesta 1950 lähtien. Ensimmäiset ohjeet ja neuvot mehiläishoidossa sain pikku poikana Inkerissä Aleksanteri Haikaralta kun olemme saman Ropsun seurakunnan poikia, hän Kivisenmäen kylästä ja minä Pienen-Kurkun kylästä. Menneitten vuosikymmenien aikana olen yrittänyt rikastuttaa tietojani mehiläishoidossa lukemalla alan kirjallisuutta suomen, ruotsin sekä venäjän kielellä. Silti pikkupoikana Aleksanteri Haikaralta saamani opetukset eivät ole vieläkään vanhentuneet. Käytän vieläkin hyväkseni hänen opetuksiansa ja olen neuvonut niitä monille ruotsalaisille. Aleksanteri Haikaran merkitys mehiläishoidolle on ollut merkittävää myös Inkerissä, sillä Aleksanteri Haikara toimi kolmekymmentä luvulla Kuippinan kyläneuvoston alueella kolhoosien mehiläishoitajien opettajana ja neuvojana.

Vierailin kuusikymmentä luvulla Raisiossa ja yövyin Aleksanteri Haikaran kotona. Meille riitti keskustelua mehiläisistä pikkutunneille asti, niin ettei nukkumisesta tahtonut tulla mitään. Mukana ollut kymmenvuotias poikani kuunteli tarkkaan keskusteluamme ja pois lähdettyämme lupasi ruveta hoitamaan mehiläisiä, kun tulee aikuiseksi. Nyt hän on aikuinen ja on jo hoitanut mehiläisiä monta vuotta. Lopuksi lainaan otteita MEHILÄINEN lehdestä no.4/1987.

»Hunajasato on mehiläistarhauksen sivutuote, sillä maa ja puutarhatalous korjaavat pääosan mehiläistalouden hyödystä. Suomessa vuotuisen hunajasadon arvoksi on laskettu noin 30 milj. markkaa, kun taas mehiläisten aikaansaama pölytyshyöty on laskettu yli 100 milj. markaksi. Ainakin rypsin, apiloiden, omenan, herukoiden, karviaisen, vadelman ja avomaankurkun sadonmuodostuksen lasketaan riippuvan oleellisesti hyönteispölytyksestä.»

Voin vielä mainita, että mustikat, puolukat ja kaikki muut metsämarjat kasvavat parhaiten mehiläispesien lähettyvillä.

Antti Juvonen
Ruotsi

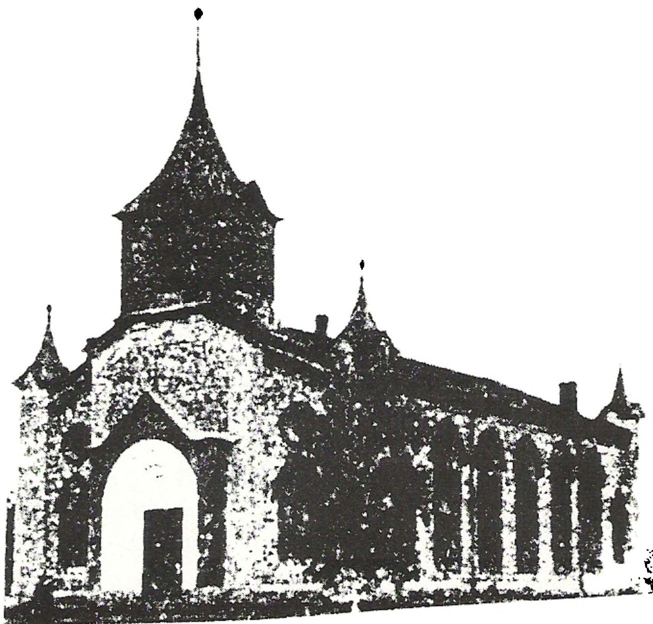
Terveisiä Inkerinmaalta!

Kupanitsan Pyhän Johanneksen kirkko valmistui v. 1861 siinä oli 1 000 istumapaikkaa. Vuonna 1937 seurakunta joutui luopumaan kirkosta. Seurakuntaan kuului yli 70 inkerinsuomalaista kylää. Sulkemisen jälkeen kirkko oli vankilana ja myöhemmin sahalaitoksena. Sotien aikana kirkko toimi, mutta sen jälkeen se toimi viljanlajittelusuojana ja aittana.

Luvallisesti olemme viranomaisilta saaneet kirkon seurakunnan käyttöön vasta 9. päivänä marraskuuta 1988. Mutta jo sitä ennen 16. päivänä syyskuuta olivat meillä siinä kirkossa talkootyöt ja myös jumalanpalvelus. Siitä päivästä alkaen olemme seurakuntana tehneet talkootyötä ja toimittaneet jumalanpalvelusta joka lauantai. Kupanitsan kirkossa on jumalanpalvelus kaksi kertaa viikossa: lauantaina ja sunnuntaina kello 13. Kirkko on avara ja raunioitunut... Rakensimme kirkon sisään pienen huoneen, jossa voimme viettää jumalanpalveluksia. Huoneessa on 50 istumapaikkaa, mutta useasti siihen ahtautuu yli 100 ihmistä.

Olemme saaneet kuulla, että Suomessa on kerätty varoja tätäkin kirkkoa ajatellen. Tämäpä vasta onkin ensimmäinen Inkerinmaan ja inkerinsuomalaisten kirkko. Pushkinissa Leningradissa oleva kirkko on saksalaisten kirkko.

Kun muistelen niitä jumalanpalveluksia joita me Arvo Survon kanssa toimitimme syksyllä ja tänä talvena, niin minulle jäivät muistiksi lankaiset sormikkaat, joista olin leikannut pois saksilla kaksi etusormen otsaa, että voisin selailla leh-

Kupanitsan kirkko silloin ennen. Tärkeä inkeriläisyyden säilyttäjä vieläkin.

kuukausien aikana pyöräyttäneet kulttuuriseurojen yhteydessä käyntiin suomen kielen piirejä, joihin ottaa osaa satoja opiskelijoita ja suomea opetetaan nykyisin yhä useammassa koulussakin. Suomalaiset kustantajat ovat luvanneet toimittaa lähiaikoina paikallisille kouluille oppikirjat suoraan vielä tämän kevään aikana.

Myös opettajia tarvitaan

Jos aapispula alkaa hieman hellittää, niin innostuksen kasvaessa opettajapula vastaavasti pahenee. Tukea toivotaan hartaasti Suomesta. Muutama inkerinsuomalainen opettaja osallistuukin jo ensi kesänä Suomi-Seuran kursseille ja jatkossa suunnitellaan inkerinsuomalaisten äidinkielen opettajien jatkokoulutuksen järjestämistä Suomessa.

Inkeriläiset itse toivovat, että lapsilla olisi mahdollisuus vaikka kesälomillaan tulla kieltä oppimaan suomalaisiin perheisiin tai lastenleireille. Luulisi, että moni suomalainen perhe varmaankin ottaisi inkerinsuomalaisen kesälapsen, jos vain tietäisi, mistä heitä saa. Tarvetta ja haluja olisi myös kummiperhe-toimintaan inkeriläisten kanssa.

Pakki puhuu pyörryksiin

Perestroikan ja virolaisten kansanrintaman edetessä viime vuonna Pakkia rupesi Viron inkeriläistenkin asema mietityttämään. Tartossa oli jo perustettu inkerinsuomalaisten oma järjestö ja siitä kipinän saaneena Pakki pisti pystyyn myös Tallinnaan oman yhdistyksen alkutalvesta. Sen jälkeen Virossa on syntynyt inkerinsuomalaisia kulttuuriseuroja jo yhteensä kahdeksan ja kahta ollaan parastaikaa puuhaamassa. Jäseniä seuroissa on useita tuhansia. Pakki uskoo vakaasti inkeriläisten tulevaisuuteen. — Vaikka vielä vuosi sitten ajateltiin, että inkeriläiset kuolevat sukupuuttoon lähi vuosikymmeninä, voi kehityksen suunta muuttua, jos nuoret saadaan mukaan seurojen toimintaan.

Pakin toivomus on samalla haaste ainakin niille suomalaisille, joista suomalaisuuden säilyttäminen on tärkeää rajoista piittaamatta. Kun inkerinsuomalaisille nuorille tarjoutuu mahdollisuus suomen kielen opiskeluun siellä ja täällä, on otettu pitkä askel eteenpäin.

Teksti ja kuva
Helena Miettinen

Kirjoja tarvitaan yhä

Lahjoituskirjoja kertyi kaikkiaan 25 000 nidettä, joista Viron inkeriläisseuroille jaettiin yli 20 000 nidettä. Loput jatkoivat matkaansa Inkerinmaalle ja Viroon. Syksymmällä on luvassa käynnistää uusi keräys Inkerinmaan tarpeisiin.

Laiva on lastattu kirjoilla

Huhtikuun 10. päivänä Tallinnaan lähti laivalastillinen suomalaista kirjallisuutta, kun Suomi-Seuran kirjakeräyksen tuotos toimitettiin vastaanottajilleen, 10 inkerinsuomalaiselle kulttuuriseuralle Virossa, Leningradissa ja Petroskoissa. Saalis yllätti yhtä hyvin kerääjät kuin vastaanottajatkin. Kirjojen mukana toimitettiin myös joitakin kirjoituskoneita.

Kun Suomi-Seura aloitti kirjakeräyksen Neuvostoliitossa asuville inkerinsuomalaisille, tarkoitus oli kääntyä vain kustantajien puoleen, sillä järjestäjät pelkäsivät etukäteen, että kansalaisten auttamisinto ylittäisi sekä kerääjien kapasiteetin että paikallisten seurojen vastaanottokyvyn. Kun tietoja keräyksestä tihkui, moni yksityinen henkilö kääntyi Suomi-Seuran puoleen, eikä ketään kielletty toimittamasta pakettiaan laivaterminaaliin odottamaan sen lähtöä. Kahden kuukauden kuluessa suusta suuhun menetelmällä kertyi kokonaista 6 500 kiloa. Ihmetellä sopii, millaisen kirjavuoren julkikeräys olisi tuottanut.

Pettyneitä voidaan laihasti lohduttaa: Kunhan seurat saavat ensimmäisen lähetyksen selvitettyä ja järjestettyä käyttöönsä riittävästi kirjastotilaa, eiköhän halukkaille tarjoudu vielä uusi tilaisuus. Hyvä on muistaa, että inkerinsuomalaisia voi tukea myös rahalahjalla, sillä rahaa tarvitaan mm. opettajien koulutukseen ja lasten leiritoimintaan.

Aapisia ja sanakirjoja kaivataan

Kirjalahjoitusta vastaanottamassa oli Eestin Inkerinsuomalaisten Liiton puheenjohtaja Rudolf Pakki. Satamassa Pakki säteili tyytyväisyyttään, vaikka käytännön seikat häntä jo huolestuttivatkin, sillä tullessaan hän ei voinut kuvitellakaan moista saalista. — Pistetään kontti kiertämään ympäri Eestiä, josta jokainen seura ottaa oman osuutensa ja loput sitten Leningradiin, Pakki suunnitteli.

Pakin mukaan inkerinsuomalaiset tarvitsevat tällä hetkellä ennen kaikkea alkeisopetusmateriaalia, aapisia sekä aikuisille tarkoitettuja alkeiskirjoja. Varttuneemmat inkerinsuomalaiset ovat viime

Kuusi ja puoli tonnia kirjoja veti Pakin suupielet hilpeään hymyyn, kun hän käväisi Suomi-Seuran edustajien kanssa satamassa saalista ihmettelemässä.

Nouse, riennä suomenkieli korkealle kaikumaan

Oli sotavuosi 1943. Astelin ystäväni Emilian kanssa Inkerin opettajakurssille Spankkovaan, johon olimme saaneet kutsun. Emilia ensin kieltäytyi ja sai istua arestissa koko viikon. Sain hänet myöntymään selitellen, että olimme pakon edessä, kun on maassa sotatilanne.

Opettajakursseille oli saapunut useampia Inkerin opettajia, joukossa useampia Leningradin suomalaisen pedagogisen teknikkumin kasvatteja. Kurssin opettajat olivat saapuneet Suomesta, joukossa koulujen tarkastaja Antti Hämäläinen. Hän se valoi meihin toivoa Inkerin tulevaisuudesta. Opimme uusia laulujakin »Synnyinmaan laulu», »Nouse Inkeri» ym. Olimme metsissä kun salamasota vyöryi ylitsemme ja tuhosi rakasta Inkeriämme; hyvin mielellämme uskoimme, että kärsinyt kansamme tulee vapaaksi ja luulimme ajan olevan sopivan. Rva Hämäläinen opetti meille myös laulun »Nouse, riennä suomenkieli» Ihmettelimme, kun siinä oli sama sävel kuin saksan kansanlaulussa »Deutchland...»

Spankkovan kirkko oli säilynyt sodan vahingoilta ja siellä vietimme päivät. Opettajat olivat tyytyväisiä meihin ja niin monet myöhemmin saavuttuaan Suomeen kurssin jälkeen jatkoivatkin uraansa Suomen kouluissa Antti Hämäläisen avustamana saaden opettajan paikkoja mm. Turun läänissä.

Eräänä päivänä saapui saksalaisia sotaherroja Hatsinasta; tunsimme heistä majuri Sperlingin ja opettaja Elsa Doppelmannin. Kun he astelivat sisälle kirkkoon, soitti rva Hämäläinen »Deutchland...» laulua. Koko kirkko oli hiljaa, nousimme seisomaan ja kuulimme Emilian mahtavan äänen aloittavan laulun: »Nouse, riennä suomenkieli korkealle kaikumaan». Niin raikui Spankkovan kirkon rakennuksesta suomalainen laulu ja olimme huomaavinamme Elsan hymyilevän. Uskon, ettei hän laulun sanoja tulkinnut saksaksi, vaan antoi heidän uskovan että lauloimme »Deutchland.»

Sota riehui maassa, kouluissa yritimme opettaa vaikeuksista huolimatta. Opetin lapsia Kesälän kylän koulussa. Kaikki puhuivat suomea, joten ei siinä suhteessa ollut vaikeuksia. Teimme omia aapisiamme. Vanhemmat lapset lukivat Katekismuksista. Lasten vanhemmat avustivat kotitehtävissä. Olimme kerran päättäneet pitää juhlat koululla. Joku oli onnistunut saamaan oikein hevosenlihaa ja siitäpä tulikin hyviä lihapiirakoita, kun käytti apuna kuivattuja apilankukkia. Lapset leikkivät ja olivat iloisiakin. Äitini oli pyhäkoulun opettaja ja lauloi lasten kanssa: »Täällä Pohjan tähden alla...» sekä »Nytpä tahdon olla mä pienen mökin laittaja». Nuo Inkerin kylien asukkaat halusivat olla vain pienien mökkien laittajia, maanviljelijöitä. Huomasin monen silmissä kyyneleitä. Astuin ulos, hyvin läheltä kuului tykkien jyrinä; kadulta kaikui saksalaisten saappaiden kolina; naapurikylässä paloi talo; koulurakennuksesta kaikui laulu: »Nouse Inkeri.»

Helmi Kivilahti
Kanada

Lastentarhojakin tarvitaan

— Suomenkielisten luokkien lisäksi olisi tärkeää saada lastentarhoja. Jos lapselle aletaan vasta seitsemän vanhana tyrkyttää kieltä, jota hän ei puhu ja on vain vilaukselta kuullut puhuttavan, opiskelu ei oikein luonnu. Siksi myös suomenkieliset lastentarhat olisivat tärkeitä.

Tarkoituksenamme on perustaa omia kirjastoja, mutta saada myös venäläisiin kirjastoihin suomenkielistä kirjallisuutta lainattavaksi. Meillä pitäisi olla oma lehti, jonka sisällä voisi olla venäjänkielinen tiivistelmä herätteenä. Myös yhteinen julkaisu olisi hyvä ja siksi sopisi myös Suomessa ilmestyvä Inkeriläisten viesti, jos sitä vain voisi tilata Neuvostoliittoon, Survo viittaa valuuttaongelmiin.

— Koskahan muuten Suomeen saataisiin niin korkea TV-torni, että suomalaiset ohjelmat näkyisivät myös Inkerissä, Survo leikittelee.

Julkilausumassa kantaa keskeisiin ongelmiin

Kolmen päivän tiiviin luotauksen tuloksena kokous hyväksyi julkilausuman, jossa toivottiin mm. hyvitystä vainon vuosina koetuista kärsimyksistä, suomen kielisen opetuksen järjestämistä, kulttuuriautonomisten alueiden — Pikku Inkerin — muodostamista Inkerinmaalle ja inkeriläisten paluumuuton tukemista. Lisäksi inkeriläisille kuuluneet rakennukset, mm. kirkot, koulut tulisi kunnostaa ja palauttaa alkuperäiseen käyttöön. Asuinpaikasta riippumatta inkerinsuomalaisilla tulisi olla oikeus matkustaa synnyinpaikalleen ja tutkia arkistoista omaa taustaansa koskevia tietoja. Julkilausuman keskeinen sisältö sähkötettiin sekä Kremliin että presidentti Koivistolle.

Kahdenkymmenen virallisen valtuutetun lisäksi Inkerinsuomalaista yhteistyökonferenssia seurasi runsaslukuinen tarkkailijajoukko ja tiedotusvälineiden edustajia. Avajaisissa oli läsnä myös Viron kommunistipuolueen johtoa.

Kahden vuoden kuluttua Inkerinmaalla

Inkerin asialla on edetty pitkän hiljaiselon jälkeen vauhdilla. Seuraavaan maailmankonferenssiin Inkerinmaalle odotetaan kuitenkin vieraita myös kaukaa Siperiasta ja valtamerten takaa Kanadasta.

Lopuksi laulettu kansallislaulu »Nouse Inkeri» takerteli ja sanat tuppasivat unohtumaan, mutta naurussa suin kokousedustajat lupasivat seuraavalla kerralla pystyvänsä parempaan.

Teksti ja kuvat. **H. Miettinen**

Tarton Kiurukuoro liverteli parhaimmillaan vappuaaton konsertissa.

nus Koivistolle ja Gorbatshoville

Olemme liiaksi tottuneet Leningradiin, vaikka toimimme Inkerinmaalla. Muualla maailmassa, missä meitä inkerinsuomalaisia asuu, toiminta on kaksiulotteista ja keskittyy lähinnä kulttuurin tutkimiseen. Meillä Inkerissä on mukana myös kolmas ulottuvuus: me rakennamme isänmaata Inkerinmaalle, Survo valottaa.

— Tärkeä tehtävämme olisi tehdä mahdolliseksi ainakin Keski-Aasiassa ja Uralilla asuvien inkerinsuomalaisten palaaminen takaisin Inkeriin. Ymmärrän hyvin, ettei Virosta, Suomesta tai Ruotsista väkeä lähdekään, mutta Keski-Aasiasta ja Venäjältä moni haluaisi palata, Survo vetoaa, sillä sisäänkirjoittautuminen Leningradin alueelle maksaa yhdeltä hengeltä 12 000 ruplaa eli tavallisen ihmisen monen vuoden ansion.

[illegible] yhteistuumin.

Inkerin Liitto kantaa huolta vanhuksistaan

— Myös sosiaalinen toiminta on meille tärkeää. Haluamme perustaa inkerinsuomalaisten vanhustentalon, sillä moni vanhus kärsii nykyisin vanhainkodissa enemmän kuin konsanaan aikaisemmin. Eräskin Reino, jolla oli kolminkertainen selkärangan murtuma, joutui viettämään kuusitoista vuotta vanhainkodissa erittäin huonoissa oloissa. Jo 15 vuotta sitten hän esitti minulle, että meidän inkerinsuomalaisten pitäisi saada oma vanhainkoti. Arvo, täällä meidän on mahdotonta olla, Reino kertoi. Täällä emme edes saa kuunnella Suomen radiota, sillä jos avaan radion toinen sairas kehottaa sen heti sulkemaan.

— Ja tällaisissa oloissa vanhuksemme saavat kitua viimeiset päivänsä. Toistakymmentä vuotta sitten Reinon puheet olivat aivan toisista maailmoista, mutta eivät enää. Tässä vaiheessa haluammekin keskittyä ennen kaikkea sosiaalisiin kysymyksiin, emmekä niinkään pelkästään kulttuuriin. Olisi väärin, jos haastattelisimme surkeissa oloissa elävää vanhusta ja jättäisimme hänet sen jälkeen rauhassa kuolemaan yksin, sairaana ja hylättynä. Siksi on tärkeää kohentaa ensiksi sosiaalisia olosuhteita, Survo painottaa.

Tallinnassa ensimmäinen inkerinsuomalaisten maailmankonferenssi

Inkerin kulttuurin puolesta vetoo

Neuvostoliiton inkeriläiset ovat alkaneet järjestäytyä vasta viime vuoden kuluessa, ja suorastaan ihme on, että jo puolen vuoden kuluttua toiminnan alkamisesta Tallinnassa avattiin historian ensimmäinen maailmankonferenssi. Edustettuina olivat Ruotsin inkerinsuomalaisten keskusliitto, Inkerin Liitot sekä Inkerinmaalta että Karjalasta sekä Eestin inkerinsuomalaisten keskusliitto sekä Inkeriläisten yhdistys Suomesta.

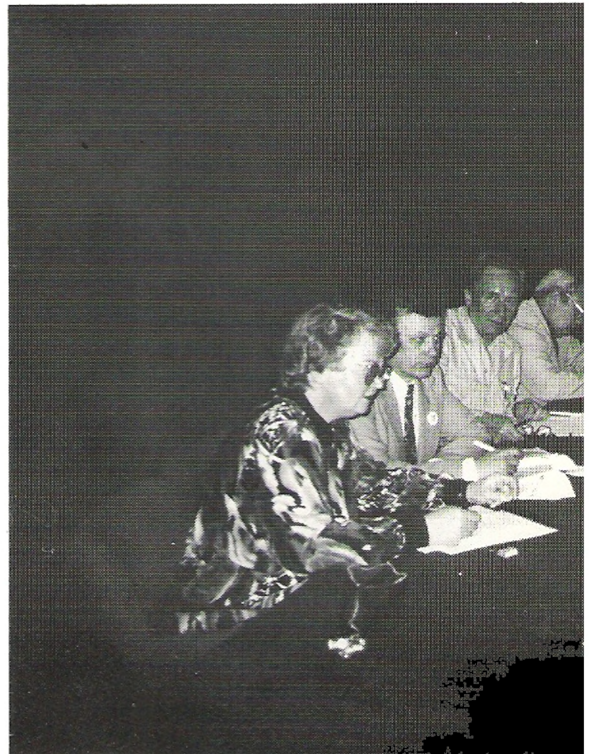
— On sanottu, missä olet Inkeri ja missä olet Inkerin kansa. Kansa on, mutta kotimaa on kaukana. Sota on hajottanut pienen kansan merien ja maitten taakse, niin kotimaahan kuin ulkomaillekin. Meitä on riittänyt ympäri maailmaa Sahalinista Australiaan asti, totesi avajaispuheenvuorossaan kokouksen puheenjohtaja Rudolf Pakki Eestin inkerinsuomalaisten Liitosta.

Isänmaa on Inkerissä

Inkerin Liiton puheenvuoron käytti pastori Arvo Survo, joka toimii itse aktiivisti liiton johtokunnassa. Hän korosti, että on suuri ero siinä, ettei vanhalla Inkerinmaalla perustettu yhdistys ottanut nimekseen Leningradin Kulttuuriseuraa, vaan muutti sen Inkerin Liitoksi.

— Toimintamme sai voimakkaan sysäyksen Tehvinän kylässä, jonne kokoonnuimme muistelemaan Stalinin aikaisia uhreja. Ajatus Inkerin kulttuuriseurasta sai lisää pontta ja tämän vuoden alussa paikallinen hallinto siunasi toiminnan.

Tallinnassa vietettiin vappuna inkerinsuomalaisittain mitaten historiallisia hetkiä, kun valtuuskunnat eri puolilta Neuvostoliittoa, Ruotsista ja Suomesta kokoontuivat yhteisen neuvottelupöydän ääreen miettimään omaa tulevaisuuttaan. Kolmen tiiviin työskentelypäivän tuloksena syntyi tulevan toiminnan pohjaksi julkilausuma, josta tiedotettiin Moskovaan ja Helsinkiin.

Julkilausumaa laatimassa ovat jokaisen osanotta

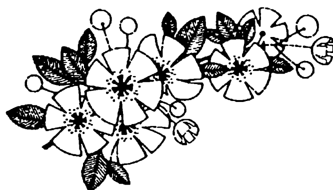
Inkerin kirkko toimii jälleen

Kupanitsassa pidettiin helluntaina 14. 5. 89 kokous, jossa Inkerin Suomalainen Evankelis-Luterilainen Kirkko julistettiin toiminnassa olevaksi, sillä juridisesti kirkko ei ole koskaan lakannut, vaikka oli vastoin maan lakeja ja kansainvälisiä säännöksiä tukahdutettu 1930-luvulla. Kokouksen osanottajat vaativatkin Inkerin kirkolle rehabilitointia. Rehabilitointia vaaditaan myös ainoalle elossa olevalla, Suomessa asuvalle Inkerin kirkon palvelijalle Aatami Kuortille. Aatami Kuortti on siis ainoa ISELK:n konsistorin asettama pappi.

Lisäksi kokouksessa päätettiin asettaa Inkerin kirkon toimintaa hoitava elin, jonka puheenjohtajaksi valittiin Aatami Kuortti ja varapuheenjohtajaksi Inkerissä nykyisin palveleva ainoa inkerinsuomalainen pappi Arvo Survo. Muina jäseninä toimivat seurakuntien saarnaajat ja muut edustajat.

Kokous totesi Inkerin kirkon olevan itsenäinen laitos, jonka valta kuuluu kirkolliskokoukselle. Inkerin eloon herätetty kirkko kunnioittaa erityisesti Eestin arkkipiispaa Kuno Pajulaa, joka on huomattavasti edistänyt inkerinsuomalaisen kirkollista elämää.

Helena Miettinen

taan nyt suuntaa sen verran, että muistamme niitä, joiden osa on ollut toinen.

Eikö tulevilla kesäjuhlilla Ruotsissa ja Suomessa voitaisi kerätä kolehti, jonka varat osoitetaan vanhainkodille tai pistää hattu kiertämään pesämunaksi. Ruotsissa järjestetään huutokauppa. Kuka meillä järjestäisi vastaavan tapahtuman asian edistämiseksi. Olisiko tämä sopiva tempaus Suomi-Inkeri seuralle? Idea on vapaasti lainattavissa. Vaikea on tietenkin hyvinvointi Suomessa ymmärtää, että jossakin päin maailmaa vanhusten aseman kohentaminen on viisumivapaata »inter-rail» -korttia tärkeämpää.

Inkerinmaan nuorilla on huoli omistaan. Voisi meilläkin maailman korkeimpien sosiaaliturvamaiden, Suomen ja Ruotsin nuorempi polvi kantaa vastuuta vanhempiemme kotimaan vanhuksista. Pienistä puroista syntyvät suuret joet.

Helena Miettinen

Kansikuva: Kesäjuhlille! Rappulan juhlijat marssilla v. 79. (kuva Olga Vehviläinen) Leningrad

Apua, apua!

Terveisiä Tallinnasta, ensimmäisestä inkerinsuomalaisten maailmankonferenssista. Haluaisin intoutua yhtä huikeaan riemuun kuin Ella Ojala jälkilöylyissään, mutta pelkään pahoin, etten pysty.

Ei siksi, että Tallinnan kokous olisi ollut ikävä ja pitkästyttävä tai vähäantinen, päin vastoin. Oli riemukasta tavata vanhoja ja uusia ystäviä ja havaita, että inkerinsuomalaiset ovat heränneet horroksestaan: seurojen toiminta on aktivoitunut ja apua tippuu inkerinsuomalaisille.

Miksi sitten ruikutat, sopii kysyä. Yritän selittää, jos pystyn. Ensinnäkin, sydäntä raastaa huomata kuinka vähän todella pystymme tukemaan inkerinsuomalaisten omia ponnistuksia. Ja tuntuu siltä, että me täällä päässä ratkaisemme, mitä kannattaa tukea. Emme tarpeeksi kuuntele »kentän» ääntä.

Inkerinmaan ja esimerkiksi eestiläisten seurojen toiminnan painopisteet poikkeavat selvästi toisistaan ja saavatkin poiketa. Ovathan Eestiin muuttaneet inkerinsuomalaiset tavallaan samanlaisessa asemassa kuin me täällä Suomessa tai naapurit Ruotsissa, pakolaisena vieraassa maassa. Muualle muuttaneina kannattaakin vaalia entisiä tapoja ja siirtää nousevalle polvelle vanhaa kulttuuriperinnettä.

On vallan inhimillistä ja ymmärrettävää, että veden varaan joutunut tarttuu ojennettuun apuun todellakin kuin hukkuva oljen korteen. Mutta kannattaa muistaa, että inkerinsuomalaisten kulttuurituki on vasta käynnistynyt ja päivä päivältä harpataan yksi askel eteenpäin. Siksi vaaditaan mielen malttia ja toisten huomioon ottamista. Vain samaan suuntaan vetäminen kannattaa ja itsekkyys koituu helposti kaikkien tappioksi. Tasapuolisuus ja oikeudenmukaisuus kunniaan!

Ero Inkerinmaan ja muiden itänaapurin seurojen välillä on siinä, että Inkerinmaalla rakennetaan uudelleen inkerinsuomalaista kulttuuria omalle maalle. Siis entiseen Inkeriin, ei mihinkään muualle. Kaikki on alettava lähes tyhjästä ja paljain käsin. Inkerinmaalla vanhusten asiat ajavat kirkkaasti muun kulttuurin ja viisumivapaan matkustamisen ohi. Arvo Survo painotti kokouksen avajaisissa, että olisi väärin Inkerinmaan vanhuksia kohtaan, jos heitä haastateltaisiin ja jätettäisiin yksin kitumaan viimeisiä päiviään.

Miksi emme täällä ymmärrä sitä? Miksi mieluummin puhutaan yksin matkustamisen helpottamisesta? Mitä se hyödyttää köyhiä, liikuntakyvyttömiä mummoja? Miksei mikään taho vakavissaan ole alkanut ajaa inkerinsuomalaisten vanhustentaloa? Miksi me täällä päätämme, ettei Inkerissä sitä tarvita tai kiireellisyysjärjestys on joku muu?

Näyttäkää hyvät ystävät, että haluatte tukea Inkerin vanhuksia, siis useimpien teidän kohtalotovereita, jotka ovat kiertäneet samat Siperiat ja Suomet, mutta palautuneet synnyinmaalleen. Pitääkö heitä siitä vielä rangaista? Suomi ja Ruotsi ottivat kerromanne mukaan teidät hyvin vastaan. Muute-

inkeriläisten viesti

numero 8

elokuu 1989

Tervetuloa takaisin, Anja Luoma!

Parhaillaan kuluva vuosi on Inkeriläisten Viestin juhlavuosi: 30 vuoden ajan lehtemme on rakentanut yhteyttä hajallaan asuvien inkerinsuomalaisten välillä. Juhlavuotena vaihtuu myös Viestin päätoimittaja. Rovasti Matti Vironmäki pyysi keväällä pitkän päivätyön tehneenä yhdistyksen johtokunnalta vapautusta päätoimittajan tehtävistä. Haikein mielin mutta tilanteen ymmärtäen johtokunta päästi Matti Vironmäen myös tästä tehtävästä hyvin ansaitulle eläkkeelle 1. 6. 1989 lukien.

Kiitollisin mielin me Inkeriläisten yhdistyksessä ajattelemme kaikkea sitä, mitä Matti Vironmäki on inkeriläisten hyväksi yleensä ja tässä tapauksessa erityisesti Inkeriläisten Viestin puolesta tehnyt. Hän tuli lehtemme päätoimittajaksi v. 1963 opettaja Aappo Metiäisen jälkeen ja tuli näin toimittaneeksi yhtäjaksoisesti — aluksi yksin ja vuodesta 1967 yhdessä toimitussihteerin kanssa — Viestiä 26 vuotta. Hänen ansiostaan lehti ei jäänyt ainoastaan lyhytaikaiseksi »lastuksi lainehilla», vaan on purjehtinut vakaasti eteenpäin.

Päätoimittajan vaihdos merkitsee tässä tapauksessa myös väistämättä sukupolven vaihdosta. Tätä muutosta helpottaa huomattavasti se, että Inkeriläisten Viestin uudeksi päätoimittajaksi suostui Anja Luoma. Hän on varmasti tuttu kaikille tätä lehteä lukeneille. Niin on myös Viesti Anjalle. Anja Luoma toimi Matti Vironmäen päätoimittajakaudella pitkään Viestin toimitussihteerinä. Lehden toimittaminen on hänelle tuttua myös oman päivätyön kautta. Ilolla ja kiitollisin mielin toivotamme Anja Luoman tervetulleeksi takaisin Viestiä tekemään.

Lehtemme toimitussihteerinä jatkaa edelleen Helena Miettinen. Näin Inkeriläisten Viestin toimittaminen on tällä hetkellä sananmukaisesti »ammattilaisten» käsissä. Viestin kulku jatkuu.

Markku Pyysiäinen

Inkerinpäivän konsertti

Inkerin kulttuurin tukemiseksi
Temppeliaukion kirkossa 5. 10. 1989 klo 19.00

Pääesiintyjä ARVO SURVO

Lippuja Suomi-Seurasta myöhemmin syyskuussa

Kansikuva: Inkerin lippu vihittiin juhlallisesti Kupanitsan kirkossa helluntaina. Vartiossa Paavo Parkkinen ja Albin Kirjanen.

Olipas hauskaa tavata!

Inkeriläisrintamalla ei tänä kesänä ole ehditty viettää siestaa, sillä monella suunnalla on tapahtunut paljon. Juhlia on vietetty perinteisten Ruotsin ja Suomen juhlien lisäksi myös itse Inkerinmaalla ja kaukaisimmat Lännessä, Vancouverissa, joiden kylkiäisenä syntyi myös Kanadan inkerinsuomalaisten yhdistys. Tulee vain mieleen, voisiko juhlia joskus tulevaisuudessa keskittää, sillä kaikkiin juhliin ei kukaan pysty osallistumaan. Vuosittain valittaisiin joku paikkakunta päätapahtuman keskipisteeksi ja muualla tarvittaessa juhlittaisiin pienemmällä porukalla. Tällöin saataisiin nykyistä paremmin eri suunnilla asuvat inkeriläiset yhteen paikkaan edes hetkeksi.

Heinäkuun alkupuolella Neuvostoliiton inkeriläisseurojen puheenjohtajat vierailivat Suomessa Suomi-Seuran kutsusta ja pistäytyivät myös Ruotsin kesäjuhlilla. Tapahtuma voidaan kirjata historiaan. Puolin ja toisin vaihdettiin arvokkaita mielipiteitä ja tutustuttiin toisiimme. Mikä onkaan sen mukavampaa kuin toistensa kanssa suoraan jutellen selvittää tapahtuneita ja suunnitella tulevaisuutta.

Ongelmia riittää, mutta yritystä niiden voittamiseksi on. Tarpeet ovat erilaiset Inkerinmaalla ja Virossa, vaikka osa ongelmista on yhteisiä. Olen kuitenkin varma siitä, että nyt eri seuroilla on halua tukea toisia ja voittaa esteet kilpailematta keskenään. Yhteistuumin Inkerin, Karjalan ja Eestin inkeriläisseurat sopivat mm. oman lehden perustamisesta, sillä tällä hetkellä Neuvostoliitossa asuvilla inkeriläisillä ei omaa suomenkielistä sanomalehteä ole. Onnea yritykselle ja toivottavasti voitatte esteenä olevan byrokratian.

Oma lehti on arvokas asia etenkin, kun se puuttuu. Vetoaisin tässä jokaiseen lukijaan. Myös Inkeriläisten Viestiä tarvitaan edelleen. Miten olisi jos juuri Sinä hankkisit Viestille yhden uuden tilaajan?

Tai puhuisit ilmoitukseen? Viestiä luetaan tarkkaan, joten ilmoituksella on tehoa. Nyt hihat heilumaan!

Mutta vielä Lännen maille. Vierailin Kanadassa asuvien inkeriläisten luona ja haluan kaikkien kuullen kiittää siitä sanoinkuvaamattomasta ystävällisyydestä, joka Lännessä osaksemme tuli. Miljoonat kiitokset Helmi ja Väinö Kivilahdelle sekä Levi Rikkiselle, jotka isännöivät upeat Vancouverin Inkeri-Festivalit. Kiitokset myös kaikille muille Vancouverin inkeriläisille, Pitkäsen Mikolle Torontoon ja Arvo ja Elli Mullolle Thunder Bayhyn. Se matka ei unohdu milloinkaan.

Helmi on tosi tomera tapaus. Hän otti vastaan keväällä heittämäni haasteen ja pisti juhlat pystyyn. Lännessä otettiin vakavasti myös toinen vetoomukseni inkerinsuomalaisen vanhainkodin rakentamiseksi. Juhlissa lahjoitettiin tähän tarkoitukseen 240 Kanadan dollaria eli noin 850 Suomen markkaa. Kiitos Teille. Kapula on taas Teidän. Saapas nähdä, kuka seuraavaksi jotakin keksii. Kertokaa siitä Viestin palstoilla.

Tukea voi myös Suomi-Seuran Inkerikeräystä. Heinäkuun alkuun mennessä varoja oli kertynyt noin 90 000 markkaa. Vuoden lopussa varat jaetaan eri seurojen kesken siten, että puolet kasassa olevasta summasta menee Inkeriin ja loppu jaetaan tasan Viron ja Karjalan inkeriläisille. Tästä sovittiin puheenjohtajien kesken vierailun aikana. (jatkuu sivulla 5)

Inkerinsuomalaisten seurojen johtoa vieraili Suomessa

Vapaa matkustusoikeus inkeriläisten hartain toive

Inkerinsuomalaisten seurojen johtoa Inkerinmaalta, Virosta ja Karjalasta oli pariviikkoisella kierroksella Suomessa ja Ruotsissa, ja vieraiden päällimmäinen toive tuntui olevan vapaa matkustusoikeus. Inkerinsuomalaisten pitäisi päästä rajan yli Suomeen ilman viisumia.

Matkustusoikeutta pidettiin jopa Inkerin kulttuurin ja identiteetin säilymisen ehtona. Jonkinlainen vähimmäistoive olisivat kolmen vuorokauden viisumittomat matkat, jollaisia Neuvostoliiton unkarilaiset saavat jo tehdä »emämaahansa» Unkariin.

Toivelistan toisesta päästä taas löytyi jopa vapaa muutto-oikeus — Suomeen pitäisi päästä pysyvästikin asumaan.

Inkeriläisten vieraiden mukaan etenkin nuorempi polvi olisi kiinnostunut siirtymään Suomeen, vanhemmat tuntevat muutoksen jo liian suureksi. Kuitenkaan muuttohalut eivät enää ole niin pinnassa kuin aiemmin, kun paine inkeriläisiä kohtaan oli suurempi. Silti Suomeen haluttaisiin töihin, opiskelemaan ja lomalle.

Etenkin nuorten uskottiin kernaasti tulevan oppiin rajan tälle puolen ja palaavan sitten Inkeriä rakentamaan.

Inkeriläisvieraat toivoivat, että viisumiasia etenisi presidentti **Mihail Gorbatshovin** Suomen-vierailun myötä. Myös Suomen päättäjiä kehoteltiin kaivamaan kysymystä esiin, heidän tähänastinen toimintansa Inkerin asioissa ei vieraita tyydyttänyt.

Eduskunnan taas toivottiin muistavan erityisesti itärajan takaisia sukulaiskansoja, kun se säätää uutta ulkomaalaislakia.

Suomen tv:tä halutaan

Toinen tärkeä Inkerin pelastamisväline on vieraiden mukaan televisio: Suomen tv:n pitäisi ulottua inkeriläisten alueille. Se taas vaatisi rahaa, ja nimenomaan suomalaisten kukkarosta.

Omien suomenkielisten ohjelmiensa määrää radiossa ja televisiossa inkeriläiset eivät kiitelleet.

Inkeriläiset eivät tapaa Suomessa politiikan silmäätekeviä: mahdollisuuksia oli epävirallisesti tiedusteltu, mutta laihoin tuloksin.

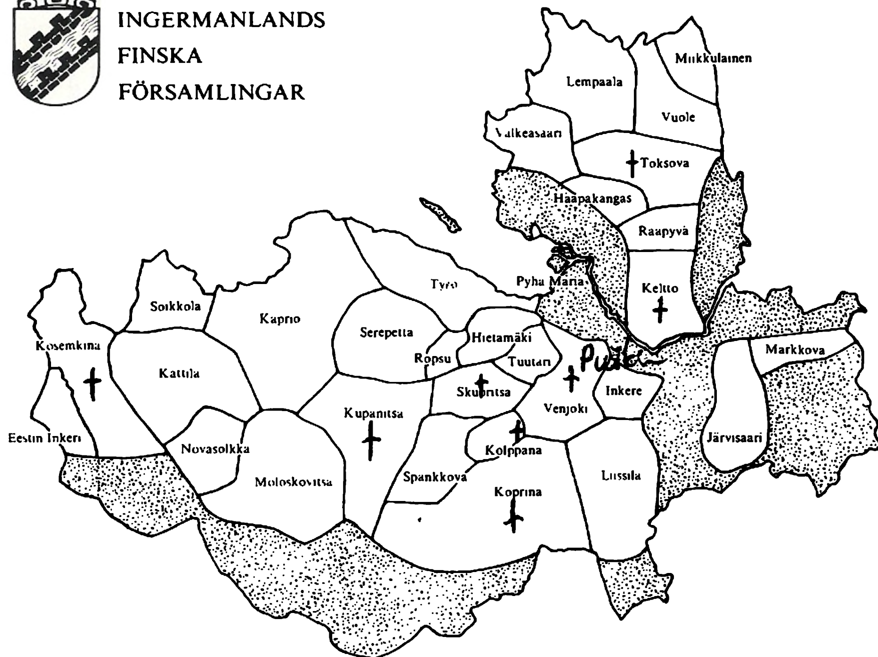
Vieraat toivoivat sekä Suomelta että Neuvostoliitolta »strategisia vetoja» inkeriläisten hyväksi, tähänastinen apu on ollut »paljolti päänsilittelyä». Suomesta tulleen avun jako taas on synnyttänyt närää inkeriläisten omassa keskuudessa.

Inkerinsuomalaisten seurojen tavoitteena on vaalia kieltä, kulttuuria, keskinäisiä yhteyksiä sekä suhteita Suomeen.

Vieraiden mukaan inkeriläiset ovat kuitenkin yhtä mieltä siitä pastori **Arvo Survon** ajatuksesta että heidän Jerusaleminsa — kansallisen identiteetin, elämän ja toiminnan keskus — on Inkerinmaa.

HS 6. 7. 89 (ja muut lehdet)

Terveiset Arvolta Puskinista! Postikortista näkyy Inkerin entiset seurakunnat ja ristillä on merkitty ne pitäjät, joihin toivotaan kirkon vielä jonain päivänä nousevan.

(jatkoa sivulta 3)

Kiittämistä riittää vieläkin. Erityiset kiitokset ansaitsee myös Suomi-Inkeri seura. Se on ryhtynyt todellakin sanoista tekoihin. Upeasti nuori seura hoiti puheenjohtajien vierailun organisoinnin ja isännöinnin. Seura on osoittanut tarpeellisuutensa. Sillä on todella vaativa tehtävä linkkinä Inkerin ja Suomen välillä. Toivotan hyvää jatkoa ja tarmoa myös vastaisuudessa!

Paras viimeiseksi. Kiitokset Sinulle Matti Vironmäki viime vuodesta. On ollut ilo saada tehdä lehteä kanssasi. Talvella jutellessasi toivoit nuorten tulevan mukaan Inkeriläisten yhdistyksen toimintaan. Toiveesi on tavallaan toteutumassa. Nuoret toimivat nyt aktiivisesti Inkerin puolesta, vaikka ovatkin valinneet areenakseen Suomi-Inkeri seuran. Mutta luulen, että olet kanssani samaa mieltä, että tämä Inkeriläisten Viesti on myös heidän lehtensä, yhteinen keskustelupaikka kaikille Inkeristä kiinnostuneille.

Toivotan Sinulle kauniita eläkepäivien jatkoa. Älä kuitenkaan unohda Viestiä kokonaan. Kirjoitellaan!

Helena Miettinen

Inkerin lippu hulmunnut seitsemän vuosikymmentä

Lippu on symboli, joka yhdistää kansankunnan ja vetoaa voimakkaasti tunteisiin. Inkerin sini-puna-keltainen ristilippu liehuu ja yhdistää jälleen inkerinsuomalaisia ympäri maailmaa.

Inkerin lippu täyttää 70 vuotta. Verrattuna muihin pohjoismaisiin ristilippuihin, se on suurin piirtein samanikäinen kuin Suomen ja Islannin liput. Tanskan, Ruotsin ja Norjan liput ovat paljon vanhempia. Fär-saarten lippu on vuodelta 1948 ja Ahvenanmaan vuodelta 1963.

Inkerin lippu luotiin ensimmäistä maailmansotaa seuranneiden mullistusten aikana. Silloin saivat monet pienet kansat itsenäisyyden ja toisille myönnettiin erilaisia autonomioita. Pohjolan kansoista tuli Suomi itsenäiseksi, inkerinsuomalaisille, ahvenanmaalaisille ja islantilaisille myönnettiin autonomia. Baltian maat Eesti, Liettua ja Latvia tulivat itsenäisiksi.

Lippu yhdistää Inkerin Pohjolaan

Inkerin lipun sommitteli kapteeni E. I. Haapakoski ja teki lipusta aivan johdonmukaisesti pohjoismaisen ristilipun, ovathan inkerinsuomalaiset pohjoismainen kansa sekä historiallisesti että kulttuurellisesti. Lipusta tuli samanvärinen kuin ruotsinvallan aikainen Inkerin vaakuna.

Lipun pohjaväri on krominkeltainen ja risti on koboltinsininen sinooberinpunaisine reunoineen. Lipun asiakirjaa säilytetään Inkerikodissa Helsingissä. Eräiden toisten lähteiden mukaan lipulla on hieman toiset mittasuhteet.

Inkerin vaakuna on kuningatar Kristiinan ajoilta ja julkaistiin ensi kerran suomalaisen raamatun nimisivulla vuonna 1642 yhdessä kaikkien Ruotsin suurvalta-ajan maakuntavaakunoiden kanssa. Vaakunan pohjaväri on keltainen ja se symboloi Inkerin viljavainioita, sininen juova halki vaakunan symboloi Neva-jokea ja punainen väri tiilimuureja Nevan varrella.

Värit friiseiltä?

Vanhalla hollantilaisella kulttuuri- ja merenkävijämaakunnalla Friisinmaalla on melkein samanlainen lippu kuin Inkerillä. Vain mittasuhteet ovat toiset (22 x 16). Lieneekö kyseessä vain sattuma, vai onko sillä historiallinen selitys? On tunnettua, että hollantilaiset (ja varsinkin friisit) harjoittivat merenkulkua Nevalla. Heistä asettui moni asumaan Inkeriin ruotsinvallan aikana ja inkeriläisten sukunimien Friis ja Hutteri arvellaan olevan peräisin Hollannista. Ehkä myös Inkerin vaakunan väreillä on historiallinen yhteys friiseihin.

Inkerin vaakunaa edelsi Juhana III:n ajalta peräisin oleva vaakuna (noin vuodelta 1581). Pontus de la Gardie oli silloin valloittanut Iivananlinnan, ja vaakuna symboloi Narvajokea sekä Narvan ja Iivananlinnan muureja molemmin puolin jokea. Siinä luki Ivangorod, pohjaväri oli sininen, joki hopeanvärinen ja muurit punaiset. Vaakunassa oli myös kullanvärinen risti. Myöhemmin vuosien kuluessa on tullut esille monia enemmän tai vähemmän heraldisesti onnistuneita variaatioita Inkerin vaakunasta. Yhteistä niille on kuitenkin nykyiset värit ja symboliikka.

Lippu laskettiin vuosikymmeniksi

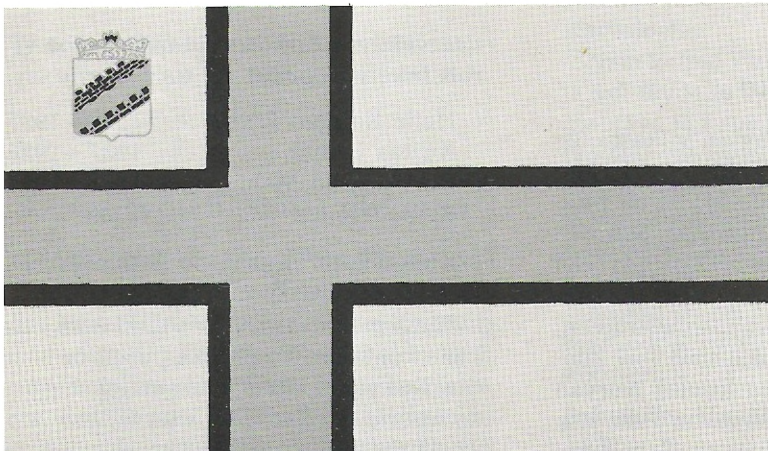
Vuonna 1919, kun Inkerin lippu otettiin käyttöön, taistelivat inkeriläiset aktivistit vapauden puolesta. Tarton rauhassa 14. 10. 1920 inkerinsuomalaiset saivatkin kulttuuriautonomian hyvillä ehdoilla. Mutta nuori Neuvostovalta ei vain oikein kunnioittanut antamiaan lupauksia. Stalinin aikakaudella ei enää ollut puhettakaan autonomiasta ja inkerinsuomalaiset tulivat järjestelmällisen terrorin ja vainon kohteeksi. Lippua ei tietenkään voitu tuolloin käyttää.

Kun lippu otettiin käyttöön 1919 asui Inkerissä noin 160 000 suomalaista. Ruotsissa oli silloin noin 6 miljoonaa asukasta ja Suomessa noin 3,5 miljoonaa, Tanskassa noin 3 miljoonaa ja Norjassa vajaat 3 miljoonaa asukasta. Färsaarilla oli noin 20 000 asukasta ja Ahvenanmaalla noin 15 000. Nykyisin asukasluvut muualla paitsi Inkerissä ovat noin puolitoista kertaa suuremmat. Inkerissä arvellaan nyt asuvan vain noin 25 000 suomalaista ja koko maailmassa heitä lienee noin puolet vuoden 1919 määrästä.

Inkerin lippu uuteen kunniaan

Nyt inkerinsuomalaisten synkkä tilanne on kuitenkin muuttumassa valoisammaksi. Neuvostoliiton uusi avoimuus ja uudistus antavat uutta toivoa siitä, että yhä useammat inkerinsuomalaiset voivat muuttaa takaisin entiselle kotiseudulleen, että kulttuuriautonomian säännöt ja Inkerin lippu tulevat kunniaan ja että Inkerin suomalaiset pääsevät kulttuurin alalla mukaan pohjoismaiseen yhteistyöhön.

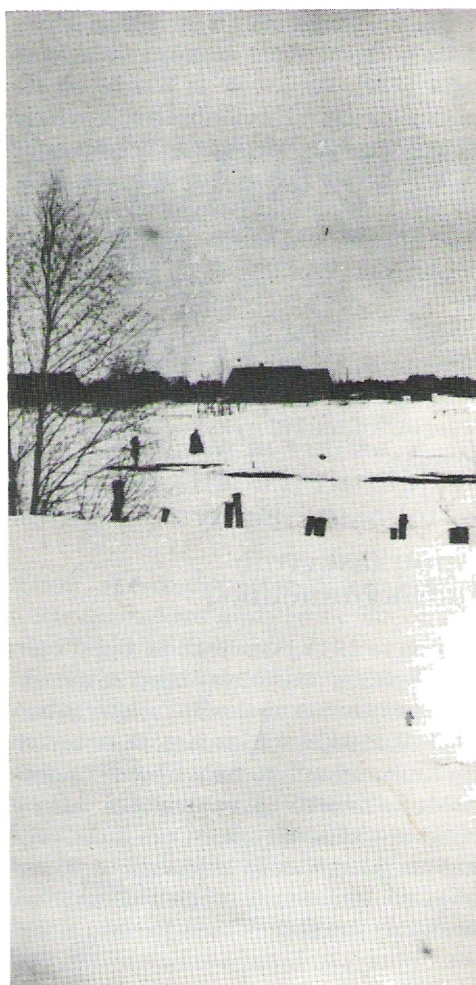
Toivo Folkesten
Ruotsi

Inkerin lippu hehkuu entistä hehkeämmissä väreissä. Tänäkin kesänä se on nostettu salkoon ensi kerran pitkästä aikaa Inkerinmaalla Kelton kesäjuhlilla, mutta myös kaukaisimmassa Lännessä, Vancouverin Inkerifestivaleilla.

mielessä, miten tapahtui Aleksis Kiven »Seitsemän veljesten» esittäminen. Siinä oli nimittäin sellainen kohtaus, jossa lyötiin ikkuna säpäleiksi ja kaikki veljekset karkasivat ulos. Mutta sattuikin niin, että eräs rajavartiosotilas oli ikkunan takana tirkistelemässä, mitä lavalla tapahtui. Ja ikkunanraamit lensivätkin sotilaan kaulaan, ja miehet sotkeutuivat häneen.

Inkeri-Seura järjesti lukemisia ja urheilukilpailuja. Kesällä pidettiin yleisurheilukilpailuja, ja lentopallokilpailuja. Talvella olivat hiihtokilpailut suosittuja. Palkinnot odottivat aina voittajia.

Maatalouskerhot ja osuuskunnat

Hankan kylässä toimi maatalouskerho. Sen johtajana oli ylioppilas L. Volden Suomesta. Kerhossa opetettiin tytöille kotityön alkeita. Vikkelään pidettiin keittokursseja ym. Kerholla oli myös oman alan kirjasto, noin 300 kirjaa.

Myös Vanhassakylässä toimi maatalouskerho. Sitä kävi johtamassa ja neuvomassa valtion maatalousneuvoja.

Kallivieressä toimi maatalousosuuskunta. Vapaaehtoinen palokunta oli perustettu Kallivieree jo v. 1912.

Vaikylässä toimi oma sivistysseura hyvin vilkkaasti: esitettiin näytelmiä ja laulettiin kuorossa.

Kallivieren kirkko

Viron Inkerissä oli hyvin vilkasta uskonnollista toimintaa. Kallivieren kirkko rakennettiin jo v. 1930—31. Se oli puukirkko, jossa oli 250 istuinsijaa. Sen vihkiäisiin oli tullut Suomesta 12 pappia sekä piispa. Kansa osallistui suurin joukoin kirkon vihkimis- ja avajaistilaisuuteen. Kirkon kellon ääni kuului aina 5—7 kilometrin päähän. Kirkko kuului Narvan Pyhän Mikaelin seurakuntaan. Tällä seurakunnalla oli oma lehtensä »Seurakuntatervehdys». Kirkon sielunpaimenina Viron Inkerissä olivat

Helle Kalervo Erviö	1930—1937
Kustaa Huhta	1937—1938
Paavo Vilho Malmivaara	1938
Reino Ylönen	1939

Kirkon kanttorina toimi Aatami Hyrri, kirkonmiehenä Simo Lippo.

Tämä mahtava ja kaunis kirkko sai surkean kohtalon. V. 1946 se purettiin, vietiin Vaikylään muka kansantaloksi. Koska nuoria ei ollut, niin siitä tehtiin lato ja sikala! Viimein jotkut vandaalit polt-

»Inkerin kuningas» Leander Reijo, joka katosi aidan yli jäljettömiin vuonna 1931.

Kullaa silloin ennen vuonna 1930 talvella. Aidan takana häämöttää Inkerinmaa.

tivat sen 1960-luvulla. Viron Inkerin seurakunnan alku oli 1628 ja loppu 1944.

Kansa työteliästä ja ahkeraa

Mitä vielä voisi kertoa Viron Inkeristä? Kansa oli ahkeraa ja työteliästä. Pääelinkeinona oli maatalous. Se antoi turvatun toimeentulon, mikä näkyi siitäkin, että rakennettiin yhtä mittaa uusia koteja, ja vanhoja korjattiin. Ostettiin maatalouskoneita, mm. hevosharavia ja rakennettiin paljon veneitä, niinpä rakensivat Eljas Reijon veljekset kolme moottorivenettä. Ne pitivät yhteyttä Narvan ja Viron Inkerin välillä. Polkupyöriä oli melkein joka talossa. Alkoi ilmestyä radioita. Yleensä ottaen elämä sujui kaikkien asukkaiden hyödyksi ja onneksi. Nuoret kävivät kymmenittäin Suomessa opiskelemassa. Käytiin maatalouskoulussa, kansanopistoissa, kristillisissä kansanopistoissa, Narvan kymnaasissa.

Veljekset Andres ja Johannes Venskat perustivat oman sahan ja myllyn. Kylissä oli monta kauppaa — Kallivieressäkin kolme, Vanhassakylässä kaksi.

Tarun loppu

Viron Inkerissä asui v. 1938 yli tuhat inkerinsuomalaista. Koko Virossa asui silloin yhteensä noin 1 200 suomalaista.

Mutta sitten saapuivat hirvittävät ajat. V. 1940, 17 p:nä kesäkuuta, marssi Puna-armeija Viroon. Viron Inkerissäkin pysähtyi normaali elämä. Ihmisiä vietiin joukoittain Siperiaan; heistä moni katosi teille tietymättömille.

Armoa ei annettu nuorille eikä vanhoille. Melkein kaikki opettajat hävisivät Siperiaan.

Sitten tuli sota. V. 1944 lähtivät Viron Inkeristä vielä viimeiset pakolaiset. 2 pnä helmikuuta 1944 olivat neuvostojoukot jo Narvajoella.

Näin loppui Viron Inkerin taru, joksi sitä voi täydellä syyllä sanoa. Ennen niin mahtava ja kaunis maa, on tuhottu, sen työtätekevä kansa on poissa. Kun v. 1988 kesällä katselin sen seutuja, niin huomasi vain surkeutta, tyhjyyttä ja pimeyttä. Kallivieren kylästä kuoli viimeinen asukas v. 1987...

Kaikki jälleenrakennustyöt on aloitettava nollapisteestä. Eihän voi unhottaa kotiseutua.

Johannes Harakka
EESTI

Viron Inkerin kulttuurielämästä v. 1920—40

Tarton rauhansopimuksen tuloksena jäi osa Inkerinmaasta Viron Tasavallan rajojen sisäpuolelle. Hallinnollisesti oli tuon maanpalasen nimenä Narva vald, siis Narvan kunta. Virossa, Suomessa ja muuallakin tunnetaan se Viron Inkerinä.

Kohta Vapaussodan loputtua, kun rauha palasi maahan, alkoi elämä sujua. Avattiin kansakoulut: Kullalla 4-luokkainen, Vanhassakylässä 4-luokkainen, Kallivieressä 4-luokkainen ja Vaikylässä 4-luokkainen. Opetus tapahtui Kullalla, Vanhassakylässä ja Kallivieressä äidinkielellä, Vaikylässä viron ja venäjän kielellä. Koska lapsia oli paljon, mutta Vanhankylän ja Kallivieren kansakoulut olivat vanhoja rakennuksia, tarvittiin uutta koulua. Jo v. 1926 koulu rakennettiin, ja seuraavana vuonna alkoi opetus uudessa koulussa. Isossa koulussa oli tilat oppilaille, voimistelusalit, yöpymispaikat, opettajain asunnot sekä kaksi kirjastoa. Koulun ensimmäinen johtaja oli Johannes Kuuttonen. V. 1928 tuli koulun johtajaksi Aleksis Thalus. Opettajista mainittakoon Karl Elken ja Katri Lohi. Kun v. 1935 tuli koulun johtoon R. V. Mikkelsaar ja muodostettiin myös virolainen koulu, tuli opettajia lisää: M. Sander, Klements, Korppi, N. Pikkat, L. Reijo, Lohur, J. Hakk, Salme Kivimägi, Ella Puss, Hilda Hasselgren ja Ella Tomkus.

Kallivieren koulussa kävivät oppilaat kahdeksasta kylästä, kun se muutettiin kausiluokkaiseksi. Siellä opetettiin äidinkieltä, historiaa, maantiedettä, fysiikkaa, kemiaa, uskontoa, käsityötä, laulua, urheilua, kirjallisuutta ja Viron historiaa.

Vaikylässä opetus tapahtui viron ja venäjän kielellä, koska siellä ihmiset olivat venäjänuskoisia eli ortodokseja ja vain vanhemmat ihmiset osasivat puhua inkerin murretta. Opettajia koulussa olivat J. Lohus ja O. Kontto.

Inkerin-Eestin Sivistysseura

Kallivieren koululla toimi jo v. 1923 kesäkuusta Inkerin-Eestin Sivistysseura. Sen perustajat olivat Samuel Sommer, tunnettu heimotyöntekijä ja rajaseutujen

Kullaan kylä Viron Inkerissä heinä

valistaja, sekä samoin tunnettu raittiustyöntekijä, heimotyöntekijä ja tutkija, filosofi ja »Eesti Höim» -julkaisun toimittaja Villem Ernits.

Narvajoen suun laulujuhlat

Saman vuoden elokuussa olivat ensimmäiset Viron Inkerin laulujuhlat Narvajoen suussa. Siihen osallistui suuri suomalainen kuoro, joka oli koottu koko Viron Inkeristä. Esilaulajina olivat Zoja Jegorova, Zoja Pajunen, Aleksandra Kähärä, Maria Räkälä, Maria Vohta ym. Kansaa oli paljon ja vieraitakin koko joukko yli Viron ja Suomestakin.

Inkeri-Seura Suomen kielen vaalijana

Toinen seura, joka teki suuren työn Viron Inkerin kansan keskuudessa kansallisen itsetunnon säilyttäjänä, suomen kielen ja mielen vaalijana, oli Inkeri-Seura, joka perustettiin Kullankylässä v. 1926.

…essä pari vuotta sitten.

Sen perustajina olivat tunnettu kansallisaatteen eteenpäinviejä Leander Reijo, talollinen Matti Olavi, kirjailijana ja kansallisuustyöntekijänä tunnettu Räkälän kylän mies Eljas Kasteinsalo sekä tunnettu valistustyöntekijä ja sanomalehtimies Gustav Bach. Vielä otti osaa seuran perustamiseen Adam Bachmann, sanomalehtimies ja poliitikko. Tämän seuran toiminta oli myöskin laajapohjainen. Vuonna 1927 alkoi seuran äänenkannattajana ilmestyä aikakauslehti »Sanaseppä». Se oli jo suuri saavutus tuohon aikaan. Alussa sitä painettiin hektografilla, mutta jo v. 1929 hankittiin kirjoituskone. Muistan vieläkin sen ensimmäisen numeron. Siinä oli kansankirjailijan Eljas Kosteinsalon kirjoittama alkusanoma lukijoille:

»Sanaseppä» hyvä,
kylvä kultajyvää,
valoa meille kanna,
tietoa, taitoa anna,
joka kotiin, kylään.

»Sanaseppä» —inkeriläisten lehti

»Sanaseppä» teki suuren työn suomen kielen viljelijänä ja opettajana. Sen levikki oli kyllä vain 250—300 kappaletta, mutta sen vaikutus oli sitä suurempi. »Sanasepän» toimittajia olivat alusta alkaen Leander Reijo, Robert Reijo, Antti Harakka ja Peeter Valtonen. Aikakauslehdellä oli myös paljon avustajia. Kun tuli kysymykseen lehden ulkonäön ja sisällön parantaminen ja viimeistely, sitä alettiin painaa Narvassa Grigorjevin kirjapainossa. »Sanaseppä» ilmestyi joka kuukausi, siis 12 numeroa vuodessa.

Kirjasto- ja näyttämötoiminta

Inkeri-Seuralla oli myös suuri kirjasto, joka oli ahkerasti käytössä. Seura järjesti näyttelijätoimintaa. Näytelmiä esitettiin Kullalla ja Kallivieren kansakoululla. On

Tarinaa Pietarista

Nevajoen suulla joki haarautuu moneksi haaraksi ja purkautuu Suomenlahteen. Noiden haarojen välissä on suurempia ja pienempiä saaria, yksi pienemmistä saarista oli Jänissaari, jossa oli vain yksi talo, Kivekästen kanta-isän rakentama. Samalla saarella on tänään Pietari-Paavalin linnoitus. Jo muinaisista ajoista he olivat kalastajina ja kauppamiehinä pitäneet majaa saarella.

Nevanmutkaan, hiukan ylöspäin Jänissaaresta ja siihen, mihin Tyrgils Knuutinpoika rakennutti linnan, kohosi pieni kukoistava kauppakaupunki, joka tunnettiin Nevanlinnan nimellä.

Linna nousee

Venäläiset valloittivat Nevanlinnan ja Pietari I alkoi rakentaa Itämeren laivastoa. Vuonna 1703 hän päätti rakentaa lähelle laivanrakennuspaikkaa kaupungin ja antaa sille nimeksi St. Petersburg. Sinne tuotiin työvoimaa ympäri Venäjää, mutta suoperäinen maasto ja sumuinen ilmasto koituivat monen kuolemaksi, ja työ edistyi hitaasti. Kaupunki rakennettiin suomensukuisten inkeriläisten asuma-alueelle, lähelle Nevanlinnan kaupunkia, josta oli läheiset yhteydet Suomeen ja ympäristön suomalaiseen väestöön. Myös rakentajien joukossa oli paljon suomalaisia.

Vihattu paratiisi

Pietari komensi aatelisperheitä rakentamaan palatsinsa uuteen kaupunkiin ja viettämään siellä puolet vuodesta, mutta ylimystö vihasi tätä »paratiisia», joksi tsaari sitä kutsui. Paikka oli niin valoton, että vain kaalit, nauriit ja jotkut huonolaatuiset hedelmälajikkeet viihtyivät siellä. Koska puiden kaataminen oli kiellettyä, siellä ei ollut edes polttopuita. Vain tsaari itse nautti tuosta kylmästä suosta. Koska soiden ja jokihaarojen yli johtavia siltoja ei ollut, asukkaiden oli kuljettava veneissä. Tätä he inhosivat ja pelkäsivät. Tsaari pahensi vielä asiaa kieltämällä airojen käytön, koska tsaari toivoi kaikkien alamaistensa oppivan purjehtimaan. Pietari I hankki koko ajan lisää kirvesmiehiä, muurareita ja muuta työväkeä ympäri keisarikuntaa. Kivien puutteessa ei edes keskuskatua saatu kunnolla kivetyksi.

Vaikka Pietari Suuren ja Katariina Suuren (1725—1762) hallituskausien välillä oli vain kolmekymmentäseitsemän vuotta, oli tuona lyhyenä aikana kaikkiaan kuusi hallitsijaa. Vasta Katariina II:n (Katariina Suuren) aikakaudella Pietarin kaupunki sai nykyisen muotonsa. Kuuluisin muistomerkki on Pronssinen Ratsastaja, Pietari Suuren patsas, joka pystytettiin vuonna 1782 Katariinan käskystä. Falconetin veistämän patsaan jalustassa lukee: Petro Primo, Catharina Secunda. Falconetin Pietari Suuri istuu hevosen selässä pukeutuneena — ironista kyllä — pitkään takkiin, jollaista hän ei antanut alamaistensa käyttää. Patsas on Nevan rannalla Senaatin torilla vastapäätä Taide- ja tiedeakatemiaa.

Suomen kieli kiellettiin vastavallankumouksellisena

Aina vuoteen 1937 suomen kieli oli Inkerin kirkon ja kulttuurin kielenä. Tuol-

loin kirkko ja suomen kieli julistettiin vastavallankumoukselliseksi. Myös suomenkielinen Vapaus-lehti kävi 1935—1937 kampanjaa suomen kieltä vastaan, vaikka olikin Suomesta tulleiden kommunistien käsissä. Mutta myös heidät vangittiin ja lehti lakkautettiin. Kaikki on kuin satua? On asioita, joita ei osaa ymmärtää eikä antaa anteeksi.

Pietari oli mielenkiintoinen kaupunki, mutta vallankumouksen jälkeen siitä tuli museokaupunki ilman sielua. Opiskelin ja työskentelin siellä 1935—1940. Seuraavan kerran kävin siellä kesällä 1960. Tuntui ikään kuin aika olisi pysähtynyt, sillä kaikki oli samanlaista, ihmiset ja koko kaupungin olemus, hajukin oli samanlainen, ja ihmisten vaatetus. Uutta oli maanalainen »Metro» palatsimaisine asemineen sekä sotilaiden ja upseerien vaatetus kultaisine olkalaattoineen.

Kirkosta majapaikka

Pietarin suomalainen kirkko rakennettiin vuosina 1803—1805 ja vihittiin pyhään käyttöön joulukussa 1805. Se säilyi maailmansodissa vaurioitta. Päältä päin linnan, 'kaupungin' suomalainen kirkkokin oli samanlainen kuin ennen, mutta se oli muutettu jonkinlaiseksi yhteismajoituspaikaksi. Koko kirkon sisustus oli aivan erilainen. Molemmille puolille käytävää, mistä ennen alkoivat kirkon penkit, oli rakennettu seinät. Aina jonkin matkan päässä oli ovia, valaistus oli himmeä. Alttarin paikka oli tyhjä, mutta päätyseinälle oli ripustettu punainen vaate, jossa oli venäjänkielinen iskulause. Alttaripöydän korkeudelle oli asetettu jalustalle Leninin kipsinen rintakuva. Ulos tullessani olin pitkän aikaa ymmällä. Näinkö pitkälle asuntopula oli mennyt ja kuinka historiallisia rakennuksia säilytetään jälkipolville!

Juho Jämsä
Tukholma

Uusi kotimaani

Valtamerest valtamereen kulkee rajat
uuden kotimaani.
Laajat on sun lakeutes, korkeat sun
vuores,
Mahtavat sun metsän puut, kohisevat
koskes.
Tääl sulautuneet on monet kansat yhteen
kuin muodostaen kauniin kauralyhteen.
Vieri vierin kulkee saksa — suomi —
kiinalainen
arvoltaan kas olet samanlainen.
Ikävöiden omaa synnyinmaata, kalarantaa ja myös kotihakaa
Upottanut olen sormet uuden maani
multaan
rakastunut olen siihen enkä kultaan.
Maa-emon uumenista kauniit kukat
kasvaa
maata kauniimpaa en löydä maailmasta.
Tääl yhtynyt on itä sekä länsi
saat koristella vaikka turbaanein sun pääsi.
Vaan sama taatto taivaallinen meitä vaivoissamme varjelevi.
Kiitokset hälle veisailemme, armoasi
anelemme
sulle — uusi kotimaani, KAUNIS
KANADA.

Helmi Kivilahti

Suomi-Seura ry.
Inkeri-keräys
KOP-HKI-Mariankatu 120510—32333

Suruviesti

SIMO PIETARINPOIKA PUURTINEN, ent. Hynnä

synt. vuonna 1917 Keltossa
kuoli 16. 6. 1989 Kerimäellä

Sulo-veli Rarun kylästä Leningradin alueella kaipaa.

Muistilista

Helsingin paikallisosaston tilaisuudet syksyllä

syyskuu 24. 9 klo 14
lokakuu 22. 10 klo 14
marraskuu 2. 12 klo 14 pikkujoulu myyjäiset klo 12

Lahjoituksia Viestille

I. I. Tatti, Petroskoi 80 kruunua
Anna Karhu, 100 mk
Katariina Magnusson, Gävle 65 mk

Inkeri-kuoro

Aloitamme syyskauden harjoitukset jälleen tiistaina 19. 9. 1989 klo 17. Mukaan kaikki laulusiskot — sekä uudet että vanhat. Veikkojakin vuotellaan.

Inkeri-kuoro kiittää

Lämpimät kiitokset entisille johtajille, kuoron ystäville, Lahden Inkeri-kerholle ja kaikille, jotka kukkatervehdyksin, sähkein ja onnentoivotuksin muistitte kuoroa 25 v. matineassa. Lämpimät ajatuksenne kannustavat kuorotoimintaamme.

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjal

00922
RAJATAMMI ALINA

MYLLYPADONT 140
00920 HKI

Saatavana Suomesta sekä Ruotsista

Aapo Iho
Hietajyvä, valitut runot 20 mk (30 k

Helli Suominen
Mooses Putron elämäkerta 15 mk (25 kr)

Inkerin kirkon tuho 70 mk (100 kr)

Toivo Folkesten, Aleksanteri Halttunen, Toivo Jääskeläinen
50-vuotismuisto kirkon kohtalosta Inkerissä/ 50-årsminne av kyrkans öde i Ingermanland (kaksikielinen/tvåspråkig) 75 mk (100 kr)

Aatami Kuortti
Tapahtui Inkerissä 20 mk (25 kr)
Inkerin kirkon vaikeita vuosia 20 mk (25 kr)
Juhana Inkerinsuomalainen 20 mk (25 kr)
Aloitettava alusta 20 mk (25 kr)

Ella Ojala
Pitkä kotimatka 85 mk

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus 110 mk (150 kr)

inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Anja Luoma
puh. (90)-566 2928
Toimitussihteeri
Helena Miettinen
Lumikonkuja 1
04230 Kerava
Toimituksen osoite)
puh. (90) 247 858
(ma ja ke klo 18.00—20.00)

Konttori
Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30—20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Tilaushinta
80 mk/vsk kotimaassa, Ruotsissa 120 kr, muualle 130 mk/vsk.

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 » » 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö
Matti Vironmäki
Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki
Puh. (90) 631 285
Säätiön postisiirtotili 146660-1

Vammalan Kirjapaino Oy 1989

inkeriläisten viesti

numero 9

syyskuu 1989

Rakkaat ystävät

Kun inkeriläisillä viime vapun tienoilla oli ensimmäinen kansainvälinen konferenssi Tallinnassa, sain seurata tapahtumien kulkua oudolta aitiopaikalta, »kärpäsenä katossa». Sain jälkeen päin kuultavakseni Aili Jukaraisen tallentamat ääninauhat, jotka antoivat melko valaisevan kuvan päivien tapahtumista ja käytetyistä puheenvuoroista. Tuntui kuin olisin itse ollut siellä mukana. Mieleeni jäi erityisesti ISK:n puheenjohtajan Armas Paakkosen konferenssin päätöstilaisuudessa pitämä puhe, jonka hän aloitti sanoin: »Rakkaat ystävät», ja jatkoi jotenkin tähän tapaan: »Kun tulimme tänne konferenssiin kolme päivää sitten, aloitin puheeni sanoin 'hyvät ystävät'. Nyt kun yhdessäolomme on päättymässä, voin sanoa 'rakkaat ystävät', sillä uskon, että kolme päivää yhteisten asioiden parissa painiskellessamme oikeuttaa minut käyttämään jo sanaa rakkaat.»

Kun ystäväni ja opettajani Pirkko Huurto viitisentoista vuotta sitten pyysi minua sijaisekseen Viestin toimitussihteerin tuolille, en tiennyt inkeriläisyydestä enkä inkeriläisistä paljoakaan, vaikka juureni isän puolelta ovatkin syvällä Inkerinmaan mullassa. Tuo »sijaisuus» kesti lähes päivälleen yksitoista vuotta, ja sinä aikana minusta tuli kenties enemmän inkeriläinen kuin monesta Inkerinmaalla syntyneestä, ja sain useita erittäin hyviä ystäviä inkeriläisten joukosta. Monet heistä ovat jo poissa, mutta usein muistan ja kaipaan heitä yhä. Erityisesti juuri nyt, kun olen aloittamassa uutta »sijaisuutta», toivoisin heidän olevan rohkaisemassa minua ja myös iloitsemassa kanssani muutoksesta, joka merkitsee niin paljon erityisesti heimoveljille ja -sisarille itärajan tuolla puolen.

Enkä vain minä itse saanut inkeriläisistä ystäviä. Viestistä tuli perhelehti; toimitettiinhan sitä usein koko perheen voimalla. Erittäin kiitollinen olen miehelleni, joka runsaan vuosikymmenen kulki mukanani kamerankantajana, kuvaajana ja kirjekyyhkynä. Lehteä toimitettiin enimmäkseen viikonloppuisin, ja kun aineisto piti maanantaiaamuksi saada kirjapainoon, hyppäsi tuo uskollinen inkeriläisten ystävä arvelematta autonrattiin myöhään sunnuntai-iltana ja ajoi viidentoista kilometrin matkan Helsingin pääpostiin, josta kirje lähti liikkeelle vielä samana iltana. Ystäviä inkeriläiset saivat myös monista muista ei-inkeriläisistä, jotka heidän kanssaan tavalla tai toisella joutuivat tekemisiin. Alati toistuva teema edeltäjäni ja ystäväni, päätoimittaja Matti Vironmäen puheissa olikin: »Jos meillä inkeriläisillä ei olisi ollut ystäviä, emme olisi selviytyneet.»

Riita ei lopu riitelemällä eikä sota sotimalla, on vanha elämänviisaus, johon jotkut maailman isoisetkin ovat nyt alkaneet uskoa. Ja tuntuu siltä, että inkeriläisille on Mooses Putron visio alkanut toteutua: toivo on herännyt ihmissydämissä. Varmasti ainakin me inkeriläiset haluamme uskoa ja toivoa, että muutkin kuin oman heimomme jäsenet kaikkialla maailmassa voivat pian tervehtiä toisiaan Armas Paakkosen sanoin. Omasta puolestani voin ainakin sanoa tässä ja nyt: on hyvä olla kanssanne, rakkaat ystävät.

Anja Luoma

Juhannus Keltossa

Ei ole helppoa kuvailla niitä tunteita, joiden vallassa Kelttoon eli Kolpinoon Inkerinmaalle saapuneet juhlavieraat tulivat juhlimaan juhannusta synnyinseuduilla, »omal maal». Jotakin pyhää, jotakin sähköistä, jotakin herkkää ja kiihkeää samanaikaisesti moni vaeltaja koki sydämessään. Ympärillä näkyi nuoria ja vanhoja, kokonaisia perheitä: oli huivipäisiä isoäitejä ja kirjavakolttuisia pikkutyttöjä, kansallispukuisia rouvia ja nukkejaan kantelevia lapsukaisia. Oli tultu Suomesta, Eestistä, Petroskoista, Sortavalasta ja aivan läheltä Inkerinmaan tutunnimisistä kylistä: Puutostilta, Rappulasta, Tehvinältä.

Tämä päivä oli juhannuspäivä, 24. kesäkuuta 1989. Kuuteenkymmeneen vuoteen näitä juhannusjuhlia, Inkerin laulujuhlia ei ole vietetty olosuhteiden pakosta. Inkerin lippu vedettiin salkoon pastori Arvo Survon alkutervehdyksen ja yhdessä lauletun Inkeri-hymnin saattelemana.

Kuultiin tervehdyksiä eri maista, kuorojen laulua, röntyskäyhtyeitten esityksiä, pieniä puheita ja yksittäisten laulajien lauluja.

Monelle suunnalle riepotettu kansa kaipasi omiensa seuraan, sen todisti tämä noin neljätuhantinen juhlakansa avaralla kentällä pikkuisen ohjelmalavan edessä. Väki jaksoi istua uskollisesti ja kuunnella ja katsella iloiset ja surumieliset soittelot, piirileikit, kuorolaulut ja jutustelut. Ja juhlakentän laitamilla tavattiin ohjelman aikana kauan kaivatut tutut sekä vieraammatkin, kerrottiin elämäntarinoita ruohikolla istuen tai pienissä piireissä haastellen.

[illegible] lippu liehuu Kelton taivasta vasten.
[illegible]: Kelton kumpuilevia maisemia juhannuksena 1989.

Jumalanpalvelus Kelton vanhalla hautausmalla rautaristien lomassa.

Ihailtavan hyvin kaikki toimi, ei tullut kentälle roskia, ei näkynyt humalikkaita, ja kentän laidoilla istuskelevat miliisitkin kuuluivat olleen tyytyväisiä yleisöön, suorastaan ihmeissään.

Kun mahtava juhannuskokko myöhään illalla sytytettiin, juhlakansa pyörähteli monessa ringissä hulmuavan kokon ympärillä, ja monet jatkoivat juhannusjuhlaa istuen nurmikolla tarinoimassa aamuun saakka. Unohtumaton päivä, onnellinen ilta!

Seuraavana päivänä Arvo Survon pitämä jumalanpalvelus kokosi samalla tavoin koko juhlakansan Kelton vanhalle hautausmaalle. Sana kuului kirkkaassa ilmassa, virret kaikuivat ihmeen kauniina. Vanhat puut ja ruostuneet ristit alkukesän vihreyden keskellä auringon välkkeessä olivat se kirkkorakennus, jota ei enää ollut ja kuitenkin oli.

Ero ei tuntunut voittamattoman haikealta, kun tiedettiin odottaa seuraavia juhannusjuhlia. Inkerin laulu soi todennäköisesti ensi juhannuksena Hatsinassa.

Kiitos kelttolaisille, kiitos kaikille!

Pirkko Huurto
Aili Jukarainen

Lapsia ja nuoria oli paikalla paljon. Kyllikki (3 v.) oli tullut Virosta asti.

Juhlien jälkeen!

— Minulla on ollut suuri etuoikeus osallistua sekä Kelton että Karlstadin kesäjuhliin ja olla mukana myös Tallinnan kokouksessa aikaisemmin keväällä.

— Keltossa paikalliset inkeriläiset ovat raivanneet kirkkomaata, joka kuluneen viidenkymmenen vuoden aikana on kasvanut umpeen metsää, mutta jossa kuitenkin vanhat rautaristit edelleenkin seisovat suorissa riveissä vanhojen hautojen paikalla. Monena viikonloppuna kelttolaiset pitivät talkoitaan, kaatoivat puita ja kitkivät rikkaruohoja ja haravoivat hautoja. Kokkoaineksia tuli riittävästi.

— Kun saavuin Kolpinon kylään Kelttoon päivää aikaisemmin, Paavo Parkkisen pihamaalla nakuteltiin juhlapaikalle sekä penkkejä että vessoja. Paistettiin piirakoita ja keitettiin hapankiisseliä. Kelton koulun suomen kielen oppilaat harjoittelivat esityksiään Irja Myllärin johdolla virkavallan silmien alla. Jännitys kohosi.

— Kello kolmelta iltapäivällä juhlat alkoivat. Avajaisvirren jälkeen Arvo Survo piti avajaispuheen, jossa korosti sitä, että Inkerissä kirkollisen ja maallisen toiminnan on tuettava toisiaan, ei suinkaan kilpailtava keskenään. Sodassa ja vainoissa kuolleiden inkeriläisten muistoksi pidetyn hiljaisen hetken jälkeen nostettiin Inkerin lippu salkoon ja laulettiin »Nouse Inkeri». Tervehdyksiä sateli sekä Suomen että Ruotsin että muualla Neuvostoliitossa toimivilta inkeriläisseuroilta.

— Valtava juhannuskokko sytytettiin puolen yön paikkeilla, vielä kun oli aivan valoisaa. Sunnuntaina sitten pidettiin juhlajumalanpalvelus.

— Juhliin otti osaa miliisien laskelmien mukaan ainakin 4 000 ihmistä. Eestistä ja Suomestakin tultiin juhliin bussilasteittain. Miliisit suhtautuivat tilaisuuteen hienotunteisesti taustalta katsellen ja suurin osa poistui kokonaan toisiin tehtäviin. Jälkeen päin miliisit totesivatkin, ettei heitä ainakaan kiittää kannattanut, sillä heillä ei paikan päällä ollut mitään tekemistä.

— Juhlat kiinnostivat myös paikallisia tiedotusvälineitä. Inkerin Liiton praasniekasta kerrottiin monin sanoin paikallislehdissä.

— Ja seuraavalla viikolla tavattiin taas Karlstadissa 350 inkeriläisen voimin. Mukana olivat Paavo Parkkista lukuunottamatta muut Neuvostoliiton inkeriläisseurojen puheenjohtajat. Inkerinmaata yksin Suomessakin edustanut Paavo ei saanut Ruotsiin viisumia.

Tavataan Gävlessä ensi vuonna, Inkeri Peterson lopettaa.

Inkeri Petersson
Ruotsi

Ystävyyden siltaa rakennettiin Turussa

Useita satoja inkeriläisiä ja inkeriläisten ystäviä oli kokoontunut kesäjuhlille Suomen Turkuun helteisenä viikonloppuna 8. ja 9. heinäkuuta. Juhlapuheiden ja -esitelmien aiheina olivat inkeriläismurteiden ja inkeriläisen perinteen tutkimus ja tallentaminen sekä inkeriläinen näkökulma pakolaiskeskusteluun. Kesäjuhlien ohjelmaan olennaisena osana kuuluivat myös kyykät sekä kanteleet ja muu musiikki. Vieraita oli eri puolilta Suomea ja Ruotsiakin, sekä melkoinen määrä myös Neuvostoliitosta. Viron, Inkerin ja Karjalan edustajat oli kutsunut vierailulle Suomi-Seura.

Huumaava puheensorina oli täyttänyt lauantaina jo aamupäivästä Turun seurakuntien tilat, kun juhlaväki kokoontui sinne aterioimaan ja etsimään ystäviään. Avajaisten »Kansallisessa illassa» Inkerin ja Suomen lippujen ja tuoksuvien ruusukimppujen koristama juhlasali oli täyttynyt ääriään myöten jo kauan ennen kuin pastori Vilho Mustonen toivotti vieraat tervetulleeksi. Avajaisilta oli perinteiseen tapaan varattu eri seurojen ja paikallisosastojen tervehdysten esittämiseen.

Emme ole nukkuneet

— Paljon on puhuttu ja kirjoitettu siitä, miten Inkerin kansa on alkanut herätä horroksestaan. Emme me ole nukkuneet, mutta ajat ovat olleet vaikeat, vakuutti Keltosta saapunut Inkerinmaan edustaja Paavo Parkkinen. — Nyt puhaltavat uuden ajan tuulet Inkerinmaalla. Kielenopetus on aktiivista, ja nuorison keskuudessa on herännyt kiinnostus omaa kulttuuria kohtaan. On jo saatu tilaisuus lähettää lapsia Suomeen kieltä oppimaan.

Samaa valoisaa kehitystä kiitteli myös Rudolf Pakki, joka toi Eestin inkerinsuomalaisten seurojen tervehdyksen Tallinnasta.

Inkerinsuomalaisten seurojen edustajat

— Kehitys Virossa on ollut rauhallista, ja etualalla on ollut taloudellisen tilanteen parantaminen. Inkeriläisille kehitys on merkinnyt valtavaa muutosta lyhyen ajan sisällä. Eestissäkin on jo tällä hetkellä yhdeksän inkeriläisseuraa.

— Ruotsissa meillä on pulmana ollut suunnilleen samanlainen kielisuhde kuin Neuvostoliitossa, muistutti ISK:n (Inkerinsuomalaisten Keskusliitto) puheenjohtaja Armas Paakkonen tervehdyksessään. — Yhteiskunnan kieli vaikuttaa pieniin ryhmiin. Saadaksemme jälkeläisemme mukaan meidän on ollut pakko tehdä kompromisseja. Vaikka toiminta enimmäkseen on suomenkielistä, kirjoitetaan kokousten pöytäkirjat usein myös ruotsiksi. Ja ruotsin kielellä ilmestyvä Ingria-lehti on ollut hyvin suurena apuna jälkeläisillemme heidän tutkiessaan inkeriläisiä juuriaan. Symboliksi kielen merkityksestä yhdyssiteenä Armas Paakkonen lahjoitti »virkaveljelleen» Rudolf Pakille kynäkotelon. Kiitokseksi monivuotisesta inkeriläisten hyväksi tehdystä työstä hän tervehdystensä yhteydessä luovutti ISK:n diplomin Kaija Vironmäelle ja Erkki Tuulelle Helsinkiin toimitettavaksi.

Tallennetun murteen ja nimistön niukkuus huolestuttaa tutkijoita

Inkerinmaalla on vielä valtava murreaarteisto tutkimatta, ja Inkerin paikannimet ovat lähes kokonaan tallentamatta.

[illegible] Eestistä suvun muistomerkillä.

Huoli tutkimuksen nykytilasta ja tulevaisuudesta oli professori Pertti Virtarannan juhlaesitelmän johtoaiheena. Inkerinmaalla murre on säilynyt lähes puhtaana; Suomessa, Ruotsissa ja Karjalassa se on pahasti sekoittunut paikallisen väestön kieleen. Erityisen tärkeää professori Virtarannan mielestä olisi saada käyntiin paikannimien keruu Inkerinmaalla. Tutkijaa askarruttaa tällä hetkellä erityisesti kaksi seikkaa: pääsevätkö tutkijat Inkerin kyliin kenttätöihin ja onko meillä nuoria tutkijoita lähtemään kenttätöihin.

— Jos perestroika säilyy, sinne lienee mahdollista ainakin tietyin rajoituksin päästä, arvelee Virtaranta. Hänen mielestään erittäin onnellista olisi, jos löytyisi sellainen tutkijanalku, jonka juuret ovat Inkerissä.

Esitelmänsä lisäksi Virtaranta näytti lukuisilta perinteenkeruumatkoilta ottamiaan diakuvia inkeriläiskylistä, joissa hän puhutti ja laulatti ja »tanssitti» röntyskää. Onhan hän perinteentutkijana enemmän kuin kukaan muu tämän päivän suomalainen tehnyt inkeriläistä kulttuuria tunnetuksi. Hänen esitelmässään heijastui lämmin innostus ja kiintymys inkeriläiseen kansanperinteeseen, hänen ansiostaan inkeriläisyys Suomen tiede- ja kulttuurielämässä ei ole vuosien saatossa päässyt unohtumaan.

Tee kaarisilta

Inkerissä syntyneen rakastetun runoilijan Aale Tynnin runo herkisti mielet taidenautinnolle.

»Tee silta Jumalan kunniaksi, kaarisilta tee,
joka syvyyden ylitse lakkaamatta
valoa säteilee.
Älä salpaa surua luotasi, kun
kaarisillan teet:
ei mikään kimalla kauniimmin kuin
puhtaat kyyneleet.»

Runon tulkitsi Ines Kruskopf.

— Mekin olemme näillä juhlilla rakentamassa ystävyyden kaarisiltaa toistemme ja kaikkien inkeriläisten välille maailmassa, totesi juhlien juontajana toiminut Paavo Pesonen.

Myös Inkeri-kuoro, joka lauloi sekä kirkossa että juhlatilaisuuksissa, on jo neljännesvuosisadan ajan ollut rakentamassa ystävyyden siltaa laulun voimin. Vaikka kuorossa on nykyään vain kourallinen varsinaisia inkeriläisiä, on ystävyys kaikkien kuorolaisten kesken erittäin lämmin ja voimakas. Kuoroa 15 vuotta luotsannut ei-inkeriläinen Kerttu Hiltunen on tuonut kuoroon monia laulavia ystäviään lisävoimiksi. Uusista kuorolaisista on tullut myös lämpimiä inkeriläisten ystäviä ja suuri tuki koko yhdistyksen toiminnalle. »Kun vaikeina aikoina muut keinot ovat loppuneet, on ollut otettava taide avuksi», kiteytti Markku Pyysiäinen kuorolaistenkin ajatukset kuoron toiminnan tärkeydestä puhuessaan keväällä kuoron juhlamatineassa. Inkeri laulun ja soiton maana ei ole päässyt unohtumaan maailman mielestä.

Markku Pyysiäinen ja Rudolf Pakin Tallinnantuliainen, ystävyyden lakki.

Inkerin historiaa luodaan nyt uudelleen

Mahtavana ja juhlallisena Turun Tuomiokirkko otti vastaan myös juhlivan inkeriläiskansan. Tuomiorovasti, teologian ja filosofian tri Lauri Huovinen puhui saarnassaan erittäin lämpimästi inkeriläisille ja inkeriläisistä.

— Inkeriläisille on nyt koittanut uusi aika raskaiden vuosikymmenien jälkeen; inkeriläiset ovat nyt luomassa historiaansa uudelleen. Sillä jokainen sukupolvi luo tavallaan uudelleen oman historiansa. Toivon hartaasti, että inkeriläisille koittanut parempi aika saisi jatkua. Tämä oli kokeneen kirkonmiehen ja humanistin sanoma inkeriläisten juhlajumalanpalveluksessa.

Inkeriläinen näkökulma pakolaiskeskusteluun

Inkeriläisten Yhdistys ry:n puheenjohtaja, teologian tri Markku Pyysiäinen toi juhlapuheessaan esiin maailmaa paljon puhuttaneen pakolaisasian inkeriläisestä näkökulmasta.

— Meillä inkerinsuomalaisilla on varmasti annettavana oma lisämme Suomessa ja Ruotsissa käytävään pakolaiskeskusteluun. Inkerinsuomalaisten historia on vain yksi pieni sivu maailman pakolaisista kertovassa historiankirjassa. Valtaosa teistä täällä koolla olevista on omassa elämässään kokenut, mitä on elää pakolaisena. Mitä on elämä, kun on pakko paeta synnyinseuduilta, mutta ei kuitenkaan ole oikeutta asettua uusille asuinsijoille — vaikka kysymyksessä onkin samaa kieltä puhuva vanha esi-isien maa. Markku Pyysiäinen vetoaa vanhemman polven inkeriläisiin: — Kertokaa meille nuoremmille mitä on elää pakolaisena, että mekin tuntisimme oman taustamme. Ja kertokaa siitä muillekin, niin Suomessa kuin Ruotsissakin, että oppisimme armahtamaan tämän päivän pakolaisia.

Tätä ihmisyyteen syvästi vetoavaa puhetta kuunneltiin vakavin kasvoin.

Markku Pyysiäinen muisti puheessaan myös ystäviä, jotka ovat vuosien varrella inkeriläisten hyväksi työtä tehneet. Juhlista lähetettävällä sähkeellä päätettiin muistaa parhaillaan 75-vuotispäiväänsä viettävää »heimopäällikköä» Matti Vironmäkeä.

Inkeriläisseurojen edustajat yhteisen pöydän ääressä

Inkeriläisseurojen edustajat Suomesta, Ruotsista ja Neuvostoliitosta oli kutsuttu Turun paikallisosaston puuhamiesten järjestämään illanviettoon lauantaina. Tilaisuus oli Turun naapurikaupungin Raision kaupungintalon edustustiloissa, jossa isännyyttä hoiteli kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Raimo Sulonen. Hän kertoi mm., että Raisiolla on Neuvostoliitossa ystävyyskaupunki, Kingisepp, joka sijaitsee Laukaanjoen suussa Leningradin piirissä. Kaupunki on aikoinaan kuulunut Ruotsi-Suomeen. Vieraat tutustuivat toisiinsa, otettiin kantaa keskeisiin ongelmiin ja epävirallisesti suunniteltiin mahdollisia yhteistoiminnan muotoja.

Ilta kului rattoisasti keskustellessa ja inkeriläisemäntien lämpimän hymyn kera tarjoillun iltapalan virkistämänä. Ehkäpä tällainen epävirallinen tutustumistilaisuus antoi entistä monipuolisemman kuvan tämän päivän inkeriläisyydestä.

Myös Inkeriläisten Yhdistyksen johtokunta kokoontui juhlinnan välissä kirjaamaan täällä syntyneitä ajatuksia ja kartoittamaan tulevaa toimintaa kuullun ja nähdyn pohjalta. Työtä on paljon, mutta tekijöitä vähän, todettiin taas kerran. Kesäjuhlaperinne kuitenkin elää, ja ensi vuonna juhlat järjestää Helsinki — tai jos mahdollista nuori Hyvinkään—Riihimäen seudun paikallisyhdistys emoyhdistyksen tukemana.

Anja Luoma

Kanadan inkeriläiset juhlivat yhdessä ensimmäistä kertaa

Kun Inkerissä on uusi aamu, Tyynen valtameren rannalla vielä on eilinen. Mutta nyt Inkerin aamu on koittanut myös Länteen, sillä myös Kanadassa asuvat inkeriläiset ovat seuranneet synnyinmaansa esimerkkiä ja järjestäytyneet omaksi yhdistyksekseen. Vancouverissa pidettiin kesäkuun alkupuolella Pohjois-Amerikan ensimmäiset inkeriläisjuhlat.

Kanadaan ja muualle Pohjois-Amerikkaan muuttaneet inkerinsuomalaiset asuvat hajallaan, samoilla alueilla, joilla muutkin suomalaissiirtolaiset elävät. Ehkä eniten heitä asuu Ontariossa, Toronton ympäristössä ja Thunder Bayssa, jonkin verran myös lännessä. Valtaosa inkeriläisistä on tullut maahan 1950-luvun alkuvuosina Ruotsin kautta. Arviot Kanadan inkeriläisten määrästä vaihtelevat muutamasta sadasta tuhanteen.

Levottomat ajat ajoivat Amerikkaan

Merien taakse on rantauduttu monesta eri syystä. Joku on lähtenyt siirtolaiseksi sukulaisten houkuttelemana, toinen seikkailunhalustaan, mutta moni myös tuntiessaan olonsa Suomessa ja Ruotsissakin turvattomaksi. Kanadassa asuu useita ns. heimopataljoonan miehiä, jotka välttyäkseen sodan jälkeen Neuvostoliittoon palautukselta pakenivat Ruotsiin ja edelleen Amerikkaan ja Australiaan.

Kanadassa perestroikka vasta alkamassa

Sama kansallisen itsetunnon nousu, joka näyttävästi on elvyttänyt itse Inkerinmaata, on nyt syttynyt myös Pohjois-Amerikan inkeriläisiin. Tähän asti sikäläisillä inkeriläisillä ei ole ollut keskinäistä kanssakäymistä muuten kuin satunnaisesti. Mutta nyt haravoidaan Inkerin heimon läntisimpiäkin rippeitä kasaan, sillä 15.6. perustettiin Vancouverissa Kanadan inkerinsuomalaisten yhdistys.

Inkerin lippua kantoi Ruotsalaisella Haalilla Antti Pettinen, Venjoelta ja suomenlippua Pentti Kivilahti.

Helmi Kivilahti — juhlien äiti ja puuhanainen.

Inkeri-Festivaaleilla oli tunnelmaa ja väkeä.

Inkeri-Festivalissa salin täysi yleisöä

Inkerin kohtaloa on selvitetty Vancouverin suomalaisissa tiedotusvälineissä useamman kerran kuluneen kevään aikana. Inkeri-innostukseen syynä oli Arvo Survon talvinen Suomen vierailu, joka antoi Lempaalasta kotoisin olevalle, nyt Surreyssä asuvalle Helmi Kivilahdelle, idean pitää Vancouverissa kesäjuhlat kuten ennen Inkerissä. Toiseksi puuhamieheksi hän sai inkeriläissyntyisen Levi Rikkisen, joka toimittaa Vancouverissa suomenkielistä TV-ohjelmaa kerran viikossa.

Toimiva parivaljakko sai aikaan näyttävät juhlat 10. 6., joihin osallistui parisataa inkerinsuomalaista ja heidän ystäväänsä. Paitsi Vancouverista juhlaväkeä oli tullut kauempaakin Kanadasta sekä jopa Floridasta asti.

Suomesta juhliin osallistui tamperelainen kirjailija Ella Ojala, jonka Inkeristä kertova muistelmateos Pitkä kotimatka ilmestyi viime syksynä.

Inkerin lippu nousi Länteen

Uudisraivaajien tapaan juhlien järjestäjien oli ommeltava tilaisuutta varten Inkerin lippu ja löydettävä nuotit Nouse Inkeri -hymniin. Mitään valmista ei ollut. Niinpä sitäkin lämmittävämpää oli, kun puhallinorkesterin tahdittamana Inkerin lippu saatettiin saliin. Nouse Inkeri laulettiin kostein silmin.

Vain piirakat puuttuivat

Heimojuhlien tapaan Vancouverinkin Inkeri-Festivaleilla muisteltiin, laulettiin, lausuttiin runoja ja tanssittiin piirileikkejä. Mutta tärkeintä oli yhdessäolo. Inkerin karttoja tutkittiin yhdessä ja vaihdettiin kuulumisia. Vain piirakat puuttuivat, sillä paistaja oli juuri ennen juhlia sairastunut.

Uusi kotimaani

Valtamerest' valtamereen kulkee rajat
uuden kotimaani.
Laajat on sun lakeutes, korkeat sun
vuores,
Mahtavat sun metsän puut, kohisevat
koskes.
Tääl sulautuneet on monet kansat yhteen
kun muodostaen kauniin kauralyhteen.
Vieri vierin kulkee saksa — suomi —
kiinalainen
arvoltaan kas olet samanlainen.
Ikävöiden omaa synnyinmaata, kalarantaa ja myös kotihaata
Upottanut olen sormet uuden maani
multaan,
rakastunut olen siihen enkä kultaan.
Maaemon uumenista kauniit kukat
kasvaa,
maata kauniimpaa en löydä maailmasta.
Tääl yhtynyt on itä sekä länsi
saat koristella vaikka turbanein sun pääsi.
Vaan sama taatto taivaallinen meitä vaivoissamme varjelevi.
Kiitokset hälle veisailemme, armoasi
anelemme
Sulle — uusi kotimaani, KAUNIS
KANADA.

Helmi Kivilahti

Jatkoa seuraa

Itsensä löytäneet inkeriläiset haluavat toiminnalleen jatkuvuutta ja siksi juhlien jälkeisellä viikolla allekirjoitettiinkin Kanadan inkerinsuomalaisten yhdistyksen perustamiskirja. Perustavassa kokouksessa kertyi nimiä tusinan verran. Yhdistyksen tarkoituksena on vaalia perinteitä ja solmia yhteyksiä muihin inkeriläisyhdistyksiin. Juuret kiinnostavat myös nuorempaa suomen kieltä taitamatonta polvea.

Teksti: Helena Miettinen

Kesäjuhlien iloa ja osattomuutta

Kuluneena kesänä monet inkerinsuomalaiset ovat saaneet viettää yhteisiä kesäjuhlia eri puolilla maailmaa.

Mikä ilo ja riemu heille, joilla on ollut onni saada osallistua joihinkin näistä juhlista!

Minulla on ollut onnea olla historiallisessa juhlatilaisuudessa kaukana maapallon toisella puolella — Pohjois-Amerikassa — Kanadassa. Todellakin Inkerin lippu nostettiin salkoon ensimmäisen kerran Vancouverissa. Siellä saakka!

Vaan jäin osattomaksi Suomessa Turussa pidetyistä inkerinsuomalaisten kesäjuhlista. Ja se on kuin olisi jäänyt jotakin vaille. Kuin harvinainen pääsiäisaamun aurinko olisi noussut ja laskenut minun huomaamattani.

Vaan en ole ainoa, joka ei voinut osallistua omiin heimojuhliin. Minua lähimpänä oleva henkilö on oma äitini — hän, joka ennen osallistui kaikkiin inkeriläisten juhliin Suomessa. Ehtipä hän käydä muutaman kerran Ruotsissakin. Koko vuodeksi hän sai voimia nähtyään ja kuultuaan hyvää ohjelmaa. Ja tietenkin suurin riemu hänelle on ollut tuttujen ihmisten tapaaminen. Nyt hän jäi tästä osattomaksi.

Näin on jokaisen inkeriläisen kohdalla, joka ei ole voinut osallistua omiin heimojuhliin.

Vaan vanhuksia, joiden järki pelaa ja muistikuvat kulkevat voimakkaina — heitä on erityisen sääli. Heidän tunnemaailmansa on entisestään herkistynyt. Fyysiset voimat vain pettävät. Kaipaus on entistä suurempi. Ajattelen kaikkia niitä vanhuksia, jotka linnunsiivin olisivat lentäneet heimonsa juhliin — joita ensimmäisen kerran vapaasti vietettiin jopa synnyinmaallamme Inkerissä. Vaan eipä ole luonto ihmiselle linnunsiipiä luonut. Vahinko! Elämä — pitkäkin — on lyhyt.

Toivon kaikille vanhuksille kaikkialla maailmassa vanhuuden päiviin kirkasta auringon lämpöä.

Kiitos ja siunaus

Kanadan juhlilla vieraillut Ella Ojala tervehtii ystäviään valtameren takana.

»Minkä teette yhdelle näistä minun pienistä veljistäni — sen te teette minulle», sanoo Vapahtajamme.

Ja kuinka kirjaimellisesti minä olen saanut sen nyt kokea: Olen suuresti kiitollinen Helmi Kivilahdelle, että hän kutsui minut kotiinsa Kanadaan. Kiitos Helmi ja Väinö.

Suuret kiitokseni Teille kaikille siellä Kanadassa, jotka huolehditte minusta niin hyvin ja näytitte kaunista uutta maatanne!

Ella Ojala

Tuloksia Karlstadista

GSIK:n joukkue sai jo toisen kiinnityksen poppikilpailujen kiertopalkintoon. Joukkue vasemmalta Väinö Korkka, Juhani Kustfelt, Risto Soikkeli ja Armas Pöntinen.

Inkeriläisten kesäjuhlilla Karlstadissa 1. 7. 89 pidettyjen popin joukkuepelin tulokset: 1. Göteborgin seudun Inkeri-kerho, 2. Kalevan Kansan kerho, Borås, 3. Helsingin inkeriläiset, 4. Karlstadin Inkeri-kerho, 5. Göteborgin seudun Inkerikerho.

Turun tulokset 9. 7. 89

Kyykkä, joukkuepelit. Heimo-ottelu: 1. Inkeriläiset +9 pistettä, 2. Karjalaiset.

Naiset: 1. Turku +15 pistettä, 2. Helsinki.

Miehet: 1. Turun inkeriläiset, 2. Helsingin inkeriläiset, 3. Karjalan Sivistysseura, 4. Turun Uusi Karjalaseura, 5. Vantaan Karjalaseura, 6. Göteborgin seudun Inkeri-kerho.

Ilm. O. Toivokainen.

Onnea Jussille!

Juho Myllärinen täytti 65 vuotta 4. heinäkuuta 1989. Hän on syntynyt Inkerinmaalla Venjoen seurakunnassa Saklinan kylässä.

Jussi juhli syntymäpäiviään Dingtunassa lähiomaisten, sukulaisten ja ystävien parissa. Onnitteluja satoi Jussille Kanadasta, Eestistä, Inkeristä, Suomesta ja Ruotsista.

Jussi on ollut kaksi vuotta Västeråsin eläkeläisyhdistyksen rahastonhoitajana ja venäjän- ja ruotsin kielten opintopiirien vetäjänä. Nykyään Jussi on yhdistyksemme teatterijaoston ohjaaja. Jussi on mies, joka ehtii kaikkialle ja jonka pinna kestää.

Me Västeråsin suomalaiset eläkeläiset tarvitsemme Jussin kaltaisia monitaitoisia henkilöitä yhdistyksissämme. Hän on käynyt läpi elämässään ehkä enemmän kuin meistä yksikään. Se on varmaankin ollut oikeaa elämänkoulua. Kunnia myös Kirsti-vaimolle, joka on ollut tukena miehensä rinnalla.

Oma koti, oma perhe ja lapset. Siinä elämän rikkaus.

Mielestäni päivänsankarille sopii motoksi: »Elämä on elämisen arvoista».

Västeråsin Suomalaisten
Eläkeläisyhdistyksen puolesta
Marjatta Sui

Kiitän kaikkia ystäviä ja sukulaisia Inkeriläisten Viestin sivuilla, jotka muistivat minua 65 v. syntymäpäivänäni, KIITOS!

Juho Myllärinen
Västerås

Muistilista

Helsingin paikallisosaston tilaisuudet syksyllä

syyskuu 24. 9. klo 14
lokakuu 22. 10. klo 14
marraskuu 2. 12 klo 14 pikkujoulu myyjäiset klo 12.

Hyvinkään Inkerinkerho kokoontuu

1. 10. 1989 klo 14.00
5. 11. 1989 klo 14.00 ja
3. 12. klo 14.00
Hyvinkään STS:n kerhotiloissa

Entiset ja uudet ystävät, tervetuloa mukaan!

Inkeri-kuoro laulaa taas

Inkeri-kuoron syyskausi alkaa tiistaina 19. 9. 1989 klo 17—19. Harjoitukset pidetään Karjala-talolla, Inkerikodissa.

Uusia nuoria laulajia tarvitaan. Tervetuloa!

Turun Karjalaisten talolla

Mikkelinpäivä-juhla 1. 10. klo 14
Pyhäinpäivä 4. 11. klo 13
Kivellä klo 12
Joulujuhla 26. 12. klo 14

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta

Saatavana Suomesta sekä Ruotsista

Aapo Iho
Hietajyvä, valitut runot 20 mk (30 kr)

Helli Suominen
Mooses Putron elämäkerta 15 mk (25 kr)

Inkerin kirkon tuho 70 mk (100 kr)

Toivo Folkesten, Aleksanteri Halttunen, Toivo Jääskeläinen
50-vuotismuisto kirkon kohtalosta Inkerissä/ 50-årsminne av kyrkans öde i Ingermanland (kaksikielinen/tvåspråkig) 75 mk (100 kr)

Aatami Kuortti
Tapahtui Inkerissä 20 mk (25 kr)
Inkerin kirkon vaikeita vuosia 20 mk (25 kr)
Juhana Inkerinsuomalainen 20 mk (25 kr)
Aloitettava alusta 20 mk (25 kr)

Ella Ojala
Pitkä kotimatka 85 mk

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus 110 mk (150 kr)

Pertti Virtaranta
Sananlaskuja ja arvoituksia 40 mk

Inkeriläisten Viestin irtonumeroita.

00922
RAJATAMMI ALINA

MYLLYPADONT 6
00920 HKI

inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Anja Luoma
puh. (90) 566 2928
Toimitussihteeri
Helena Miettinen
Lumikonkuja 1
04230 Kerava
Toimituksen osoite
puh. (90) 247 858
(ma ja ke klo 18.00—20.00)

Konttori
Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30—20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Tilaushinta
80 mk/vsk kotimaassa, Ruotsissa 120 kr, muualle 130 mk/vsk.

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 » » 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS RY.

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö
Matti Vironmäki
Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki
Puh. (90) 631 285
Säätiön postisiirtotili 146660-1

Vammalan Kirjapaino Oy 1989

inkeriläisten viesti

numero 10

lokakuu 1989

Pallo hukassa?

Elokuun lopussa lähetetty televisio-ohjelma »Apua vai almuja» kosketteli nykyinkeriläisten kannalta tärkeää kysymystä: Ketä voimistuva suomalaisten auttamishalu palvelee. Kohoaako sen turvin inkeriläisten elintaso ja kulttuuri vai paikataanko auttamisella lähinnä auttajien omaatuntoa.

Suupielet vetäytyivät väkisinkin hymyyn, kun suomalaisturistit kaivoivat bussinsa uumenista kasapäin lehtiharavia ja pakko oli ääneen nauraa, kun kamera osui kuivahiiva- ja tiskirättipaketteihin. Ei voi olla totta, kun eivät silmät vain valehtelisi!

Yleensäkin ihmisten on vaikea samaistua toisen asemaan. Meidän perheemme jäsenistä yksi on astmaatikko, jolla kaikki tuoksut deodorantista tupakkaan lau-

inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Anja Luoma
puh. (90) 566 2928
Toimitussihteeri
Helena Miettinen
Lumikonkuja 1
04230 Kerava
Toimituksen osoite
puh. (90) 247 858
(ma ja ke klo 18.00—20.00)

Konttori
Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30—20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Tilaushinta
80 mk/vsk kotimaassa, Ruotsissa 120 kr, muualle 130 mk/vsk.

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 » » 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS RY.

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö
Matti Vironmäki
Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki
Puh. (90) 631 285
Säätiön postisiirtotili 146660-1

Kansikuva: Inkeriläiset kokoontuvat nyt yhteen Albert Kirjasen luona Skonevitsassa viime heinäkuussa.

kaisevat astmakohtauksen. Niinpä myös meidän terveiden on yritettävä elää elämäämme hänen ehtojensa mukaan. Ulkopuolisten suhtautuminen on huvittavaa. Vieraat tuovat puketin kukkia, koska niin on tapana, vaikka tietävät, että meillä kukat kukkivat vain pihalla. Tai pyytäessäni kauppiaalta tuoksuttomia kemikaalituotteita, myyjä vannoo ja vakuuttaa tuoksun olevan erittäin kalliin ja todella aistikkaan, ymmärtämättä, etteivät sairaat keuhkot pysty erottamaan merkkituotteita halvemmista. Kaikki ärsyttävät tasapuolisesti.

Ettei vain Inkeriä auteta ja tueta samalla tavoin auttajan omista lähtökohdista mitaten ja aiheuteta saajalle enemmän haittaa kuin hyötyä. Puškinin kirkkoon viedään mahdottomat määrät kaikenlaista kamaa, kuin Hietalahden kirpputorille ainakin ottamatta huomioon, ettei sikäläisillä inkeriläisillä ole mitään järjestäytynyttä lahjoitustavaran jakeluverkkoa. Kun viidakon laki pelaa Inkerissäkin, syntyy kateutta ja epäilyjä, että osa tavaroista joutuu jopa Leningradin mustaan pörssiin. Se ei liene antajien tahto. Jos turistiseurue haluaa viedä sikäläisille inkeriläisille tuliaisia, se on tottakai sallittua, mutta ennen lähtöä kannattaisi neuvotella paikallisten ihmisten kanssa siitä, mitä milloinkin kannattaa mukanaan kuljettaa.

Jos yksityiset ihmiset sortuvat väärinmitoitukseen, sattuu sitä »paremmissakin piireissä». Suomi-Seuran keräämät 92 000 oppikirjaa odottaa parhaillaan lähtöään Inkerinmaalle ja vastaanottajat yrittävät saada tullimuodollisuuksiaan kuntoon. 92 000 kirjaa on valtava määrä — kaksi rekka-autollista päähän päntättävää. Rekkojen purkaminen ja kirjojen varastointi on kova urakka yhdelle seuralle, jolla ei vielä ole omaa toimitilaa saati sitten kirjastoa. Seuraavaksi voisi kysyä, kuka Inkerissä tarvitsee ne kymmenet tuhannet suomen peruskoulun matematiikan ja fysiikan kirjat, jotka konttiin on pakattu. Kelkossa suomen kieltä opiskelee ehkä viitisenkymentä lasta Hatsinan muutaman koulun lisäksi. Täysin suomenkielistä koulua ei ole tietääkseni Virossakaan. Jos ruotsalaiset päättäisivät tukea ruotsin kielen asemaa Suomessa — onhan ruotsi toinen kotimainen kielemme — ja lähettäisivät Suomeen viitisen miljoonaa vanhaa peruskoulunsa kirjaa, parantuisiko siinä maassamme ruotsin kielen taito laskutaidon lisäksi. Inkerinmaalle lähdössä olevasta kirjakontista näet riittää matematiikan ja fysiikan oppikirja jokaiseen Inkerin talouteen!

Kun perestroikan vauhti on kova, ei liene ihme, jos pää karusellissa pyörälle meneekin. Onneksi vähitellen Inkerin apu alkaa järjestäytyä ja päästä alkuvaikeuksistaan. Kirjoja Inkerissä tarvitaan ja suurin pula on ulkomaalaisille tarkoitetuista alkeiskirjoista ja vanhempi väki lukisi mielellään muutakin äidinkielellään. Espoon kaupunki kerää nyt suomenkielistä kirjallisuutta ystävyyskaupunkinsa Hatsinan kirjastoon. Paikallislehtien liitto on aloittamassa »Kirja jouluksi Inkeriin» -kampanjaa, joka sekin pyrkii keräämään etenkin kaunokirjallisuutta inkeriläisille. Jokaisen, joka haluaa muistaa inkeriläisiä kirjalahjalla, kannattaa syksyn mittaan seurata paikkakuntansa paikallislehtiä tai ottaa yhteys lehden toimitukseen. Siellä annetaan varmaan tarkemmat paikkakuntakohtaiset toimintaohjeet.

Myös Suomi-Inkeri-seuralla on edessään mittavat haasteet. Ensimmäisen toimintavuoden aikana se on tukenut kasvavalla panoksella Suomi-Seuran Inkerikeräystä. Kun se vuoden vaihteessa päättyy, päävastuu koordinoidusta tukitoiminnasta jää Suomi-Inkeri-seuran harteille. Onnistuakseen seura tarvitsee meidän kaikkien tukea. Palataan asiaan marraskuussa, jolloin Suomi-Inkeri-seuran puheenjohtaja Inkeri Räisänen kertoo seuran tulevaisuuden suunnitelmista.

Pidetään homma hanskassa!

Helena Miettinen

Inkerin kieliperinnettä talletettu vähän

Inkerinmaalla asuvista tai asuneista suomenheimoisista tutkimus, ainakin kielentutkimus, on ollut eniten kiinnostunut vatjalaisista ja inkeroisista.

Vatjan kieltä ja vatjalaisten muuta henkistä perinnettä ovat tallentaneet ja tutkineet etenkin August Ahlqvist, E. N. Setälä, Lauri Kettunen, Lauri Posti, Julius Mägiste ja Paul Ariste.

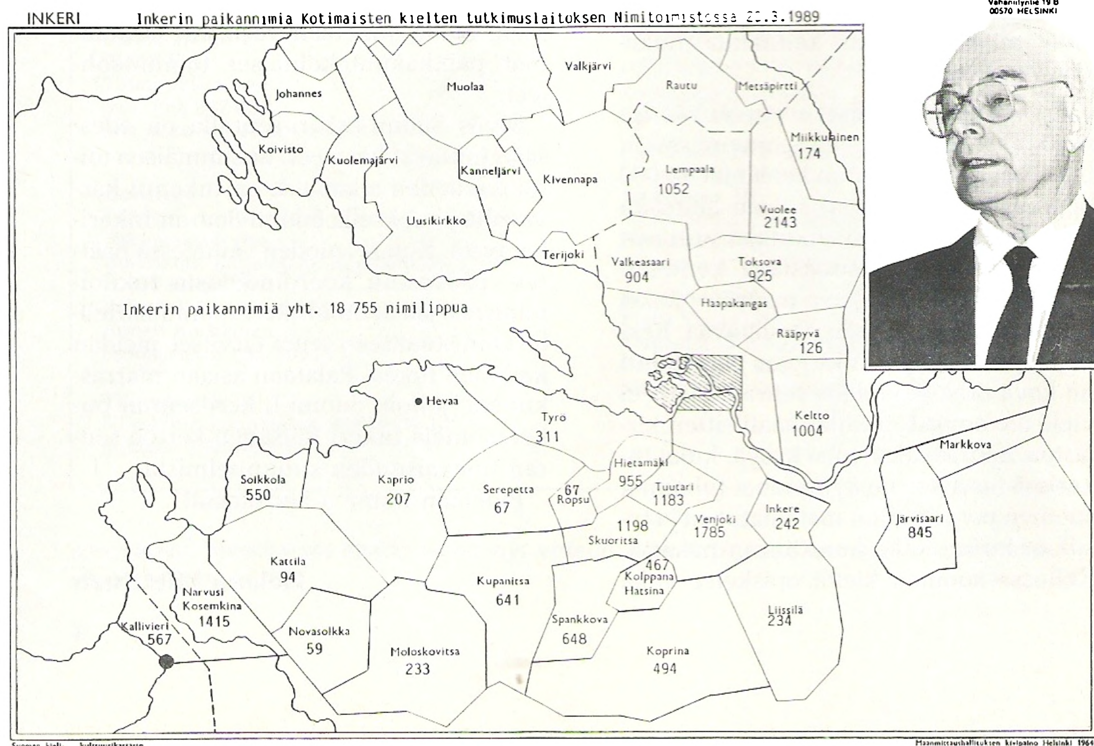
Inkeroismurteiden puolella on ennen muita mainittava tutkijanimet Volmari Porkka, Antti Sovijärvi, Arvo Laanest ja Ruben Nirvi. Nirvin laatima Inkeroismurteiden sanakirja (1971, 730 sivua) on itämerensuomalaisten kielten tutkimuksen perusteoksia; runsaine selityksineen se on aarreaitta myös Inkerin muun perinteen tutkijoille.

Yksi Suomen murteista

Vatjaa ja inkeroista on kauan puhuttu vain pienessä osassa Inkeriä, edellistä lähinnä Kattilan seurakunnissa, jälkimmäistä Soikkolan ja Hevaan niemimailla. Koko muu Inkerinmaa on 1600-luvulta alkaen ollut enimmäkseen savakoiden ja äyrämöisten sekä myöhemmin tulleiden suomenmaakkoisten aluetta. Heidän kielimuotonsa kuuluvat suomen murteisiin. Tätä Inkerin suuren enemmistön kieliperinnettä on hyvin vähän tallennettu ja vielä vähemmän tutkittu.

Ylivoimaisesti laajin sanakokoelma on pienestä, muutaman kylän Viron Inkeristä. Toiselle tilalle yltää Tyrön äyrämöismurre. Sitten tulevatkin muutamat Keski-Inkerin seurakunnat, Venjoki, Tuutari, Hietamäki ja Koprina.

Pohjois-Inkeristä on muutaman tuhan-

nen sanalipun kokoelmia Lempaalan, Vuoleen ja Miikkulaisten seurakunnista. Nämä on erityisesti mainittava siitä syystä, että tallennustyöhön ovat hyvin tuloksin osallistuneet myös eräät vanhan kotiseutunsa perinteen vaalijat, sellaiset kuin Vuoleesta Paavo Kuupponen, Lempaalasta Liisa Makara ja Juho Tirranen sekä Miikkulaisista Eeva Pesonen.

Pohjois-Inkerin osuus Suomen sanavarojen keskusarkistossa on sangen vähäinen. Tilannetta parantaa kuitenkin huomattavasti se, että Kielen, kirjallisuuden ja historian laitoksessa Petroskoissa on vuodesta 1964 lähtien ollut tekeillä Pohjois-Inkerin suomalaismurteiden sanakirja.

Inkeristä Suomen kielen nauhoitearkistossa on noin 300 tuntia äänitteitä, joista vatjaa 46 tuntia, inkeroista 54 tuntia ja suomalaismurteita n. 200 tuntia. Kun Inkeriin ei ole ollut pääsyä, nauhoituksia on enimmäkseen tehty Suomessa ja Ruotsissa, jonkin verran on saatu kopionauhoja Tallinnan Kielen ja kirjallisuuden laitoksesta. Sekä kielen että asian puolesta parhaita kertojia, jotka ovat tutkijain tielle osuneet, ovat olleet vatjalainen Kostja Leontjev Liivkylästä, inkeroiset Katja Nikolajeva Soikkolan Saarovelta ja Irina Filimonoff Laukaansuusta sekä savakkomurteiden puhujat Katri Peräläinen Tuutarin Kurkelasta, Viktor ja Mari Jaarinen Koprinasta ja Sohvi Särkkä Järvisaaren Mujan kylästä.

Työtä tehtäväksi

Suomalaismurteiden alueelta ei mistään ole niin vähän tallennettua tietoa eikä tutkimuksia kuin Inkeristä.

Inkerin suomalaismurteet eivät ole kaikkialla samanlaiset. Erot ovat verrattain suuret kielen kaikissa puolissa, kuten äänne- ja muoto-opissa sekä sanastossa. Tähän mennessä talteen saadun aineksen perusteella on mahdollista kirjoittaa vain hyvin aukollinen, osin sangen pintapuolinen kuvaus Inkerin suomalaismurteista. Esim. kelvollisia sanojen levikkikarttoja ei nykyaineiston pohjalla voi laatia Inkerin alueelta. Miten se olisi mahdollista, kun esim. tärkeistä Inkeren ja Liissilän murteista on yhteensäkin 567 sanatietoa, arviolta noin vajaat 1 1/2 % näiden seutujen inkeriläisten sanavaroista, tai kun kauan eristyksissä olleesta Laatokan eteläpuolisesta Järvisaaren — Markkovan kielisaarekkeesta kerätty sana-aines on noin 8 % koko arvioidusta sanamäärästä. Olisi nähdäkseni saatava käyntiin perusteellinen sanavarojen tallennus muutamassa kohteessa, ehkäpä kolmessa neljässä, ja eräiden kielen ilmiöiden osalta olisi käynnistettävä tietojen hankinta kautta Inkerin.

Myös nauhoituksia osoittava kartta näyttää suurta jälkeenjääneisyyttä. Jotta Inkerin murteiden tallennus tulisi muiden murteidemme tasolle, olisi työtä tehtävä Inkerissä niin, että 200 tunnin asemesta tulisi lähes 1000 tuntia inkerinsuomalaisten puhetta tasaisesti kautta Inkerinmaan.

Kaikkein heikoimmat tutkimusmahdollisuudet nykyisen aineksen varassa on kuitenkin nimistöntutkijalla, kun — varovaisenkin arvion mukaan — ehkä 5 % Inkerin paikannimistöstä on tieteellisesti tyydyttävällä tavalla merkitty muistiin, ja kun on seutuja joiden nimiä ei ole juuri lainkaan tallennettu. Inkerinmaan nimestys olisi siis saatava käyntiin.

Inkerinmaa, ainoa oikea paikka tutkia

Parhaat mahdollisuudet kielen tutkimiseen ovat ilman muuta Inkerinmaalla, ei Virossa, ei Karjalassa, ei Suomessa eikä Ruotsissa. Virossa inkeriläiset ovat kovaa kyytiä virolaistumassa, Karjalassa venäläistymässä, Ruotsissa ruotsalaistumassa, ja Suomessa elävien inkeriläisten, vanhojenkin, kielessä näkyy jo yleiskielen ja nykyisen asuinpaikan puheenparsi. Sen havaitsee jokainen, joka keskustelee Inkerinmaalta v. 1943 tulleen, vanhemmankin henkilön kanssa.

Mutta Inkerissä on toisin. Siitä tulee va-

kuuttuneeksi — vaikkapa keskustelemalla Puškinissa, entisessä Tsarskoje Selossa, jokasunnuntaiseen suomenkieliseen jumalanpalvelukseen osallistuvien ihmisten kanssa. Heidän äidinkieleensä ei suomen yleiskieli ole vaikuttanut, eipä vanhan polven kielenkäyttöön juuri venäjäkään.

Pääsevätkö tutkijat Inkerin kyliin kenttätöihin, se nähdään pian. Jos perestroikka pysyy ja jatkuu, pääseminen lienee mahdollista, ainakin tietyin rajoituksin.

Ja vihdoin kysymys: Onko meillä nuoria tutkijoita lähtemään kenttätöihin?

Me ikääntyneet veteraanit emme saisi pelotella nuoria tutkijanalkuja kertomalla niistä toisiin aikoihin kuuluvista, raskaistakin kenttätyökokemuksista, joita meillä itsellämme on. Ne eivät nuoria kannusta. Nuoria on kannustettava auttaen ja opastaen, taloudellisesti tukien. Jos löytyy lahjakas, ahkera, sielultaan ja ruumiiltaan terve tutkijanalku, niin hänen kenttätutkimusmatkaansa olisi rahoitettava kunnollisesti ja olisi myös taattava hänelle hyvä ja varma toimeentulo aineksen käsittelyyn ja tutkimuksen valmistamiseen. Olisi onnellista, jos löytyisi joku sellainenkin nuori tutkija, jolla olisi juuria Inkeriin.

Pertti Virtaranta

Kelton l

Huojentuneelta näytti lasten opettaja Irja Myllerikin, kun bussi kaikkien viiveiden jälkeen jarrutti Luumäen Osviitan leirikeskuksen pihaan, sillä rajamuodollisuudet olivat pitkittäneet matkaa muutamalla tunnilla. Kelton leirikoulu — 31 lasta ja kolme valvojaa — säteilivät tyytyväisyyttään, kun matka oli vihdoin takana.

16-vuotias Aini ja 11-vuotias Anna kertoivat jännittäneensä matkaa jonkin verran etukäteen. Kukapa olisi uskonut todeksi, että leirikoulusta tosi tulisi. Sekä Aini että Anna puhuvat hyvää suomea, omaa kotikieltään. Mielellään he tulkkasivat toisten lasten puheita, sillä kaikki eivät osanneet tai uskaltaneet puhua suomeksi.

Kelttolaiset oppilaat osallistuivat koko viikon Luumäen peruskoulun tunneille. Irja Myllerin kertoman mukaan vastaanotto oli ollut voittopuoleisesti myönteinen. Luumäkeläiset oppilaat olivat suhtautuneet vieraisiinsa huomaavaisesti ja ystävyyssuhteita oli solmittu. Lasten rohkeus käyttää suomen kieltä lisääntyi sel-

set leirillä Luumäellä

Puoli vuotta aikasemmin tammi-helmikuun vaihteessa, en olisi millään uskonut, että tapaisin Kelton suomen kielen oppilaat seuraavan kerran heti kesällä ja Suomessa. Sulkiessani Kelton koulun oven perässäni uskalsin hiljaa toivoa, että joillekin »ahkerille» voitaisiin joskus kustantaa leiripaikka Suomeen. Mutta puolessa vuodessa on harpattu eteen päin seitsemän penikulman saappailla.

västi, kun alkukankeudet oli voitettu. Vain parilla luokalla lapset tunsivat olonsa orvoiksi ja eristyneeksi. Koulun lisäksi kelttolaiset vierailivat luokkatovereittensa kotona.

Sopivaa oppimateriaalia puuttuu

Irja Mylleri oli huolissaan siitä, että suomen kielen opetus alkaa Inkerinmaalla aivan liian myöhään. — Moni oppilas ei tunnille tullessaan osaa suomea kuin pari kolme sanaa, kissa, koira ja mummo. Kaikki on alettava alusta. Suomalaisista oppikirjoista ei alkuvaiheessa ole mitään hyötyä, sillä tarvitsisimme ulkomaalaisille tarkoitettuja äidin kielen oppikirjoja. Nyt käytämme Petroskoissa käytettyä kirjaa. Kahtena ensimmäisenä vuotena keskitytään mm. suomen kielen astevaihteluun ja aikamuodot opitaan vasta kolmantena vuonna, jolloin moni lapsista on jo toisella kymmenellä vuodella. Tätä ennen he eivät edes pysty seuraamaan suomalaisia satukasetteja. Tarvittaisiin kipeästi riittävän helppoa oheismateriaalia. Sinänsä opiskelu alkaa aivan liian myöhään, meillä pitäisi olla myös suomenkielisiä lastentarhoja, Irja selvittää.

Anna puhuu Suomea paremmin kuin useimmat ystävänsä, kiitos kotokielen.

← ←
Ruoka maistui Osviitassa pitkäksi venyneen tulomatkan jälkeen.

Näkyykö siellä järvi

Irja joutui vielä matkan aikana vakuuttamaan oppilailleen, että leiripaikan ikkunoista näkyi järvi ja talo vieläpä sijaitsee järven rannalla. Oikea järvi oli Kelton kummuilla asuville lapsille ihmeeseen verrattava kokemus. Heti tuloaterian jälkeen pojat vaihtoivat kepeimpiin asuihin ja ryntäsivät järveen polskuttelemaan. Vaikka päivä oli lämmin, veden täytyi olla melko viileää, olihan jo elokuun loppupuoli, mutta mikään ei lasten iloa pidellyt. Ensimmäisenä päivänä lapset tosin huutelivat toisilleen useimmiten vielä venäjäksi. — Te suomalaiset ette oikein osaa aina arvostaa tätä ihanaa luonnonrauhaa, mikä teillä vielä on, Irja korosti katsellen ihaillen ilta-auringossa kylpevää Kivijärveä.

Luumäki ja Keltto ystävyysseurakuntia

Luumäki oli luonnollinen paikka Kelton lasten leirille, sillä Keltto ja Luumäki ovat ystävyysseurakuntia. Luumäen kunnan lisäksi Suomi-Seura vastasi lasten kuluista. Luumäen ennakkoluuloton toiminta on esimerkillistä, ja todella toivosi monen muun ottavan heistä mallia vaikkapa pienemmässä mittakaavassa. Suomen kielen taito on inkeriläisyyden säilymisen elinehto. Ja mikä motivoisi lapsia talven mittaan paremmin kuin tieto siitä, että heidän ponnistelujaan todella arvostetaan.

Teksti ja kuvat
Helena Miettinen

Inkeriläisiä on monessa mukana

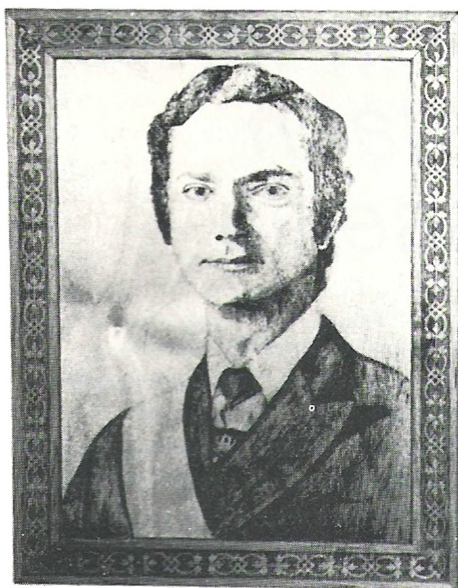
Simo Karhu ponnistelee keksintöjen puolesta

Vuoleen seurakunnan Putkelan kylässä syntynyt Simo Karhu on toiminut Suomen Keksintöjen Edistämissäätiön hallituksen puheenjohtajana ja on myös säätiön perustajajäsen.

Suomen Keksintöjen Edistämissäätiö perustettiin 1. 1. 1970. Sen tehtävänä on edistää keksimistoimintaa ja sen tunnetuksi tekemistä Suomessa. Säätiön valtuuskunnan nykyinen puheenjohtaja on kansanedustaja fil. tri. Eino Siuruainen.

Yhtenä säätiön projektina on UHRAKOMIS-taiteeksi ristitty polttokaiverrusmenetelmä, jolla voi elävöittää puu- ja

Simo Karhu takaa, että kuvasta tunnistaa kohteen. Heitä ei tarvinne esitellä.

Simo Karhun jatkosodassa Rukajärvellä v. 1943 polttelema muisto. Tällaista uhrakomis-menetelmällä saa aikaan.

nahkapintaisia tavaroita nimikorteista huonekaluihin ja valmistaa jopa muotokuvia. Vaikeaa polttokaivertaminen ei ole, sitä osaa jokainen kirjoitustaitoinen henkilö.

Jos olet näppärä käsistäsi ja kiinnostunut piirtämisestä, ota ihmeessä yhteys Karhun Simoon. Hän opastaa mielellään sinua eteenpäin ja kertoo, mistä tarvikkeet voi hankkia.

Simo Karhun tavoittaa puhelinnumerosta 90-5651 916 tai 912-244 20.

Suomen kielen taitoa parannetaan pikakursseilla

Suomen TV 1:ssä esitettiin viime kuun lopussa ohjelma »Apua vai almuja», jossa suomalaisia Inkeri-asiassa herätelleet toimittajat Ellonen ja Kaukinen tekivät vaihteeksi jopa karhunpalvelusta inkeriläisille. Samat toimittajat, jotka tekivät 1988 syksyllä ensiesitetyn ohjelman »Hävitettyjen kirkkojen kansa», antoivat jatko-osassa ymmärtää Inkeri-avun olevan edelleen yksin bussimatkustajien auttajien varassa.

Niinkuin lukijat jo tietävätkin, on Suomessa ryhdytty banaanien ja kahvipakettien kuljettamisen lisäksi pitkäjänteisempäänkin toimintaan nimenomaan neuvostosuomalaisuuden eli inkeriläisen kulttuurin hyväksi.

Koska keskusteluissa eri inkeriläisjärjestöjen edustajien kanssa on suomen kielen taidon kohentaminen koettu ensimmäiseksi ja tärkeimmäksi tehtäväksi suomalaisuuden säilymiseksi Neuvostoliiton eri alueilla, ryhtyi Inkeri-työryhmä selvittämään mahdollisuuksia tähän keväällä.

Kielen opetuksen ensi askeleena pidettiin suomen kielen opettajien lähettämistä kouluttamaan inkeriläisten keskuudessa toimivia opettajia ja maallikoita, jotka taas haluaisivat opettaa vastaperustettujen inkeriläisseurojen rivijäseniä vaikkapa iltakursseilla.

Ministeriöstä pika-apua

Rahoituksen järjestämiseksi käännyttiin heti alkuvaiheessa opetusministeriön puoleen, johon työryhmän jäsenellä Raija Karosella oli läheisiä yhteyksiä. Kansliapäällikkö Jaakko Nummisen kiinnostuttua asiasta välittömästi, muutama kymmenen tuhatta markkaa kuuden suomen opettajan lähettämiseksi Inkerinmaalle järjestyi hyvin nopeasti kesäkuun alussa.

Suomen tehokurssit pidettiin kolmessa kaupungissa 21.—25. elokuuta. Leningradissa opettivat Pirjo Mikkonen ja Kaija Markus, Tallinnassa Hannele Jönsson-Korhola ja Eira Penttinen sekä Tartossa Ville Korvenheimo ja Jukka Kuittinen.

Jokaisella toimintaparilla oli opetettavanaan noin neljänkymmenen hengen oppilasjoukko. Etusija kursseille oli inkeriläisseurojen jäsenillä ja etenkin opettajilla. Tulihan suomi ensi kertaa tänä syksynä jo vieraaksi kieleksi muutamiin virolaisiin peruskouluihin. Tartossa mukana oli ryhmässä useita virolaisia suomen harrastajia.

Uusia opetustapoja

Olin itse käymässä Tallinnassa juuri kurssien jälkeisenä lauantaina ja olin kahvila Moskovassa paikalla heti tuoreeltaan pidetyssä pienimuotoisessa kritiikkipalaverissa. Virossa kouluttaneet opettajat oli-

vat yksimielisiä siitä, että kurssit olivat olleet erittäin onnistuneita.

Suurelta osin opettajien hyvä mieliala johtui myös niistä kiitoksista, joita he saivat kurssien toteutustavasta. Periaatteet kurssin opetustavasta ovat tuttuja niille suomalaisille, jotka ovat aikuisiällä viime vuosikymmeninä osallistuneet jatkokoulutukseen. Pyrkimyksenä on edetä mahdollisimman vähän kansakoulumaisesti.

Tallinnalainen opettaja Inkeri Liikanen kertoi heillä korkeammassakin koulutuksessa opettajan olevan aina suuri auktoriteetti luokassa. Oppilaiden tehtävä on yksinomaan kopioida vihkoihinsa opettajan lausumia ja taululle kirjoittamia asioita.

Aivan uutta suomen tehokurssilaisille olivat ryhmätyöskentelyt, AV-välineiden monipuolinen käyttö, lisätietoa tuovat monisteet sekä yleensä opettajien pyrkimys elävään vuorovaikutukseen oppilaiden kanssa.

Oppilaiden tuntemuksista ja kurssin hyödyllisyydestä kertoo jotain se, että viidennen ja viimeisen päivän lopulla oli vähän jokaisessa ryhmässä tippa silmässä, kertoo Tartossa opettanut Jukka Kuittinen. Opettajat saivat kukkia, lahjoja ja halauksia varmaan loppuvuoden normaalikiintiötä vastaavan määrän. Kaikkien oppilaiden toiveena molemmissa Viron opetuskohteissa oli, että lisäoppia voitaisiin järjestää.

Laajeneeko koulutus?

Rudolf Pakki, Viron Inkerinsuomalaisten Liiton pj., toivoi kahvilapalaverin lopuksi Suomen valtion ensi vuoden budjetin laatijoiden muistavan inkeriläiskulttuurin kannalta tässä vaiheessa tärkeintä, kielen opetusta. Inkeriläisseurat, opettajat ja oppilaat päätyivät esittämään tavoitteeksi kielen jatkokurssit ensi kesänä Suomessa: ne olisivat kestoltaan 2—4 viikkoa.

Uusien kurssien pitämistä Neuvostoliiton puolella pidettiin toki myös tarpeellisena. Myös Neuvostoliiton toivottiin tulevan jatkossa vastaamaan osaltaan kurssien rahoituksesta.

Suomen kieli on Virossakin vaarassa paitsi Tallinnassa, etenkin Suomen TV:n näkyvyysalueen ulkopuolella.

Jouko Siirilä
Suomi-Inkeri-seura

Sopivasta oppimateriaalista on edelleen pula. [illegible]äjää tai [illegible] äidin- [illegible]ään [illegible]lle ei [illegible] kie- [illegible]kirjoja [illegible]

Eero Rautajoki:

Linnanlapset

Tsaarinajan Venäjällä hoidettiin ylimystön avioliiton ulkopuolella syntyneet lapset siten, että ne voitiin luovuttaa lastenkotiin hoidettaviksi maksua vastaan. Ilmeisesti sinne sijoitettiin »vahingon tehneitten» lapsia maksuttakin. Linnanpoikien ja -tyttöjen henkilötoimisto (mesjanskoje upravlenie = kansalaistoimisto) sijaitsi Jaaman (Jamburg) kaupungissa, nykyiseltä nimeltään Kingisepp. Täältä lapsikartanosta, kuten sitä aikanaan nimitettiin, annettiin lapsia Inkerin suomalaisperheisiin kasvateiksi. Perheet saivat korvauksen hoitamisesta.

Lapsia ei saanut kasvatettaviksi ilman muuta, vaan sitä varten piti hakea lupa Jaaman kaupungista. Lasten papereihin merkittiin poika sanalla mesjanin ja tyttö mesjanka. Heillä ei ollut vanhempiensa sukunimiä.

Jos toimiston kirjoista kuitenkin löytyi isä, tuli siitä lapselle sukunimi, esimerkiksi Boris Varfolomejits Varfolomejev, Pavel Jakovlevits Jakovlev ja Saara Griforjevna Grigorjeva. Niissä tapauksissa, joissa lapsi oli tuotu toimiston kirjoihin äidin nimellä, annettiin sukunimi sukupuolen mukaan, esimerkiksi Darjin tai Darjina, Marhvusin tai Marhvusina jne.

Harjoituskappaleet hoidettiin tyylikkäästi

Kerrottu menetelmä oli parempi kuin ei mitään. Miehen tai synnyttäneen naisen maine pelastettiin ainakin osittain. Toiseksi nämä »harjoituskappaleet» eivät olleet tiellä solmittaessa avioliittoja yläportailla. Joskus isä saattoi olla ylimystöstä ja äiti rahvaan nainen. Tällaiset sopimattomat suhteet korjattiin lapsikartanon avulla.

Miten asiat hoidettiin muualla Venäjällä ei ole tiedossa.

Kaikki linnanlapset eivät saaneet samanlaista kasvatusta omien lasten kanssa. Niinpä on kerrottu jo omien ja kasvatilasten ruokinnassakin olleen eroa. Venjoen Ryysölänkylään oli aikanaan tuotu kaksi vastasyntynyttä poikaa kasvateiksi kahteen taloon. Kummallakin kasvattiäidillä oli itsellään vastasyntyneet pojat. Kasvattipoikia varten oli turkinnahasta

neulottu tutti ja siihen oli köytetty sarvi. Sarveen pantiin kaalinlientä silloin, kun oma poika imi äidinrintaa.

Kaalinliemellä kasvoi miehiä

Mutta kaalinliemelläkin kasvatetuista pojista tuli miehiä. Toinen heistä Boris Varfolomejevits Varfolomejev palasi armeijan jälkeen keskivarakkaaseen Pylsyn taloon, missä oli aikuiseksi kasvanut. Hän joutui 1. maailmansotaan, haavoittui, pääsi vapaaksi ja meni naimisiin Kolppanan kylässä kasvatetun Tatjana-nimisen linnantytön kanssa.

Toinen kaalinliemellä kasvatettu oli Pavel Jakovlevits Jakovlev. Häntä sanottiin kukon polkemaksi. Pienenä poikana Pavel oli lämpöisenä kesäpäivänä kasvattikotinsa ikkunan alla multapenkissä rypemässä. Samassa multakasassa oli myös kanoja. Naapuritalossa oli sokea kukko. Kun se kuuli kanojen kaakattavan, se hyökkäsi kanojen kimppuun, mutta sattuikin sokeana Pavel-pojan niskaan. Pavel parkaisi kovan huudon, kukko säikähti erehdystään ja lähti karkuun.

Linnanlapsilla ei ollut oikeutta maanomistukseen tsaarivallan aikana. Aikanaan Pavel otti vaimokseen Porunkylässä kasvatetun linnantytön Paavolan Saaran. Ryysöläläiset antoivat Pavel Jakovleville ja Saara Grigorjevalle tonttimaan. He rakensivat hyvän talon. Heidän tyttärensä on asunut (ainakin vuonna 1969) kahden tyttärensä kanssa siinä, vaikka talon rakentaja kuoli jo vuonna 1932.

Toiset linnanlapset menivät naimisiin venäläisten, toiset suomalaisten kanssa. Neuvostovalta kumosi tällaisen lastenhoitomuodon toimistoineen ja toisenlaiset lastenkodit tulivat käyttöön.

(Tiedot perustuvat Mikko Kolomaisen muistiinpanoihin.)

Omien vieraaksi

Lahden Seudun Inkerikerho ja Nastolan Karjalaiset sen tekivät. Lähtivät Inkeriin iloinen odotus ja aurinko seuranamme. Johtajana Lahden Inkerikerhon puheenjohtaja Marja Rämö, ohjaimissa Jorma Molander — kaksi hyvän matkan varmistajaa. Kirkkomatka onnistui erinomaisesti.

Taakse jäivät alakuloinen kaunotar Viipuri, Polviselän harju, jolle aikanaan kiiltelivät seitsemän kirkon ristit. Eivät kiiltele enää. Tienposkeen jäivät Terijoen salavat, Mainila, Rajajoki — kohtalonjoki. — Olimme Inkerinmaalla Valkeasaaressa. Vieraita olivat isännät, lie jokunen omaa heimoamme. Olimme matkalla etsimään omiamme.

Ensimmäinen bussi Keltossa

Tarmokkaat matkanjohtajamme olivat saaneet Leningradin piirialueen »kuvernööriltä» suosiollisen lupauksen: »Saatte oikeuden ajaa Kelton kylään.» 30 kilometrin päähän itse kaupungista. Olimme ensimmäinen bussillinen Kelttoon matkaajia.

Jätettyämme pikitien ajelimme kaunista, kapeaa, mutkaista kylätietä. Pieniä talosia kauniisti kumpuilevassa maastossa. Ympärillään hyvin hoidetut kasvimaat. Pieniä kasvihuoneitakin tomaateille.

Inkerin kansa on aina ollut ahkeraa, valistunutta, ja henkisesti rikasta kansaa. — Kerrottiin, että kylässä asuu 5—6 inkeriläisperhettä. Helposti tunnisti inkeriläiskodin.

Ikuista on vain tuulen humina hautaristeissä

Hiljaa astelimme pyhään maahan, kalmistoon. Rakkaudella, hellästi ovat kelttolaiset sitä kunnostaneet. Edellisenä lauantainakin oli talkoot. Vanhat, maahanmyllerretyt, taidokkaasti taotut, ihmeen kauniit ristit ovat jälleen kunnioittavassa tehtävässään muistuttamassa jo perille päässeistä läheisistä. — Kerrottiinpa tapahtuvan, että illan hämärissä, yön tunteina, tuovat Leningradistakin vainajia siunattuun maahan.

Hiljennymme rukoukseen. Iltavirteemme yhtyi satakieli, Inkerin satakieli. Syvästi tunsin liittyväni oman heimoni, Suomen heimon, sukupolvien saattoon.

Arvo Survo rakentaa isänmaata Inkeriin

Puhtaanvalkean Puškinin kirkon alttaritaulussa Jeesus siunaten tervehtii tulijaa: »Jumala on rakkaus.» — Ja alttarin edessä tutusti hymyilevä valoisa ihminen, pastori Arvo Survo.

Lämpimin sanoin hän meitä tervehtii. »Vain kirkon suojissa voidaan varjeltua. Me rakennamme isänmaata Inkerinmaalle. — Tärkeää olisi saada vanhustentalo, suomenkielisiä kouluja ja lastentarhoja. Hyvä olisi saada oma lehti.»

Tutustuimme myös Wladimir-nuorukaiseen. Hän opiskelee Virossa papiksi. »On vaikeaa puhua suomea. Äitini puhuu suomea, muut venäjää. Vaimoni kanssa opiskelemme suomea», kertoi poika. Hänestä tulee oiva apu Arvo Survolle. Olipa kirkkosalissa Victor-poikakin, vikkelä kirkkokynttilöiden sytyttäjä, aikamoinen laulumies.

Inkeri löytyi

Lähdin etsimään Inkerinmaata. Hajallaan ovat Inkerin heimon sirpaleet — kuin tuulispäässä hapset. Kuitenkin: siinä, missä on soma inkeriläiskoti, siinä on Inkerinmaa. — Onnellinen osani oli läheltä elää Elsa-ystäväni ja hänen sukunsa kohtaaminen — ensi kertaa. Oli kurottava umpeen kymmenien vuosien taakse jäänyt elämä. Se oli hyvää tekevien, kiitollisten kyynelten kohtaaminen.

LAILA KEITOLA

Keiton lapsia kotinurmillaan. Kuvassa oikealla Esteri ja Maria Parkkinen.

Muistilista

Helsingin paikallisosasto

lokakuu 22. 10 klo 14
joulukuu 2. 12. klo 14 pikkujoulumyyjäiset klo 12.

Hyvinkään Inkerinkerho

5. 11. 1989 klo 14.00 ja
3. 12. klo 14.00
Hyvinkään STS:n kerhotiloissa.

Seukko Seura kokoontuu 9. 11. 89 klo 13.00 Inkerikodissa.

Suomi-Inkeri-seuran osoite

PL 32 00501 HELSINKI

Pyhäinpäinpäivän juhla Örebrossa

lauantaina 4. 11. klo 13.00 alkaen, jolloin pidetään muistojumalanpalvelus ja ehtoollinen St. Mikaelin kirkossa. Klo 14.30 seppeleen lasku muistokivelle ja klo 15.00 kahvit seurakuntasalissa.

Örebron inkerinsuomalaisten kerho toivottaa kaikki tervetulleeksi yhteiseen juhlaan.

Lahjoitus Viestille

Katarina Mankerson, Ruotsi, 100 kruunua.

Ystävyysvierailulle Suomeen

Inkeriläisten Yhdistys ry:n johtokunta pyrkii selvittämään, löytyykö Suomesta perheitä tai tahoja, jotka olisivat halukkaita kutsumaan inkeriläisiä Neuvostoliitosta ystävyysvierailulle Suomeen. Neuvostoliiton kansalainenhan pääsee ulkomaille vain, jos joku kutsuu. Vierailumatkat olisivat 1—3 päivää kestäviä viikonloppumatkoja. Kutsuja vastaa vierailun aikana kutsutun majoituksesta, ruoasta sekä kaikista mahdollisista kuluista. Vierailut voisivat tapahtua myös ns. vastavuoroisuusperiaatteella, eli vierailua tapahtuisi myös toiseen suuntaan. Asiasta kiinnostuneille antaa lisätietoja yhteyshenkilönä toimiva Aili Jukarainen, os. Porvoonkatu 9 B 40, 04200 Kerava, puh. (90) 243 741.

Etsitään

Siiri Hämäläinen on kotoisin Harpalan (Garbolovon) kylästä Lempaalan ja Vuoleen välimaastosta. Gruusinan asemalta Harpalaan oli matkaa viitisen kilometriä. Siiri toivoo yhteyttä kotikylänsä ihmisiin.

Siiri Hämäläinen
Kokkokalliontie 3 as 34
15179 LAHTI

Missä on Martta?

Martta Kampura on syntynyt Kuippinan kylässä Ropsun seurakunnassa noin 1925—1930.

Häntä etsii Maria Skytte, os. Leningradskaja obl., Gatsinksi rajon, Stantsa, Taitsi
2. Polevoi perevlok

Kuka tietäisi jotain Sonjasta?

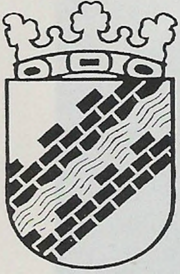
Sonja Hulkko oli sodan aikana Raumalla Irja Markin perheessä, jossa vieraili myös Anna Vaanina -niminen inkeritär. Jos joku tuntee tai tietää jotain Sonja Hulkon perheestä, ottakaa yhteys Irja Kaarojärveen, os. Pursikatu 6, 26100 Rauma.

Juho ja Tyyne

Juho Aatamin-poika Ihalainen ja sisar Tyyne, kotoisin Tuutarin srk:n Hannolan kylästä. Tyynen pitäisi asua Ruotsissa, nykyinen sukunimi tuntematon. Teitä etsii täti, Katri Ilmast, Petroskoista. Henkilöitä, jotka heistä jotain tietävät, pyydetään ottamaan yhteys os. Ida Ahti, Pohjantie 8 B 36, 02100 Espoo, puh. (90) 466 254.

Vammalan Kirjapaino Oy 1989

inkeriläisten viesti

numero 11

marraskuu 1989

Käypä kieli

Sain hiljattain kirjeen Ruotsin puolelta eräältä Viestin vanhalta ystävältä ja avustajalta. Hän kertoi tuntevansa sekä huolta että huojennusta Viestin ja inkeriläisten tämänhetkisestä tilasta. Lainaan tässä palasen hänen kirjeestään:

»Jos milloin niin nyt tarvitaan yhteistyötä. Toivoisin Viestin laajentumista, niin että se saisi olla yhdistävänä lenkkinä heimolaistemme iloissa ja suruissa. Ja mitä vielä toivoisin Viestin lukijana — kehnona avustajanakin sen olemassa olon aikana — ehkä laajempa avustajakuntaa. Meikäläisistä avustajista saattaa olla ylimääräistä työtä toimitussihteerille kielemme kankeuden takia, mutta siinähän on oma värinsäkin, Viestin lukijakin saa joskus äänensä kuuluviin. Ja mielestäni mitä useampi kirjoittaja sitä enemmän väriä ja mielekkyyttä. — Yksinkertaiset sydämelliset kirjoitukset antavat oman lämpönsä viestinviejinä heimolaistemme keskuuteen.»

Totta. Periaatteessa Inkeriläisten Viesti toimiikin siten, että koko lukijakunta on sen avustajia. Lehti perustettiin runsas kolme vuosikymmentä sitten etupäässä Suomessa asuvien inkeriläisten välisek-

inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Anja Luoma
puh. (90) 566 2928
Toimitussihteeri
Helena Miettinen
Lumikonkuja 1
04230 Kerava
Toimituksen osoite
puh. (90) 247 858
(ma ja ke klo 18.00—20.00)

Konttori
Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30—20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Tilaushinta 1990
[illegible] mk kotimaahan,
Ruotsiin [illegible] kr ja muualle 140 mk/v.

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 » » 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS RY.

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö
Matti Vironmäki
Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki
Puh. (90) 631 285
Säätiön postisiirtotili 146660-1

si yhdyssiteeksi, ja siitä muodostui myös silta Pohjanlahden yli Ruotsiin. Nyt tilaajia — osin kirjoittajiakin — on vähän kaikkialla, Amerikkoja myöten. Ja yhteyksien toivotaan yhä laajenevan.

Varsinaisia toimittajia tai reporttereita ei Viestillä ole. On vain toimitussihteeri, joka kasaa lehden ja jonka tehtäviin kuuluu tekstin ym. aineiston julkaisukelpoiseksi saattaminen, sekä päätoimittaja, joka vastaa lehden linjasta, kaikesta, mitä lehdessä painetaan. Viestillä on siis toimitus, joka toimittaa. Älkää toki pelätkö, tai ujostelko kielenne kankeutta. Viestin toimitus pyrkii korjaamaan kaiken tekstin asultaan ja lauserakenteeltaan suomen kielen normien mukaiseen muotoon — kuitenkin, jos mahdollista, niin lempeästi, että kirjoittajan äänensävy säilyy. Tarkoitushan tietysti on, että myös lukija ymmärtää kirjoittajan sanoman. Eikä voi kohtuudella odottaa, että kaikki kirjoittajat, varsinkaan Suomen rajojen ulkopuolella pitkään eläneet, hallitsisivat täydelleen kirjallisesti isiensä maan kieltä, vaikka puhuvatkin sitä sujuvasti; eiväthän sitä hallitse kaikki Suomessa kouluja käyneetkään — täydellisesti. Niin vaikeaa on meidän ihana äidinkielemme. Kirjoittajan on kuitenkin syytä muistaa, että varsinkin ihmisten nimet, paikannimet ja päivämäärät, vuosiluvut ja puhelinnumerot, on kirjoitettava hyvin selkeästi ja yksiselitteisesti. Niiden oikeinkirjoituksesta vastaa useimmiten kirjoittaja itse. Tämä koskee kaikkea lehteen tulevaa tekstiä — kokousilmoituksesta runoon. Muun kielenkorjauksen hoitaa toimitus. Toimiihan Viesti — toivon mukaan — myös »kielioppaana» Suomen ulkopuolella asuville sekä historian- ja kulttuurintutkijoiden »lähdeteoksena».

Jotkut lukijoistamme ovat paheksuneet Viestin ruotsinkielisiä palstoja. Mutta onko nyt niin väärin, että inkeriläisten ruotsinkielinen jälkipolvikin saa joskus äänensä kuuluviin Viestin palstoilla. Kuuluuhan Viesti myös heille. Onhan se yhdyssiteenä sille heimolle, johon heidän vanhempansa — ja he itsekin — kuuluvat, kielimuurista huolimatta. Olisi pitänyt kotona opettaa suomen kieli, on helppo sanoa. Mutta onko tuomittavaa, etteivät heidän aikoinaan Ruotsista turvapaikkaa etsineet vanhempansa jaksaneet lapsiaan pakottaa oppimaan omaa äidinkieltään. Olihan heidän itsensäkin monesti unohdettava se ainakin kodin ulkopuolella ja sopeuduttava ympäröivään yhteiskuntaan. Ruotsi antoi heille uuden kotimaan ja heidän jälkeläisilleen isänmaan. Miksi ei siis tämä uusi polvi olisi omaksunut ainoaksi kielekseen isänmaansa kieltä. »Monikielisyys on suuri rikkaus». Niin on. On tunnettava suurta iloa siitä, että he nyt, aikuisiksi vartuttuaan, ovat alkaneet kiinnostua inkeriläisistä juuristaan. Viestin tehtävä ei ole heitä torjua. Ehkäpä he joskus ottavat Viestin käteensä opetellakseen suomen kieltä. Annetaan heille siihen tilaisuus. Sillä kompromissejahan tämä elämä enimmäkseen on. Pyrkimystä konsensukseen. Eikä se ole mikään kirosana.

Ennen kaikkea meidän inkeriläisten on syytä pyrkiä kaikin tavoin hyvään yhteistyöhön keskenämme — kielimuureista välittämättä — tai ehkä juuri niiden vuoksi. Tärkeintä on, että työtä tehdään hymyssä suin ja toinen toistaan tukien, ei tuuppien ja muureja rakennellen.

Anja Luoma

Kansikuva:
Inkeriläiset ovat olleet viime aikoina esillä tiedotusvälineissä. Kuvassa Levi Rikkinen tallentaa ohjelmaa Vancouverin suomalaiselle TV-kanavalle.

OIKAISU

Painovirhepaholainen on pujahtanut lokakuun numeroon kansikuvatekstiin. Kuvan mummot olivat kokoontuneet Skuoritsan kirkon pihamaalle.

Laulu soi Inkerille

Inkerinpäivänä 5. 10. vietettiin oikeaa Inkerin päivää. Taustoja tuntematta en uskalla väittää, että konsertti olisi ollut historian ensimmäinen Inkerinpäivän konsertti, mutta ensimmäinen ainakin pitkästä aikaa. Laulu kaikui Temppeliaukion kirkossa Inkerin auttamiseksi.

Oikeastaan olen jäävi kehumaan tilaisuutta, olinhan yksi tilaisuuden päävastuullinen, mutta siihen, mitä korvilla kuuli ja silmillä näki, täytyi olla tyytyväinen. Tyytyväiseltä kuulemaansa tuntui myös muu juhlakansa, olimmehan saaneet esiintyjiksi taitavan lapsiryhmän lisäksi huipputaiteilijoita, Jorma Elorinteen, Raita Karpon ja Stefan Pöntisen Ruotsista sekä tietysti Arvo Survon Inkerinmaalta. Tukensa tilaisuudelle antoi myös Inkeri-kuoro.

Musiikkia äidinkielenä

Konsertin aloittanut Puhakan perheen oma soitinyhtye on malliesimerkki siitä, että myös musiikkia voi opetella äidinkielenään, jos siihen tarjotaan tilaisuus. Siksi olin heidät pyytänyt juhlaan mukaan. Äiti ja isä Puhakka ovat innokkaita musiikinharrastajia ja lapset ovat koko ikänsä kuunnelleet musiikkia ja saaneet myös taitavaa opetusta. Kuitenkaan kuuntelematta he eivät jo alle kouluikäisinä olisi soittaa osanneet. Kun puhutaan suomen kielen opetuksesta Inkerissä, tuskin kukaan ottaa huomioon kuuntelun tärkeyttä. Lapsella tulisi olla mahdollisuus kuulla suomea heti syntymästään saakka, ei

sitä muuten äidinkielenään opi. Jos omat vanhemmat ovat unohtaneet tai puhuvat kieltä huonosti, olisi ehkä parempi, etteivät he yrittäisikään itse lapsiaan opettaa, elleivät halua lapsensa toistavan kaikkia heidän tekemiään virheitä. Suomen kielen pelastaminen pitäisi aloittaa vaippaikäisistä tenavista. Sillä on kiire!

Kiitos kaikille, kun tulitte mukaan!

Inkeriläisten päivänä laulettiin ja soitettiin heimoveljien hyväksi. Vasemmalta lukien Raita Karpo, Stefan Pöntinen ja Arvo Survo.

Oi katso mikä aamu!

Stefan Pöntinen tuli Ruotsista asti juhlaan ja soittamallaan Bachin sooloviulusarjan kappaleilla antoi vankan panoksensa isiensä synnyinmaan avuksi. Laulunumeroista etenkin Jorma Elorinteen tulkitsema »Rukous» ja Raita Karpon »Oi katso mikä aamu» saivat vilunväreet selkäpintaan.

Survoahan kaikki halusivat kuunnella

Illan tähti Arvo Survo astui kitaroineen estradille viimeksi ja yleisö sai kuulla, mitä oli tullut kuulemaan: vanhoja kansanlauluja ja uusia kotitekoisia balladeja, joiden melodiat vaihtelivat suomalaiskansallisesta mustalaismusiikkiin.

Aikaisemmin päivällä lehdistötilaisuudessa Survo tyynnytteli toistamiseen suomalaisten lahjatulvaa Inkerinmaalle ja jopa toivoi sen loppuvan toistaiseksi kokonaan. Me kyllä puolestamme toivomme yhä sitkeästi, että Inkeriin saataisiin järjestäytynyt avustusverkko, sillä tiedämmehän, että siellä vaateavunkin tarpeessa olevia vanhuksia on. Älkää sammuttako suomalaisten vilpitöntä auttamismieltä, vaan ponnistelkaa kanssamme yhdessä kanavoimaan se kunnolla.

Selvää on, että markkinatouhu Puškinin kirkon mäellä on saatava kuriin. Survo esitti yhtenä vaihtoehtona avustamiselle virallisten Inkerille avattujen tilien käyttämisen tai ystävien kutsumisen Suomeen. Mutta kaikilla niillä suomalaisilla, jotka haluavat inkeriläisiä tukea ei ole yksinkertaisesti tilaisuutta kutsua ketään luokseen. Puškiniin ostetut tuomiset voivat lohkaista pitkän pennin jonkun täkäläisen vanhuksen kukkarosta.

Tilanne on pulmallinen ja siinä myös konsertin järjestäneelle Suomi-Inkeriseuralle riittää pohdittavaa. Tällä kertaa inkeriläisten hyväksi kertyi 45 000 markkaa odottamaan sopivaa käyttökohdetta.

Helena Miettinen

Hedelmällistä vuorovaikutusta

Ensimmäisen kerran tapasin inkeriläisiä syksyllä 1980, jolloin olin Leningradissa opiskelemassa venäjää. Tiesin tullessani, että jossakin Puškinissa on suomenkielinen luterilainen kirkko ja sen ihmeen halusin nähdä. Sinnikkäästi kyselemällä löysin tien sinne. Tunsin olevani tervetullut, minut suorastaan ympäröitiin kysymyksillä: Suomesta, mistäpäin, tunnetteko sen ja sen...

Herättämäni kiinnostus oli ymmärrettävää, sillä tuolloin nuoret suomalaiset eivät olleet kovin yleinen näky Puškinin kirkon pihalla.

Kävin kirkossa lähes joka sunnuntai. Syksyisen Leningradin välillä ellen sanoisi ankean harmaaseen arkipäivään se oli tervetullutta vaihtelua ja samalla kuin tuulahdus kotimaasta.

Hilda ja Elma johdattivat Inkerin historiaan

Noilla matkoillani tutustuin Haikosen Elmaan ja Hildaan. Lämmöllä muistelen käyntejäni heidän kotonaan Toksovassa. Voi sitä vieraanvaraisuutta — kannoin kassikaupalla omenia, vadelmahilloa ja maistuvia marjapiiraita asuntolaan opiskelukavereillekin.

Sain silloin kuulla palasen inkeriläisten historiaa, suruja, ilojakin. »A nyt on kaik hyväst, ko kirkkokii suatii», oli monen muunkin mummon mielipide. Inkerin Liitosta, kesäjuhlista tai äidinkielen opetuksesta lapsille en kuullut kenenkään edes haaveilevan.

Leningradista palattuani olin kirjeenvaihdossa uusien ystävieni kanssa. Inkeristä ei meillä puhuttu. Jyväskylän yliopiston kirjastosta löysin 1930-luvulla painettua Inkeri-kirjallisuutta ja luin sitä puolisalaa lopputentteihin valmistautuessani. Brezhnevin ajan Suomessa venäjän opiskelijat eivät moista aihetta enemmälti harrastaneet...

Glasnost sytytti uudelleen

Kului joitakin vuosia. Yhteyteni Inkerinmaalle vähenivät. Mummot vanhenivat, eivät enää jaksaneet kirjoittaa ja Elma-ystävänikin nukkui pois. Taisin ajatella, että niin häviää vähitellen inkeriläinen väki.

Mutta ei sentään vielä — tuo taikasana »glasnost» toikin heidät esille. Satuin ostamaan Punalippu-lehden Inkeri-numeron ja innostuin kovasti. Halusin kirjeenvaihtoon nuoremman polven inkeriläisten kanssa, jotka tahtoisivat kohentaa suomen kielen taitoaan. Helmi Raikerus, joka oli uskollisesti vuosikaudet muistanut minua kirjeillään, toteutti toiveeni ja lähetti minulle erään osoitteen. Näin tutustuin petroskoilaiseen Marina Lasuseen, jonka molemmat vanhemmat ovat inkeriläisiä. Kutsuin Marinan käymään Suomessa. Lupa heltisi nopeasti ja elokuun ajan vieraani tutustui Helsinkiin ja siinä sivussa nykysuomalaisen lapsiperheen elämään. Itärajan takaa saapunut vieras herätti myönteistä kiinnostusta koko pihapiirissämme. Siinä lisääntyi Inkeri-tietous samalla kun Marinan suomen kielen taito parani.

Suuri elämys niin meille kuin vieraallemme oli käynti Helsingin lähellä Karkkilassa, Ikkalan kylässä, jossa Marinan äiti Sylvi os. Marttinen (syntyisin Lusikin kylästä Hatsinan piiristä) oli sodan aikana pikkutyttönä perheensä kanssa. Tapasimme monia, jotka tunsivat Marttisen perheen tuolloin ja ovat heidän kohtaloaan näinä kuluneina vuosina monta kertaa ajatelleet. Nyt yhteydet solmittiin uudelleen ja kirjeet alkavat kulkea Ikkalan ja Petroskoin välillä.

Niin, siellä he ovat, inkeriläiset ystäväni — kuka Petroskoissa, kuka Hatsinassa, kuka Strelnan lähellä. Koetan omalta osaltani osallistua edes vähäsen äidinkielen ja kulttuurin säilyttämiseen; tilaan ystäville Inkeriläisten Viestiä, kutsun heitä luoksemme kyläänkin ja mietin parhaillaan, kuinka saisin lähetettyä matkakirjoituskoneen Hatsinaan.

Riitta Pelanteri

Riitta, Antti ja Liisa Pelanteri saattelemassa Marika Lasusta Leningradin junaan 27. 8. 89. Kyyneleet oli jo tuolloin kuivattu ja seuraava tapaaminen mielessä.

Muistathan

Kutsuttavien vieraitten osoitteita saa Aili Jukaraiselta, os. Porvoonkatu 9 B, 04200 Kerava.

Helsinkin linnas juhlil

Vaik juhlat alkoit vast muantak iltan, ni läksin kotont jo varrain suntak uamun. Pitkäl matkal pittää varustaissa jo ajois ikkää se entinen ämmä. Hiä niäs olj mänös kirkkoo pyhäpäivän ja läks jo lauvantak yöks omaa saunahee makkamaa. Se olj tien vieres kirkkoo päin männes, ni hiä olj sit uamusil koht likempää.

Päivä alkoi kallistuu jo iltaa, a mie viel ajoin massinas. Lopuks tultii peril. Mihin mie poloinen oisin joutunt puttaimaa jos seukkoin ei ois oltkaa stantsansillal minnuu vastas? Hiä otti koht miun kiäest kantamukset, avvailj uksii ja piästj mänemää iellää ko parrannkii ruustinnan. Kyl miul oljkii katselemista sukulaispaikkaa kulettais. En ihmeitäin tavant, ko olin ikkäin tottunt näkemää matalii taloloi, kävelemmää pienii polkuloi ja mutkasii teitä. Tarhoi ja kuijii pimjää aikaa valaisoot vuo kuu taivalt, jos sekkää. Nyt myö käveltii kahen kesen vierekkäin ja viel kantamukset kiäes kavvul ja mattorat piäsit vurahtammaa sivvuitse ihan hyväst. Talot näyttiit muailman suurilt, vaik kuin viänsin niskojain ja katsoin yllää en näht yhtää truppaa katolt. Seinil näkyi monellaisii kirutuksii suuril puustavloil, sokkeeki ois näht ne lukkee.

Yhteen uamun sit, niijen juhliin peräst, ko noustii yllää, pestii silmät, laittistii ja istuttii kohvii juomaa, seukkoin kysyi jot mitä mie viel tahtosin tiäl linnas käyvä katsomas. Hiä lupais tulla sit päiväl näyttämää miul. Mie sanoin jot siehä kaik tiäl parrain päin tiijet mis mitä on. Seukkoin nauraht kysyneen samaa asjaa yhelt toiselt sukulaiselt ko olj kerran kans olt käymäs, ja tiä tahtoi nähhä koht ensimäiseks Havis Amandan patsaan. Mie en tästä Mantast tietänt muuta ko jot se olj sellane ilkialastoman naisen kuva. Sanoinkii suoraa jot sellaisii ihmeitä mie niän mein

Helvi Othman (keskellä) sijoittui Tuutarin murrejutullaan neljänneksi litin 450-vuotisjuhlan merkeissä järjestetyssä kilpailuissa.

Selityksiä:

linna — kaupunki. Inkeriläinen meni aina linnaan lähtiessään Pietariin.
puuttaissa, puuttaimaa — eksyä, seota jonnekin
stantsa — rautatieasema
silta — laituri, lattia
stantsansillal — asemalaiturilla
vurahtamaa — ajaa
mattorat — autot
trupa katol — savupiippu katolla
kirutuksii — kirjoituksia
laittistii — pukea vaatteet ylle
läihmiit — välkehtivät
pulafka — hakaneula
tapajaa — riittää
tvortsa (ven. dvorets) — palatsi P

Villasinjärven rannal kesäl uimas ihan tarpeksein. Ei miun niitä tänne ast pie tulla katsomaa.

Ko tuumaistii ja pluanuistii asjaa iestakaisin ni piätettii alottaa suurelt rintkalt, hyö sannoit sitä kauppatoriks. Siel olj sit monellaista ja äijäst myötävää latokoil. Ostajii tunkis ihan kaikis paikois merssit käsjvarrel ja sumpsat olkapiäl rippumas. Sit toiseks lähettii katsommaa presitentin tvortsaa. Ieltkättee mie miitin, jot a vot miul nyt tapajaa siunamista ja huokailemista ko niän sellasen koreuven. Usottaks työ jot istuvallein olin lentää sen tvortsan ies.

Eihä se näyttänt yhtää sellaselt millaseks sen mielessäin olin kuvitelt. Sillatkii oliit nii tasaset jot ja läihmiit ko peilit.

Tunnit näyttiit jo neljää mis lie tornis ja meil tulj kiire Stockmannin tavaratalloo. Pitjhä kottii suahha tulijaisii tuomisiks. Uso tai älä, a kerroksiin välis rappusetkii liukuit ko jok ois virrant ylläppäin. Siin talos olj tarjol kaikkii lai mitä muan ja taivaan välist löytyy, pulafkast miepelii. Ihminen sais siel ellää syntymäst kuolemahhee ast eik hiä jäis mittää vaijaa! Käveltii ja kierreltii kaikil puolil jalat väsyksii. Lopult mie sanoin jot nyt tapajaa. Kyl mualimaa ihmeest tavaroi mahtuu tähellistä ja turhaa.

Helvi Othman

ONNEA!

Inkerin tytöt ovat kunnostautuneet, sillä Helvin lisäksi kukkapuketin ansaitsevat myös Viestin entinen toimitussihteeri Pirkko Huurto, joka palkittiin alkuvuonna virolaisen runouden käännöstöistä ja Ella Ojala, jolle Tampereen kaupunki myönsi kirjallisuuspalkinnon keväällä. Toivottavasti myöhästyneetkin onnittelut tuovat lämpöä syksyn harmauteen!

Viesti myös ensi vuodeksi

Tämän lehden välissä olevalla tilillepanokortilla voitte uudistaa Inkeriläisten Viestin tilauksenne vuodeksi 1990.

Maksun pyydämme suorittaman eräpäivään 31. 12. 89 mennessä. Kirjoittakaa tilillepanokorttiin:

- ehdottomasti nimenne ja osoitteenne
- jos osoite on hiljattain muuttunut, kertokaa se
- merkintä ruutuun uusinta tai uusi tilaus
- jos tilaaja on eri henkilö kuin maksaja, merkitkää tilaajan nimi tiedonantojasarakkeeseen

Tilausmaksuja, joista puuttuu maksajan/tilaajan nimi, ei voida kirjata ja siitä johtuen näiden henkilöiden tilaus katkeaa.

Inkeriläisten Viestin hinta vuodeksi 1990 on kotimaassa 100 mk, Ruotsissa 150 kr ja muissa maissa 140 Fim.

Jos joku Teistä ei halua Viestiä ensi vuodeksi, pyydämme ilmoittamaan siitä puhelimitse tai kirjallisesti toimiston osoitteella. Muutoin lehden tilaus jatkuu yli vuodenvaihteen.

Ruotsissa tilausasioita hoitaa Armas Paakkonen, jonka osoitetiedot ovat lehdessä.

Lempaalan tytöt lännessä

Inkeri-juhlat ovat ohi ja vietämme piknikkiä takapihallamme. Lähellä kohoavat lumipeitteiset Kalliovuoret, ja patiolta haistaa Tyynen valtameren. Levi Rikkinen on tuonut Inkerin ja Kanadan liput liehumaan, ja ilmassa leijailee grillatun valtamerenlohen tuoksu.

Joukko inkeriläisiä oli kerääntynyt Suomi-vieraittemme lähtiäisiin. Ella Ojala kertoili Larin Paraskesta. »Olihan hän syntynyt Lempaalassa, niin kuin minäkin», lisäsi Ella. »Minunkin äitini on syntynyt Lehtokylässä Lempaalassa», huomautti Helena Miettinen. »Minunkin isäni ja äitini ovat Lempaalasta. Äitini on Korosaaren tyttöjä ja asuu nykyään Ruotsissa», kertoi Lilja Orkolainen. »Poikani Jorman ja Pentin juuret ovat Inkeristä, sillä olenhan syntynyt Larosemäellä Lempaalassa», lisäsin minäkin lempaalaisten keskusteluun.

On ollut tapana, että saman seurakunnan ihmiset kokoontuvat juhlissa saman pöydän ympärille, vaan kuinka nyt tänne länteen? Tuossa vielä hulmuaa Inkerin lippukin! — Inkerinmaan totaalinen hävitys alkoi Lempaalasta, aloittaa Ella Ojala kertomustaan. Jostain syystä ei aivan kaikki olekaan tuhottu, kun tänne kauas Kalliovuorten juurelle ovat »lastut» lennelleet monien vuosikymmenien jälkeen.

»Mistäs tämän Helmin löysit?» kysyi Antti Pettinen. »Pietarin takkoisii», Väinö vastasi. »Tulihan sitä sota-aikana vierailtua (ilman viisumia) Lempaalassa ja sieltähän tämän Helmin koppasin sotasaaliiksi. Siellä hän Lempaalanjärven rannalla pesi taikinapyttyä ja lohet uiskentelivat ympärillä, haluten osansa taikinaa.» »Kyllä nyt liiottelet», katkaisin Väinön mielikuvitukset. »Lempaalan järvi oli täynnä haukia, ja se kala oli paloiteltunakin hohtavan valkoista. Katsos, tämä lännen lohi, jota tässä maistelemme, on aivan punaista.» »Hauki on venäjäksi shukka», selitti Antti tietoviisaasti. Ja juttu jatkui myöhään yöhön.

Monet kiitokset Lempaalan tytöt ja kaikki toisetkin vierailustanne.

Helmi Kivilahti
Kanada

Lilja Orkolaisen — maailman kansalaisen — juuret ovat Lempaalassa, vaikkei koskaan ole siellä käynytkään.

Kivilahden pihamaalla kokoontui joukko Lännen inkeriläisiä yhteiseen ilonpitoon.

Maistuis varmaan sullekin. Ystävyyttä yli rajojen. Venjoelta kotoisin oleva Lännen sankari Antti Pettinen ja Tampereen likka Ella Ojala.

Kaksikielisyys voi olla jopa rikkaus

Kielten osaaminen on sekä hyödyllistä että elämää rikastuttavaa, mutta toiset kielet ovat kuitenkin hyödyllisempiä kuin toiset. Englanti on saanut nykyisin kaikkein tärkeimmän aseman ja sitä opetetaan pakollisena aineena useimpien maailman maiden peruskouluissa. Äidinkielen osaaminen on kuitenkin kaikkein tärkeintä.

Sitä pidetään itsestäänselvyytenä, mutta toisaalta pienet kansat joutuvat taistelemaan säilyttääkseen äidinkielensä. Vaikeinta sen säilyttäminen on niille, jotka asuvat pakolaisina tai siirtolaisina vieraassa maassa.

Äidinkieli on myös tärkeä osa kulttuuriperintöä ja oman kielen puolesta on taisteltu ja taistellaan edelleen joskus kovaakin. Nyt syntyneissä kansallisuusliikkeissä äidinkielen asema on saanut yhä suuremman merkityksen. Samanaikaisesti kun ihmiset yrittävät vahvistaa kansallista asemaansa, kansainvälistyminen lisääntyy. Vaikka kehitys on ollut voittopuolisesti myönteistä, siihen kätkeytyy myös riidan siemen.

Entäpä inkeriläiset?

Kuinka me inkerinsuomalaiset pystymme säilyttämään ja siirtämään suomen kielen jälkeläisillemme. Me vanhemmat vaalimme ja käytämme suomea mieluusti tavatessamme toisiamme. Kuluneiden vuosikymmenien aikana kuitenkin monesta on tullut kaksikielinen asuessaan Neuvostoliitossa tai muissa maissa. Vain Suomessa ja ehkä jossain määrin myös Karjalassa ja Virossa voi selvitä pelkällä suomen kielellä.

Lastemme kohdalla tilanne on täysin toinen. Useimmat heistä eivät ole käyneet päivääkään suomalaista koulua, ovat avioituneet toiskielisten kanssa ja unohtaneet lähes tyystin lapsena oppimansa suomen kielen. He pitävät asuinmaansa kieltä äidinkielenään, ovathan heidän juurensa usein vain puoleksi Inkerissä.

Miten me vanhemmat hoidamme nuortemme kieliasiat? Haluammeko, että he ovat mukana inkerinsuomalaisten toiminnassa, siinä jonka me kerran aloitimme? Hyväksymmekö sen, että toimintamme voisi olla kaksikielistä? Vai puhummeko sitkeästi yksin suomea ja edellytämme, että myös jälkeläistemme tulisi opetella suomen kieli meitä ymmärtääkseen.

On ilahduttavaa nähdä, että me vanhemmat kutsumme lapsiamme, lastenlapsiamme ja ystäviämme kokouksiimme ja juhliimme kieliesteistä piittaamatta. Jos tilaisuuksissa otetaan toiskielisetkin huomioon, ehkäpä joku innostuu myöhemmin jopa opiskelemaan suomea. Jos taas käytämme yksinomaan suomea kokouskielenä, kielitaidottomasta mahtaa tuntua ikävältä, eikä hän monta kertaa jaksa mukaan tulla. Kun me itse olemme poissa, lakkaa myös inkerinsuomalaisten toiminta.

Miksi emme olisi yhä useammin kaksikielisiä. Tosin siitä aiheutuu lisävaivaa tilaisuuksien järjestäjille. Nyt kun eri maissa asuvat inkerinsuomalaiset kokoontuvat yhteisiin tilaisuuksiin, kielikysymyksen huomioon ottaminen alkaa olla jopa ajankohtaista. Toivottavaa olisi, että osaisimme kaikki suomea, mutta totta on, että nuoret puhuvat suomen ohella venäjää, ruotsia ja englantia.

Kirjat ja lehdet

Kielikysymys heijastuu myös kirjojen ja lehtien kieliasuun. Ulkomaille postitettavat lehdet ja lähetettävät kirjat pitäisi toimittaa useammallakin kielellä. On mukavaa, että Inkeriläisten Viestissä edes joskus on juttuja myös ruotsiksi, leviäähän se Suomeen ja Ruotsiin. Yksikielinen Ingria ilmestyy sen sijaan pääasiassa Ruotsissa. Viestiä voi nykyisin tilata Suomesta Neuvostoliitossa asuville ystäville, ja sitä mahdollisuutta meidän olisi myös käytettävä. Kohta on edessä aika, että Viestissä pitäisi olla myös venäjäksi kirjoitettuja juttuja.

Kielikysymys on vaikea ja käytännössä törmätään moniin ongelmiin. Mutta toisiamme ymmärtäen ja kärsivällisyyttä noudattaen selviämme.

Toivo Folkesten, Ruotsi
Käännös: Helena Miettinen

Antti Talonlahti 90-vuotias

nis ...eillä täällä Suomessa on hyvä olla ja ...ää, mutta sitä hyvyyttä ei ole aina ollut ...nkeriläisten elämässä. Olemme vuosikymmeniä kokoontuneet yhteen Inkerikodissa. Se yhdistävä side ei ole vieläkään katkennut, vaikka aika ja tilanteet muuttuvat, totesi Helsingin paikallisosaston puheenjohtaja Yrjö Korkkinen onnitellessaan 90 vuotta täyttävää Antti Talonlahtea.

Antti Talonlahden syntymäpäivät vietettiin 18. 10. 1989 Koskelan sairaskodissa Helsingissä. Onnittelijoina oli Helsingin paikallisosaston johtokunnan jäseniä. Puheessaan Yrjö Korkkinen luonnehti ihmiselämää pitkäksi matkaksi, jonka aikana jokainen joutuu kohtaamaan erilaisia tilanteita, hyviä ja huonoja.

Antti Talonlahtea eivät vastoinkäymiset ole lannistaneet; ne ovat lopulta jopa muuttuneet voitoksi.

Ojentaessaan kukkakimpun Antille Yrjö voitotti päivänsankarille onnea ja terveitä päiviä. — Nämä kukat ovat meiltä kaikilta inkeriläisiltä, Yrjö lopetti.

Aili Jukarainen

Poppia poppia

Juho Soittu poppineliössä lyömässä sauvallaan poppeja ulos neliöstä. Popissa pelivälineet, popit ja sauvat ovat puuta, etupäässä koivua. Pelikenttä muodostuu 5 x 5 m^2 neliöstä. Sitä vastapäätä 10 m:n päässä on toinen samankokoinen neliö. Neliöiden eturajoille asetetaan määrätty lukumäärä, tavallisesti 10 tai 20 poppiparia, joita pelaajat sitten vuorotellen yrittävät poistaa neliöstä. Poppijoukkue muodostuu neljästä pelaajasta. Poppi liikunta- ja harrastemuotona sopii kaikenikäisille. Se on yksinkertaista, mutta nerokasta. Muunnelmia ja variaatioita on lukuisia. Se on vanha inkeriläinen kansanurheilumuoto. Toivottavasti myös ensi vuonnakin pelataan.
Kuva otettu Karlstadissa 1. 7. 89

Joukostamme poistuneita

Pekka Jaarinen, synt. 27. 12. 1932, kuoli 9. 6. 1989 Mölnlyckessä.

Sofia Peuhkuri, synt. 26. 4. 1905, kuoli 14. 7. 1989 Boråsissa.

Mikko Lebedev, synt. 30. 11. 1912, kuoli 11. 8. 1989 Sandaredissa.

Iikka Väisänen, synt. 2. 4. 1924, kuoli 16. 8. 1989 Kanadassa.

Lämmin kiitos

teille, jotka kunnioititte **Yrjö Sakari Hämeen-Anttilan** muistoa ja ottamalla osaa suruumme ja kaipaukseen

Omaiset

Muistilista

Helsingin paikallisosaston pikkujoulu 2. 12. klo 14.00. Myyjäiset alkavat jo klo 12.
Hyvinkään Inkeri-kerho 3. 12. klo 14.00 Hyvinkään STS:n kerhotiloissa

Suomi-Inkeri-seura PL 32 00501 Helsinki

Etsitään

Voldemar Rouhiainen, syntynyt Tuutarin Kaurasaaren kylässä 23. 11. 1925. Isä veturinkuljettaja Antti. Äiti Katri asuu nykyään Virossa ja etsii poikaansa. Oli Suomessa töissä Valtion patruunatehtaalla sekä Lapualla että Jyväskylän maalaiskunnassa viimeksi 1944.

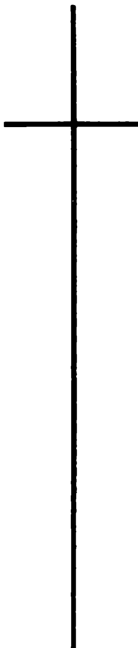
Paavo Matin p. Hyppönen, synt. noin 1920 Tihkovitsan kylässä, Hatsinan rajonissa. Oli sodan aikana Suomessa

Kirjeenvaihtoilmoitus

Petroskoista on tullut Antti Poutasen kirje, jossa hän kirjoittaa: »Olen 36-vuotias inkerinsuomalainen, opiskelen suomea, mutta en vielä osaa puhua enkä kirjoittaa sitä hyvin. Minulla on karjalainen vaimo sekä kymmenvuotias poika. Haluaisin olla kirjeenvaihdossa inkerinsuomalaisten kanssa, jotka asuvat Suomessa tai Ruotsissa. Kirjoita osoitteella:

KACCP
Petroskoi
Selenskajankatu 11—91
Poutanen A. A.
Neuvostoliitto

Tiedot y.m. henkilöistä vastaanottaa Armas Paakkonen, Tingsg. 35, 502 53 Borås, Ruotsi, puh. 033-101 850.

Rakkaamme

Väinö Juho
KAPANEN

s. 12. 02. 1919 Venjoella
nukkui lepoon Jeesukseen turvaten
19. 09. 1989 Hyvinkäällä

Rakkaudella ja lämmöllä muistaen
Alina, Urpo
Risto, Terho

Vei Herra lepoon väsyneen
tien vaikean kulkea antoi,
Otti syliinsä sairaan, uupuneen
ja taivaan kotiin kantoi.
Alina, Urpo

Kädet ahkerat paljon uurastaneet
lepoon hiljaiseen ovat vaipuneet
Vaari, ansaitset kiitoksen kauneimman
iki levon pyhän ja rauhaisan.
Risto, Terho

Siunattu lähimpien läsnäollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa ε
Inkeri-aiheista kirjallisuut

Saatavana Suomesta sekä Ruotsista

Pertti Virtaranta
Sananlaskuja ja arvoituksia 40 mk

Inkeriläisten Viestin irtonumeroita.

Inkerin kirkon tuho 70 mk (100 kr)

Toivo Folkesten, Aleksanteri Halttunen, Toivo Jääskeläinen
50-vuotismuisto kirkon kohtalosta Inkerissä/ 50-årsminne av kyrkans öde i Ingermanland (kaksikielinen/tvåspråkig) 75 mk (100 kr)

Aatami Kuortti
Tapahtui Inkerissä 20 mk (25 kr)
Inkerin kirkon vaikeita vuosia 20 mk (25 kr)
Juhana Inkerinsuomalainen 20 mk (25 kr)
Aloitettava alusta 20 mk (25 kr)

Ella Ojala
Pitkä kotimatka 85 mk

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus 110 mk (150 kr)

Saatavana Ruotsista

Toivo Folkesten:
Ingermanländare i Västerås, 50 kr.

Irja Hiiva:
Förvisningen, 100 kr.

Ania Monahof:
Tillflykten, 150 kr.

Ania Monahof:
Mot stjärnan, 150 kr.

Ella Ojala:
Pitkä kotimatka, 150 kr.

Postikortti
Tyttö Tuutarin puvussa, 2:50 kr.

Ingria,
ruotsinkielinen aikakausilehti, 50 kr.

Uusia Inkeri-aiheisia kirjoja

Hannes Sihvo
Inkerin maalla
Antologia Inkerin kirjallisuudesta
Karisto, 108 mk
Myytävänä kirjakaupoissa

Viestin toimitussihteerin Helena Miettisen kirja
Inkeriläiset — maaton kansa
Historiaa ja inkeriläisten vaiheita
Hinta 119 mk. Saatavana kirjakaupoista ja pikkujoulun yhteydessä Karjala-talolla. Tilauksen voi sanella myös Viestin puhelinvastaajaan 90-247 858.

Vammalan Kirjapaino Oy 1989

inkeriläisten viesti

Rauhallista Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta

numero 12

joulukuu 1989

Valkeaa joulua

»Antaisin mitä tahansa, jos edes kerran elämässäni saisin kokea valkean joulun», huokaisi kuusikymmentä joulua Australiassa nähnyt ystäväni, jonka luona vierailin perheeni kanssa vuosi sitten vähän ennen joulua. Toivotin hänet tervetulleeksi viettämään Pohjolan valkeaa joulua Suomeen. Hän lupasi tulla vuoden kuluttua, ja pidimme asiaa sovittuna. »Et voi käsittää, miltä tuntuu, kun yrittää valmistaa perinteistä brittiläistä joulupuddingia (vanukasta), ja aineet sulavat käsiin», hän selitti. Uunissa tuntikausia muhivan joulukinkun tuoksusta tai höyryävän jouluglögin ja elävien kynttilöiden tunnelmasta hän ei osannut edes uneksia. Neljänkymmenen asteen helteessä oli kylliksi miettimistä, miten itse säilyisi sulamiselta.

Maailmanympärimatkallamme poikkesimme Los Angelesissa, »Enkelten kaupungissa». Kalifornian kattilalaaksoa ympäröiviä vuoria varjostivat sankat saastepilvet, niin ettei vuorten huippuja näkynyt koskaan, vaikka sää oli kirkas ja aurinkoinen. — Singaporessa taas valmistuttiin joulunviettoon kuuman kosteassa säässä ja käärittiin tavaratalot ylelliseen mainosvalomereen. Prameudesta käytiin ankaraa kilpaa.

Kun palasin matkalta, katselin lumista maisemaamme taas uusin silmin: kotimaan kuva aukeni uudella tavalla. Ei tuntunutkaan enää niin epäoikeudenmukaiselta, että joku sai lekotella joulunakin kuumassa auringonpaisteessa, josta me suomalaiset uneksimme pitkän kaamoksen ja pakkasten keskellä. Muistuivat mieleen Maria-tätini kertomukset neljäntoista Siperiassa vietetyn vuoden jouluvalmisteluista. Neuvokas ja ahkera äiti sai tehdä kaikkensa pitääkseen perheensä hengissä ja terveenä pitkän talven yli. Joulupöytään pelastuksen toivat tomaatit. Niitä hän kasvatti ja vaali Siperian lyhyen kesän ajan. Ennen pakkasten tuloa ne ehtivät kypsyä, ja silloin herkuteltiin. Mutta osa säästettiin jouluksi. Aina kuuteenkymmeneen pakkasasteeseen laskevassa lämpötilassa ne taatusti säilyivät »syväjäätyneinä» ulkovarastossa, ja vitamiinit säilyivät tallessa. Sulatettuina ne olivat ihana jouluherkku ja tervetullut lisä köyhään ruokavalioon. — Ja Siperiassa joulu oli varmasti valkoinen, mutta keripukki pysyi poissa.

Monimuotoista on olomme tällä pallolla, jossa elämme kasvavassa luonnon saastumisen, ekokatastrofin ja ydinsodan pelossa — himoiten varsinkin sitä, mitä meillä ei ole. Ja lumikin näyttää valkeammalta aidan toisella puolella. Toisilla on vilu ja nälkä, toisia vaivaa hirveä tavaroiden haalimisen vimma, joka erityisesti näkyy joulun aikaan. Ja luonnonvaramme kuluvat ja vähitellen ehtyvät kaiken sen tavaran valmistamisessa, jota emme itse asiassa edes tarvitse. »Kauniilla turhuudellakin» on määränsä ja rajansa.

Juuri nyt elämme jännittäviä ja monenlaisten muutosten aikoja. Ehkäpä muutosta parempaan tapahtuu tässäkin asiassa. Kansat alkavat hyväksyä sen tosiasian, että yhteisellä pallolla pyöritään. Ympäristöämme tuhoavat toiminnat eivät enää ole sinun ja minun, vaan meidän asioitamme. Valkean joulunkin puolesta on kohta pakko taistella.

Joulu lähestyy, mutta en odota ystävääni Australiasta vierailulle: hän nukkui pois vain muutaman kuukauden kuluttua matkamme jälkeen. En myöskään saa Maria-tätiä jouluvieraaksi Inkerinmaalta; hänkin on jo siirtynyt tuonilmaisiin. Valkeaa joulua kuitenkin odotan. En enää itsestäänselvyytenä vaan lahjana syksyn pimeyden keskelle. Mutta olkoonpa joulumme valkoinen, vihreä tai peräti musta, tärkeintä on, että kykenemme todella sisäistämään lauseen, joka on maailman kulutetuimpia: maassa olisi rauha ja ihmisillä hyvä tahto.

Toivotan lukijoillemme Pohjolassa valkeaa joulua ja kaikille iloista joulumieltä, siunauksellista tulevaa vuotta ja uuden vuosikymmenen alkua. — Ja kirjoittakaa Viestiin elostanne ja olostanne, kaikilta maailman kulmilta — myös Suomesta —, että näköalamme avartuisi ja lehtemme tulisi entistä monipuolisemmaksi.

Lämpimin jouluterveisin
Anja Luoma
Löydöspolku 2 A 6
01600 Vantaa

Vuosina 1930—1940 syyttömästi vangittujen muistomerkki paljastettiin Inkerissä

Tänään 30. syyskuuta 1989 paljastettiin Kurkulan niemimaalla Kirjamon ja Konnun kylien välillä sijaitsevalla hautausmaalla muistopatsas niille, jotka stalinistisen terrorijärjestelmän aikoina vangittiin, lähetettiin Siperiaan tai muuten katosivat teille tietymättömille.

Muistopatsas sijaitsee Nivon hautausmaalla kauniissa männikössä, leveän maantien varrella. Kaksi metriä korkea prismanmuotoinen muistopatsas on veistetty Karjalan punaisesta graniitista. Julkisivuun on kaiverrettu venäjäksi:

Vuosina 1930—1940
syyttömästi
tuomittujen
muistoksi

Muistomerkin ympäristö on hyvin kauniisti ja huolellisesti sommiteltu. Tien sivuilla oleviin laattoihin on kaiverrettu 101 vangitun ja kadonneen nimet. Se on tietysti vain pieni osa ympäristökylien uhreista.

Suru sydämessä

Kansaa oli kokoontunut paikalle paljon. Eestistä oli saapunut 100 henkilöautoa. Vaikka sää oli huononlainen, ei se haitannut tätä surun ja ilon juhlaa. Kaikilta, jotka olivat juhlaan tulleet, oli joku omainen vangittu, kadonnut tai karkotettu. Muisteltiin isiä ja äitejä, sisaria ja veljiä, heitä, jotka oli revitty juurineen kotoisesta

[illegible] sa vat muistopatsaan Kurkulanniemeen.

lämmöstä, viety Hiipinään, Uralille, Vörkutaan, Krasnojarskiin, Kolömaan tai Kasakstaniin, josta ei enää paluuta ollut. Tuhannet ja taas tuhannet Inkerinmaan suomalaiset katosivat syyttöminä, ja suurin osa inkerinsuomalaisesta kansasta on vielä tänäkin päivänä kotia ja kotimaata vailla, hajallaan ympäri Venäjää. Raskas ja surullinen on meidän kansamme Golgatan tie, mutta me elämme sittenkin!

Toivo paremmasta heräämässä

Iloa juhlaan toi omaisten ja tuttujen tapaaminen, monen tapaamisesta oli ehtinyt kulua jopa kymmeniä vuosia. Kansaa oli läheltä ja kaukaa; puheltiin ja itkettiin, vuodatettiin surun ja ilon kyyneleitä. Puhe kulki enimmäkseen suomen kielellä, sillä ei äidinkieli ole täällä vielä unohtunut. Viranomaisten tervehdyksen toi Kingisepin maakunnan sivistysjaoston johtaja. Narvasta oli paikalle tullut baptistikuoro.

Hiljalleen ja haikein mielin hajaannuttiin. Voi sanoa, että muistotilaisuus jatkui jokaisessa kodissa.

Muistomerkin pystytys oli vaivalloista ja raskaan työn takana. Sen oli sydämenasiakseen ottanut joukko paikallisia asukkaita. Toimikunnan vetäjänä ja järjestäjänä oli Narvassa asuva paikallinen eläkeläinen Lyyli Yllö. Rahat kerättiin lahjoituksina, jokainen antoi 50 ruplaa. Voimme vain sanoa suuret kiitokset kaikille! Kurkulanniemen muistopatsas oli ensimmäinen koko Leningradin alueella, mutta toivottavasti ei viimeinen.

Johannes Harakka
Eesti

Eero Rautajoki

Inkeriläiset opettajat

Tarkastaja Antti Hämäläinen halusi perustaa kansakouluja Inkerin lapsille, mutta ensiksi piti kouluttaa opettajat. Hämäläinen piti vuonna 1943 sisäänpääsytutkinnon opettajiksi aikoville. Kutsutuista 141 nuoresta saapui paikalle 60, pääasiassa naisia. Heistä hyväksyttiin 48 kolmikuisille kursseille.

Kurssipaikkana toimi Spankkovan kirkko. Kurssin jälkeen opettajan oli palattava omalle paikkakunnalleen kouluja perustamaan ja pitämään. Tarkastajaksi oli jo aikaisemmin nimitetty inkeriläinen Tomberg.

Koulut pystyivät toimimaan vain lyhyen ajan. Rakennuksia oli tuhoutunut tai ne olivat miehitysjoukkojen käytössä. Muutamiin mallikouluihin saatiin Suomesta jopa kirjoja.

Tavallisesti koulua pidettiin tuvassa. Opettajalla oli vain pöytä, sen sijaan taulua, kirjoja, paperia eikä kyniä ollut. Oppilaat istuivat pitkillä penkeillä ja opettelivat vuorotellen lukemaan vanhoista kirjoista. Nälkä haittasi, eikä ruokatavaroita kouluissa ollut.

Kloogan ja karanteenileirien koulut

Saksalaisten tarkoitus miehityksen aikana oli näyttää siviileille, kuinka inhimillisiä uudet valtiaat olivat. Niinpä he perustivat kouluja propagandamielessä.

Suomen karanteenikoulut eivät paljon apua tuoneet. Pidempiaikaisissa leireissäkin koulu jäi kesken, kun väki lähti leireiltä eteen päin. Vasta lasten päästyä sijoituskuntiinsa ja saatuaan kehotuksen kansakouluun, saavutuksia alkoi näkyä. Olivathan olot Suomessa lähes normaalit sodasta huolimatta.

Kun eräältä Inkerissä sota-aikana muutaman viikon opettajana toimineelta kouluasiantuntijalta kysyttiin koulujen merkityksestä, tämä vastasi, että koulut olivat sota-ajan Inkerissä koulujen irvikuvia.

Opettajakoulutus Suomessa

Suomessa alkoi ns. esiseminaarikurssi kahdesti; ilmeisesti 3. 11. oli sisäänpääsytutkinto, ja kurssi alkoi 7. 11. 1943.

Heti alussa muodostettiin kaksi eri luokkaa sen mukaan, kuinka hyviä oppilaat olivat suomen kielessä ja matematiikassa. Paremmin menestyneet pääsivät ns. juhlaluokkaan, joka sai opetusta juhlasalissa. Ns. pahkaluokka sai nimensä opiston lisärakenteisen lasiverannan mukaan, jossa kurssia pidettiin. Kummassakin luokassa oli noin 30—32 oppilasta.

Toiselle kurssille piti ilmoittautua 15. 3. 1944 mennessä. Toukokuussa oli sisäänpääsytutkintoon saanut kutsun runsas oppilasjoukko, josta kurssille hyväksyttiin noin 28—30 oppilasta.

Esiseminaarikurssista ja seminaareista valmistuneista inkeriläisistä ei ole tehty selvitystä. Keräsin aikoinani tietoja maisteri, esiseminaarin johtaja Eero Hietakarilta, eräiltä kurssien opettajilta ja valmistuneilta opettajilta.

Esiseminaarikurssi alkoi Pitkälahdessa, jatkui Vehmersalmella ja sittemmin Kuopiossa, josta oppilaat jaettiin seminaareihin. Kurssit eivät keskeytyneet kuin lomien ja kurssipaikkojen muuttumisien takia.

Esiseminaarilaisia oli eri arvioiden mukaan vajaasta sadasta hieman toiselle sadalle, Hietakari arvioi luvuksi 103, mutta hän joutui valpon hampaisiin ja kuuluisteluista selvittyään hävitti kaikki muistiinpanonsa.

Itse olen löytänyt kolmesta eri lähteestä yhteensä 77 oppilaan nimet. Täydellistä nimilistaa tuskin löytyy enää mistään.

Vuosien 1944—1945 vaihteessa oppilaat matkustivat Kajaaniin ja Hämeenlinnassa toimineeseen Suistamon seminaariin. Kajaanista valmistui kahtena eri vuonna yhteensä 17 ja Suistamosta 8 oppilasta eli yhteensä 25.

Joukko hajaantui

103 opiskelijasta valmistui siis vain 25 oppilasta. Lopuista 77:stä kuoli yksi opiskeluaikana, yksi luultavasti ammuttiin rajalla, 7 muutti tai pakeni Ruotsiin; heistä kaksi muutti hyviin päiviinsä kyllästyneinä takaisin Neuvostoliittoon. Suomeen jääneistä melkein kaikki loput palasivat Neuvostoliittoon; heitä oli ainakin 38.

Muista valmistuneista opettajista muutti Ruotsiin kolme opettajaa, joista yksi ehti olla Suomessa 10 vuotta opettajana. Hän suoritti Suistamon jälkeen Jyväskylän kasvatusopillisen korkeakoulun saaden näin ala- ja yläkansakoulunopettajan pätevyydet. Suomessa ja Ruotsissa on kuollut muutamia opettajia. Kaikki elossa olevat ovat jo eläkkeellä.

Nälkälakko tuotti tulosta

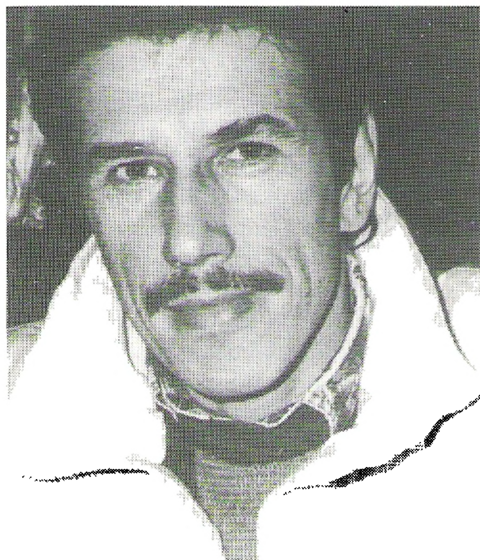
Viron inkeriläisen Eino Revon nälkälakko oli jatkunut haastattelun aikoihin neljättä viikkoa. Paitsi omansa asemansa puolesta Repo lakkoilee myös Inkerin kansan puolesta. On vaikea käsittää, mikä ihmeen vimma saa miehen turvautumaan näin epätoivoiseen tekoon, onhan Revolle luvattu, ettei häntä karkoteta takaisin Neuvostoliittoon, mutta turvapaikkaa hänelle ei ole myönnetty.

— Jos minulle ei myönnetä poliittista turvapaikkaa, jatkan nälkälakkoa loppuun saakka, Repo toteaa päättäväisesti hiljaisella äänellä.

Repo karkotettiin Virosta pari vuotta sitten neuvostovastaisista mielipiteistään. Hän puuhasi tuolloin mielenosoitusta inkerinsuomalaisten kieli- ja kulttuuriolojen parantamiseksi. Valitettavasti Repo oli liikkeellä ennen kuin Viroon muodostui kansanrintama, sillä tällä hetkellä monet Revon ajamat asiat ovat inkeriläistenkin kohdalla toteutuneet: inkeriläiset ovat järjestäytyneet seuroiksi ja suomen kielen opetus on virinnyt kouluissa.

Kuulustelujen jälkeen Revolle tarjottiin kahta vaihtoehtoa: vankeutta, jos juttu vietäisiin oikeuteen tai maasta karkotusta. Eino valitsi jälkimmäisen ja halusi päästä Suomeen, esi-isiensä kotimaahan. Muuttolupaa Suomeen ei kuitenkaan myönnetty, sen sijaan kauttakulkuviisumi Ruotsiin järjestyi. Turussa Repo ilmoittautui Suomen viranomaisille, jotka myönsivät hänelle oleskeluluvan Suomeen.

Valokuvaajana itsensä elättäneelle Revolle järjestyi työpaikka ja työsuhdeasunto, ja elämä alkoi olla mallillaan. — Ihmettelen, ettei minulla ole ollut ikävä Viroon. Vain ensimmäinen viikko oli hieman outo, sen jälkeen olen ollut Suomessa kuin kotonani.

Eino Repo »lihavina päivinään», nälkälakko kutisti miestä toistakymmentä kiloa.

Työlupa lakkasi heinäkuussa

Revon tilanne kärjistyi viime keväänä. Alle kaksi vuotta Suomessa asuneena Revon olisi pitänyt hakea uutta oleskelulupaa, mutta sitä Repo ei tehnyt. Hän vaati itselleen turvapaikkaa.

Oleskeluluvan päättymisen seurauksena myös työlupa lakkasi ja Repo menetti työsuhdeasuntonsa. Siitä pitäen hän on asustanut Malmin pakolaiskeskuksessa.

Outo lintu

Malmin pakolaiskeskuksessa samassa solussa asuu kaukomailta tulleita pakolaisia. Supisuomalainen Repo ei tähän joukkoon istu.

Ilmeistä päänvaivaa Repo lienee aiheuttanut myös Suomen viranomaisille. Mitä tehdä miehelle, joka omassa kotimaassaan on »persona non grata» — ei toivottu henkilö, mutta joka itsepintaisesti kieltäytyy vastaanottamasta oleskelulupaa ja vaatii turvapaikkaa? Repo arveleekin, että ongelmana onkin juuri hänen kansalaisuutensa, sillä Neuvostoliitosta tulleille pakolaisille ei Suomesta turvapaikkaa ole tähän mennessä juuri lohjennut.

Marttyyri vai jästipää?

Repo ryhtyi nälkälakkoon paitsi oman turvapaikkansa puolesta myös painostaakseen Suomen viranomaisia helpottamaan inkerinsuomalaisten muuttoa ja vierailuja Suomeen. Eino Repo epäilee viranomaisten nihkeyden taustalla kytevän pelon siitä, että hänen esimerkkinsä aiheuttaisi inkeriläispakolaisten tulvan Suomeen. Revon arvioiden mukaan tänne kuitenkin muuttaisi huomattavasti vähemmän inkeriläisiä kuin kukaan uskoo.

— Ne, jotka ovat venäläistyneet ja virolaistuneet, eivät Suomeen muuta. Ja loputkin harkitsisivat lähteä kotoaan mihinkään. Inkeriläisten täytyisi päästä vierailemaan Suomessa ilman nykyistä kutsumenettelyä, sillä se loukkaa ihmisarvoa. Ne, joilla Suomessa ei ole sukulaisia joutuvat kutsun toivossa juottamaan ja syöttämään suomalaisturisteja hotelleissa Repo selvittää.

— Meillä inkeriläisillä on historialliset siteet Suomeen, esivanhempamme ovat tulleet Suomesta Inkeriin. Myös täällä Suomessa meidän asemamme tulisi tunnustaa. Olen valmis jatkamaan nälkälakkoon loppuun asti, Repo vakuuttaa kaksitoista kiloa laihtuneena posket lommollaan. — Minulla ei ole enää nälkä eikä jano, kylmä sen sijaan vaivaa. Lääkäri varoitti kylläkin, että tämä on aika petollinen tunne, joka edeltää lopullista romahtamista. Viekööt letkuihin, Suomen maaperällä en ruokaa suuhuni pistä, ennen kuin asiani on kunnossa, Repo vakuuttaa suomalaisen jääräpäisesti.

Turha taistelu

Ulkomaalaispykälät ovat monimutkaisia. Poliisin ulkomaalaisvalvontaa suorittavasta toimistosta selvitetään, että pysyvällä oleskeluluvalla, jonka Repo siis saa, jos vain hakee, ja turvapaikkaoikeudella ei välttämättä suurta eroa ole. Tosin turvapaikan saanut pakolainen pääsee aluksi nauttimaan sosiaalihallituksen tarjoamasta avusta. Hyvällä halullakaan eivät Revon taistelun motiivit tahdo ulkopuoliselle valjeta.

Mutta mitä me voimme tehdä? Miksi kukaan ihminen ryhtyy näin äärimmäiseen tekoon? Viikkojen nälkälakko ei ole leikin asia. Kysymys on elämästä ja kuolemasta.

Teksti ja kuva:
Helena Miettinen

Sitkeys palkittiin

Eino Revon nälkälakko päättyi 17. 11. 1989, kun hänet otettiin YK:n erityissuojeluun ja myönnettiin turvapaikkaa vastaava asema. Lakossa Eino oli siihen mennessä ehtinyt olla yli kuukauden.

Karjalan liitto solmii kulttuurisuhteita Neuvosto-Karjalaan

Karjalan Liitto valmistelee yhteistyön aloittamista Neuvosto-Karjalan kanssa. Vuoden 1990 toimintasuunnitelmiin — vielä tietysti vahvistamattomiin — kuuluu luennoijavaihtoa sekä ohjelmaryhmien vierailuja. Matkailuyhteistyötäkin pyritään yli itärajan edistämään.

Karjalan Liiton johto teki helmikuussa 1989 yhteistyöhön ja suhteiden solmimiseen tähtäävän matkan Neuvosto-Karjalaan. Puheenjohtaja Virolaisen luotsaama valtuuskunta tapasi Petroskoissa mm. Neuvosto-Karjalan kulttuuriministeriön, Tiedeakatemian Karjalan osaston, lehdistön, yliopiston ja Suomalaisen teatterin edustajia. Tapaaminen sujui lämpimässä hengessä.

Matkalle seurasi jatkoa. Elokuussa liiton kulttuurijohtaja ja järjestösihteeri kävivät neuvottelemassa Petroskoissa vuoden 1990 toiminnasta yksityiskohtaisemmin. Liiton hallituksen jo hyväksymä perinneohjelmaryhmävierailu vahvistettiin: Petroskoin yliopiston opiskelijoista koostuva kansanperinneohjelmaryhmä saapuu vierailulle Helsingissä pidettäville karjalaisille kesäjuhlille sekä myös muutamiin karjalaisseurojen piireihin. Huhtikuussa liiton 50-vuotisjuhlaviikolla ja suurjuhlien seminaarissa kuullaan kieli- ja kansallisuuskysymyksistä sekä Kantelettaresta neuvostokarjalaistenkin esitelmiä.

Yhteyksiä ruohonjuuritasollakin

Ihmisten välisiä yhteyksiä pyritään myös lisäämään. Karjalaiset ohjelmaryhmät, nuoret ja varttuneetkin karjalaisvieraat ovat tervetulleita aluksi Petroskoihin, ja myös pienissä määrin luovutettuun Raja-Karjalaan. Vieraat pyritään sijoittamaan Neuvosto-Karjalassa suomen- tai karjalankielisiin koteihin — yhteyksien synnyttämiseksi ruohonjuuritasollakin.

Matkailun järjestelystä — erityisesti perhemajoitusperiaatteella — oli niin vastaperustetulla Karjalan kulttuuriseuralla kuin Inturistillakin ideoita. Ensi kesänä näyttäisi mahdolliselta tehdä matkoja luovutettuun Raja-Karjalaan, jonne päättyneen kesän ja syksyn aikana järjestettiin koematkoja.

Matkailun pahimmat kompastuskivet näyttävät Neuvosto-Karjalan suunnalla olevan liikenneyhteyksien, majoitustilojen ja rajanylityspaikkojen puute.

Karjalaisuus kiinnostaa

Karjalan kulttuuriseura ja lastenlehti Kipinä pyrkivät organisoimaan suomalaisvieraiden perheisiin sijoituksen — ainakin nuorten osalta. Varttuneiden matkalaisten majoituksesta perheisiin huolehtisi Inturist.

Nuorille yhteyksiä olisi tarjota myös ystävyyskoulutoiminnan kautta. Neuvostokarjalaiset koululaiset tulisivat mielellään Suomeen, esimerkiksi kieltä oppimaan. Suomen puolelta kielenoppi voisi myös kiinnostaa — karjalan ja venäjän kielen suhteen.

Karjalan kulttuuriseura, kulttuuriministeriö, Petroskoin kaupunki, Neuvostoliitto-Suomi-seura ja muut tahot ovat myös halukkaita tarjoamaan Neuvosto-Karjalassa vieraileville karjalaista ohjelmaa.

Karjala-tietoa kaivataan

Karjalan kulttuuriseuran toivomuksena on myös suomalaisten karjala-asiantuntijoiden vierailujen aloittaminen Neuvosto-Karjalaan. Kaikesta karjala-aiheisesta kirjallisuudesta ym. aineistosta on pulaa.

Karjalaisille kulttuurijärjestöille töitä

Yhteistyötä kulttuurin alalla Neuvosto-Karjalan ja Suomen välillä tehdään jo monella taholla. Ystävyyskunnat ja -seurat ovat toimineet uranuurtajina. Mutta karjalaisuuskysymyksissä työ on vasta alullaan. Toki esimerkiksi tutkijoiden ja teatteritoiminnan alalla yhteyksiä on jo syntynyt. Huomattavan paljon karjalaisuusasian puolesta on työtä tehnyt mm. Kuhmon kulttuurikornitsa.

Vapaaehtoisen järjestötoiminnan osalta on vielä paljon tehtävissä, vaikka yksittäisten, karjalaisissa yhdistyksissä ja yhteisöissä toimivien henkilöiden siteitä rajantakaiseen Karjalaan onkin solmittu. Karjalan Liiton toiminta-ajatukseen yhteistyön kehittäminen myös rajantakaiseen Karjalaan sopii mainiosti. Vuodelta 1990 odotamme jo konkreettisia tuloksia.

Helena Valta

Uhrakomis-taidetta kirjastossa

Suomen Keksintöjen Edistämissäätiöllä piti uhrakomis-taidenäyttelyn Lohjan kaupungin kirjastossa. Näytteillä oli polttokaivertamalla tehtyjä taidokkaita muotokuvia mm. Ruotsin kuningasparista sekä Suomen ja Neuvostoliiton presidenteistä.

SKE:n hallituksen puheenjohtaja *Simo Karhu* kertoo, että polttokaiverrus on peräisin jatkosodan rintamalta vuodelta 1943. Työtapa on pysynyt täysin samana tähän päivään saakka.

— Säätiöllämme on edistettävänään polttokaiverrustavalla tehtävä piirtämisprojekti. Sähkökynää käyttäen voidaan piirtää kaikkiin puu- ja nahkapintoihin haluttuja piirroksia, kuvioita ja kuvia. Vaativin aihe on henkilökuvien piirtäminen, hän toteaa.

Karhu korostaa, että piirtämisestä voi muodostua harrastelijalle ammatti. Alkuun pääsee vain 350 markan sijoituksella, sillä välineet saa sillä hinnalla.

Piirustuskilpailu ratkesi

Simo Karhun järjestämä Uhrakomis-piirustuskilpailu on ratkennut: 1. palkinnon, 300 mk, sai Joni Lyytikäinen, Lohja, 2. palkinto, 200 mk, Wladimir Babaskin, Leningrad ja 3. palkinto, 100 mk, Pekka Niemi, Helsinki.

Kunniamaininnan ansaitsevat erityisesti Nikolai Pakki, Marietta Rosman ja Anatoli Styt Eestistä.

Onnea!

Toimitussihteerin toivomuslista

Korvatunturille

Rakas Joulupukki!

Kirjoitan Sinulle sinne Korvatunturille, vaikka tiedän, että joulukiireet ovat juuri pahimmillaan. Asiani on kuitenkin tärkeä.

Olet varmaan kuullutkin, että Inkerin lapset tarvitsevat kipeästi aapisia ja satukirjoja. Vaikka Inkeriin on vuoden mittaan virrannut kirjoja jo melkoinen määrä, etenkin lapset kaipaavat lisää luettavaa.

Inkerin Liitolle toivoisin Leningradiin oman toimitalon. Ajatella, että me suomalaiset tontutkin voisimme vuoden mittaan viedä lahjamme säilöön omaan taloon, ettei Inkerin vanhuksille tarkoitetut sukat ja villatakit lämmittäisi yksin Pietarin mustaa pörssiä. Jos et kuitenkaan tänä jouluna ehdi kaikkia toivomuksia toteuttaa, jätetään asia hautumaan ensi vuoteen.

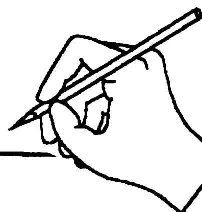
Suomen päättäjille voisit sujauttaa muiden lahjojen joukkoon ripauksen heimorakkautta niin, että he ottaisivat inkeriläisten asiat luonnostaan huomioon päätöksiä tehdessään, ettei kenenkään enää tarvitsisi ryhtyä nälkälakkoon saadakseen äänensä kuuluviin. Mitä me oikein pelkäämme? Kyllä tänne sekaan muutama tuhat inkerinsuomalaista hyvin mahtuu.

Oletko huomannut, että saajan kannalta kullankallis lahja ei välttämättä rasita antajaa taloudellisesti. Olen aivan varma siitä, ettei Suomi-neidon kukkaro paljon kevenisi, jos se tunnustaisi kaikki isänmaamme puolustajat tasavertaisiksi ja myöntäisi heimosotureillekin samat edut kuin muille veteraaneillemme. Taistelivathan he itsenäisyytemme puolesta siinä missä muutkin. Jos täysin tarkkoja ollaan, näiden veteraaniemme tunnustaminen ei lahja olisikaan, vaan kunniavelan maksaminen.

Olet kai Sinäkin Joulupukki huomannut, että uudet itätuulet ovat alkaneet viime vuoden aikana puhaltaa. Voisit kuitenkin kääntää ilmavirtauksia vielä sen verran, että uudet tuulet pyyhkäisisivät myös tänne Suomeen. Nyt ne ovat jostain syystä vain kiertäneet maatamme. Uskoisin, että samalla piristyisi myös täällä asuvien inkerinsuomalaisten toimintaa, sillä meidänkin on aika kääntää katseet pois menneisyydestä kohti tulevaa.

Nyt kun uusi vuosi ja vuosikymmen on alkamassa toivotellaan iloista joulumieltä toisillemme ja sytytetään ikkunalle joulukynttilä. Rauhallista joulua kaikille tutuille ja tuntemattomillekin ystäville ympäri maailmaa!

Helena

Kirjahylly

Aatami Kuortti: VELJENI SOTAVANGIT. SLEY-Kirjat Oy, 1989.

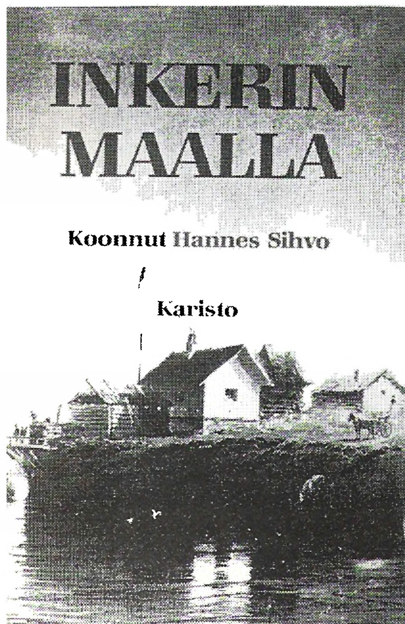
Sota on julma, ihmisten jokapäiväinen elämä on epävarmaa ja henkisesti rasittavaa, mutta vielä vaikeampaa on sotavangin elämä. Kun vanki tapaa omaa kieltä puhuvan ja rauhaa, lohdutusta ja ihmisrakkautta levittävän sotilaspastorin, se on kuin mannaa taivaasta. Rovasti Aatami Kuortti kertoo kirjassaan lämpimästi työstään sotilaspastorina. Hän kierteli venäjänkielen taitoisena sotavankileireillä ja lohdutti vaikeuksissa olevia kanssaihmisiä. Suureksi yllätykseksen hän vankileirillä tapasi odottamatta lapsuuskodin naapurin pojan, miehen jonka kanssa oli kiertänyt yhdessä saarnamatkoilla Inkerissä ja laulanut Kupanitsan kirkkokuorossa! Ihmeelliset ovat Herran tiet!

Kuortti lähestyy aina mielenkiintoisena meitä; tapahtuipa se sitten luterilaisena sotilaspastorina, ortodoksien sotavankien parissa tai kirjailijana. Aitoon, lämpimään uskoon pohjautuva ihmisrakkaus leimaa joka kohtaamisen. Kuortti ei jätä välinpitämättömäksi. Ainoan kerran, milloin Kuortti ei pystynyt saamaan luottamusta ja yhteyttä kanssaihmisiin sattui, kun hän vieraili naissotavankien leirillä. Sieltä hänen piti poistua häviäjänä, ainakin ulkonaisesti.

On vaikeata keskeyttää kirjan lukemista. Kuortin viimeisintä kirjaa Veljeni sotavangit, kuten myös uudelleen painettua Kirkossa, keskitysleirissä, korvessa voi Ruotsissa ostaa kauttani. Kummankin hinta on 150 kr + postikulut.

Armas Paakkonen

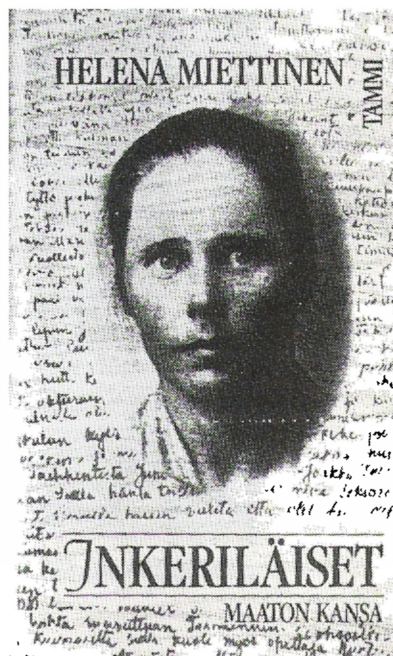
Pukin konttiin

Lyyli Ronkonen

Laps' Inkerin

Pyhäinpäivänä Turussa

Perinteiseen tapaan kokoonnuttiin pyhäinpäivänä Turun uudelle hautausmaalle, jossa laskettiin kukkalaitteet inkeriläisten muistokivelle ja Karjalaan jääneiden muistomerkille. Turun karjalaisten kuoron esitykset sekä runsaslukuinen harras kansanjoukko, juhlistivat tilaisuutta.

Inkeriläisten muistokivellä puhui Helsingin paikallisosaston edustaja Aleksanteri Ahonen, joka muisteli, kuinka saksalaisten aikana vielä pyhäkkönä toiminut Kupanitsan kirkko oli muutettu vankilaksi. Sodan jälkeen siitä tehtiin kolhoosin juuresvarasto.

Nyt Kupanitsan kirkko on jälleen herranhuone, uudet kirkonkellot kutsuvat jumalanpalvelukseen adventtina. Aleksanteri Ahonen kertoi myös, että Kosemkinaan on pystytetty 1930—40 syyttömästi tuomittujen muistomerkki, johon on kaiverrettu yli sadan henkilön nimet.

— Laskiessamme nyt kukkamme tälle kivelle me muistelemme kaikkia vainajiamme: niitä, jotka lepäävät kotiseurakunnissamme sekä niitä, joiden hautakumpujen päälle on rakennettu kerrostalot. Muistelemme myös niitä, jotka lepäävät ristittömissä joukkohaudoissa Keski-Aasiassa ja Siperian aroilla Ukrainassa ja Kaukoidässä.

Aili Jukarainen

Itkevän Inkerin muistokivi Turun uudella hautausmaalla.

Yrjö Hämeen-Anttila on poissa

Helsingin krematorin kappelissa oli 23. 10. 1989 Yrjö Hämeen-Anttilan siunaustilaisuus. Jean Sibeliuksen Elegia hiljensi kuulijat ajattelemaan elämän kulkua ja kaiken katoavaisuutta.

Rovasti Aatami Kuortti siunasi vainajan viimeiselle matkalle. Siunauspuheessaan rovasti Kuortti muisteli vainajaa Inkerin ystävänä ja toi puheessaan erityisesti esille Yrjö Hämeen-Anttilan hyvät työt sekä rakkauden Inkerin heimoa kohtaan. Nyt elämän ehtoopuolella hänellä oli ollut kiinnostuksen kohteena valokuvaus sekä Seukkoseura.

Ruth Hämeen-Anttila laski kukkalaitteen puolisonsa arkulle hellästi, vaiteliaana, poikansa tukemana.

Lähiomaisten ja ystävien kukat kätkivät arkun. Armas Järnefeltin kehtolaulun sävelten kaikuessa aukesivat siniset ovet.

Hiljaisesti liukui katafalkki eteen päin ja vei mennessään Yrjö Hämeen-Anttilan maalliset jäännökset.

Ovet sulkeutuivat, muistot jäivät.

Kiitos sinulle ystävämme.

Aili Jukarainen

Muistilista

Helsingin paikallisosaston tilaisuudet

Tammikuu 28. 1. 90 klo 14
Helmikuu 25. 2. 90 klo 14 paikallisosaston vuosikokous.

Turun paikallisosasto

Joulujuhla Karjalaisten talossa 26. 12. klo 14.

— — —

Vuosikokous Karjalaisten talossa 25. 2. -90 klo 14.
Terveluloa. **Johtokunta.**

Joukostamme poistuneita

Aleksander Elvi s. 23. 3. 1913 Venjoki k. 12. 4. 1989 Örebro.

Inkeriläisten yhdistys ry:n VUOSIKOKOUS

Inkerikodissa Karjalatalossa, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki, **Marianpäivänä 25. maaliskuuta 1990 klo 14.** Esillä ovat sääntöjen määräämät asiat.

Erovuorossa olevat johtokunnan jäsenet: Keijo Korkka (Turku), Yrjö Korkkinen (Vantaa) ja Matti Rännäli (Helsinki) sekä varajäsen Anja Luoma (Vantaa).

Lahjoituksia

Inkeriläisten Viestille:
Emilia Simponen 1000 mk.
Lämmin kiitos Emilialle, Inkeri-kuoron uskolliselle veteraanilaulajalle Viestin tukemisesta.

Olemme jälleen saaneet osoituksen siitä, että inkeriläisillä on ystäviä muuallakin kuin omassa piirissään. Saimi Tuukkanen on lahjoittanut Inkeriläisten Yhdistykselle 100 kpl omaelämäkerrallista kirjaansa »Elämäni helminauha».

Kiitämme lämpimästi lahjoittajaa. Kirjaa on saatavissa Inkerikodista. Hinta 40 mk.

Seuraava Viesti

ilmestyy helmikuussa. Siihen tarkoitetut kirjoitukset ja ilmoitukset on lähetettävä toimitukseen tammikuun 15. päivään mennessä.

Toivotamme kaikille jäsenillemme ja lukijoillemme Rauhallista Joulua ja menestyksellistä Uutta Vuotta ja vuosikymmentä.

Inkeriläisten Yhdistys ry.
Inkeriläisten Viesti

Inkeriläisten viesti 1989

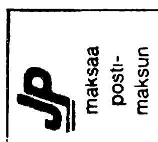
Sisällys

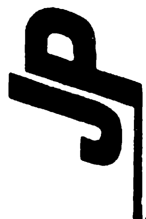
Nro 1—2

Viestin juhlavuosi 3
Markku Pyysiäinen
Nuoret mukaan toimintaan (Matti Vironmäen haastattelu) 4
Helena Miettinen
Obin rannalla 7
Verner Ahonen
Inkeriläisille riittäisi kolmannes virolaisten oikeuksista 8
Tervetuloa Puskinoon 11
Suu auki inkeriläiset 12
Helena Miettinen
Neuvostoliitossa on 70 000 ulkosuomalaista 14
Pertti Kaarna
Nauriit paljastivat naapurin pojan 15
Helmi Kivilahti
Inkeriläisten osuutta väestönsiirroissa ei pidä unohtaa 16
Aappo Björn
Pelkät puheet eivät auta inkeriläisiä 20
Helena Miettinen
Eino Vironseppä 80 vuotta . 22
Mari Kajavan 80-vuotispäivät 23
Siivellä siirretyt 24
Eero Rautajoki
Aino Iho – in memoriam 26
Teol.toht Juhani Jääskeläinen 6. 8. 1907 9. 12 1988 27
T J
Inkeriläisten paluusta 29
Helvi Othman
Ellan kirja 30
Markku Pyysiäinen

Nro 3

Into päällä . . . 3
Inkeri-keräys alkaa ... 4
Arvo Survo pikavisiitillä 5
Helena Miettinen
Arvo Survolle 7
Ella Ojala
Ottakaamme toisiamme kädestä 8
Vladimir Kokko
Virossa asuva Maria Kunttu: Inkerissä ovat juuremme 9
Helena Miettinen
Meikäläisten kohtalot 10
Toivo Folkesten
Terveisiä Suomeen 12
Rudolf Pakki
Arkuus vaivaa ulkoeurooppalaisia 13
Roland Randefelt

Nro 4

Tämä on haaste 3
Mekin opimme suomea 4
  Helena Miettinen
Inkerin »miljoonikot» 8
  Eero Rautajoki
Viimeisiä virpomisia 10
  A. Arpela
Poika kuuden kansantautun (runo) 11
  Arvo M.
Kutia katsomassa 12
  Aatami Kuurtti
Neuvosto-Karjalaan inkeriläisten liitto 13
  Walter Styf
Veljen muistolle (runo) 14
  Einari Savolainen

Nro 5

Sanoista teoiksi 2
  Helena Miettinen
Ulkoinkeriläiset tarvitsevat yhteyttä juurilleen 4
  Lauri Honko
Inkeriläisten »pyyheliinat» 6
  Eero Rautajoki
Suomi-Inkeri-Seura näkyvästi esillä lehdistössä otsikoin: Inkeriläisten asia esille . 7
Nouse oi kadonnut Inkeri (runo) 8
  Arvo Survo
Muistoissa (runo)
  A. Arpela
Mummon lahja (runo)
  P. V.
Rakkaalla lapsella on monta nimeä
  Juho Jämsä
Inkeri-kuoron juhlamatinea 12
  Kerttu Susi
Opettaja Anna Parkkisen muistolle
  T. J.

Nro 6—7

Apua, apua! ....
Inkerin kirkko toimii jälleen 3
Inkerin kulttuurin puolesta vetoomus 4
  Helena Miettinen
Nouse riennä suomen kieli korkealle kaikumaan 7
  Helmi Kivilahti
Laiva on lastattu kirjoilla 8
  Helena Miettinen
Terveisiä Inkerinmaalta
  Eino Kurki
Mehiläishoitoa Inkerissä 11
  Antti Juvonen
Jälkilöylyt 12
  Ella Ojala
Mitä viemisiä Inkeriin 13
Rintamalisän maksu alkaa pian 13

Nro 8

Tervetuloa takaisin, Anja Luoma! 2
  Markku Pyysiäinen
Olipas hauskaa tavata
  Helena Miettinen
Vapaa matkustusoikeus inkeriläisten hartain toive
  HS ja muuta lehdet
Inkerin lippu hulmunnut seitsemän vuosikymmentä
  Toivo Folkesten
Viron Inkerin kulttuurielämästä v. 1920—40 10
  Johannes Harakka
Tarinaa Pietarista 12
  Juho Jämsä
Uusi kotimaani (runo)
  Helmi Kivilahti
Matkalla kotiin (runo) 15
  Liisa Makara

Nro 9

Rakkaat ystävät 2
  Anja Luoma
Juhannus Kettossa 3
  Pirkko Huurto ja Aili Jukarainen
Juhlien jälkeen 5
  Inkeri Petersson
Ystävyyden siltaa rakennettiin Turussa 6
  Anja Luoma
Kanadan inkeriläiset juhlivat yhdessä ensimmäistä kertaa 10
  Helena Miettinen
Kesäjuhlien iloa ja osattomuutta 13
  Etta Ojala
Tuloksia (urheilukilpailun) Karlstadista 14
Onnea Jussille 15
  Marjatta Sui

Nro 10

Patto hukassa? 2
  Helena Miettinen
Inkerin kieliperinnettä tallennettu vähän 4
  Pertti Virtaranta
Kelton lapset leiriltä Luumäeltä 6
  Helena Miettinen
Simo Karhu ponnistelee keksintöjen puolesta 8
Suomen kielen taitoa parannetaan pikakursseilla 10
  Juuko Siirilä
Linnantapset 12
  Eero Rautajoki
Omien vieraaksi 13
  Laila Ketola

Nro 11

Käypä kieli 2
  Anja Luoma
Laulu soi Inkerille 4
  Helena Miettinen
Hedelmällistä vuorovaikutusta 6
  Riitta Pelanteri
Helsinkin timas juhlil 8
  Helvi Othman
Viesti myös ensi vuodeksi 9
Lempaalan tytöt lännessä 10
  Helmi Kivilahti
Kaksikielisyys voi olla jopa rikkaus 12
  Toivo Folkesten
Antti Tatonlahti 90-vuotias 13
  Aili Jukarainen
Poppia poppia 14

Nro 12

Valkeaa joulua 2
  Anja Luoma
Vuosina 1939—1940 syyttömästi vangittujen muistomerkki 3
  Johannes Harakka
Inkeriläiset opettajat 4
  Eero Rautajoki
Nalkalakko tuotti tulosta 6
  Helena Miettinen
Karjalan liitto solmii kulttuurisuhteita Neuvosto-Karjalaan 8
  Helena Valta
Uhrakumis-taidetta kirjastossa 9
Rakas Joulupukki! 10
  Helena Miettinen
Kirjahylly 11
  Armas Paakkonen
Pyhäinpäivänä Turussa 12
Yrjö Hämeen-Anttila on poissa 13
  Aili Jukarainen
Inkeriläisten Viesti 1989 — Sisältys 14

Kirjallisuutta y

SAATAVANA SUOMESTA TAI RUOTSISTA

Toivo Folkesten, Aleksanteri Halttunen, Toivo Jääskeläinen
50-vuotismuisto kirkon kohtalosta Inkerissä/ 50-årsminne av kyrkans öde i Ingermanland (kaksikielinen/tvåspråkig) 75 mk (100 kr)

Ella Ojala
Pitkä kotimatka 85 mk (150 kr)

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus 110 mk (150 kr)

Pertti Virtaranta
Sananlaskuja ja arvoituksia 40 mk

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. 15 mk (25 kr)

Lauri Santtu
Murrejuttuja 15 mk (25 kr)
Gävlen kuoro 30 mk (35 kr)

Inkeriläisten Viestin irtonumeroita.

Saimi Tuukkanen
Elämäni Helminauha 40 mk

Muistoesineitä

Arvo Survo:
Omall maall, kasetti 55 mk

Rintaneula, Inkerin lippu 20 mk

Postikortti Karjalatalo 3 mk

Inkerin pöytälippuja 35 mk (55 kr)

Inkerin postimerkkejä sarja 50 mk (75 kr)

Adresseja 20 mk (30 kr)

Inkerin kartta 1849, saksankiel. 50 mk (50 kr)

SAATAVANA VAIN RUOTSISTA

Toivo Folkesten
Ingermanländare i Västerås 50 kr

Irja Hiiva
Förvisningen 100 kr

Ania Monahof
Tillflykten 150 kr

Ania Monahof
Mot stjärnan 150 kr

Postikortti
Tyttö Tuutarin puvussa 2:50 kr

Ingria
ruotsinkielinen aikakausilehti 50 kr

Uusia Inkeri-aiheisia kirjoja

Hannes Sihvo
Inkerin maalla
108 mk, kirjakaupoista

Lyyli Ronkonen,
Laps Inkerin, kirjakaupoista

Helena Miettinen,
Inkeriläiset maaton kansa
118 mk, toimituksesta

Aatami Kuortti,
Veljeni Sotavangit, kirjakaupoista, Ruotsissa Armas Paakkoselta 150 kruunua.

inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Anja Luoma
puh. (90) 566 2928
Toimitussihteeri
Helena Miettinen
Lumikonkuja 1
04230 Kerava
Toimituksen osoite
puh. (90) 247 858
(ti ja to klo 18.00—20.00)

Konttori
Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30—20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Tilaushinta 1990
100 mk kotimaahan,
Ruotsiin 150 kr ja muualle 140 mk/v.

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 » » 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS RY.

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö
Matti Vironmäki
Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki
Puh. (90) 631 285
Säätiön postisiirtotili 146660-1

Vammalan Kirjapaino Oy 1989